

Mötesbok: Ekonomiberedningen (2024-01-30)

Ekonomiberedningen

Datum: 2024-01-30

Plats: Carlstensrummet, Plan 2

Kommentar:

Dagordning

Kallelse

KallelseEkonomiberedningen2024-01-30

3

Val av justerare

Tillkommande och utgående ärenden

Ärenden

1/24 Rambudget 2025-2028 med utblick

5

2/24 Ekonomiska förutsättningar

326

Kallelse

Sammanträdesdatum 2024-01-30

Plats Stadshuset, Plan 2, Carlstensrummet
Tid Tisdagen den 30 januari kl 17:00-20:00

Ledamöter Daniel Tengvall (S)
Eva Qvistgaard (L)
Lennart Jonsson (M)
Ronita Larsson (SD)
Erika Sjöblom (S)
Fredrik Daun (KD)
Simon Pasula (M)
Roy Svensson (UP)
Benny Lindström (S)

Ordförande
Vice ordförande

Ersättare Hans Torwald (C)
Andreas Antelid (V)
Carl Adiels (MP)

Daniel Tengvall (S)
Ordförande

Klara Sparv
Sekreterare

EKONOMIBEREDNINGEN

**KUNGÄLV
KOMMUN**

ADRESS Stadshuset · 442 81
Kungälv
TELEFON 0303-23 80 00 vx
FAX 0303-132 17
E-POST kommun@kungalv.se

Kallelse

Sammanträdesdatum

2024-01-30

Dagordning

		Förslag till beslut
1	Upprop	
2	Val av justerare	Utses
3	Tillkommande och utgående ärenden	Fastställs
	Ärenden	
4	2024-32 Rambudget 2025-2028 med utblick	Antecknas
5	2024-58 Ekonomiska förutsättningar	Antecknas

EKONOMIBEREDNINGEN**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Filen hittades inte. Den är antingen borttagen eller utcheckad

Kungälvsbostäders förutsättningar och utmaningar 2024 tom 2028

Styrelsens inriktningsdokument 2021–2030

Kungälv är en tillväxtkommun och enligt dagens befolkningsprognos kommer Kungälv att ha 58 000 invånare 2030. Kungälvsbostäder skall vara en aktiv part i att bidra till att försörja kommunen med hållbara, attraktiva och trygga bostäder.

Kungälvsbostäder skall vara den största allmännyttan i kommunen och ha som mål att inneha ca 3000 bostäder i sitt bestånd fram till perioden 2030.

Renoveringen av fastighetsbeståndet enligt gällande renoveringsplan skall till stor del ha genomförts till 2030.

Kungälvsbostäder bör finnas i hela kommunen, dock bör nyproduktion ske främst i centrala Kungälv och Ytterby.

Våra övergripande mål

Vi agerar enligt våra stadgar och i enlighet med styrelsens inriktningsdokument att förvärva, bebygga och förvalta

- Vi har hyresgästen i fokus
- Vi ska vara en attraktiv arbetsgivare
- Vi agerar hållbart utifrån ekonomiska, sociala och ekologiska perspektiv, med 10 st utvalda globala mål i Agenda 2030

Resultatmål

För att minska lånebehovet ska avyttring ske inom beståndet och främst inom kommersiella fastigheter i strategiska lägen. Vi mäter våra resultatmål, med utgångspunkt från vår renoveringsplan och fastighetsutvecklingsplan.

Byggstart av nya bostäder
(projektet är i planeringsfasen)

Avkastning på eget kapital

Trygga hyresgäster
(sammanvägd bedömning utifrån fyra delkriterier)

Engagemangsindex medarbetare

Antal renoverade lägenheter
(antal inflyttade hyresgäster)

Minskad energianvändning

Nöjda hyresgäster

Arbetsgivar-NPS

Våra strategier – hur vi når de övergripande målen

- Vi verkar för att skapa fler hyresbostäder
- Vi renoverar vårt fastighetsbestånd
- Vi agerar ekonomiskt hållbart genom att vara affärsmässiga med bibehållen ekonomisk stabilitet
- Vi agerar hållbart med Hjärtat i Kungälv (socialt hållbart)
- Vår verksamhet ska präglas av minskad klimatpåverkan (ekologiskt hållbart)
- Vi har hyresgästen i fokus
- Vi ska vara en attraktiv arbetsgivare

Prioriterade satsningar – 2024 - 2026

• Under 2024 avslutar vi sista etappen på Lärken 1 (Lärkgatan 1-19).	123 lgh
• Vi planerar att starta renovering av Palsternackan 1 (Ulveskogsgatan 1-103) (2024-2025)	52 lgh
• Vi planerar starta renovering av Rädisan (Ulveskogsgatan 100-122) (2026)	12 lgh
• Vi genomför förstudie av Orren 14 i Komarken (Kongahällagatan 80-88 A-B, 90-120) (2024)	290 lgh
• Vi planerar att renovera Orren 14 i Komarken (2025-2028)	
• Under verksamhetsåret arbetar vi även med fastighetsutveckling av bland annat Nytorgsstaden och Fontinområdet	
• Vi arbetar med hållbarhetsfrågor genom att vi fortsätter arbetet med att byta styr-, regler- och övervakningssystem i våra fastigheter för att optimera vår energiförbrukning (2024)	
• Vi arbetar även med övriga energioptimeringssatsningar, vi tar fram en strategi för laddstolpar och installerar solpaneler på taken på Blåsippan 4 och Lärken 1. Vi avser att genomföra fönsterbyte på Blåsippan 4 och 5	
-

Större renoveringar framåt

OMRÅDE	Fastighet	2024	2025	2026	2027	2028
Del av Fontin	Lärken 1					
Ulvegärde	Palsternackan 1					
Komarcken	Orren 14					
Ulvegärde	Tomaten 1					
Tveten	Kungsljuset 8					
Ulvegärde	Rädisan					
Komarcken	Orren 16					

Lånebehov 2024-2028

	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>	<u>2027</u>	<u>2028</u>	<u>Lån</u>
Rörelsetäkter	274 205	259 433	267 755	277 809	286 181	
Investering Renovering	-113 352	-79 876	-94 000	-100 000	-104 000	
Övrig investeringar	-9 400	-10 800	-5 000	-5 000	-5 000	
Löpande kostnader	-198 782	-205 592	-213 613	-220 364	-226 681	
Finansnetto	-20 670	-23 165	-25 142	-25 945	-27 000	
Lån renovering	68 000	60 000	70 000	73 500	76 500	348 000
Kassaflöde	0	0	0	0	0	
UB	30 000	30 001	30 000	30 000	30 000	672 000
						1 020 000

=> Befintliga lån per 2023-11-20 = 672 000 Ksek

=> Nyupplåning renovering 2024-2028 = 348 000 Ksek

=> Total lånesumma år 2028 enligt vår gällande renoveringsplan = 1 020 000 ksek*

* i ovan siffra ingår ej eventuellt lånebehov för framtida nybyggnation.

=> Belåningsgrad år 2028 = 67% av bokfört fastighetsvärde

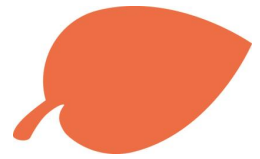
Utmaningar framåt

- Stort underhålls behov
- Tung renoveringsplan
- Höga driftkostnader
- Hög räntekostnad
- Lågkonjunkturen fortsätter
- EU direktiv om krav på nybyggnadsenergiprestanda
- Vi får inte möjlighet att låna
- De årliga hyreshöjningarna täcker inte vårt underhållsbehov

Möjligheter

- Fortsätta att driftsoptimera
- Sälja av olönsamma fastigheter med stort underhållsbehov och bygga nytt.
- Slippa handla upp enligt LOU
- Införa moms på hyran
- Få statliga bidrag till renovering och nyproduktion
- Samverka inom kommunen för allas nytta och gagn

Tack!

Viktiga förutsättningar för ekonomi och verksamhet i Kungälv Energi under 2025 och 2026-2028

2023-11-21
Karin Almgren

The logo for Kungälv Energi is a white speech bubble shape on a dark green background. Inside the bubble, the text "KUNGÄLV energi" is written in a sans-serif font. "KUNGÄLV" is in all caps and a smaller font size, while "energi" is in lowercase and a larger font size. A small yellow dot is positioned above the letter 'i' in "energi".

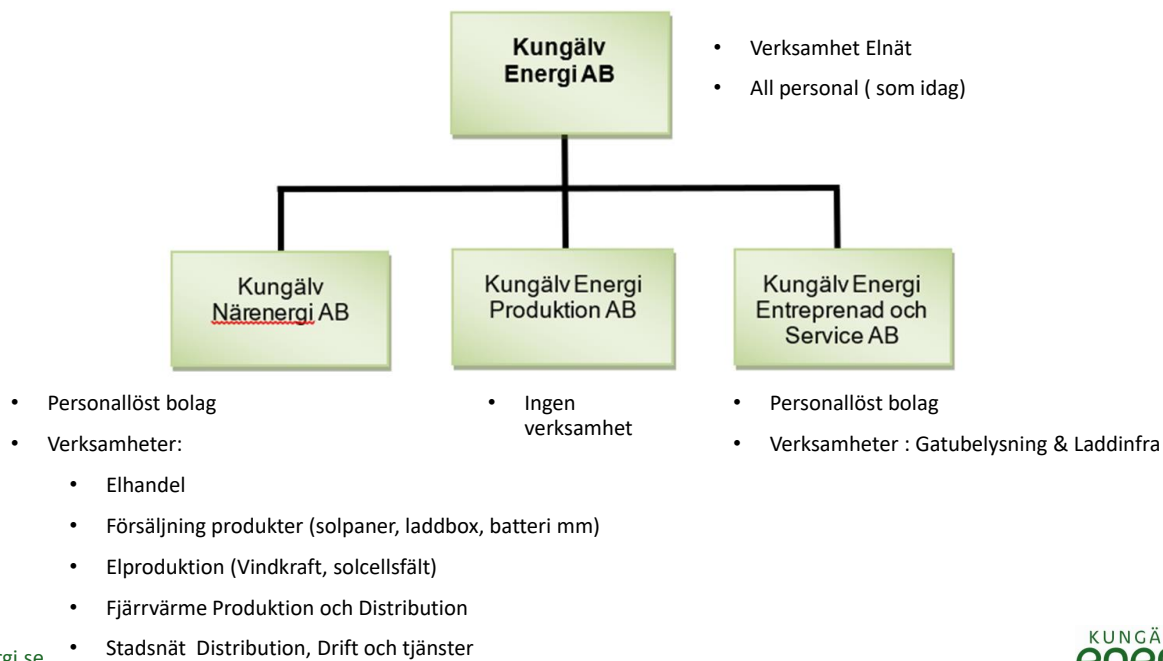
KUNGÄLV
energi

Främsta utmaningar

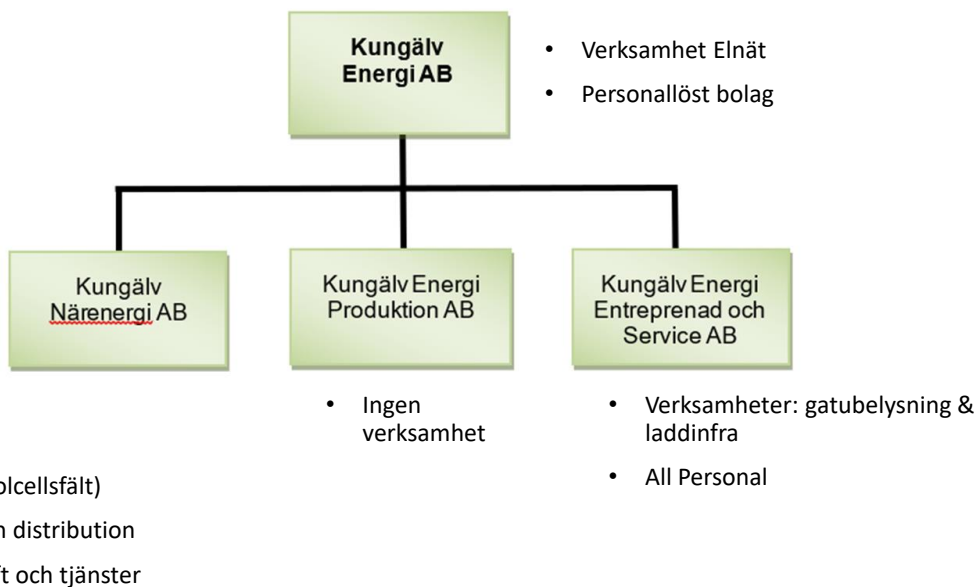
- EU-regleringen av Elnätsverksamhet (Ren Energi)
- Elektrifieringen av samhället och omställningen till fossilfritt samhälle
- Ekonomiska utvecklingen: räntor, råvarukostnader, pensioner stor påverkan
- Ökat fokus på säkerhet, kris- och beredskapsplaner, IT-säkerhet mm
- Kompetensförsörjning – främst inom el
- Fortsatt digitalisering nödvändig

Koncernen Kungälv Energi 2024

Koncernen Kungälv Energi 2025

kungalvenergi.se

Utsläppen av växthusgaser i kommunen ska minska med 80% till år 2030 jämfört med 1990*

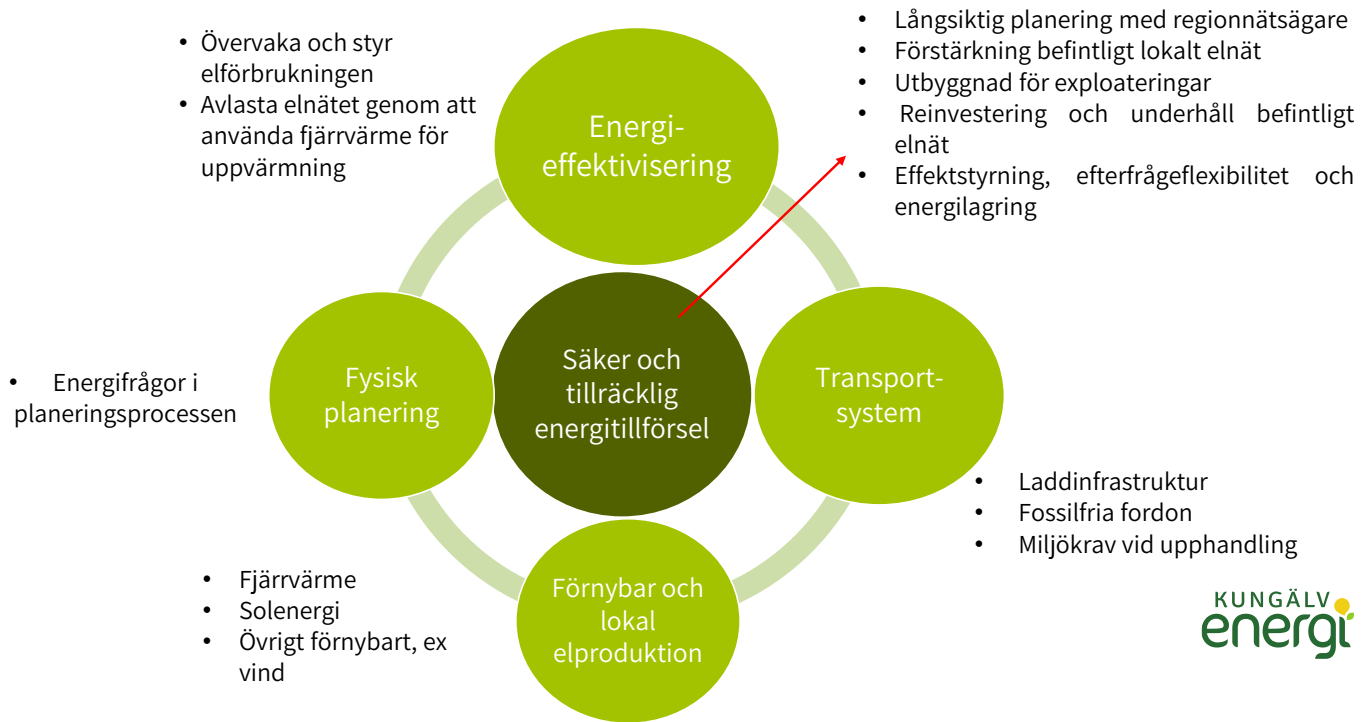

-En av lösningarna på omställningen är en ökad elektrifiering

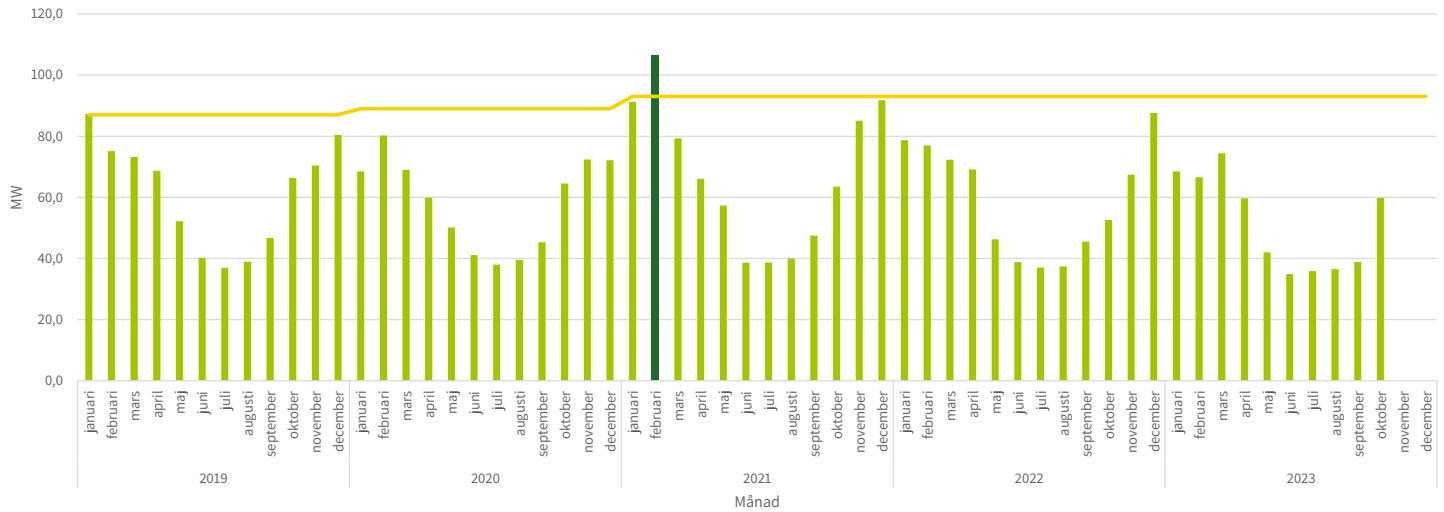
*Mål och viljeinriktning i Kommunens energiplan

Strategiområden för att lösa energiförsörjningen

Effekt i Kungälv elnät 2019-2023

Gemensamt uttag M1 och M9

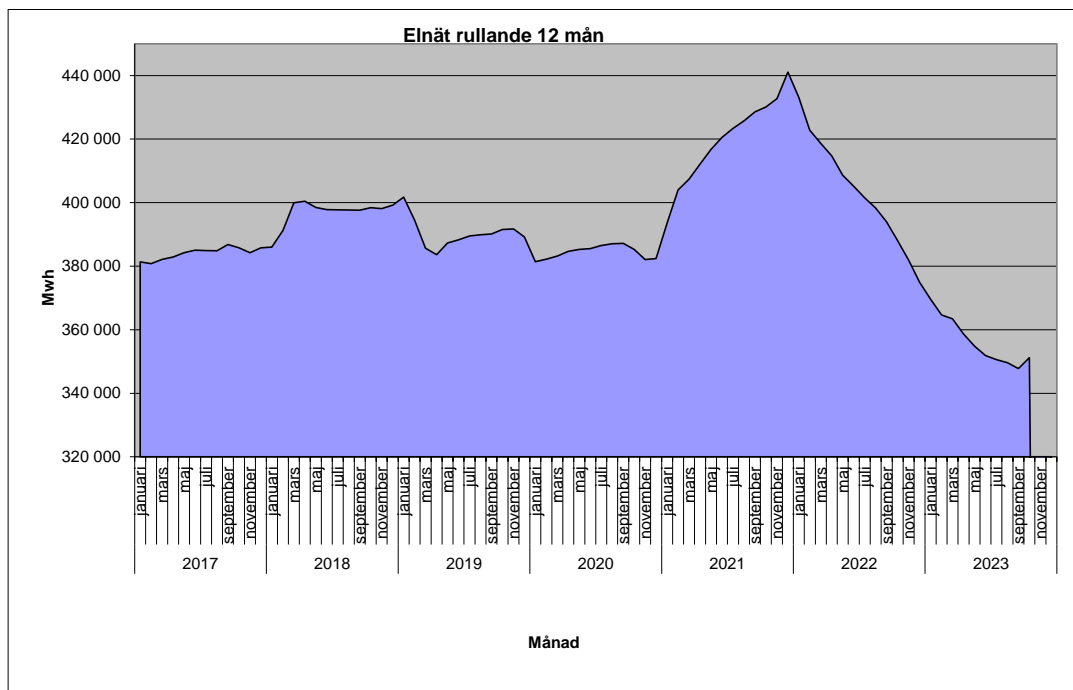

Effektuttag har minskat något under 2022 och 2023

Behov framåt kommer öka, främst i ex transportsektorn samt för elproduktion

Överförd energi/år i vårt elnät har minskat med ca 10% sedan 2021

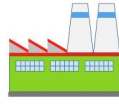

Elförsörjningen i Kungälv 2023

I Kungälv produceras* under 2023 ca 28 GWh (ca 8% av behovet)

Vindkraft
7 GWh
1,8%

Kraftvärme
6 GWh
1,5%

Solkraft
15 GWh
4%

Import via elnät
372 GWh
92,7%

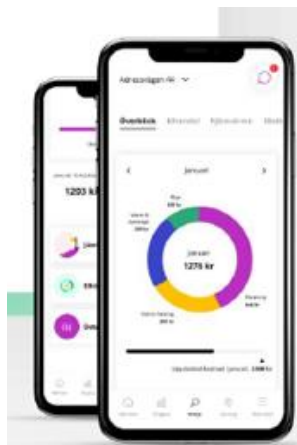
- Solkraft har dubblerats under 2023
- Prognos att solkraft fortsätter öka, även kraftvärme och vind

Import = produceras utanför kommunen

*Den kraftvärme och solkraft som används av producenten själv är exkluderad. För solceller är det uppskattningsvis 50% av producerad energi som används av ägaren själv (dvs ca 30 GWh produceras varav 15 GWh matas in i elnätet)

Alla elnätskunder kommer ha ny elmätare 2025

Utveckling med smarta APP-ar, batterilager och effektstyrning ger ökade möjligheter att styra förbrukningen av el

2023-11-23

10

Förutsättningar och utmaningar för vårt Elnät

- Omställningen i samhället ställer krav på utbyggnad av elnätet för att undvika effekt- och kapacitetsbrist
- Omfattande investerings- och reinvesteringsbehov
- Lagring och flexibilitetstjänster kommer krävas
- Intresset för att ansluta produktion ökar- tillgång till effekt, laddning mm
- Ny nätregleringsmodell från 2028
- Lagstiftning Ren Energi

kungalvenergi.se

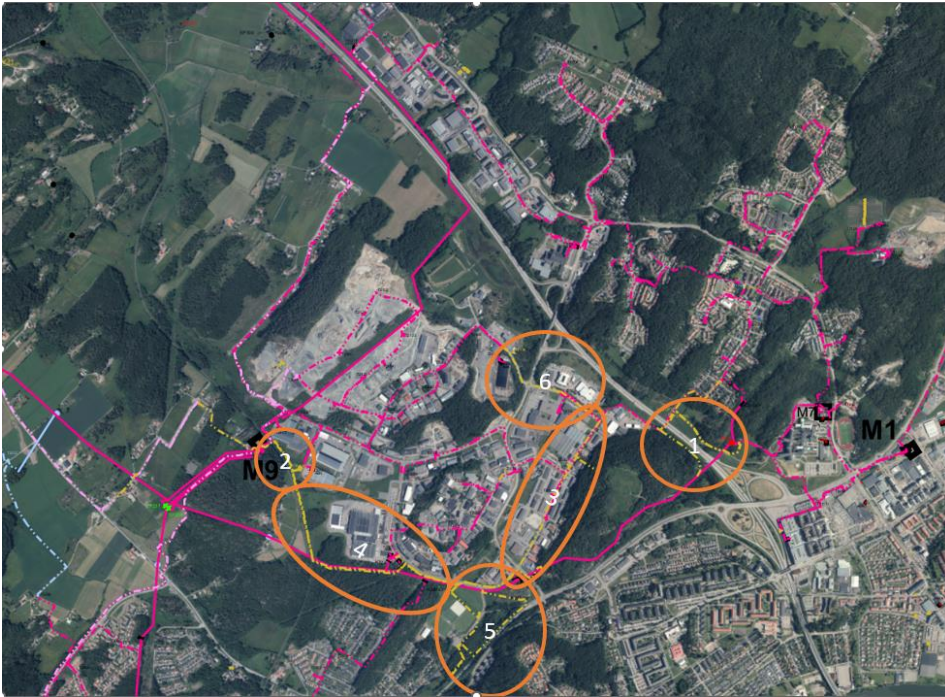

Elnät investeringsfokus 2024-2028

- Nybyggnad av mottagningsstationer och ombyggnad av äldre
 - Förstärkningar av låg- och mellanspänningsnät (för att möta nybyggnation och elproduktion/solceller)
 - Nyanslutningar
 - Exploateringar/ utbyggnader
 - Samförläggning VA
-
- Preliminärt investeringsbehov närmare 600 mkr (beroende av hur exploatering, kundernas önskemål om produktion mm utfaller)

Stadsutveckling - ett exempel inom elnät (Rollsbo)

Säker och
tillräcklig
energitillförsel

1. VA tryckning under E6
2. Anslutning batterilager, 15 MW
3. VA Bultgatan
4. Kabel till Arenastaden
5. Arenastaden
6. Reserv till Industriområde

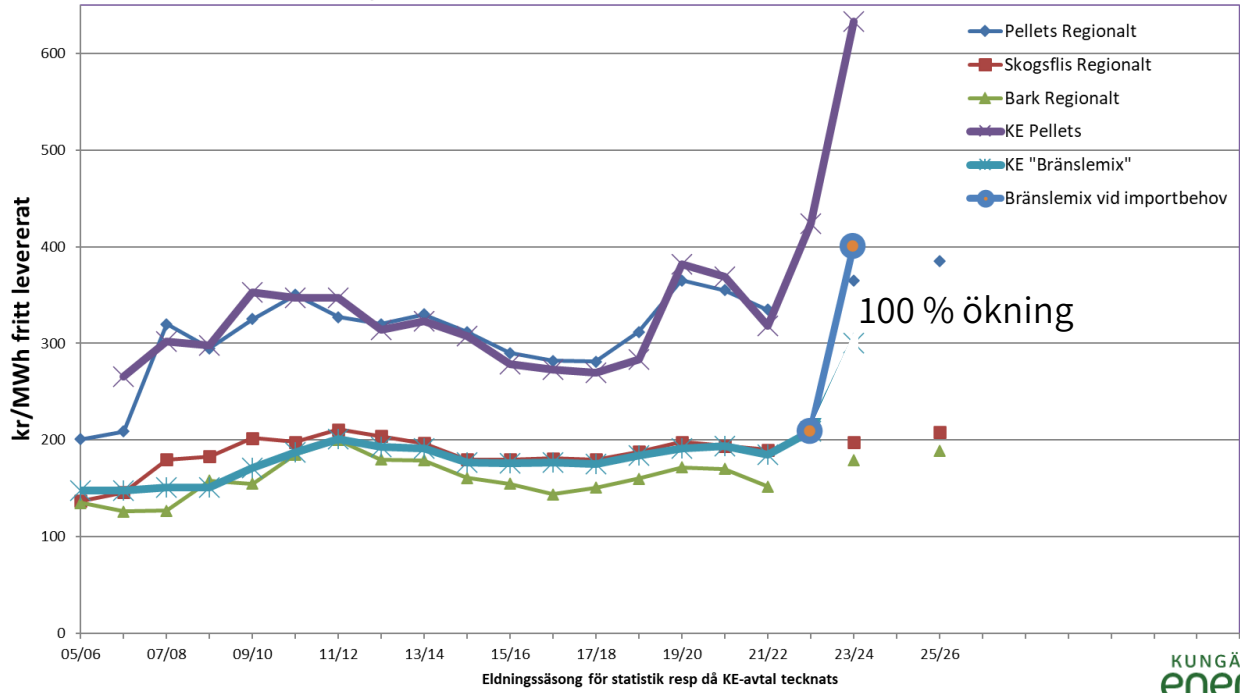
KUNGÄLV
energi

Förutsättningar och utmaningar för vår fjärrvärme

- Byggt ut Munkegårdeverket, ökat kapaciteten med 50%
- Kungälv självförsörjande på fjärrvärme vintertid
- 100 % Fossilfri produktion då vi enbart köper spillvärme från Göteborg sommartid
- Möjlighet/fokus att ansluta fler kunder till nätet
- Bränslepriset har ökat med 100% 2023, höga kostnader i nuläget- viss tillbakagång 2025?
- Konkurrenssituation behöver beaktas

Trend över Bränslepriser (Profu Statistik och KE:s avtal)

Värme investeringsfokus 2024-2028

- Reinvesteringar i våra äldre pannor i Munkegärde
- Reinvesteringar i nät, utbyte av undercentraler
- Ansluta nya kunder- ex Rollsbo Västerhöjd, Fridhem (gamla kastplanen), färdigställa Kongahälla, Liljedal, Nytorgsstaden, Förbo, Björkås mm
- Exploateringsprojekt, ex Arenaområdet, Liljedal, Åseberget mm

Stadsnät fokus 2025-2028

- Förtätning genom att anslutna hushåll/företag utanför tätort
- Samförläggning och förberedelser exploateringsområden i kommunen
- Operatörsaffärer tex Tele2 med 90+ nya fiberförbindelser
- Utbyggnad PTS stödda områden, (mottagit bidrag för Kovikshamn och Rörmossevägen)
- Fortsatt Tjänsteutveckling för verksamheter/medborgare (Lanserat: Kungälvspaket Företag, Kollektivt Kommun)
- MoU/Motståndskraft och Uthållighet genom att avveckla/säkra upp noder
- Leveranssäkerhet genom att förstärka transportnät och skapa redundans i fibernätet

Preliminär tidsplan Nät	2025	2026	2027	2028
Säkra upp nätet, säkra upp/avveckla noder (antal)	6	6	5	4
Transportnät förstärkning	Snusfabrik- Kode M9-Hålda Hålda-Marstrand	Kärna-Hålda M9-Rollsbohus Göteborg-Kungälv	Fridhem-Stadshuset KE-Snusfabriken Marstrand-Kärna	Diseröd-Kode Hålda-Kode
Ombyggnad Stam- och Accessnät	Ytterby Landsbygden Ullstorp	Ytterby Landsbygden Solbräcke	Ytterby Landsbygden	Ytterby Landsbygden

Solceller

Solrosen
mittendelen
1550 paneler
ger 1 GWh/år
(2025)

720 Solceller på
Lärken
lånar KB tak (2024)

kungalvenergi.se

Investeringar per verksamhet Koncernen Kungälv Energi

INVESTERINGAR KONCERNEN	2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Tkr
ELNÄT	113 650	128 150	108 150	124 150	124 150	598 250
VÄRME	21 200	12 250	12 250	10 250	6 250	62 200
STADSNÄT	27 500	32 400	28 350	27 550	27 550	143 350
ENTREPRENAD	3 500	1 300	1 300	400	400	6 900
GEMENSAMMA	3 200	1 700	1 250	550	550	7 250
ELHANDEL	2 000	10 000	2 000	2 000	2 000	18 000
S:A TOTALT	171 050	185 800	153 300	164 900	160 900	835 950

Långtidsprognos Koncernen Kungälv Energi

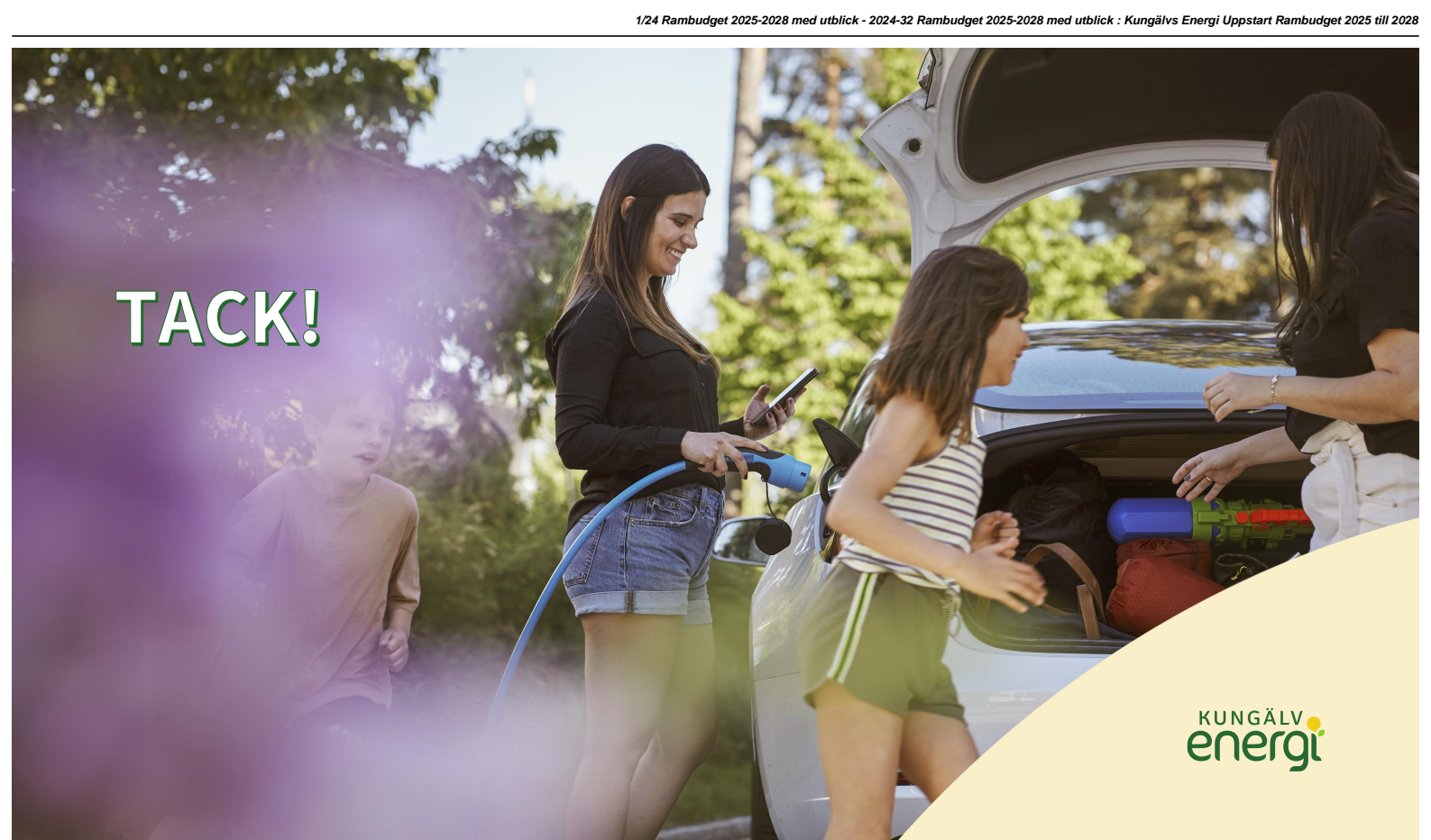
KONCERNEN KUNGÄLV ENERGI						Tkr
LÅNGTIDSPROGNOS	2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	
TILLFÖRDA MEDEL:						
RESULTAT: ELNÄT	31 609	29 226	29 615	29 479	28 784	
VÄRME	-10 831	1 141	17 649	19 801	22 524	
STADSNÄT	12 776	11 956	12 268	11 527	11 074	
ENTREPRENAD	707	400	400	400	400	
ELHANDEL	-3 519	886	1 200	1 400	1 600	
VINDKRAFT	860	73	113	308	458	
SOLCELLER & LADDBOXAR	598	900	1 250	1 400	1 550	
	32 200	44 582	62 495	64 315	66 390	
Summa tillförda medel inkl vändn avskr	102 015	118 088	143 767	150 827	158 006	672 703
ANVÄNDA MEDEL:						
Investeringar	173 050	195 800	155 300	166 900	162 900	853 950
Utdelning	8 039	10 905	15 087	15 513	15 999	65 544
Skatt	1 769	2 399	3 319	3 413	3 520	14 420
Summa använda medel:	182 858	209 104	173 707	185 826	182 418	933 913
NETTOFÖRÄNDRING	-80 843	-91 016	-29 940	-34 999	-24 412	-261 210
Avkastning på totalt kapital, koncernen,%	3,5	4,0	4,8	4,7	4,6	4,3

kungalvenergi.se

TACK!

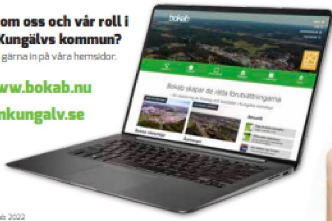
KUNGÄLV
energi

Vill du veta mer om oss och vår roll i utvecklingen av Kungälv kommun?

Klicka gärna in på våra hemsidor:

www.bokab.nu
www.platsenkungalv.se

4 Årsredovisning Bokab 2022

Våra fastigheter

Båtsmansgårde

Nedre Fontinskolan

Bokabhuset

Bagaregatan

bokab

Pia-Marie
Parkrud

Claes
Hellström

Daniel
Åhman

Lasse
Pettersson

Utmaningar

- Få lov att köpa mark – Gammal ÖP (2010) ger svårigheter – Får ej förvärvstillstånd om marken ej är utpekad i ÖP
- Länsstyrelsen – senaste 4 år har något hänt på Lst (?)
- Nimbyismen – ”jag har det bra men vill inte att någon annan skall få det lika bra”
- Lågkonjunktur – titta på historiken och skåda in i framtiden
- Behöver vi annonsera för våra kommande verksamhetsområden?

Framgångsfaktor

- Samarbete inom koncernen

FÖRSÄLJNINGSTATISTIK ETABLERINGSMARK

1969 - 2022	54 år	2 015 983 m²	TOTALT mellan 1969 - 2022
1969 - 1985	17 år	683 700 m²	Rollsbo öppnas
1986 - 1989	4 år	520 000 m²	Extrem högkonjunktur
1990 - 1999	10 år	51 000 m²	Från extrem högkonjunktur till lågkonjunktur
2000 - 2005	6 år	118 000 m²	Låg/högkonjunktur
2006 - 2009	4 år	225 000 m²	Från stark högkonjunktur till extrem lågkonjunktur
2010		47 000 m²	Begynnande konjunkturuppgång
2011		50 100 m²	Fortsatt konjunkturuppgång
2012		13 200 m²	Avstannande konjunkturuppgång
2013		14 000 m²	Något osäker konjunkturutveckling
2014		30 300 m²	Långsam och trög konjunkturutveckling
2015		31 300 m²	Långsam och trög konjunkturutveckling
2016		90 000 m²	rekordår
2017		25 000 m²	Högkonjunktur
2018		0 m²	Ingen mark kvar förutom Bigården och villatomter
2019		13 282 m²	Stor efterfrågan. Arbetar med att köpa in mark.
2020		2 232 m²	Stor efterfrågan. Pandemi. Köper mark.
2021		1869 m²	Stor efterfrågan. Pandemi. Köper mark.
2022		100 000 m²	Rollsbo Västerhöjd klart dec 2022. Köper mark.

Ca 37 300 kvm/år
Totalt 295 fotbollsplaner
5,5 fotbollsplaner per år
Rollsbo Västerhöjd = 18 planer

INVESTERING & UPPLÅNING

UPPLÅNING	2023 PROGNOS	2024 BUDGET	2025 BUDGET	2026 BUDGET	2027 BUDGET
Bokab	-20	0	50	80	10
		-20	60	60	20

140 Mkr i nya lån
för våra projekt

Senast ändrad regulärt 2023-11-20

Exploatering

Kostnader

Projekt	Projekt- nummer	2023	2024	2025	2026	2027
Västerhöjd 122 000 kvm	E0800					
Åseberget 1800 lgh	E0900					
Rollsbo Ryr†)	E1000					
Dammbergen 125 villatomter	E5000					
Solbräcke Kullen 16 000 kvm	E2300					
Rollsbo Ryr förtätning 25 000 kvm	E1000					
Norra Kyrkbäcken (Bovieran)	E4910					
Kärna 25 villatomter	E7001					
Kärna verksamhetsmark 30 000 kvm	E7000					
Flögen 30 villatomter	E9202					
Arntorp 2 Verksamheter	E2601					
Arntorp nya villatomter	E2800					
Kareby Villatomter	E3001					
Kareby E6	E3000					
Markköp Kärna Södra						
Markköp SB södra						
		13 200	85 965	116 450	155 142	144 000

513 Mkr i projekt

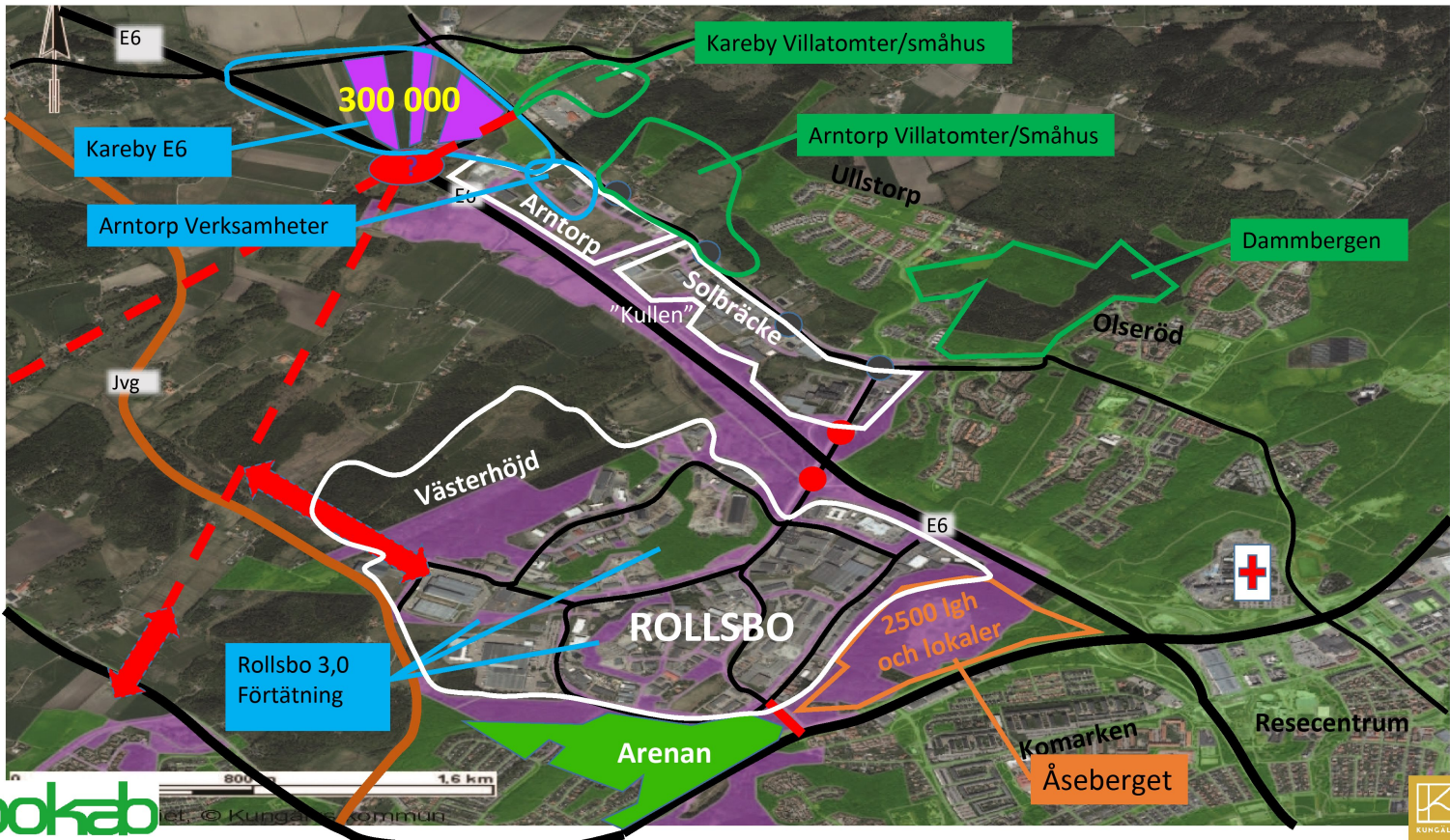
Efter 2027 ytterligare
ca 422 Mkr i projekt

436 Mkr i intäkter tom 2027

2028 kan vi betala av våra lån enligt prognos om första husen på Åseberget har erhållit bygglov och kan faktureras.

Efter 2027 Ytterligare över 1 Md kr i intäkter fram till 2035

Prognos ger ett mycket bra överskott för våra projekt fram till 2035

Kareby E6

Nytt Verksamhetsområde

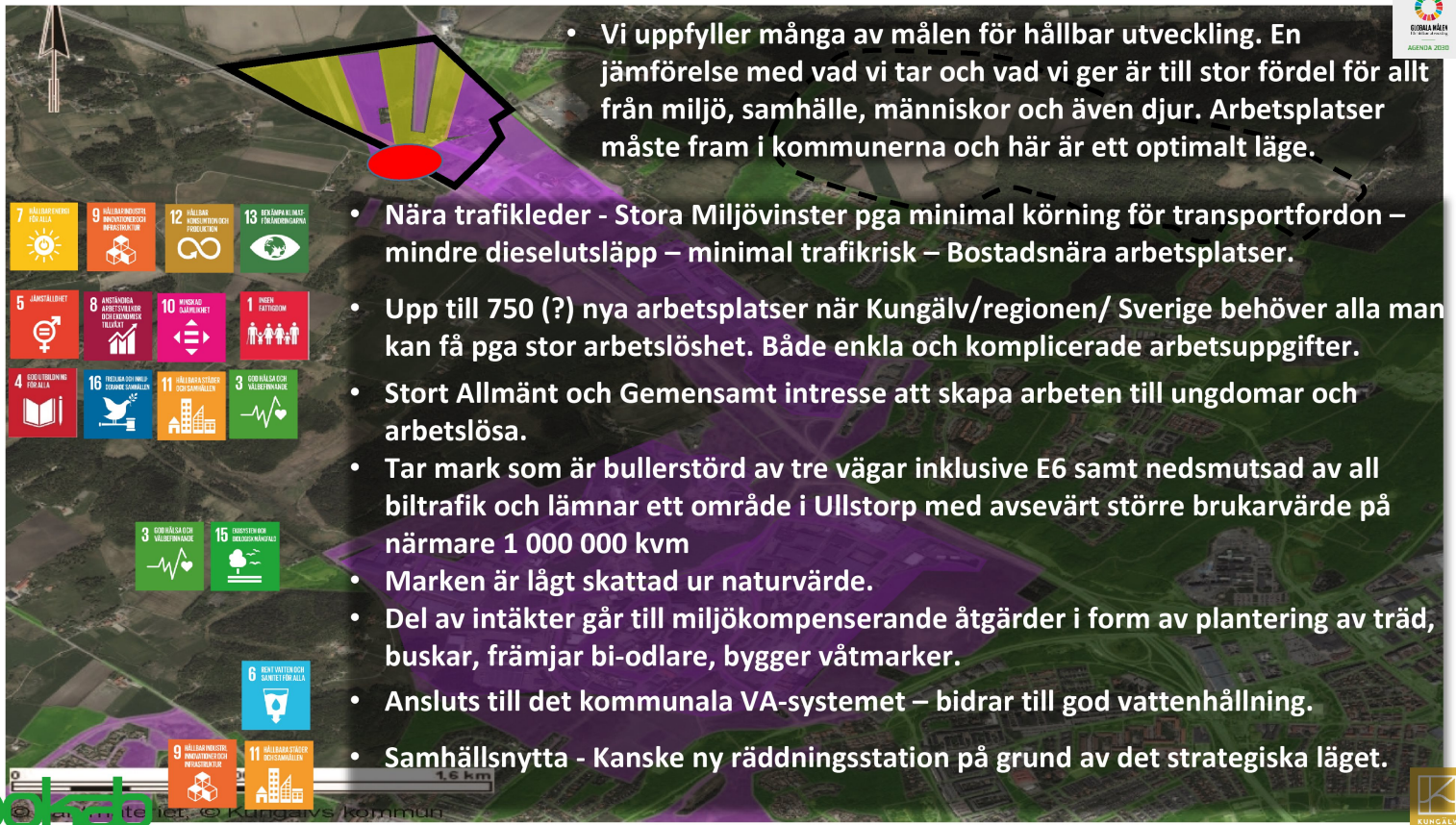

Förstudie - Bokab

Lokaltrafik – Busshållplatser – Självkörande bussar 24-7
Pendelparkering - Agenda 2030

Förstudie – Utför motet som steg 1
Bokab

• Vi uppfyller många av målen för hållbar utveckling. En jämförelse med vad vi tar och vad vi ger är till stor fördel för allt från miljö, samhälle, människor och även djur. Arbetsplatser måste fram i kommunerna och här är ett optimalt läge.

- Nära trafikleder - Stora Miljövinster pga minimal körning för transportfordon – mindre dieselutsläpp – minimal trafikrisk – Bostadsnära arbetsplatser.
- Upp till 750 (?) nya arbetsplatser när Kungälv/regionen/ Sverige behöver alla man kan få pga stor arbetslöshet. Både enkla och komplicerade arbetsuppgifter.
- Stort Allmänt och Gemensamt intresse att skapa arbeten till ungdomar och arbetslösa.
- Tar mark som är bullerstörd av tre vägar inklusive E6 samt nedsmutsad av all biltrafik och lämnar ett område i Ullstorp med avsevärt större brukarvärde på närmare 1 000 000 kvm
- Marken är lågt skattad ur naturvärde.
- Del av intäkter går till miljökompenserande åtgärder i form av plantering av träd, buskar, främjar bi-odlare, bygger våtmarker.
- Ansluts till det kommunala VA-systemet – bidrar till god vattenhållning.
- Samhällsnytta - Kanske ny räddningsstation på grund av det strategiska läget.

SDG icons shown on the map:

- 7 Hållbar energi för alla
- 9 Hållbar industri, infrastruktur och innovation
- 12 Hållbar konsumtion och produktion
- 13 Klimatkänslig konsumtion och produktion
- 5 Jämställdhet
- 8 Ansvariga arbetsplatser och ekonomisk tillväxt
- 10 Mindre ojämlikhet
- 1 Ingen fattigdom
- 4 God utbildning för alla
- 16 Freda och hållbara samhällen
- 11 Hållbara städer och samhällen
- 3 God hälsa och välbefinnande
- 3 God hälsa och välbefinnande
- 15 Livskraftiga ekosystem
- 6 Rent vatten och sanitet för alla
- 9 Hållbar industri, infrastruktur och innovation
- 11 Hållbara städer och samhällen

1,6 km

© Bokab, Kungälv, Kungälv kommun

Hur profileras nya företagsområden?

Link40

Gateway Säve

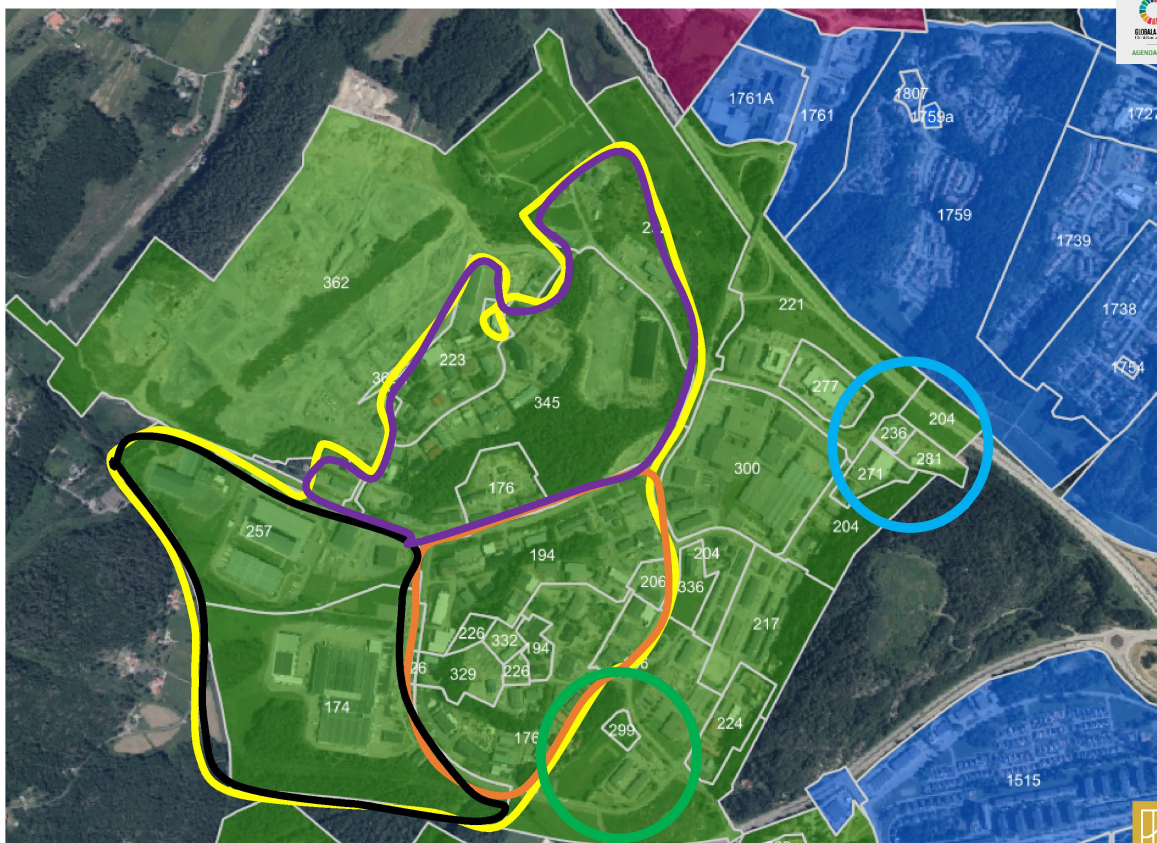
Nytt verksamhetsområde med säljstart 2020
ROLLSBO VÄSTERHÖJD

1969 – Rollsbo öppnas
1 800 000 kvm mark
Rollsbo 3.0

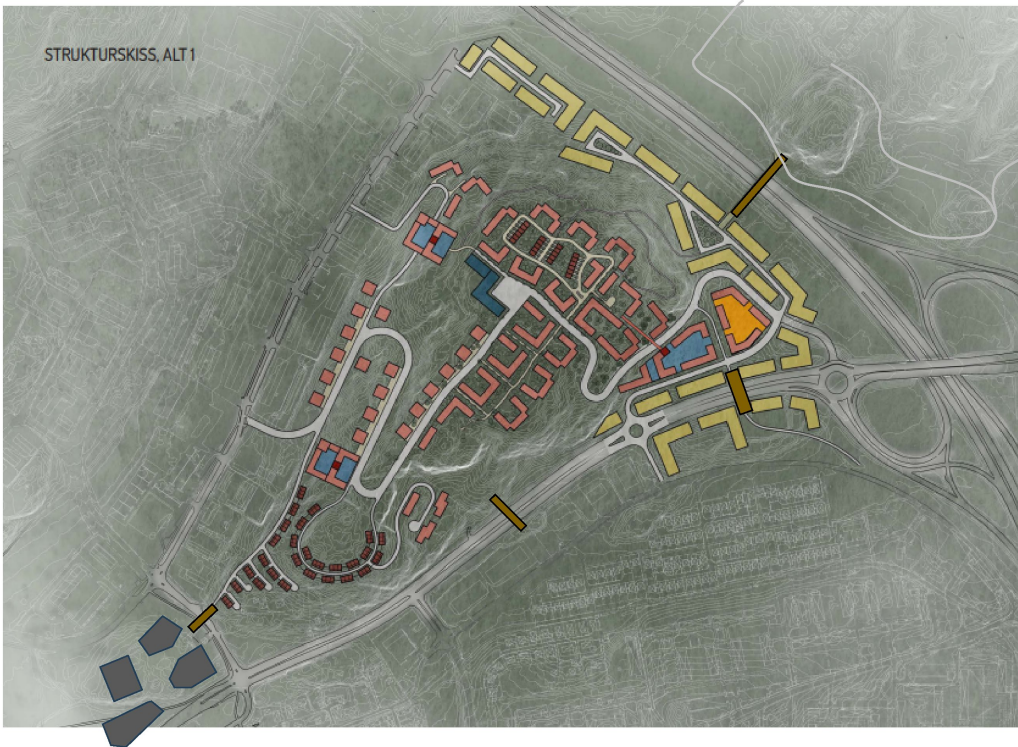
Rollsbo 3.0

1. Inom gul-markerat område har vi företagare som önskat expandera där detaljplaner sätter stopp.
2. Lila markering: Här har Bokab utvecklingsidéer för området ihop med företagare som vill expandera samt bedrivs viss form av handel vilket behöver uppdateras i detaljplan.
3. Orange markering är område där företag vill expandera samt där man bedriver någon form av handel vilket bör uppdateras i ny detaljplan.
4. Inom svart markering finns områden markerade där planeringen på 70-talet hade en helt annan inriktning än vad som är fallet idag. Vi kan troligen tillskapa 20 000 kvm extra mark inom denna plan.
5. Inom blå markering vill företagare expandera samt vi funderar på tillfart till Åseberget.
6. Inom grön markering kanske kommunen och Ytterbygg har funderingar?

PROGRAM ÅSEBERGET

2500 – 3000 bostäder i förslag
Självkörande bussar?
Lasarettet?
Verksamheter mot E6?

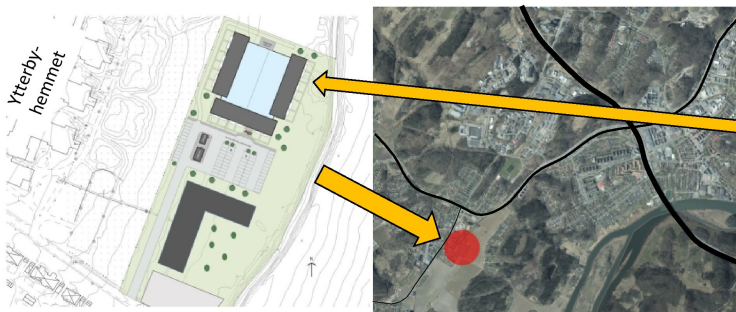
Busslinga med
självkörande buss

Avstickare till
Lasarettet

Bovieran (Norra Kyrkbäcken)

Villatomter - Dammsbergen

– Vi befinner oss i ett besvärligt ekonomiskt läge där många företag pressas hårt av inflationen. Detta drabbar inte minst byggsektorn som möter ökade priser och minskad efterfrågan. Därför går vi nu fram med ett förslag om en tillfällig höjning av taket för rotavdraget för att stötta byggsektorn genom att öka efterfrågan på ROT-arbeten, säger finansminister Elisabeth Svantesson.

– Människors behov och efterfrågan ska vara styrande för hur bostadsbeståndet utvecklas. För att skapa fler bostäder på kort sikt föreslår regeringen att vi utnyttjar det befintliga fastighetsbeståndet bättre genom en stimulans till kommuner som antar detalplaner som möjliggör omvandling av lokaler till bostäder. Regeringen föreslår också en planeringsstimulans till kommuner för att få fram mer mark till småhusbyggande. Syftet med satsningen är att på detta sätt möta fler människors efterfrågan av bostäder i småhus, säger infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlsson.

Planeringsstimulans för omvandling av lokaler till bostäder

Det finns behov av att bättre utnyttja det befintliga fastighetsbeståndet för att fler bostäder ska tillkomma. En möjlighet är att omvandla utrymmen som idag används som exempelvis kontorslokaler till bostäder. Reglering i en gällande detaljplan kan dock medföra att detta inte är tillåtet. Det kan finnas planbestämmelser som hindrar en omvandling, till exempel bestämmelser om byggnaders användning eller bebyggandets omfattning. Regeringen vill därför ge kommuner ytterligare incitament att anta sådana detalplaner som möjliggör bostadsbyggande genom omvandling från lokaler till bostäder.

Regeringen föreslår en stimulans om 20 miljoner kronor 2024 och 25 miljoner kronor per år 2025–2026 till kommuner som antar eller ändrar detaljplaner som möjliggör omvandlingar.

Planeringsstimulans för fler bostäder i småhus

Regeringen föreslår en bonus till kommuner som upprättar detaljplaner som möjliggör ny bebyggelse av småhus. Många vill bo i villa eller radhus, men kommuner har under lång tid inte prioriterat småhusbyggande i sin planering i tillräcklig utsträckning. Detta har lett till att utbudet av planerad mark för småhus inte motsvarar hushållens preferenser. Syftet med satsningen är att öka utbudet av planerad mark för småhus, och på så sätt möta fler människors efterfrågan av bostäder i småhus. Satsningen omfattar 60 miljoner kronor för 2024.

Regeringen avser att överlämna dessa förslag med åtgärder för bygg- och bostadssektorn till riksdagen i budgetpropositionen för 2024. Förslagen bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Sverigedemokraterna.

Nu tror vi.....

108 Villor

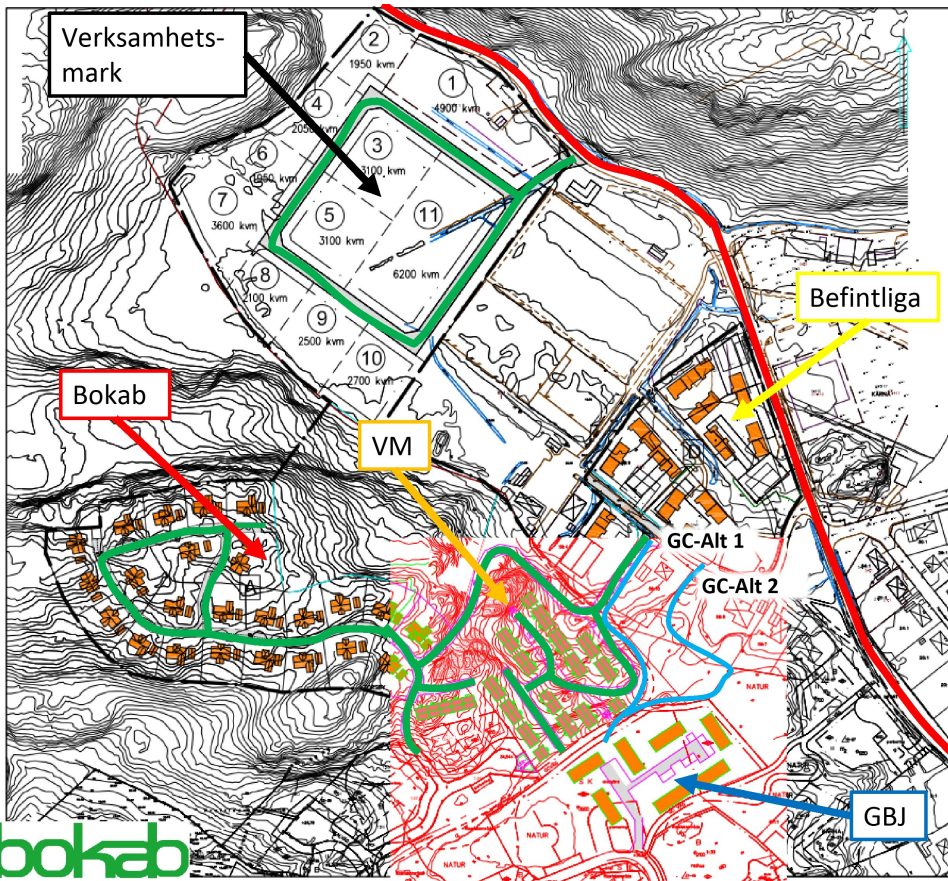
9 radhus med 3 lgh

4 parhus

Förskola, LSS

Bokab menar att en exploatering som bevarar jordbruksmarken och mark som klassas som mer värdefull enligt naturvärdesinventeringen, och istället planlägga avverkningsbar produktionskog är förenligt med hållbar stadsutveckling.

Även regeringens senaste budskap till kommuner är att prioritera detaljplaner som tar fram småhusbyggnad – kommuner kommer att erhålla ekonomiska bidrag för detta. Denna detaljplan är helt i linje med vad Sverige behöver och bör vägas in i konsekvensbeskrivningen.

Kärna

Villatomter, Radhus, Lägenheter

1. 25 Villatomter
2. 40 Radhus
3. 45 Lägenheter
4. 25 000 – 30 000 Verksamhetsmark
5. Omstrukturering befintliga fastigheter

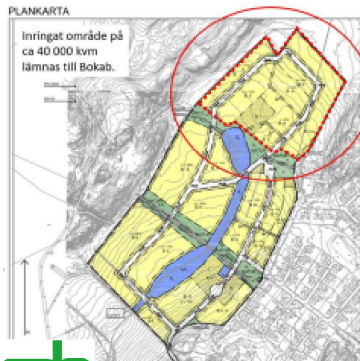
Markbyte 2

Sammanställning över marker som Bokab och Kommunen lämnar.

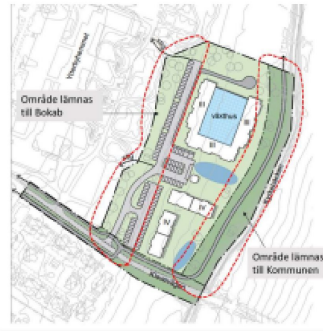
	Bokab	Kommunen
Rollsbo Södra	57 460	
Arntorp		30 336
Rollsbo Förtätning		20 000
Tyfter		40 000
Norra Kyrkbäcken	5 400	5 200
Totalt	62 860	95 536
Diff	-32 676	32 676

Bokab behöver i detta byte köpa 32 676 kvm av kommunen.

Tyfter

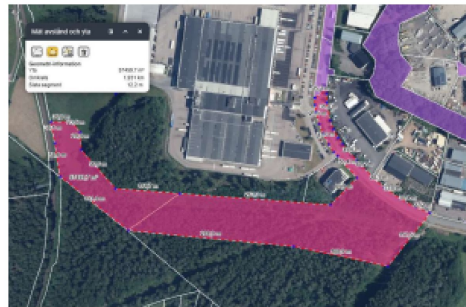
Norra Kyrkbäcken

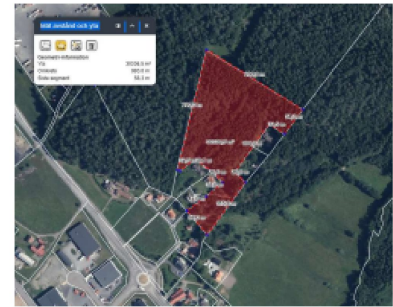
Rollsbo Förtätning

Rollsbo Södra

Arntorp

Strategiskt markköp 1

Arntorp ca 22 ha

Bostäder och Verksamheter

Gulmarkerat är bestämt i ÖP 2010 som "Bostäder 2020".

Grönt är närströvsområde.

Blå-lila är verksamhetsmark.

Lila är Bokabs mark

1. Markerat i ÖP "Nya bostäder 2020" ca 75 000 kvm

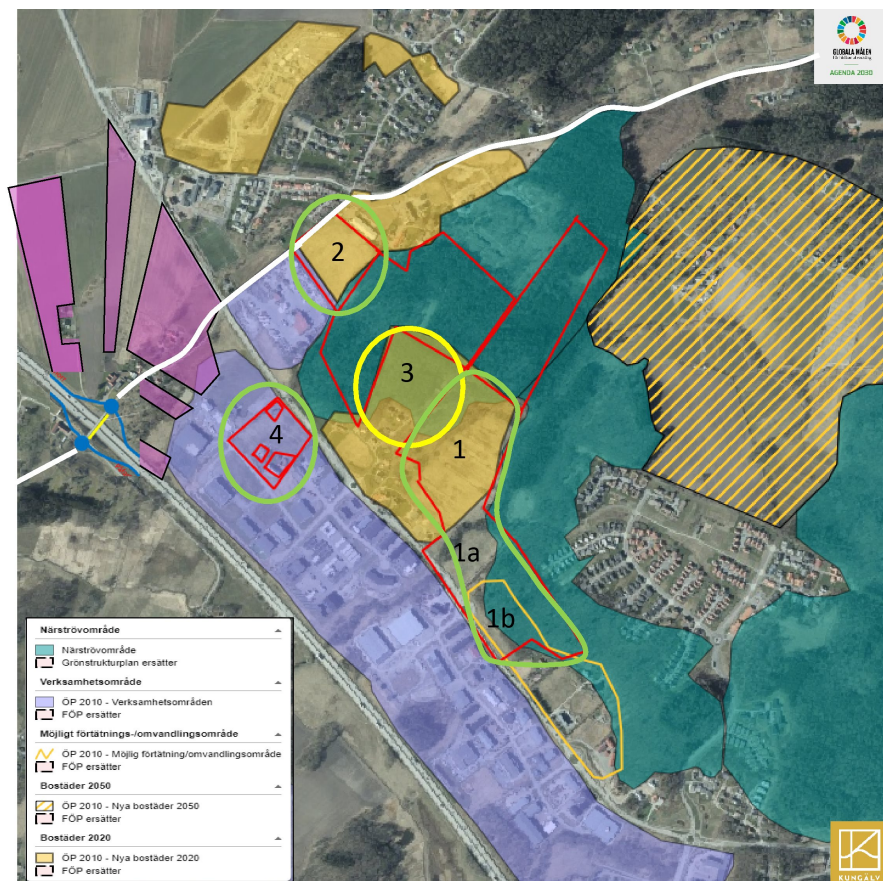
1a. Mellanområde för eventuell exploatering

1b. Möjlig förtätning enligt ÖP 2010

2. Markerat i ÖP "Nya bostäder 2020"

3. Kommunens mark som del av Markbyte 2

4. Mark för verksamheter. Ca 25 000 kvm

bokab

Strategiskt markköp 2

Kärna

Kärna Utveckling

Bokab har nu möjlighet till köp av Lefstad 3:23. Detta är möjligt efter flera år av förhandlingar.

Totalt ca 21,6 ha med ett mycket strategiskt läge för expansion av Kärna. På sikt kommer Kärna och dess centrum att behöva utvecklas. Om kommunen via Bokab kan komma över detta område har man tryggat utvecklingen avseende bostäder och centrumnära verksamhet många år framöver. Även för lokaltrafiken är det ett mycket strategiskt läge.

Området består till stor del av åker med två kända fornlämningar. Det är även markerat i ÖP för "bostäder 2050" inom området.

En bäck ringlar sig i nordvästra gränsen mot kommunens mark. Bokab bedömer att detta är en så strategisk mark för Kärnas utveckling att det borde vara högst möjligt att få ta åkermarken i besittning efter en lokaliseringsprövning enligt PBL.

Marken gränsar till Kommunens mark (grönmarkerat) vilket också bidrar positivt.

Planprogram

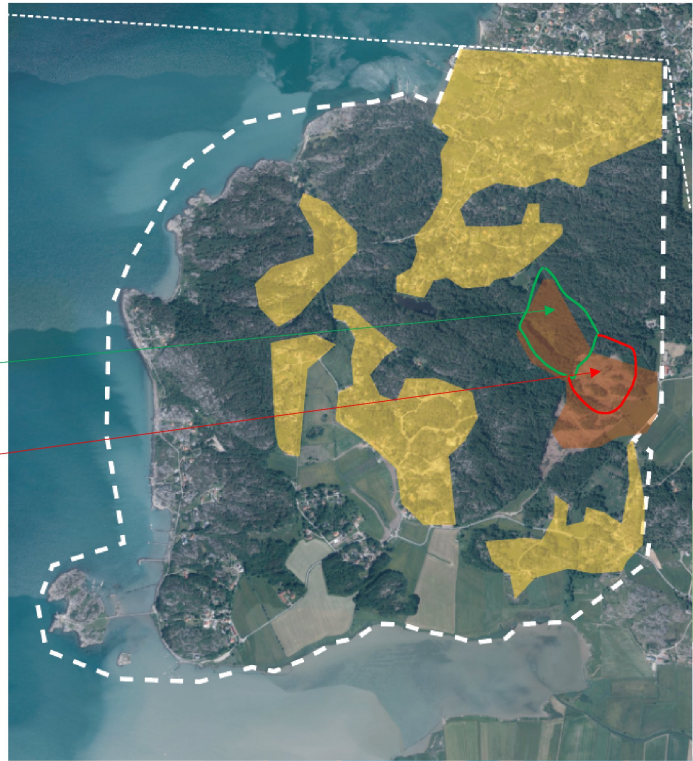
Nytt förslag II:

- Möjlig förtätning/omvandlingsområde (gul)
- Ny exploatering (brun)

Inom grön markering är Bokabs mark som även är utpekad i ÖP2010 för bostäder.

Inom röd markering är privat fastighetsägare där det är utpekad för bostäder i ÖP.

Brunt markerat verkar vara något förskjutet åt söder mot nuvarande ÖP.

Vi har i Kungälv kanske ett av Sveriges bästa lägen för företagsetablering och arbetsplatser i **Rollsbo, Solbräcke och Arntorp**.

Breda kluster av **differentierade verksamheter** på näraliggande områden som Bokab tagit fram genom åren och fortsätter att utveckla.

Bo, arbeta och bedriva företag i Kungälv innebär:

Bra infrastruktur, bostäder, arbetsplatser, naturen med skog och hav, närheten till Göteborg och snart ett stort arenacentrum med allehanda sportaktiviteter samlade inom några km från centrum. Tillsammans med god miljö och ett hållbarhetstänk ser vi positivt på framtiden.

Staden byggs ihop genom **Åseberget** och **Arenacentret** och utvecklas och genomsyras av en mycket stark framtidstro.

Samverkan viktigt för att lyckas

- Företagarna (Morronpasset, årets företagare)
- KMN (Kungälv-Marstrand näringsliv)
- Nyföretagarcentrum (hjälp till alla som vill starta eget),
- Platsvarumärket Kungälv (lyfta Kungälv som varumärke)

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (6)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Christian Solander

2023-10-02

Investeringsprogram 2024-2027 med bilagorna övergripande tidplan, lokalförsörjningsplan, va-resursplan (Dnr KS2023/2190-1)

Sammanfattning

Investerings- och driftsprogrammet 2024–2027 med utblick 2028–2031 redovisar planerade investeringar samt driftskostnader som en följd av investeringarna. Programmet är kommunstyrelsens svar till kommunfullmäktige på hur den beslutade investeringsramen planeras att användas samt vilken total driftskostnad det genererar.

Investerings- och driftprogrammet redovisar alla planerade investeringar per finansieringsslag (skatt inklusive medfinansiering, avgift, exploatering). Den totala investeringsplaneringen för 2024 följer kommunfullmäktiges beslut om ram för 2024. Det innebär att föreslagna investeringar för 2024 ligger inom tilldelad ram på samtliga kollektiv: skatt, medfinansiering och avgift.

Programmet har tre bilagor: övergripande projekttidplanen, lokalförsörjningsplanen och va-resursplanen. Den övergripande projekttidplanen syftar till att ge en överblick för vad som är planerat att genomföras i kommunen de kommande åtta åren. Lokalförsörjningsplanen beskriver de kommande lokalbehoven för kommunens verksamheter och tydliggör vilka insatser i form av investeringar eller inhyrningar som behövs för att tillgodose dem. Va-resursplanen beskriver planerad utbyggnad och förstärkning av den kommunala infrastrukturen för vatten- och avloppsanläggningar.

Förslag till beslut

1. Investerings- och driftsprogram 2024–2027 med utblick mot 2031 och bilagorna övergripande tidplan, lokalförsörjningsplan och va-resursplan godkänns.

Förslag till kommunfullmäktige

1. Investerings- och driftsprogram 2024–2027 med utblick mot 2031 fastställs
2. Bilagorna övergripande projekttidplan, lokalförsörjningsplan samt va-resursplan antecknas till protokollet.
3. Projekten i tabell 1 nedan godkänns för start av upphandling och byggnation

Startbeslut 2023	Kollektiv	Budget
Munkegärdeskolan ombyggnation etapper	Skatt	45 000
Sandbackaskolan -Ombyggnation Anpassad Grundskola	Skatt	31 000
Thorildskolan -Centralkök ombyggnation	Skatt	10 000
Kärna Skola tillbyggnad matsalsfunktion och kök	Skatt	32 000
Anpassa bostad med särskild service -Solbräcke	Skatt	9 000
Diseröd skola -Etapp 2	Skatt	32 800
Diseröd skola -Etapp 4	Skatt	57 200
Totalt Skatt		217 000
ÖFL Vävra - Håлта	Avgift	18 500
Tjuvkil Etapp 4,	Avgift	22 000
Totalt Avgift		40 500
Totalt Skatt + Avgift		257 500

- Sektorchef för Samhälle och utveckling uppdras att tilldela och underteckna avtalen för projekten i tabellen i punkt 3 vid upphandling och kontraktsskrivning.
- Upplåningen ska göras i enlighet med vid varje tidpunkt gällande Finanspolicy, antagen av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har rätt att under 2024 omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande de lån som sägs upp alternativt förfaller till betalning under 2024.

Juridisk bedömning

Budgeten har upprättats enligt kapitel 11 ekonomisk förvaltning i kommunallagen.

Förvaltningens bedömning

Bakgrund

Rambudget för investeringar 2024 antogs av kommunfullmäktige 4 maj 2023 (KS2023/0497). En av beslutspunkterna är uppdraget till kommunstyrelsen att utarbeta förslag till Investerings- och driftsbudget för beslut i kommunfullmäktige. Budgeten ska omfatta åren 2024–2027 med utblick mot 2031. Budgeten ska innehålla driftkostnadskalkyler.

Investerings- och driftsprogrammet 2024–2027 med utblick 2028–2031 redovisar planerade investeringar samt driftskostnader som en följd av investeringarna. Programmet är kommunstyrelsens svar till kommunfullmäktige på hur den beslutade investeringsramen planeras att användas samt vilken total driftskostnad det genererar.

Utblicksperioden i programmet avser åren 2028–2031. För utblicken finns inga givna ekonomiska investeringsramar och planeringen för bostadsbyggande och enskilda projekt är fortfarande i tidiga skeden och är därför inte komplett. I utblicken visas endast det innehåll som det finns kännedom om vid revidering av programmet i den årliga budgetprocessen. Planeringen för utblicksperioden är beroende av de kommande årens befolkningsutveckling, konjunkturläge samt andra faktorer som påverkar tillväxttakten och därmed behoven.

Programmet har tre bilagor. Syftet med bilagan övergripande projekttidplan är att ge en överblick över vad som är planerat att genomföras i kommunen de kommande åtta åren. Det är också ett verktyg för att kunna planera resurser, tid och investeringar i rätt ordning. I projekttidplanen visas de planerade investeringarna och inhyrningarna samt de planerade detaljplanerna och exploateringsprojekten.

Lokalförslöjningsplanen 2024–2027 med utblick 2028–2031 är ett planeringsunderlag för förvaltningens lokalbehov. Den visar även de kommunala koncernbolagen Bokab och Kungälv Energis lokalbehov. Syftet med lokalförslöjningsplanens är att beskriva de framtida

lokalbehoven för verksamheterna och tydliggöra vilka insatser som behövs för att tillgodose dem. Syftet är också att få en överblick av befintliga lokaler, hur lokalerna används och vilka utvecklingsbehov eller avvecklingsbehov som finns.

Va-resursplanen beskriver planerad utbyggnad och förstärkning av den kommunala infrastrukturen för vatten- och avloppsanläggningar.

Bedömning

Investerings- och driftprogrammet redovisar alla planerade investeringar per finansieringsslag (skatt inklusive medfinansiering, avgift, exploatering). Den totala investeringsplaneringen för 2024 följer kommunfullmäktiges beslut om ram för 2024.

Förskjutning av projektkostnader mellan åren förekommer och kan ske av olika orsaker. Ofta beror det på överklaganden, överprövningar, långa tillståndsprocesser eller uppkomna svårigheter i planeringen och genomförandet av projekten. Därför finns det en alltid ett visst mått av osäkerhet kring tidsplanen för projekt. I tabellerna i investerings- och driftprogrammet visas objekten det är som de beräknas kunna genomföras under de förutsättningar som är kända idag. Förvaltningen arbetar med att i möjligaste mån genomföra projekten enligt planering. Om en tidsförskjutning av ett projekt ändå ger behov av omfördelning av ramen mellan åren kommer det att hanteras i kommande rambudgetarbeten.

I investerings- och driftprogrammet redovisas även de förväntade driftkostnadskonsekvenserna av investeringar och ökade volymer. Prognosen för driftkostnadskonsekvenserna inkluderar både kapitalkostnader, drift/hyror och verksamhetskostnader. Prognosen för kommande driftkostnader beräknas med hjälp av nyckeltal/procentsatser. I de fall som ett nytt objekt ska ersätta ett gammalt beräknas kostnader för det ersatta objektet som avgående, dvs dras av från den totala drifteffekten.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Förvaltningens förslag till investerings- och driftsprogrammet 2024–2027 är förvaltningens svar på Budgetdirektiv 2024 som har majoritetens programförklaring Kungälv 2030 samt rambudget 2024 som bas.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Investerings- och driftprogrammet kopplas till förvaltningens verksamhetsplan 2024 där den övergripande inriktningen redovisas för förvaltningens arbete med att nå målen i Agenda 2030.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

I majoritetens programförklaring Kungälv 2030 och budgetdirektiv 2024 lyfts strategiskt mål nr 6, Hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen. Det innebär att kommunen ska förbättra sitt strategiska tillväxtarbete genom ökad samordning mellan infrastruktur och planerad nybyggnation. Det gäller VA-utbyggnad, övrig kommunal service samt samordning inom kommunen och dess bolag och samordning mellan kommunen och externa investerare.

Planeringen för LSS- och äldreboenden skall ligga med i planeringen för nya bostadsområden för att klara de ökande behov som den förändrade demografin i kommunen kräver. Samordningen mellan infrastruktur och byggnation ska bygga på breda analyser utifrån medborgarnas behov av bostäder, samt näringslivets och handelns utvecklingsbehov, där helheten prioriteras framför delarna. Resultatmål nr 12 anger att planberedskap ska finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Investerings- och driftprogrammet med bilagor redovisar planerade samhällsinvesteringar i form av verksamhetslokaler för skola, boenden och fritidsanläggningar, infrastruktur för vatten- och avlopp, gator och offentliga miljöer samt exploateringsområden för bostäder och lokaler. Investeringarna ska göras för såväl de befintliga medborgarna, föreningarna och företagen som den kommande tillväxten.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Dokumenterna i investerings- och driftprogrammet utgår från budgetdirektiv 2024 som har sin bas i majoritetens programförklaring Kungälv 2030. Nya investeringar i form av nya lokaler, anläggningar och digitala hjälpmedel innebär möjligheter till nya arbetssätt och en god arbetsmiljö.

Ekonomisk bedömning

Den totala investeringsplaneringen för 2024 följer kommunfullmäktiges beslut om ram för 2024. Det innebär att föreslagna investeringar för 2024 ligger inom tilldelad ram på samtliga kollektiv: skatt, medfinansiering och avgift.

I nedanstående tabell 1 redovisas projekt i investerings- och driftsprogrammet som ska godkännas för start av upphandling och byggnation. När ett projekt får startbeslut och budgeten för projekten godkänns så innebär det att förvaltningen ska kunna starta genomförandefasen av projektet.

Startbeslut 2023	Kollektiv	Budget
Munkegärdeskolan ombyggnation etapper	Skatt	45 000
Sandbackaskolan -Ombyggnation Anpassad Grundskola	Skatt	31 000
Thorildskolan -Centralkök ombyggnation	Skatt	10 000
Kärna Skola tillbyggnad matsalsfunktion och kök	Skatt	32 000
Anpassa bostad med särskild service -Solbräcke	Skatt	9 000
Diseröd skola -Etapp 2	Skatt	32 800
Diseröd skola -Etapp 4	Skatt	57 200
Totalt Skatt		217 000
ÖFL Vävra - Hälta	Avgift	18 500
Tjuvkil Etapp 4,	Avgift	22 000
Totalt Avgift		40 500
Totalt Skatt + Avgift		257 500

Avseende behov av nyupplåning för kommunkoncernen ber förvaltningen att få återkomma i särskilt ärende.

Förslag till beslut

1. Investerings- och driftsprogram 2024–2027 med utblick mot 2031 och bilagorna övergripande projekttidplan, lokalförsörjningsplan och va-resursplan godkänns.

Förslag till kommunfullmäktige

1. Investerings- och driftsprogram 2024–2027 med utblick mot 2031 fastställs
2. Bilagorna övergripande projekttidplan, lokalförsörjningsplan samt va-resursplan antecknas till protokollet.
3. Projekten i tabell 1 nedan godkänns för start av upphandling och byggnation

Startbeslut 2023	Kollektiv	Budget
Munkegärdeskolan ombyggnation etapper	Skatt	45 000
Sandbackaskolan -Ombyggnation Anpassad Grundskola	Skatt	31 000
Thorildskolan -Centralkök ombyggnation	Skatt	10 000
Kärna Skola tillbyggnad matsalsfunktion och kök	Skatt	32 000
Anpassa bostad med särskild service -Solbräcke	Skatt	9 000
Diseröd skola -Etapp 2	Skatt	32 800
Diseröd skola -Etapp 4	Skatt	57 200
Totalt Skatt		217 000
ÖFL Vävra - Hålda	Avgift	18 500
Tjuvkil Etapp 4,	Avgift	22 000
Totalt Avgift		40 500
Totalt Skatt + Avgift		257 500

4. Sektorchef för Samhälle och utveckling uppdras att tilldela och underteckna avtalen för projekten i tabellen i punkt 3 vid upphandling och kontraktsskrivning.

5. Upplåningen ska göras i enlighet med vid varje tidpunkt gällande Finanspolicy, antagen av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har rätt att under 2024 omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande de lån som sägs upp alternativt förfaller till betalning under 2024 samt genomföra nyupplåning upp till 400 Mkr.

Haleh Lindqvist
Kommundirektör

Åsa Berglie
Projektchef

Expedieras till:
Christian Solander,
Pia Jakobsson
Andreas Blixt
Åsa Berglie

För kännedom till: Christina Gunnesby

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Sektorplan 2024

Trygghet och stöd

2024-02-06

Innehållsförteckning

1	Sektorns verksamhet	4
1.1	Verksamhetsidé	4
1.2	Styrande dokument av särskild betydelse.....	4
1.3	Politisk vision, värderingar, mål och uppdrag som direkt påverkar verksamheten.....	5
1.4	Målgrupper	6
2	Sektorns verksamhetsområden	7
2.1	Individ och familjeomsorg	7
2.1.1	<i>Verksamhetsidé.....</i>	<i>7</i>
2.2	Äldreomsorg.....	7
2.2.1	<i>Verksamhetsidé.....</i>	<i>7</i>
2.3	Funktionsstöd	8
2.3.1	<i>Verksamhetsidé.....</i>	<i>8</i>
2.4	Hälso- och sjukvård.....	8
2.4.1	<i>Verksamhetsidé.....</i>	<i>8</i>
3	Sektorns förutsättningar	9
3.1	Ekonomi	9
3.1.1	<i>Nettokostnad per verksamhet (Tkr).....</i>	<i>9</i>
3.2	Kommentar till budget och ekonomi.....	9
3.3	GAP-analys.....	9
3.4	Personal	9
3.4.1	<i>Anställda.....</i>	<i>9</i>
3.4.2	<i>Arbetade timmar.....</i>	<i>9</i>
3.4.3	<i>Sjukfrånvaro</i>	<i>10</i>
3.4.4	<i>Sjuklönekostnad (Tkr).....</i>	<i>10</i>
3.5	Volymer.....	10
3.5.1	<i>Barn och unga</i>	<i>10</i>
3.5.2	<i>Utförarenheten + Barn och ungdomsenheten</i>	<i>11</i>
3.5.3	<i>Vuxenenhet</i>	<i>11</i>
3.5.4	<i>Myndighetsbeslut äldre</i>	<i>11</i>
3.5.5	<i>Trygga ungdomsmiljöer.....</i>	<i>11</i>
3.5.6	<i>Funktionshinder myndighet.....</i>	<i>11</i>
3.5.7	<i>Bostad med särskild service enligt LSS och SoL, antal brukare</i>	<i>11</i>
3.5.8	<i>Personlig assistans</i>	<i>12</i>

3.5.9	Daglig verksamhet.....	12
3.5.10	Lägenheter och platser VoÄ.....	12
3.5.11	Köpta platser hospice och sjukhus.....	12
3.5.12	Brukare i hemtjänsten.....	12
3.5.13	Ersätta timmar i hemtjänsten.....	13
3.5.14	Registrerade patienter HSV.....	13
4	Kommunstyrelsens resultatmål som sektorn planerar att arbeta med samt aktiviteter och indikatorer.....	14
4.1	5. Ökad behovstäckning inom äldreomsorgen och LSS inom lagstadgad tid.....	14
4.2	6. Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv.....	15
4.3	8. Kortare handläggningstider med bibehållen rättssäkerhet.....	16
4.4	10. Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck.....	17
4.5	12. Minskat utanförskap och bidragsberoende.....	17
4.6	14. Utanförskapet minskar genom att försörjningsstödet villkoras mot individuella kontrakt med krav på arbetsmarknadsfrämjande insatser.....	19
4.7	15. Robusta kommunala funktioner.....	19
4.8	16. Attraktivt att vara anställd i Kungälv kommun.....	19
4.9	17. Kommunens verksamheters kvalité och hushållning ska hävda sig väl i jämförelse med landets bästa kommuner.....	21
5	Politiska uppdrag.....	24
5.1	Uppdrag från kommunfullmäktige.....	24
5.2	Uppdrag från kommunstyrelsen.....	24
5.2.1	KS uppdrag.....	24
6	Sektorövergripande processer.....	28
6.1	Agenda 2030.....	28
6.2	Intern kontroll.....	28
6.3	Säkerhet och trygghet.....	28

1 Sektorns verksamhet

1.1 Verksamhetsidé

Trygghet och stöd

Sektor Trygghet och stöds verksamhetsidé utgår från socialtjänstlagens portalparagraf samt hälso- och sjukvårdslagen:

Sektor Trygghet och Stöd ska på demokratins och solidaritetens grund främja människornas

- ekonomiska och sociala trygghet,
- jämlikhet i levnadsvillkor,
- aktiva deltagande i samhällslivet.

Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser.

Verksamheten skall bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet.

Sektor Trygghet och stöd innefattar Individ och Familjeomsorg, Stöd inom Funktionshinderområdet, Äldreomsorg samt hälso- och sjukvård.

1.2 Styrande dokument av särskild betydelse

Styrdokument	Beskrivning/kommentarer	Vad är särskilt Viktigt?
Lagar	Socialtjänstlagen, Hälso- och sjukvårdslagen, Förvaltningslagen, Kommunallagen, Lagen om stöd för funktionshindrade, Bosättningslagstiftningen, LOV Lagen om valfrihet, Offentlighets och Sekretesslagen, Arbetsmiljölagen, Yttrandefrihetsgrundlagen, GDPR	Trygghet och stöds verksamheter styrs utifrån lagkrav. Verksamheterna ska ha hög följsamhet till aktuell lagstiftning.
Föreskrift	SOSFS 2014:5 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation i verksamheter som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS.	Sektorns verksamheter ska säkerställa att dokumentation sker i enlighet med föreskrifter och allmänna råd.
Föreskrift	SOSFS 2011:9 Socialstyrelsens föreskrift och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.	Säkerställer att de som bedriver verksamhet ska ansvara för att det ledningssystem som ska finnas innehåller de processer och rutiner som behövs för att säkerställa att verksamheten uppfyller ställda krav i Socialstyrelsens föreskrifter. Sektorn ska arbeta kontinuerligt enligt beslutat årshjul med systematiskt kvalitetsarbete.
Program	Program för social hållbarhet	Programmet för social hållbarhet finns nedbruten i fyra planer. Arbetet med social hållbarhet är nära kopplat till sektorns kärnverksamhet och befintliga uppdrag. Målet är öka innanförskapet för medborgare i Kungälv kommun.
Planer	Social översiktsplan, Funktionshindersplan, Trygg i plan	Planerna är underliggande dokument till programmet social hållbarhet och innehåller aktiviteter som verksamheterna ska arbeta med för att nå målet med ökat innanförskap.
Planer	Äldreplan	Planen är ett underliggande dokument till programmet social hållbarhet och innehåller aktiviteter som

Styrdokument	Beskrivning/kommentarer	Vad är särskilt Viktigt?
		verksamheterna ska arbeta med för att nå målet med ökat innanförskap för målgruppen äldre.
Handlingsplan	Folkhälsa	Handlingsplanen är framtagen i samråd med Västra Götalandsregionen. Kommunen och regionen har ett gemensamt åtagande att alla elever ska lämna skolan med fullföljda studier. Folkhälsoplanen är en del av social översiktsplan och har en nära koppling till befintliga mål och uppdrag. Aktiviteter som verksamheterna ska genomföra finns beskrivna i planen.
Handlingsplan	SIMBA	Planen är godkänd av den politiska samrådsgruppen inom SIMBA och innehåller flera aktiviteter som ska genomföras i verksamheterna i samverkan med regionen. Psykisk ohälsa och Nära vård är två områden som har stort fokus inom delregional samverkan i SIMBA.
Färdplan	God och nära vård	Förberedelse pågår inom ramen för God och nära vård genom kompetenshöjande insatser för medarbetare. Mer vård kommer utföras i hemmet istället för på sjukhus, något som ställer krav på att medarbetare inom kommunen har kompetens och därmed känner sig trygga med att utföra mer avancerade arbetsuppgifter.
Avtal	Heltidsresan	Arbete pågår med att erbjuda alla anställda en heltidsanställning. Det innebär att verksamheterna behöver utveckla nya arbetsätt för att möjliggöra heltidsanställningar. Arbetet sker i nära samarbete med fackförbundet Kommunal.
	Digitaliseringsplan	
	Kompetensförsörjningsplan	

1.3 Politisk vision, värderingar, mål och uppdrag som direkt påverkar verksamheten

Politisk värdegrund och förhållningssätt

Tillsammans ska vi säkra välfärden och välfärdens medarbetare i skolan och omsorgerna. Kungälv ska ha en välfungerande vård, skola och omsorg. Säkerställandet av den generella välfärden är högsta prioritet samtidigt är vi garanterade för att varje reform som genomförs ska vara fullt ut finansierad. Vi ska jämföra oss med de bästa kommunerna i landet. All uppföljning och utvärdering av våra verksamheter skall göras i förhållande till de bästa kommunerna i landet inom respektive verksamhetsområde. Det går att effektivisera kommunen och jobba smartare än idag. Det kommer ställa höga krav på kommunens ekonomi och resultatuppföljning – som vi vill utveckla (Programförklaring 2030)

I Kungälv har alla människor lika värde och vår gemenskaps kännetecknas av ömsesidig respekt. Alla som möter kommunens verksamhet ska känna att de har samma rättigheter och möjligheter men även skyldigheter. Alla medborgare i Kungälv ska ha möjligheten till delaktighet och inflytande i de demokratiska processerna. (Utdrag ur Policydokument Värderingar i Kungälvs kommun)

Politiskt beslutad vision 2040

Välfärden syftar till att ge den enskilde individen en god livskvalitet. Det innebär rätt till arbete och utbildning i livets alla skeden. Utvecklingen inom välfärdstjänsterna ska i högre grad utgå från individens behov och villkor. Välfärd är hälsa, ett bra boende, ett fungerande livspussel med bra barnomsorg, socialtjänst, sjukvård samt omsorg och trygghet för äldre och personer med funktionsnedsättning. Kommunen erbjuder vård och omsorg med möjlighet till en aktiv och stimulerande vardag. Alla medborgare har en kompetens som möter den efterfrågan som finns på arbetsmarknaden. Medborgare med olika etnisk bakgrund, kön, ålder, funktionsnedsättning och sexuell läggning är en styrka som bidrar till kommunens utveckling. Skillnader i sysselsättningsgrad mellan invånare med svensk respektive utländsk bakgrund har jämnats ut. Kommunen arbetar för att nå en väl fungerande och hållbar arbetsmarknad med hög sysselsättning som bidrar till en hållbar tillväxt och välfärd.

1.4 Målgrupper

Målgrupp	Beskrivning/kommentarer	Vad är särskilt Viktigt för oss?
Till de i lagen definierade målgrupperna för sektorns ansvar hör barn och unga, människor med funktionsvariationer, människor med missbruksproblem, äldre med behov av äldreomsorg, människor med behov av hemsjukvård, samt brottsoffer där särskilt kvinnor och barn som utsatts för våld eller andra övergrepp av närstående har lyfts fram. Anhörigvårdare som vårdar anhöriga i hemmet och är i behov av anhörigstöd. Sektorn arbetar även med målgruppen nyanlända som anvisats till Kungälv kommun.	Sektor Trygghet och stöds verksamheter finns till för människor i alla åldrar som behöver stöd från socialtjänsten, den kommunala hemsjukvården eller har behov av stöd i integrationsprocessen.	Att ge insatser utifrån laglig grund. Att utföra hälso- och sjukvårdande insatser i hemmet på ett tryggt och säkert sätt. Att medborgares upplevelse av utförda insatser är god. Att medborgare känner förtroende för verksamheten. Vid beslut eller andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser för barn ska vad som är bäst för barnet vara avgörande.

Behov	Beskrivning/kommentarer	Vad är särskilt Viktigt för oss?
Rekryteringsbehov	Rekryteringsbehovet är stort inom omsorgsyrcen	Ha en långsiktig planering för hur behovet ska omhändertas
Kompetensutveckling	Sektorn har behov av att kompetensutveckla för att kunna möta kvalitetskrav och framtida utveckling med God och nära vård.	Genomföra en kompetenskartläggning och sedan ta fram men kompetensutvecklingsplan

2 Sektorns verksamhetsområden

2.1 Individ och familjeomsorg

2.1.1 Verksamhetsidé

Verksamhetsområdet ansvarar för och utför kommunens myndighetsutövande socialtjänst. Detta innebär att vi är den del av socialtjänsten som tar emot, utreder ansökningar eller anmälningar tillsammans med brukare/n, föreslår och beslutar om insatser samt följer upp dessa med brukare/n med stöd av Socialtjänstlagen som är socialtjänstens grundläggande lagstiftning och utgår från att aktiviteterna sker med brukaren under frivillighet, delaktighet. Verksamheten har även ett liknande ansvar för socialtjänstens mer ingripande myndighetsutövandet – då med stöd av tvångslagstiftning enligt LVU och LVM för att säkerställa att barn, ungdomar, unga vuxna och vuxna med tungt missbruk/beroende får skydd och stöd för att inte allvarligt riskera sin hälsa och sitt liv på grund av livssituationen

Inom verksamhetsområdet finns utförarverksamhet och förebyggande verksamhet inom fritid, individ och familj. Verksamheten möter personer i alla åldrar och erbjuder en aktiv fritid, serviceinsatser och biståndsbedömda insatser enligt SoL. Verksamheten arbetar med att stödja personer till boende och med behandling till personer med missbruksproblematik samt stöd och behandling till barn, ungdomar och familjer. Arbetet sker uppsökande med fältverksamhet. Inom fritid finns även fritidsgårdsverksamhet.

Verksamheten arbetar enligt kunskapsbaserade metoder för att stärka skyddsfaktorer, minska sårbarhetsfaktorer, motverka utanförskap och möjliggöra ett så självständigt liv som möjligt.

2.2 Äldreomsorg

2.2.1 Verksamhetsidé

Verksamheten ansvarar för hjälp i hemmet samt vård och omsorgsboende.

Verksamheten arbetar med insatser, service, omsorg och vård för att möjliggöra ett så självständigt liv som möjligt för den enskilde i ordinarie boende samt särskilt boende för äldre.

Insatserna är behovsbedömda av myndighet enligt SoL och LSS och utförs enligt ett behovsriktat och systematiskt arbetssätt med individens behov i centrum för att öka den enskildes delaktighet. För att ge ökad trygghet för brukare och närstående erbjuds trygghetsskapande välfärdsteknik där verksamheten sköter service och support.

Verksamheten utgör ett stöd för att den enskilde ska kunna leva ett meningsfullt liv präglat av oberoende och trygghet med respekt för självbestämmande och integritet i sitt ordinarie boende.

Verksamheten grundar sig på den nationella värdegrunden med personcentrerad vård och omsorg som förhållningssätt och arbetssätt, vilket innebär att vård och omsorg sker i överenskommelse mellan personen och utföraren och utgår från personens förmågor, behov och förutsättningar.

Verksamheten ska skapa förutsättningar för att hyresgäster på vård och omsorgsboende ska ges möjlighet att leva ett så självständigt och meningsfullt liv som möjligt, utifrån individens behov genom självbestämmande och delaktighet. Hyresgäster som bor på vård och omsorgsboende skall känna trygghet, värdighet och tillit livet ut, där boendemiljön erbjuder

gemenskap och samvaro.

2.3 Funktionsstöd

2.3.1 Verksamhetsidé

Verksamheten ansvarar för att barn och vuxna ska få det stöd och den hjälp de behöver, enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Verksamheten erbjuder insatser inom socialpsykiatri för vuxna med psykiska funktionsnedsättningar och sjukdomar.

Inom verksamhetsområdet funktionsstöd ingår daglig verksamhet, korttidsverksamhet, bostad med särskild service, boendestöd, aktivitetshus och personligt ombud.

2.4 Hälso- och sjukvård

2.4.1 Verksamhetsidé

Inom verksamhetsområde hälso- och sjukvård samt hälsofrämjande ingår kommunal hälso- och sjukvård, korttidsverksamhet, anhörigstöd och förebyggande verksamhet.

Genom hälso-och sjukvårdsinsatser, rehabiliteringsinsatser arbetar verksamheten med att stödja patient/medborgare utifrån behov samt möjliggör att insatserna ges på ett tryggt och säkert sätt där patient/medborgare behandlas med respekt och görs delaktig.

Hälsofrämjande förebyggande enheten arbetar för att möta medborgarnas behov utifrån anhörigstöd, folkbildning och hälsofrämjande förebyggande aktiviteter.

3 Sektorns förutsättningar

3.1 Ekonomi

3.1.1 Nettokostnad per verksamhet (Tkr)

	Budget 2024	Budget 2023	Utfall 2022
Nettokostnad	-1 280 334	-1 278 965	-1 169 264

3.2 Kommentar till budget och ekonomi

I rambudgeten 2024 finns resurser avsatta för lönekostnadsökningar, volymökningar (fler platser, äldre, barn, elever mm) samt driftkostnadsökningar till följd av investeringar. Dessa kostnadsökningar budgeteras centralt i förvaltningen och budget kommer att fördelas ut till sektorerna under året efter faktiskt utfall.

Sektor Trygghet och Stöd har från och med 2024 en förändrad organisation. Från och med budget 2024 ingår enheten stöd och försörjning i sektor Bildning och lärande med 34,1 Mkr.

3.3 GAP-analys

Vi jobbar med omvärldsbevakning i syfte att inspireras och lära oss mer av andra goda exempel både inom och utanför kommunen. Vi fortsätter jämföra enheter för att öka likvärdigheten samt jämföra oss och våra förutsättningar med andra liknande kommuner och riket.

3.4 Personal

3.4.1 Anställda

	Utfall T2 2023	Utfall 2022
Antal anställda	1 576	1 553
- Antal anställda, kvinnor	1 334	1 320
- Antal anställda, män	242	233
Antal årsarbetare	1 511	1 475
- Antal årsarbetare, kvinnor	1 273	1 247
- Antal årsarbetare, män	238	228

3.4.2 Arbetade timmar

	Utfall T2 2023	Utfall 2022
Månadsavlönade (antal timmar)	1 333 031	1 962 766
- Månadsavlönade, kvinnor (antal timmar)	1 105 491	1 630 630
- Månadsavlönade, män (antal timmar)	227 540	332 136
Mer/övertid (antal timmar)	27 979	56 793
Timavlönade (antal timmar)	207 180	292 511

	Utfall T2 2023	Utfall 2022
- Timavlönade, kvinnor (antal timmar)	152 512	207 590
- Timavlönade, män (antal timmar)	54 668	84 920
Andel timmar utförda av timavlönad personal i relation till totalt utförda timmar (%)	13,2%	12,7%
- Andel timmar utförda av timavlönad personal i relation till totalt utförda timmar, kvinnor (%)	11,9%	11%
- Andel timmar utförda av timavlönad personal i relation till totalt utförda timmar, män (%)	18,9%	19,7%

3.4.3 Sjukfrånvaro

	Utfall T2 2023	Utfall 2022
Sjukfrånvaro (%) av ordinarie arbetstid	12,2	12,6
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) - Kvinnor	13,7	13,5
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) - Män	7,5	7,7
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) Ålder <= 29 år	9	8,8
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) Ålder 30-49 år	11	11,9
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) Ålder >= 50 år	15,2	15,2
Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%), mindre än 15 dagar	5	5,5
Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%), 15 dagar eller mer	7,2	7,1
Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%), 15-90 dagar	2	2,2
Andel av sjukfrånvaro som överstiger 60 dagar (%)	46,9	42,9

3.4.4 Sjuklönekostnad (Tkr)

	Utfall T2 2023	Utfall 2022
Sjuklönekostnad (Tkr, Inkl personalomkostnader (PO))	17 662	26 818
- Sjuklönekostnad, kvinnor (Tkr, inkl PO)	15 117	23 353
- Sjuklönekostnader, män (Tkr, inkl PO)	2 545	3 465

3.5 Volymer

Individ och Familjeomsorgen (IFO)

3.5.1 Barn och unga

Volymtal	Plan 2024	Plan 2023	Prognos helår 2023	Utfall 2022
Antal vård dagar SIS, HVB och stödboende 0-20 år	6 000	4 700	6 000	6 850
Antal vård dagar familjehem 0-20 år	25 900	14 800	16 900	16 259
Antal mottagna ensamkommande barn	4	5	5	7

3.5.2 Utförarenheten + Barn och ungdomsenheten

Volymtal	Plan 2024	Plan 2023	Prognos helår 2023	Utfall 2022
Intern öppenvård, biståndsbedömda insatser Utförarenheten-Barn och Ungdom	230	230	230	239

3.5.3 Vuxenenhet

Volymtal	Plan 2024	Plan 2023	Prognos helår 2023	Utfall 2022
Antal vård dagar SIS och HVB, 21- år	2 300	1 400	3 000	4 661
Antal vård dagar externt boende med stöd 21- år	12 500	8 200	15 000	14 355

3.5.4 Myndighetsbeslut äldre

Volymtal	Plan 2024	Plan 2023	Prognos helår 2023	Utfall 2022
Antal beslut om särskilt boende	215	215	215	195

3.5.5 Trygga ungdomsmiljöer

Volymtal	Plan 2024	Plan 2023	Prognos helår 2023	Utfall 2022
Totalt antal deltagartillfällen i den främjande verksamheten	10 000	10 000	10 000	10 675
Antal verksamhetstimmar, främjande verksamhet	3 500	2 050	2 050	3 337
Antal timmar förebyggande verksamhet på fältet	3 000	3 200	3 200	3 418

Funktionshinder (FH)

3.5.6 Funktionshinder myndighet

Volymtal	Plan 2024	Plan 2023	Prognos helår 2023	Utfall 2022
Antal ärenden LSS och SFB, SoL	750	750	750	743

3.5.7 Bostad med särskild service enligt LSS och SoL, antal brukare

Volymtal	Plan 2024	Plan 2023	Prognos helår 2023	Utfall 2022
Egen bostad med särskild service (BmSS), vuxna inkl. psykiatri	145	145	145	145
Köp av bostad med särskild service (BmSS) vuxna	17	9	14	15
Köp av bostad med särskild service (BmSS) barn och unga	5	2	5	3

Volymtal	Plan 2024	Plan 2023	Prognos helår 2023	Utfall 2022
Köp av skolplatser	2	4	2	2

3.5.8 Personlig assistans

Volymtal	Plan 2024	Plan 2023	Prognos helår 2023	Utfall 2022
SFB (tidigare LASS), kommunen anordnare, antal timmar	50 000	50 000	21 000	34 700
LSS-assistans, kommunen anordnare, antal timmar	1 500	1 500	2 500	1 638
LSS-assistans, annan anordnare, antal timmar	18 000	18 000	15 000	15 043

3.5.9 Daglig verksamhet

Volymtal	Plan 2024	Plan 2023	Prognos helår 2023	Utfall 2022
Antal brukare daglig verksamhet	235	235	235	218
-Varav Köp av daglig verksamhet, deltagare	18	18	18	18

Äldreomsorg (ÄO)

3.5.10 Lägenheter och platser VoÄ

Volymtal	Plan 2024	Plan 2023	Prognos helår 2023	Utfall 2022
Totalt antal lägenheter i särskilt boende	443	438	435	416
Varav i egen regi	352	353	335	331
Varav i extern regi	58	56	58	55
Varav korttidsplatser egna	33	19	24	19
Varav korttidsplatser köpta	0	10	15	11

3.5.11 Köpta platser hospice och sjukhus

Volymtal	Plan 2024	Plan 2023	Prognos helår 2023	Utfall 2022
Köpta dygnsplatser Hälso- och sjukvård (Hospice)	55	55	180	118
Vårddygn på sjukhus, med betalningsansvar för kommunen	75	75	130	80

3.5.12 Brukare i hemtjänsten

Volymtal	Plan 2024	Plan 2023	Prognos helår 2023	Utfall 2022
Brukare med hemtjänst	1 250	1 250	1 200	1 275

3.5.13 Ersatta timmar i hemtjänsten

Volymtal	Plan 2024	Plan 2023	Prognos helår 2023	Utfall 2022
Ersatta timmar i hemtjänsten	445 000	445 000	436 500	438 848
varav i egen regi	385 000	385 000	376 500	380 120
varav i extern regi	60 000	60 000	60 000	58 728

3.5.14 Registrerade patienter HSV

Volymtal	Plan 2024	Plan 2023	Prognos helår 2023	Utfall 2022
Totalt antal patienter i hemsjukvården	1 400	1 400	1 400	1 347
Därav antal patienter under 65 år	250	250	250	229

4 Kommunstyrelsens resultatmål som sektorn planerar att arbeta med samt aktiviteter och indikatorer

4.1 5. Ökad behovstäckning inom äldreomsorgen och LSS inom lagstadgad tid

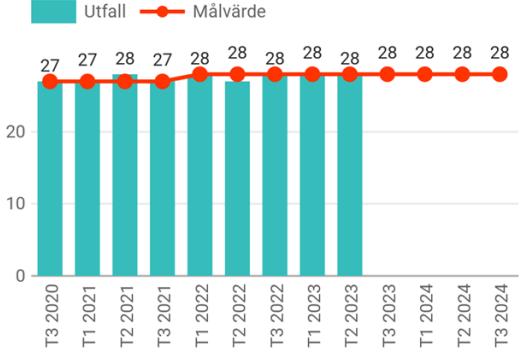
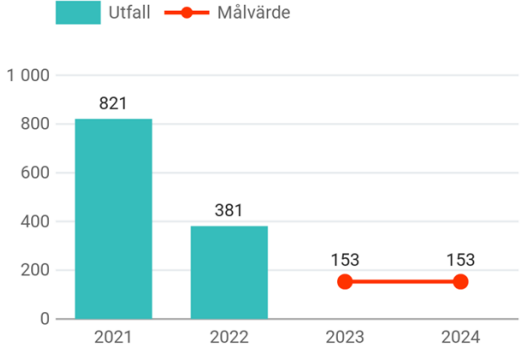
Förvaltningens tolkning

Skapa förutsättningar för kostnadseffektiva former av boenden och utveckla den långsiktiga planeringen så att efterfrågan och behov matchas i enlighet med lagen.

Handlingsplan

Samarbete med sektor Samhälle och utveckling i lokalförsörjningsfrågor

Indikator	Beskrivning + Mätmetod och rutiner + Ansvarig																								
<p>Antal egna boendeplatser enligt LSS och SoL Målvärde 2024 151</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>103</td> <td>103</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>117</td> <td>117</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>117</td> <td>117</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>145</td> <td>145</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>151</td> <td>151</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2020	103	103	2021	117	117	2022	117	117	2023	145	145	2024	151	151	<p>Beskrivning Från och med 2023 följs egna boendeplatser enligt LSS och SoL. Tidigare visade indikatorn antalet befintliga LSS lägenheter i Kommunen, som består av LSS gruppboende, LSS serviceboende</p> <p>Mätmetod och rutiner Siffrorna hämtas från lokalförsörjningsplan och verksamhetsprognoser. Målvärdet bygger planerad byggnation/inhyrning. Ansvarig Carina Winkler-keithsdotter, Peter Almgren</p>						
År	Utfall	Målvärde																							
2020	103	103																							
2021	117	117																							
2022	117	117																							
2023	145	145																							
2024	151	151																							
<p>Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde Målvärde 2024 60</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>48</td> <td>48</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>75</td> <td>75</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>83</td> <td>83</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>50</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>65</td> <td>65</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>60</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>60</td> <td>60</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2018	48	48	2019	75	75	2020	83	83	2021	50	50	2022	65	65	2023	60	60	2024	60	60	<p>Beskrivning Medelvärde, antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum avseende särskilt boende inom äldreomsorg. Med ansökningsdatum avses det datum då ansökan om plats på särskilt boende kommer in till kommunen, oavsett om ansökan görs skriftligt eller muntligt. Avser ansökningar som bifallits. Med erbjudet inflyttningsdatum avses det datum då den enskilde enligt kommunens erbjudande har möjlighet att flytta in på ett särskilt boende, oavsett om den enskilde sedan väljer att flytta in eller inte. Avser samtliga utredningar avseende plats på särskilt boende som avslutades i kommunen under första halvåret, och som avsåg personer som vid tidpunkten för ansökan var 65 år eller äldre. Ingår i Kommunens kvalitet i korthet (KKiK).</p> <p>Mätmetod och rutiner Måttet hämtas från Kolada. ID: U23401. Utfallet redovisas med ett års förskjutning. Målvärde baseras på tidigare års resultat. Ansvarig Maria Stenmark, Peter Almgren</p>
År	Utfall	Målvärde																							
2018	48	48																							
2019	75	75																							
2020	83	83																							
2021	50	50																							
2022	65	65																							
2023	60	60																							
2024	60	60																							
<p>Befintliga LSS-/SoL lägenheter inom verksamhetsområde Sociala resurser Målvärde 2024 28</p>	<p>Beskrivning Antal befintliga LSS-/SoL lägenheter inom Social resurs. Planeringen följer investeringsplanen.</p> <p>Mätmetod och rutiner Siffrorna hämtas från verksamhetsområdet Social</p>																								

Indikator	Beskrivning + Mätmetod och rutiner + Ansvarig																																										
 <p>Utfall — Målvärde</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Period</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T3 2020</td><td>27</td><td>28</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>27</td><td>28</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>28</td><td>28</td></tr> <tr><td>T3 2021</td><td>27</td><td>28</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>28</td><td>28</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>28</td><td>28</td></tr> <tr><td>T3 2022</td><td>28</td><td>28</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>28</td><td>28</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>28</td><td>28</td></tr> <tr><td>T3 2023</td><td>28</td><td>28</td></tr> <tr><td>T1 2024</td><td>28</td><td>28</td></tr> <tr><td>T2 2024</td><td>28</td><td>28</td></tr> <tr><td>T3 2024</td><td>28</td><td>28</td></tr> </tbody> </table>	Period	Utfall	Målvärde	T3 2020	27	28	T1 2021	27	28	T2 2021	28	28	T3 2021	27	28	T1 2022	28	28	T2 2022	28	28	T3 2022	28	28	T1 2023	28	28	T2 2023	28	28	T3 2023	28	28	T1 2024	28	28	T2 2024	28	28	T3 2024	28	28	<p>resurs. Uppgifterna ska redovisa LSS respektive Sol separat i kommentarerna samt ev outhyrda lägenheter med förklaring till varför Ansvarig Mikael Fridlund, Peter Almgren</p>
Period	Utfall	Målvärde																																									
T3 2020	27	28																																									
T1 2021	27	28																																									
T2 2021	28	28																																									
T3 2021	27	28																																									
T1 2022	28	28																																									
T2 2022	28	28																																									
T3 2022	28	28																																									
T1 2023	28	28																																									
T2 2023	28	28																																									
T3 2023	28	28																																									
T1 2024	28	28																																									
T2 2024	28	28																																									
T3 2024	28	28																																									
<p>Väntetid i antal dagar från beslut till första erbjudna inflyttningsdatum avseende boende enl. LSS § 9.9, medelvärde Målvärde 2024 153</p> <p>Utfall — Målvärde</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>2021</td><td>821</td><td>-</td></tr> <tr><td>2022</td><td>381</td><td>-</td></tr> <tr><td>2023</td><td>-</td><td>153</td></tr> <tr><td>2024</td><td>-</td><td>153</td></tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2021	821	-	2022	381	-	2023	-	153	2024	-	153	<p>Beskrivning Genomsnittligt antal dagar som gått mellan beslut och första erbjudna inflyttningsdatum i boende enligt LSS. Med första erbjudet inflyttningsdatum menas den dag då personen enligt kommunens erbjudande kan flytta in - vare sig personen tackar ja eller nej, alternativ väljer att flytta in eller inte. Avser alla påbörjade LSS-insatser avseende boende under årets 6 första månader (minimum 4 beslut), exklusive omprövningar. Källa: Egen undersökning i kommunen.</p> <p>Mätmetod och rutiner Mätt från Kolada. ID: U28418. Utfallet redovisas med ett års förskjutning. Målvärde baseras på medelvärdet i samtliga kommuner. Ansvarig Carina Winkler-keithsdotter, Peter Almgren</p>																											
År	Utfall	Målvärde																																									
2021	821	-																																									
2022	381	-																																									
2023	-	153																																									
2024	-	153																																									

Aktivitet	Beskrivning + Ansvarig
<p>Samverkan och planering av framtida LSS bostäder</p> <p>Startdatum 2021-01-01 Slutdatum 2024-12-31</p>	<p>Beskrivning I arbetet med att hantera framtida behov av bostäder för LSS, behöver kommunen kontinuerligt arbeta in nya lösningar kommande exploateringar. Med hjälp av lokalresursplanering och samverkan mellan olika aktörer inom plan och byggnation, kan man möta behovet av bostäder för intellektuellt funktionsnedsatta personer nu och framåt.</p> <p>Ansvarig Lena Arnfelt</p>

4.2 6. Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv

Förvaltningens tolkning

Alla ska ha möjlighet att utöva och ta del av kultur- och fritidsverksamhet. Mångfald och delaktighet ska stimuleras.

Handlingsplan

Kulturskolans verksamhet fortsätter i samma utsträckning som tidigare år. Biblioteksverksamheten bidrar genom ett ökat fokus på barn och unga. Föreningslivet ska

givas goda förutsättningar för sina verksamheter och aktiviteter för barn och unga. Samverkan mellan skola, socialtjänst, fritid och kultur ger ökade möjligheter till deltagande.

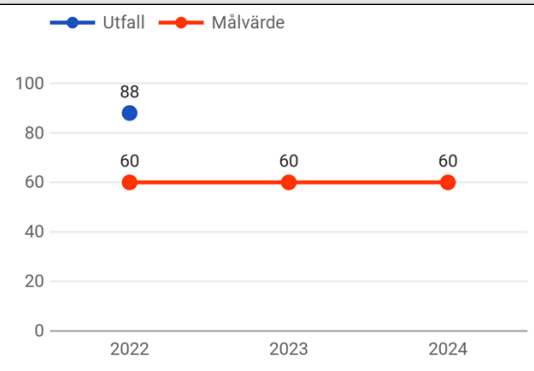
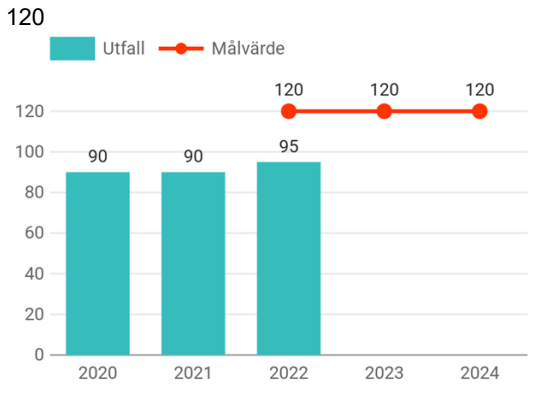
Indikator	Beskrivning + Mätmetod och rutiner + Ansvarig																					
<p>Ungdomars upplevelse av inflytande på fritidsgårdar, Trygga ungdomsmiljöer Målvärde 2024 65</p> <table border="1"> <caption>Data for Ungdomars upplevelse av inflytande på fritidsgårdar, Trygga ungdomsmiljöer</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2019</td> <td>50</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>63</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>60</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>62</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>65</td> <td>65</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>65</td> <td>65</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Målvärde (%)	2019	50	50	2020	63	60	2021	60	60	2022	62	60	2023	65	65	2024	65	65	<p>Beskrivning Ungdomars upplevda inflytande, delaktighet och ansvarstagande på fritidsgårdarna. Mätningen görs årligen under hösten och rapporteras i T3</p> <p>Mätmetod och rutiner Mätningen sker genom årlig enkät i oktober KEKS (kvalitet och kompetens i samverkan). Dessa siffror kan endast rapporteras i T3. Ansvarig Thomas Hermansson, Peter Almgren</p>
År	Utfall (%)	Målvärde (%)																				
2019	50	50																				
2020	63	60																				
2021	60	60																				
2022	62	60																				
2023	65	65																				
2024	65	65																				
<p>Ungdomars upplevelse av trygghet och bemötande på fritidsgårdar Målvärde 2024 90%</p> <table border="1"> <caption>Data for Ungdomars upplevelse av trygghet och bemötande på fritidsgårdar</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>92</td> <td>85</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>85</td> <td>85</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>92</td> <td>85</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>90</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>90</td> <td>90</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Målvärde (%)	2020	92	85	2021	85	85	2022	92	85	2023	90	90	2024	90	90	<p>Beskrivning Årligen genomförs en enkät där upplevd trygghet och bemötande, i den främjande verksamheten, mäts.</p> <p>Mätmetod och rutiner En central enkät (mötesplatsenkäten) genomförs i 60 kommuner och administreras av KEKS. (Kvalitet och Kompetens i Samverkan) Ansvarig Thomas Hermansson, Peter Almgren</p>			
År	Utfall (%)	Målvärde (%)																				
2020	92	85																				
2021	85	85																				
2022	92	85																				
2023	90	90																				
2024	90	90																				

4.3 8. Kortare handläggningstider med bibehållen rättssäkerhet

Förvaltningens tolkning

Service på rätt nivå och inom angiven tid, enligt gällande lagstiftning

Indikator	Beskrivning + Mätmetod och rutiner + Ansvarig
<p>Utredningstid i antal dagar från ansökan till beslut om LSS-insats (alla insatser) Målvärde 2024 60</p>	<p>Beskrivning Genomsnittligt antal dagar som gått mellan ansökan och beslut om LSS-insats, alla insatser. Avser alla beslut om LSS-insats under årets 6 första månader, exklusive omprövningar och beslut om sjukvård inom personlig assistans. Inkluderar även beslut som leder till avslag.</p> <p>Mätmetod och rutiner Statistiken hämtas från databasen Kolada: Utredningstid i antal dagar från ansökan till beslut om LSS-insats (alla insatser), medelvärde(U28414).</p> <p>Ansvarig Susanne Ek, Peter Almgren</p>

Indikator	Beskrivning + Mätmetod och rutiner + Ansvarig
 <p>Utredningstid i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning inom barn och ungdom 0-20 år, medelvärde Målvärde 2024</p>	<p>Beskrivning Utredningstid i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning inom barn och ungdom 0-20 år, medelvärde Detta är ett utvecklingsnyckeltal, se frågor och svar på kolada.se för mer information. Genomsnittligt antal dagar från att utredningen påbörjats av socialtjänsten till dess att utredningen avslutats. Avser barn- och ungdom 0-20 år. Mätperiod är första halvåret. Målvärde baseras på att utredning ska vara slutförd senast inom fyra månader enligt Socialtjänstlagen 11 kap § 2.</p> <p>Mätmetod och rutiner Hämtas från Kolada.ID: U33401. Utfallet redovisas med ett års förskjutning. Målvärdet baseras på att utredningstiden inte ska överstiga lagstadgade 120 dagar. Ansvarig Peter Almgren, Emma Appelqvist</p>
 <p>Utredningstid i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning inom barn och ungdom 0-20 år, medelvärde</p>	

4.4 10. Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck

Förvaltningens tolkning

Fokusområden är minskade utsläpp från trafik, enskilda avlopp och av mikroplaster. När det gäller utsläpp till vattenmiljö ska påverkan från dag- och spillvatten samt ytavrinning beaktas. Energieffektivisering och utbyte till förnybara bränslen ska genomföras successivt både internt i kommunförvaltningen och externt i den geografiska kommunen.

Aktivitet	Beskrivning + Ansvarig
<p>Genomföra aktiviteter enligt avfallsplanen</p> <p>Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2024-12-31</p>	<p>Beskrivning Aktiviteter i avfallsplanen med koppling till sektorn genomförs.</p> <p>Ansvarig Lena Arnfelt</p>

4.5 12. Minskat utanförskap och bidragsberoende

Förvaltningens tolkning

Behovet av olika typer av bidrag, såsom försörjningsstöd har till stor del samband med hur olika strukturella faktorer utvecklas i samhället. En viktig förutsättning är att definiera

prioriterade behovsgrupper och utveckla och anpassa förhållningssätt, metoder och insatser efter detta. Inom målet ryms även kommunens arbetsmarknadsverksamhet som fyller en viktig roll i att få fler individer att gå till egen försörjning.

Indikator	Beskrivning + Mätmetod och rutiner + Ansvarig																																																																																										
<p>Arbetslösa inklusive i åtgärder i Kungälv (16-65 år) Målvärde 2024 4%</p> <table border="1"> <caption>Data for Arbetslösa inklusive i åtgärder i Kungälv (16-65 år)</caption> <thead> <tr> <th>Månad</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Riket (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> <th>VGR (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Jan 2023</td><td>5,5</td><td>5,8</td><td>4</td><td>5,8</td></tr> <tr><td>Feb 2023</td><td>5,5</td><td>5,8</td><td>4</td><td>5,8</td></tr> <tr><td>Mar 2023</td><td>6,4</td><td>5,7</td><td>4</td><td>5,7</td></tr> <tr><td>Apr 2023</td><td>6,3</td><td>5,5</td><td>4</td><td>5,5</td></tr> <tr><td>Maj 2023</td><td>6,1</td><td>5,4</td><td>4</td><td>5,4</td></tr> <tr><td>Jun 2023</td><td>6,2</td><td>5,4</td><td>4</td><td>5,4</td></tr> <tr><td>Jul 2023</td><td>6,3</td><td>5,6</td><td>4</td><td>5,6</td></tr> <tr><td>Aug 2023</td><td>6,4</td><td>5,6</td><td>4</td><td>5,6</td></tr> <tr><td>Sep 2023</td><td>6,4</td><td>5,6</td><td>4</td><td>5,6</td></tr> <tr><td>Okt 2023</td><td>6,4</td><td>5,6</td><td>4</td><td>5,6</td></tr> <tr><td>Nov 2023</td><td>6,4</td><td>5,6</td><td>4</td><td>5,6</td></tr> <tr><td>Dec 2023</td><td>6,4</td><td>5,6</td><td>4</td><td>5,6</td></tr> <tr><td>Jan 2024</td><td>6,4</td><td>5,6</td><td>4</td><td>5,6</td></tr> <tr><td>Feb 2024</td><td>6,4</td><td>5,6</td><td>4</td><td>5,6</td></tr> <tr><td>Mar 2024</td><td>6,4</td><td>5,6</td><td>4</td><td>5,6</td></tr> <tr><td>Apr 2024</td><td>6,4</td><td>5,6</td><td>4</td><td>5,6</td></tr> <tr><td>Maj 2024</td><td>6,4</td><td>5,6</td><td>4</td><td>5,6</td></tr> </tbody> </table>	Månad	Utfall (%)	Riket (%)	Målvärde (%)	VGR (%)	Jan 2023	5,5	5,8	4	5,8	Feb 2023	5,5	5,8	4	5,8	Mar 2023	6,4	5,7	4	5,7	Apr 2023	6,3	5,5	4	5,5	Maj 2023	6,1	5,4	4	5,4	Jun 2023	6,2	5,4	4	5,4	Jul 2023	6,3	5,6	4	5,6	Aug 2023	6,4	5,6	4	5,6	Sep 2023	6,4	5,6	4	5,6	Okt 2023	6,4	5,6	4	5,6	Nov 2023	6,4	5,6	4	5,6	Dec 2023	6,4	5,6	4	5,6	Jan 2024	6,4	5,6	4	5,6	Feb 2024	6,4	5,6	4	5,6	Mar 2024	6,4	5,6	4	5,6	Apr 2024	6,4	5,6	4	5,6	Maj 2024	6,4	5,6	4	5,6	<p>Beskrivning Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, andel av den registerbaserade arbetskraften 16-64 år. Målvärde sätt med ambitionen att arbetslösheten ska minska. Arbetslösheten i Kungälv är idag låg. De som är långt från arbetsmarknaden idag är svårare att få ut i arbete. Det föreslagna målvärdet är framtaget utifrån en samlad bedömning av innehållet i nedanstående punkter.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Politisk vilja -Förhållandet i arbetslösheten mellan Kungälv och andra kommuner i GR -Prognoser och bedömningar om arbetsmarknaden från AF, SCB, SKR ekonomirapport -Förhållandet, gapet, mellan Kungälv och rikets arbetslöshet -Antal varsel och konkurser i Kungälv -Förhållandet mellan prognoser som AF gör om framtida arbetslöshet och tidigare målvärde för Kungälvs kommun. -Vikten av signalvärde internt och externt <p>Mätmetod och rutiner Målvärdet är satt utifrån en samlad bedömning av nuvarande förutsättningar i Kungälv Informationen hämtas från Arbetsförmedlingens hemsida: http://mstatkommun.arbetsformedlingen.se/ Välj fliken: Sökande antal/andel Välj: Andel av registerbaserade arbetskraften totalt Välj aktuell månad, Västra Götaland och Kungälv Addera kolumnerna Öppet arbetslösa och Program med aktivitetsstöd. Ansvarig Håkan Hambeson</p>
Månad	Utfall (%)	Riket (%)	Målvärde (%)	VGR (%)																																																																																							
Jan 2023	5,5	5,8	4	5,8																																																																																							
Feb 2023	5,5	5,8	4	5,8																																																																																							
Mar 2023	6,4	5,7	4	5,7																																																																																							
Apr 2023	6,3	5,5	4	5,5																																																																																							
Maj 2023	6,1	5,4	4	5,4																																																																																							
Jun 2023	6,2	5,4	4	5,4																																																																																							
Jul 2023	6,3	5,6	4	5,6																																																																																							
Aug 2023	6,4	5,6	4	5,6																																																																																							
Sep 2023	6,4	5,6	4	5,6																																																																																							
Okt 2023	6,4	5,6	4	5,6																																																																																							
Nov 2023	6,4	5,6	4	5,6																																																																																							
Dec 2023	6,4	5,6	4	5,6																																																																																							
Jan 2024	6,4	5,6	4	5,6																																																																																							
Feb 2024	6,4	5,6	4	5,6																																																																																							
Mar 2024	6,4	5,6	4	5,6																																																																																							
Apr 2024	6,4	5,6	4	5,6																																																																																							
Maj 2024	6,4	5,6	4	5,6																																																																																							
<p>Utbetalt försörjningsstöd exklusive nyanlända, Tkr per tertial Målvärde 2024 7 900</p> <table border="1"> <caption>Data for Utbetalt försörjningsstöd exklusive nyanlända, Tkr per tertial</caption> <thead> <tr> <th>Tertial</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T3 2020</td><td>6 800</td><td>6 800</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>6 800</td><td>6 800</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>7 893</td><td>6 800</td></tr> <tr><td>T3 2021</td><td>6 600</td><td>6 800</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>7 800</td><td>6 800</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>7 800</td><td>6 800</td></tr> <tr><td>T3 2022</td><td>7 200</td><td>6 800</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>7 200</td><td>7 900</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>7 200</td><td>7 900</td></tr> <tr><td>T3 2023</td><td>7 900</td><td>7 900</td></tr> <tr><td>T1 2024</td><td>7 900</td><td>7 900</td></tr> <tr><td>T2 2024</td><td>7 900</td><td>7 900</td></tr> <tr><td>T3 2024</td><td>7 900</td><td>7 900</td></tr> </tbody> </table>	Tertial	Utfall	Målvärde	T3 2020	6 800	6 800	T1 2021	6 800	6 800	T2 2021	7 893	6 800	T3 2021	6 600	6 800	T1 2022	7 800	6 800	T2 2022	7 800	6 800	T3 2022	7 200	6 800	T1 2023	7 200	7 900	T2 2023	7 200	7 900	T3 2023	7 900	7 900	T1 2024	7 900	7 900	T2 2024	7 900	7 900	T3 2024	7 900	7 900	<p>Beskrivning Försörjningsstöd är ett behovsprövat ekonomiskt bidrag, som betalas ut av kommunens socialtjänst. Rätten till ekonomiskt bistånd beslutas enligt Socialtjänstlagen och innebär alltid en individuell bedömning. Försörjningsstödet består av riksnorm (belopp per person som är lika för hela landet) och övrigt försörjningsstöd (som ska täcka skäligena kostnader för: boende, hushållsel med mera).</p> <p>Mätmetod och rutiner Utbetalt försörjningsstöd i kommunen, i tusenkronor per tertial exkl. nyanlända. Hämtas från Treserva (verksamhetssystem) och Agresso (ekonomisystem). För att ta fram utbetalt försörjningsstöd under tertialen, görs sökning på bokföringsdag. Målvärde bygger på budgeterat belopp.</p>																																																
Tertial	Utfall	Målvärde																																																																																									
T3 2020	6 800	6 800																																																																																									
T1 2021	6 800	6 800																																																																																									
T2 2021	7 893	6 800																																																																																									
T3 2021	6 600	6 800																																																																																									
T1 2022	7 800	6 800																																																																																									
T2 2022	7 800	6 800																																																																																									
T3 2022	7 200	6 800																																																																																									
T1 2023	7 200	7 900																																																																																									
T2 2023	7 200	7 900																																																																																									
T3 2023	7 900	7 900																																																																																									
T1 2024	7 900	7 900																																																																																									
T2 2024	7 900	7 900																																																																																									
T3 2024	7 900	7 900																																																																																									

Aktivitet	Beskrivning + Ansvarig
Genomföra aktiviteter enligt planer för social hållbarhet	Ansvarig Fredrik Skreberg

Aktivitet	Beskrivning + Ansvarig
Startdatum 2024-01-01	Slutdatum 2027-12-31

4.6 14. Utanförskapet minskar genom att försörjningsstödet villkoras mot individuella kontrakt med krav på arbetsmarknadsfrämjande insatser

Förvaltningens tolkning

Alla med försörjningsstöd ska ha en individuell utredning och uppföljning med krav på arbetsmarknadsfrämjande åtgärder. Effekten förväntas bli minskat utanförskap och ökad känsla av sammanhang.

4.7 15. Robusta kommunala funktioner

Förvaltningens tolkning

Kungälv ska sträva efter att uppfylla MSB:s riktlinjer för kommunala verksamheters krisberedskap.

Kommunerna är ansvariga för verksamhet som måste fungera även under kriser, exempelvis äldreomsorg, vattenförsörjning, fjärrvärme, räddningstjänst och skola. Regionerna ansvarar bland annat för sjukvård och kollektivtrafik som även det måste fungera.

Vid samhällsstörningar ska kommunen ta fler ansvar samtidigt:

- Leda och se till att den egen verksamhet kan genomföras som vanligt.
- Samordna och organisera de åtgärder för att hantera krisen som genomförs av olika aktörer i kommunen, till exempel räddningstjänst, polis och olika enheter från kommunen
- Organisera och säkerställa informationen till allmänheten
- Delta i samverkan på regional nivå.

4.8 16. Attraktivt att vara anställd i Kungälvs kommun

Förvaltningens tolkning

Våra medarbetare ska känna stolthet i sitt arbete för kommunen och möta medborgarna med ett gemensamt serviceinriktat förhållningssätt. Andra viktiga faktorer är arbetsplatskultur, möjligheter till utveckling, flexibla arbetsvillkor, personlig utveckling utifrån kompetens och erfarenhet

Indikator	Beskrivning + Mätmetod och rutiner + Ansvarig
Personalomsättning inom trygghet och stöd Målvärde 2024 16%	Beskrivning För att utveckla och styra verksamhetens och medarbetarnas kompetens i rätt riktning, är det viktigt att säkra rekryterings- och kompetensutvecklingsbehovet på kort och lång sikt. Mätmetod och rutiner Andel månadsanställda som slutat sin anställning i sektorn och lämnat kommunen under senaste tolv månader i procent av totalt antal tillsvidareanställda. Hämtas från HR personalredovisning. Ansvarig

Indikator	Beskrivning + Mätmetod och rutiner + Ansvarig																																	
<p>Utfall (%) Målvärde (%)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Period</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>T3 2022</td> <td>15</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>T1 2023</td> <td>15,2</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>T2 2023</td> <td>15,4</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>T3 2023</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>T1 2024</td> <td>16</td> <td>16</td> </tr> </tbody> </table>	Period	Utfall (%)	Målvärde (%)	T3 2022	15	8	T1 2023	15,2	10	T2 2023	15,4	10	T3 2023	10	10	T1 2024	16	16	<p>Lena Arnfelt, Fanny Lagren</p>															
Period	Utfall (%)	Målvärde (%)																																
T3 2022	15	8																																
T1 2023	15,2	10																																
T2 2023	15,4	10																																
T3 2023	10	10																																
T1 2024	16	16																																
<p>Genomsnittlig sysselsättnings-grad Målvärde 2024 90</p> <p>Utfall Målvärde</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Period</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>T2 2021</td> <td>94</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>T3 2021</td> <td>94,4</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>T1 2022</td> <td>94,6</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>T2 2022</td> <td>95,3</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>T3 2022</td> <td>95</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>T1 2023</td> <td>95,2</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>T2 2023</td> <td>95,7</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>T3 2023</td> <td>90</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>T1 2024</td> <td>90</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>T2 2024</td> <td>90</td> <td>90</td> </tr> </tbody> </table>	Period	Utfall (%)	Målvärde (%)	T2 2021	94	90	T3 2021	94,4	90	T1 2022	94,6	90	T2 2022	95,3	90	T3 2022	95	90	T1 2023	95,2	90	T2 2023	95,7	90	T3 2023	90	90	T1 2024	90	90	T2 2024	90	90	<p>Beskrivning Genomsnittlig sysselsättningsgrad för alla månadsanställda medarbetare i sektorn.</p> <p>Mätmetod och rutiner Hämtas ur lönesystemet (Personec), avser sysselsättningsgrad enligt anställningsavtal. Ansvarig Lena Arnfelt, Fanny Lagren</p>
Period	Utfall (%)	Målvärde (%)																																
T2 2021	94	90																																
T3 2021	94,4	90																																
T1 2022	94,6	90																																
T2 2022	95,3	90																																
T3 2022	95	90																																
T1 2023	95,2	90																																
T2 2023	95,7	90																																
T3 2023	90	90																																
T1 2024	90	90																																
T2 2024	90	90																																
<p>Andel timmar utförda av timavlönad personal i relation till totalt utförda timmar (%) Målvärde 2024 10%</p> <p>Utfall (%) Målvärde (%)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Period</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>T1 2022</td> <td>12,8</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>T2 2022</td> <td>12,7</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>T3 2022</td> <td>12,7</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>T1 2023</td> <td>12,3</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>T2 2023</td> <td>13,2</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>T3 2023</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>T1 2024</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> </tbody> </table>	Period	Utfall (%)	Målvärde (%)	T1 2022	12,8	10	T2 2022	12,7	10	T3 2022	12,7	10	T1 2023	12,3	10	T2 2023	13,2	10	T3 2023	10	10	T1 2024	10	10	<p>Beskrivning Anges i procent. Över tid kan detta mått visa förändring av timavlönades andel av utförda timmar. Alla ögonblickssiffror avser 1/12 (tertiäl 1/4, 1/8, 1/12)</p> <p>Period avser 1/12 - 30/11 (tertiäl 1/12-31/3, 1/12-31/7, 1/12-30/11)</p> <p>Information hämtas ur lönesystemet vid ett tillfälle och dokumenteras i Stratsys. Därefter är Stratsys källan för dessa personalsiffror. Inte lönesystemet, eftersom det inte stänger perioder.</p> <p>Ansvarig Fanny Lagren</p>									
Period	Utfall (%)	Målvärde (%)																																
T1 2022	12,8	10																																
T2 2022	12,7	10																																
T3 2022	12,7	10																																
T1 2023	12,3	10																																
T2 2023	13,2	10																																
T3 2023	10	10																																
T1 2024	10	10																																
<p>Aktivitet</p> <p>Arbeta tillitsbaserat</p> <p>Startdatum 2021-01-01 Slutdatum 2024-12-31</p>	<p>Beskrivning + Ansvarig</p> <p>Beskrivning Vi arbetar med verksamhetsplanering, utveckling och uppföljning enligt modellen för verksamhetsstyrning (MOVE)</p> <p>Ansvarig Lena Arnfelt</p>																																	

4.9 17. Kommunens verksamheters kvalité och hushållning ska hävda sig väl i jämförelse med landets bästa kommuner

Förvaltningens tolkning

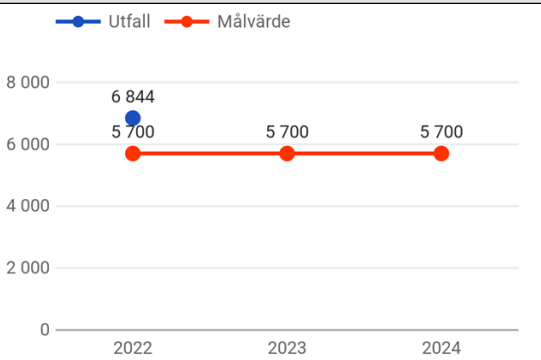
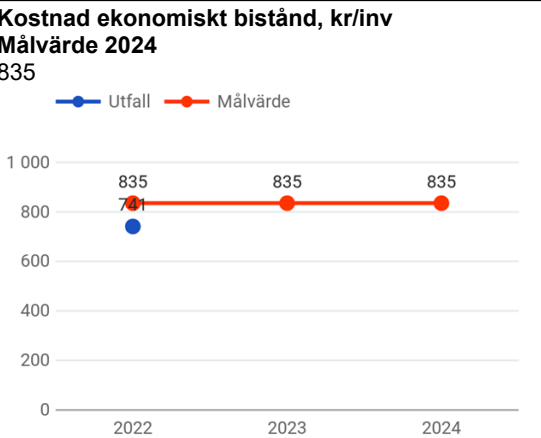
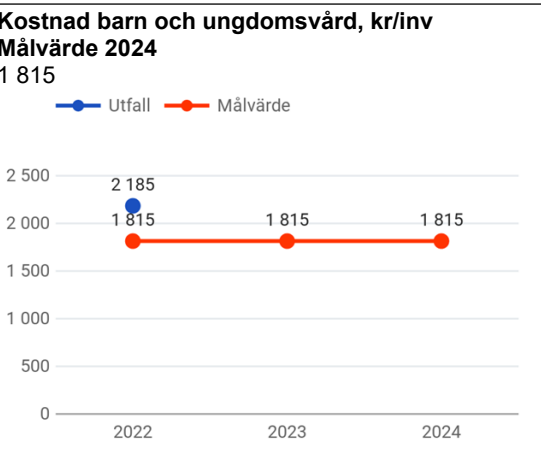
Kungälv resultat ska vara bättre än genomsnittet av jämförbara kommuner avseende verksamhetens kvalité och hushållning. Målsättningen är sänkta kostnader inom kommunens verksamheter i förhållande till föregående år med bibehållen kvalité i insatserna.

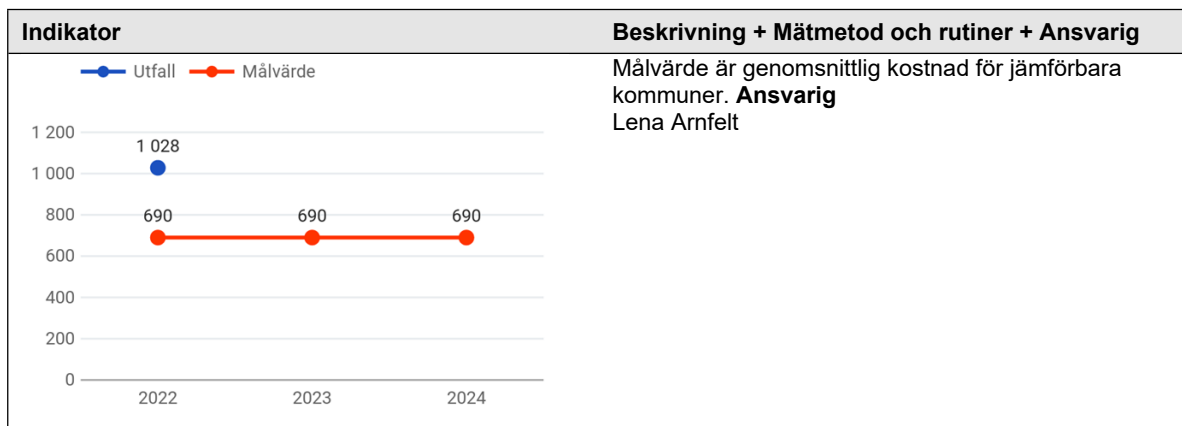
Verksamhetens kvalité = Genomsnittligt jämförbart utbud, resultat, handläggningstider och inom lagarnas gränser.

Handlingsplan

Sektorn har upprättat olika effektiviseringsåtgärder för att få budget i balans. Alla verksamhetsområden kommer att jobba med dessa åtgärder.

Indikator	Beskrivning + Mätmetod och rutiner + Ansvarig												
<p>Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/inv 80+ Målvärde 2024 85 000</p> <table border="1"> <caption>Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/inv 80+</caption> <thead> <tr> <th>�r</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2022</td> <td>83 650</td> <td>85 000</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>85 000</td> <td>85 000</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>85 000</td> <td>85 000</td> </tr> </tbody> </table>	�r	Utfall	Målvärde	2022	83 650	85 000	2023	85 000	85 000	2024	85 000	85 000	<p>Beskrivning Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting f�r hemtjänst äldreomsorg, dividerat med antal invånare 80+ 31/12. Avser samtliga regi. Indikatorn publiceras med ett års fördröjning och avser därmed föregående �r.</p> <p>Mätmetod och rutiner Jämförelse med liknande kommuner och riket. Källa: Kolada (N21024). Målvärde �r genomsnittlig kostnad för jämförbara kommuner äldreomsorg. Ansvarig Lena Arnfelt</p>
�r	Utfall	Målvärde											
2022	83 650	85 000											
2023	85 000	85 000											
2024	85 000	85 000											
<p>Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/inv 80+ Målvärde 2024 133 000</p> <table border="1"> <caption>Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/inv 80+</caption> <thead> <tr> <th>�r</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2022</td> <td>122 370</td> <td>133 000</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>133 000</td> <td>133 000</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>133 000</td> <td>133 000</td> </tr> </tbody> </table>	�r	Utfall	Målvärde	2022	122 370	133 000	2023	133 000	133 000	2024	133 000	133 000	<p>Beskrivning Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting f�r särskilt boende äldreomsorg, dividerat med antal invånare 80+ 31/12. Avser samtliga regi. Indikatorn publiceras med ett års fördröjning och avser därmed föregående �r.</p> <p>Mätmetod och rutiner Jämförelse med liknande kommuner och riket. Källa: Kolada (N23006). Målvärde �r genomsnittlig kostnad för jämförbara kommuner. Ansvarig Lena Arnfelt</p>
�r	Utfall	Målvärde											
2022	122 370	133 000											
2023	133 000	133 000											
2024	133 000	133 000											
<p>Kostnad funktionsnedsättning LSS och SFB, kr/inv Målvärde 2024 5 700</p>	<p>Beskrivning Kostnad funktionsnedsättning LSS och SFB minus ersättning från FK enligt SFB. Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting exkl. ersättning från Försäkringskassan, dividerat med antal invånare den 31/12. Indikatorn publiceras med ett års fördröjning och avser därmed föregående �r.</p> <p>Mätmetod och rutiner Jämförelse med liknande kommuner och riket.</p>												

Indikator	Beskrivning + Mätmetod och rutiner + Ansvarig												
 <p>Utfall Målvärde</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2022</td> <td>6 844</td> <td>5 700</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>5 700</td> <td>5 700</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>5 700</td> <td>5 700</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2022	6 844	5 700	2023	5 700	5 700	2024	5 700	5 700	<p>(Trelleborg). Källa: Kolada (N25017). Målvärde är genomsnittlig kostnad för jämförbara kommuner. Ansvarig Lena Arnfelt</p>
År	Utfall	Målvärde											
2022	6 844	5 700											
2023	5 700	5 700											
2024	5 700	5 700											
<p>Kostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv Målvärde 2024 835</p> <p>Utfall Målvärde</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2022</td> <td>741</td> <td>835</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>835</td> <td>835</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>835</td> <td>835</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2022	741	835	2023	835	835	2024	835	835	<p>Beskrivning Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för ekonomiskt bistånd (inkl. utredningskostnader), dividerad med antal invånare totalt den 31/12. Försörjningsstöd till flyktinghushåll ingår inte. Indikatorn publiceras med ett års fördröjning och avser därmed föregående år.</p> <p>Mätmetod och rutiner Jämförelse med liknande kommuner och riket (Lidingö). Källa: Kolada (N31001). Målvärde är genomsnittlig kostnad för jämförbara kommuner. Ansvarig Lena Arnfelt</p>
År	Utfall	Målvärde											
2022	741	835											
2023	835	835											
2024	835	835											
<p>Kostnad barn och ungdomsvård, kr/inv Målvärde 2024 1 815</p> <p>Utfall Målvärde</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2022</td> <td>2 185</td> <td>1 815</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>1 815</td> <td>1 815</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>1 815</td> <td>1 815</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2022	2 185	1 815	2023	1 815	1 815	2024	1 815	1 815	<p>Beskrivning Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för barn och ungdomsvård, dividerad med antal invånare i kommunen den 31/12. Avser vård och stöd som socialtjänsten ger till barn och ungdomar 0-20 år i form av vård på hem för vård eller boende (HVB), familjehem, individuellt behovsprövad öppenvård och övriga öppna insatser. Indikatorn publiceras med ett års fördröjning och avser därmed föregående år.</p> <p>Mätmetod och rutiner Jämförelse med liknande kommuner och riket (Lidingö). Källa: Kolada (N33001). Målvärde är genomsnittlig kostnad för jämförbara kommuner. Ansvarig Lena Arnfelt</p>
År	Utfall	Målvärde											
2022	2 185	1 815											
2023	1 815	1 815											
2024	1 815	1 815											
<p>Kostnad missbrukarvård vuxna, kr/inv Målvärde 2024 690</p>	<p>Beskrivning Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för missbrukarvård vuxna, dividerad med antal invånare totalt 31/12. Avser vård och omsorg i form av institutionsvård, vård i familjehem, bistånd avseende boende och olika öppna insatser som socialtjänsten ger till vuxna personer som har missbruksproblem. Som vuxen person avses här person som är 21 år eller äldre. Avser samtliga regi. Indikatorn publiceras med ett års fördröjning och avser därmed föregående år.</p> <p>Mätmetod och rutiner Jämförelse med liknande kommuner och riket (Lidingö). Källa: Kolada (N35001).</p>												

5 Politiska uppdrag

5.1 Uppdrag från kommunfullmäktige

5.2 Uppdrag från kommunstyrelsen

5.2.1 KS uppdrag

Politiskt uppdrag	Genomförande	Beskrivning
Ny 2023 OKTOBER 2024 Ökade insatser för att motverka den ofrivillig ensamheten tillsammans med externa intressenter	<p>Samarbete med civilsamhälle och föreningsliv</p> <p> Pågående</p> <p>Startdatum 2021-01-01 Slutdatum 2024-12-31 Ansvarig Lena Arnfelt</p>	<p>Utöka samarbete med föreningar och civilsamhälle i syfte att motverka ofrivillig ensamhet för seniorer.</p> <p>Planerade aktiviteter genomförs i brett samarbete inom kommun och med näringsliv, volontärer och föreningsliv.</p> <p>Förvaltningen ska utveckla ett hållbart upplägg kring frivilligt arbete för att motverka ensamhet bland seniorer.</p>
Ny 2023 OKTOBER 2024 Organiserad fritidsaktivitet	<p>Stärkt stöd till föreningar för att arbeta mer inkluderande mot föreningsaktiviteter</p> <p> Pågående</p> <p>Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2024-12-31 Ansvarig Lena Arnfelt, Anders Holm, Åsa Berglie</p>	<p>Stärkt stöd för organiserade fritidsaktiviteter unga, äldre och medborgare med funktionsnedsättning. Förvaltningen ska arbeta inkluderande mot föreningsaktiviteter samtidigt som föreningslivet och civilsamhället ska stimuleras att erbjuda mer aktiviteter.</p> <p>Förvaltningen ser över organisationen för att optimera befintliga resurser.</p>
Ny 2023 Uppföljning och revidering av Plan för Trygghet utifrån ökade insatser mot narkotikaförsäljning, brott, våld och organiserad brottlighet	<p>Ta fram aktiviteter i Plan Trygg i Kungälv utifrån det fortsatta och utvecklade samarbetet mellan ToS och BoL inom alkohol och drogförebyggande-arbete.</p> <p> Avslutad</p> <p>Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2024-12-31 Ansvarig Lena Arnfelt, Dennis Reinhold</p>	<p>Ta fram aktiviteter i Plan Trygg i Kungälv utifrån det fortsatta och utvecklade samarbetet mellan ToS och BoL inom alkohol och drogförebyggande-arbete. Den nu uppstartade Mini Maria mottagningen vänder sig till ungdomar som har problem kopplade till alkohol eller droger samt deras föräldrar och eller anhöriga. Utöka samarbete mellan kommunen, Polisen och allmännyttan.</p>
Ny 2023 OKT 2024 Utred hur utbudet inom daglig verksamhet kan utvecklas	<p>Utredning om hur utbud inom daglig verksamhet kan utvecklas genom hallarenan</p> <p> Pågående</p>	<p>Utredning görs och genomförande presenteras. Arbetet ska ske i samarbete med projektchef som ansvarar för lokalresursplanen.</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande	Beskrivning
	<p>Startdatum 2023-01-01</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Ansvarig Lena Arnfelt, Åsa Berglie</p>	
Ny 2023-2024 Trångboddhet, Sociala kontrakt, Socialtjänstens behov av bostäder	<p>Bostadsplanering</p> <p> Pågående</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p>Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Ansvarig Lena Arnfelt, Anders Holm, Åsa Berglie</p>	<p>En modell tas fram för att matcha behov och utbud i tätt samarbete mellan ToS och SoU.</p> <p>Resultatet av behovsanalysen ska införlivas i bostadsförsörjningsprogrammet. Våra behov läggs med i framtida markanvisningar.</p> <p>Utredning och förslag presenteras</p>
Ny 2023 OKTOBER Sociala resurskedjan Ny 2024 Utveckla den operativa samverkan mellan skola, socialtjänst och externa aktörer	<p>Sammanhållande arbete mellan socialtjänst, skola och fritid</p> <p> Pågående</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Ansvarig Lena Arnfelt, Dennis Reinhold</p>	<p>Ett sammanhållande arbete mellan socialtjänst, hälso- och sjukvård, skola och fritid är påbörjat utifrån tidiga insatser för barn och unga i syfte att förbättra samordningen på operativ nivå inom olika kompetensområden.</p> <p>Prioriterat är att vidmakta och hålla och höja kvaliteten i befintliga verksamheter som exempelvis familjehuset Klippan och Familjecentralen Fyren samt pågående samverkan och partnerskap med föreningslivet. Implementera arbetet med friskvårdsgrupp (obesitas).</p> <p>Riktlinjer och rutiner för den operativa samverkan för det sociala och pedagogiska arbetet kring barn och ungdomar med sociala riskfaktorer tas fram.</p> <p>Barn, unga och familjeenheten inom socialtjänsten är i slutfasen av att implementera en arbetsmetod som ska stärka familjers och barns egna nätverk med stöd från socialtjänsten, före externa placeringar. Arbetsmetoden förväntas leda till högre kvalitet för barnen och minska antalet externa placeringar.</p>
Ny 2024 Stäm av utvecklingen av köpta insatser mot att kommunen som alternativ skaffar sig högre egen insatsförmåga	<p>Utveckla metoder och arbetssätt för att verkställa fler insatser inom kommunen</p> <p> Ej påbörjad</p> <p>Startdatum 2024-01-01</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p>	<p>Beskriver behov i lokalförsörjningsplan. Utveckla metoder och arbetssätt för att verkställa fler insatser inom kommunen.</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande	Beskrivning
	Ansvarig Lena Arnfelt	
Ny 2024 Generella föräldrautbildningar	Säkerställa resurs och kompetens samt effekt för genomförande av föräldrautbildningar — Ej påbörjad Startdatum 2024-01-01 Slutdatum 2024-12-31 Ansvarig Lena Arnfelt	Förvaltningen behöver säkerställa att nyckelpersoner finns på plats för genomförande av föräldrautbildningar.
Ny 2024 Föräldrastöd som inkluderar föräldrar till barn i behov av särskilt stöd	Operativ samverkan mellan skola och socialtjänst — Ej påbörjad Startdatum 2024-01-01 Slutdatum 2024-12-31 Ansvarig Lena Arnfelt, Dennis Reinhold	Skola och socialtjänst har en operativ samverkan för att ge stöd till föräldrar. Familjecentrerat arbetssätt ska påbörjas i Komarken. Tillsammans med BVC och socialtjänst initiera hembesöksprogram.
Ny 2024 Utveckla samhällskontraktet genom tätare information/matchning och årsberättelse	Uppföljning och effekt av samhällskontrakten — Ej påbörjad Startdatum 2024-01-01 Slutdatum 2024-12-31 Ansvarig Lena Arnfelt, Dennis Reinhold	Uppföljning och effekt av samhällskontrakten sker i samband med att programmet för social hållbarhet med underliggande planer redovisas. Kompetenscentrum kommer under 2024 ha löpande uppföljning och dialog med de aktörer som skriver på samhällskontraktet.
Ny 2024 Ta fram en vägledning för det sociala arbetet som ökar likställighet och rättssäkerhet vid bedömningar och beslut utifrån den nya socialtjänstlagen	Riktlinjer för funktionshinder, IFO och äldreomsorg tas fram för politiskt beslut — Ej påbörjad Startdatum 2024-01-01 Slutdatum 2024-12-31 Ansvarig Lena Arnfelt	
Ny 2024 Inför modell att mäta social hållbarhet i kommunens samlade budgetarbete	Modell för att mäta social hållbarhet — Ej påbörjad	Modell för att mäta social hållbarhet innefattar tre delar, verksamhetsutveckling, uppföljningsstruktur samt ekonomisk konsekvensanalys. Beträffande verksamhetsutveckling ska förvaltningen

Politiskt uppdrag	Genomförande	Beskrivning
	<p>Startdatum 2024-01-31</p> <p>Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Ansvarig Lena Arnfelt, Dennis Reinhold</p>	<p>implementera de olika verktyg så som effektlogik, aktörskarta, processkarta, baslinjemätning med syfte att ännu tydligare kunna visa på effekter av insatser. När det gäller uppföljningsstruktur handlar det om fortsatt arbete kring program social hållbarhet och tydligare koppla aktiviteter mot mål. I samverkan med RISE har ett kunskapsunderlag tagits fram kring verksamhetskostnader och samhällsekonomiska konsekvenser.</p> <p>Modellen är ett stöd för att se förvaltningens verksamhet på ett nytt sätt. Uppdraget att implementera den ekonomiska konsekvensanalysen innebär att förvaltningen ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analysera framtaget beräkningsunderlag kopplat till målgruppen i syfte att identifiera resultat i resurser och över tid. - omsätt identifierade resultat i handlingsplan kopplat till budget. - prioritera vilka handlingar som ska genomföras.

6 Sektorövergripande processer

6.1 Agenda 2030

Sektor Trygghet och Stöd är i sitt grunduppdrag direkt eller indirekt kopplat till Agenda 2030 och de olika målområdena. Utifrån dimensioner ekonomi, sociala och miljömässiga sätter sektorn särskilt fokus på följande under 2024:

- Socialt: genomförande av program social hållbarhet med underliggande planer.
- Miljö: fortsatt implementering av hållbara resor samt hållbar konsumtion av förbrukningsartiklar inom vård och omsorg.
- Ekonomi: fortsatt satsa resurser på ett strukturerat och genomtänkt vis för att uppnå resultat över tid. För att lyckas med ambitionerna krävs ett systematiskt arbete som hela tiden sätter sociala och ekonomiska utfall gemensamt i fokus.

Mål 17 Genomförande och partnerskap handlar om att olika aktörer ska samverka. Fortsatt fokus för sektorn 2024 är utvecklad samverkan internt och externt.

6.2 Intern kontroll

Syftet med intern kontroll är att säkra effektiv förvaltning och undgå allvarliga fel. En god intern kontroll bidrar till att ändamålsenligheten stärks och att verksamheterna, med medborgarens bästa för ögonen, bedrivs effektivt och säkert. En intern kontrollplan upprättas för varje år där sektorledningen genom en riskanalys har identifierat de största riskerna för att våra rutiner inte följs.

Den interna kontrollplanen redovisas för kommunstyrelsen i december 2024, med förslag till eventuell åtgärdsplan och intern kontrollplan 2025.

Fokus gällande de verksamhetsspecifika granskningarna inom Trygghet och stöd blir att förstärka och säkerställa det strategiska kvalitetslednings-arbetet med identifiering av risker och åtgärder i socialtjänstprocessen och hälso- och sjukvårdsprocessen samt uppföljning av egenkontroller och åtgärder för att förbättra verksamhetens funktionalitet i brukar- och medborgarperspektiven.

6.3 Säkerhet och trygghet

Alla sektorer och verksamheter ansvarar för säkerhet och trygghet inom sitt ansvarsområde och grunduppdrag. Det innebär att skapa säkerhet och trygghet för verksamheternas målgrupper och medarbetare och att ha en beredskap att upprätthålla prioriterad verksamhet i händelse av kris.

Lagstiftning och styrande dokument:

- *Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap*
- *Lag (2003:778) om skydd mot olyckor*
- *Säkerhet och trygghetspolicy för Kungälv kommun (KS2019/1909)*

I oktober 2023 fastställde Kommunstyrelsen en ny Risk och Sårbarhetsanalys för Kungälv kommun. I arbetet med framtagande av den nya analysen så har varje sektor genomlyst sina verksamheter och identifierat samhällsviktiga verksamheter, åtaganden och beroenden. Man har också i det arbetet testat sårbarheten hos varje sektor genom olika riskscenarier och

därigenom fått fram eventuella sårbarheter.

Under 2024 skall sektorn ha huvudfokus på kontinuitetspanering utifrån resultatet i Risk och Sårbarhetsanalysen. Varje sektor skall jobba utifrån den handlingsplan som tagits fram genom analysen och uppföljning skall ske i Stratsys modul för RSA.

Inom sektorn så kommer också stort fokus ligga på arbetet med Social hållbarhet läggas och man har ansökt om medel hos Brå för utveckling och utbildning av SIG-samordning. Om dessa medel tilldelas så kommer detta arbete att startas upp under 2024

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Investerings- och driftprogram för Kungälv kommun
2024-2027, med utblick 2028-2031

Information om investeringsplaner för koncernbolagen
Kungälv Energi och Bokab

Innehållsförteckning

Inledning	3
Syfte	3
Mål	3
Inriktning och prioriteringsgrunder	3
Fördjupade prioriteringsgrunder för planering av projekt	4
Förutsättningar i programmet	4
Investeringsramar	4
Skattefinansierade investeringar	7
Skattekollektivet medfinansiering	13
Avgiftsfinansierade investeringar (Va och renhållning)	14
Exploatering	17
Driftkostnadskonsekvenser	18
Projekt för beslut om byggnation	19
Information om koncernbolagens planerade investeringar	20
Övergripande tidplan 2023–2030	Bilaga 1
Lokalförsörjningsplan 2023-2026	Bilaga 2
Va-resursplan	Bilaga 3

Inledning

"Investerings- och driftprogrammet" benämns "programmet" i resten av dokumentet.

Programmet är kommunstyrelsens svar till kommunfullmäktige på hur investeringsramen planeras att användas samt vilken total driftkostnad det genererar.

Samhällsutveckling kräver långa tidsperspektiv. Baserat på gällande styrning och antagen ram har en planering för kommande 4-årsperioder gjorts. Programmet visar en detaljerad planering för innevarande år 2023 och perioden 2024-2027 samt en utblick för åren 2028-2031. För utblicken finns inga givna ekonomiska investeringsramar och planeringen för bostadsbyggande och enskilda projekt är fortfarande i tidiga skeden och är därför inte komplett. I utblicken visas endast det innehåll som det finns kännedom om idag. Utblicken redovisas med en kolumn längst till höger i tabellerna där investeringarna beskrivs.

Utöver tabellerna där de planerade kostnaderna för respektive investeringsobjekt beskrivs finns en övergripande tidplan som bilaga till detta program. Pågående och planerade projekt för perioden 2023- 2031 redovisas i den övergripande tidplanen, se Bilaga 1. Syftet med tidplanen är att ge en överblick över vad som är planerat att genomföras i kommunen de kommande åren. Det är också ett verktyg för att kunna planera resurser, tid och investeringar i rätt ordning. I tidplanen visas de planerade investeringarna och inhyrningarna samt de planerade detaljplanerna och exploateringsprojekten. I Bilaga 2 redovisas den lokalförsörjningsplan som ligger till grund för investeringar och inhyrningar i byggnader och anläggningar. I Bilaga 3 redovisas va-resursplanen som åskådliggör den planering som ligger bakom investeringarna i infrastruktur för vatten och avlopp i kommunen.

Syfte

Syftet med programmet är att redovisa hur tillgängliga investeringsmedel planeras att användas samt vilken total driftskostnad det genererar. Programmet redovisar även vilka nya lokal- och verksamhetsbehov som löses genom inhyrning av lokaler. I de fall det finns privata aktörer som till exempel friförskolor som planerar att etablera sig i nya bostadsområden redovisas även detta. Driftkostnaderna för både interna egna kommunala objekt och inhyrda, externa objekt finns med i den totala simulerade driftkostnadskonsekvensen per år.

Mål

Investeringsmedel tillsammans med förvaltningens driftsbudget är den ekonomiska ram som förvaltningen har till sitt förfogande för att uppnå de mål och uppdrag som presenteras i beslutat majoritetens budgetdirektiv 2024 tillsammans med nedanstående kompletteringar.

Inriktning och prioriteringsgrunder

I majoritetens programförklaring Kungälv 2030 och budgetdirektiv 2024 lyfts strategiskt mål nr 6, Hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen. Det innebär att kommunen ska förbättra sitt strategiska tillväxtarbete genom ökad samordning mellan infrastruktur och planerad nybyggnation. Det gäller VA-utbyggnad, övrig kommunal service samt samordning inom kommunen och dess bolag och samordning mellan kommunen och externa investerare.

Planeringen för LSS- och äldreboenden skall ligga med i planeringen för nya bostadsområden för att klara de ökande behov som den förändrade demografin i kommunen kräver. Samordningen mellan infrastruktur och byggnation ska bygga på breda analyser utifrån medborgarnas behov av bostäder, samt näringslivets och handelns utvecklingsbehov,

där helheten prioriteras framför delarna. Resultatmål nr 12 anger att planberedskap ska finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel.

Fördjupade prioriteringsgrunder för planering av projekt

Inför start av nya projekt gör förvaltningen en utvärdering som fastställer i vilken grad projektet följer strategiska mål/resultatmål/politiska direktiv.

Högt strategiskt värde har projekt vars leverans uppfyller en eller flera av nedanstående punkter

- Kommunal service (kärnverksamhet) – för lagstadgad kommunal service eller politiskt prioriterad service
- Övergripande strategiskt viktig infrastruktur
- Betydande ekonomisk avkastning av kommunal mark (exploatering)
- Verksamhetsmark och bostäder
 - Strategiskt betydelsefull bostads- eller näringslivsetablering
 - Där det finns infrastruktur på plats t.ex. VA.
 - Förtätning i kollektivtrafikhöga lägen

Förutsättningar i programmet

Planeringen av programmet har utgått från följande förutsättningar:

- Fyrstegsprincipen tillämpas i planeringen av byggnader och anläggningar.
- Beslutade inhyrningar i enlighet med samverkansavtal med Hemsö (KS2018/1818) med 5 objekt (3 förskolor, 1 skola, 1 äldreboende) genomförs. (3 förskola är i drift, och äldreboendet startar byggnation november 2023. För skolan pågår detaljplan).
- Beslutade hyresavtal med privata byggherrar som bygger lokaler för kommunen genomförs (Tornstaden bygger gruppbostad i Nordtag, ABCD Bygg bygger idrottshall i Diseröd)
- Kommunala bostadsbehov, tex gruppbostäder, servicebostäder arbetas in i de kommande exploateringsprojekten när nya bostadsområden byggs.
- Planeringen av VA-utbyggnaden är anpassad efter att hantera de skarpa förelägganden som kommunen fått från länsstyrelsen (Aröd, del av Tofteberget, Harestad/Nereby, Klöverön, Instön, Sjöhåla/Kovikshamn samt ett krav på åtgärder av Marstrands avloppsreningsverk). Klöverön är hanterad, övriga pågår eller är under planering.
- Tidigareläggande av viktiga om- och tillbyggnader i skolor för att undvika modullösningar som står kvar under lång tid

Investeringsramar

Tabell 1 nedan visar rambudget för investeringar antagen av kommunfullmäktige 4 maj 2023 (KS2023/0497).

Kommunfullmäktiges beslut om rambudget innehöll bland annat följande beslutspunkter:

- Kommunstyrelsens investeringsram för 2024 fastställs till 677 Mkr, varav 390 Mkr för skattefinansierade och 246 Mkr för avgiftsfinansierade investeringar. Ramen för medfinansieringen 2024 fastställs till 41 mkr.
- Uppdrag ges till kommunstyrelsen att utarbeta förslag till Investerings- och driftsbudget för beslut i kommunfullmäktige. Budgeten ska omfatta åren 2024–2027 med utblick mot 2031. Budgeten ska innehålla driftkostnads kalkyler.

Investeringsprogram	2023	2024	2025	2026	2027	2023 - 2027	
R A M	SKATT	370 000	390 000	500 000	500 000	380 000	2 140 000
	MEDFINANSIERING	18 000	41 000	52 250	49 000	25 000	185 250
	AVGIFT	395 000	246 000	180 000	125 000	120 000	1 066 000
	Totalt	783 000	677 000	732 250	674 000	525 000	3 391 250

Tabell 1: Investeringsramar

Tabell 2 nedan visar förvaltningens förslag till fördelning av investeringsbudget per år. Den totala investeringsplaneringen för 2024 följer kommunfullmäktiges beslut om ram för 2024. Det innebär att föreslagna investeringar för 2024 ligger inom tilldelad ram på samtliga kollektiv: skatt, medfinansiering och avgift. Ramen för 2023 kommer inte att förbrukas men kommer att behövas längre fram under perioden 2024-2027. En omfördelning mellan åren kommer att behövas vid nästa rambudgetarbete då flera investeringar prognostiseras förskjutats mellan åren.

Investeringsprogram	2023	2024	2025	2026	2027	2023 - 2027	
P R O G N O S	SKATT	239 504	390 000	616 141	582 562	597 900	2 426 107
	MEDFINANSIERING	7 000	41 000	50 000	49 000	0	147 000
	AVGIFT	308 138	246 000	436 831	170 041	161 905	1 322 915
	Totalt	554 642	677 000	1 102 972	801 603	759 805	3 896 022
R A M	SKATT	370 000	390 000	500 000	500 000	380 000	2 140 000
	MEDFINANSIERING	18 000	41 000	52 250	49 000	25 000	185 250
	AVGIFT	395 000	246 000	180 000	125 000	120 000	1 066 000
	Totalt	783 000	677 000	732 250	674 000	525 000	3 391 250
A v v i k e l s e	SKATT	130 496	0	-116 141	-82 562	-217 900	-286 107
	MEDFINANSIERING	11 000	0	2 250	0	25 000	38 250
	AVGIFT	86 862	-0	-256 831	-45 041	-41 905	-256 915
	Totalt	228 358	-0	-370 722	-127 603	-234 805	-504 772

Tabell 2 Förvaltningen förslag till fördelning av investeringsbudget per år

Sammanställning över investeringar

Nedan visas tabeller för alla planerade investeringar per finansieringsslag (skatt, avgift, exploatering). Tabellerna som visar alla planerade investeringar är uppdelade per objekt/projekt. Projekten kan befinna sig i olika stadier. En del är under genomförande, en del befinner sig i planeringsfas och en del är endast i tidiga skeden. De objekt där förvaltningen önskar få beslut om upphandling och start av byggnation kommer i tabell 14 längre ner i dokumentet.

Vid genomförande av projekt finns det saker som kan påverka genomförandet. Det kan handla om överklaganden, geotekniska fynd, arkeologiska fynd eller andra problem vid projektering och upphandling. Därför finns det en osäkerhet kring tidplanen för projekten. I nedanstående tabell visas objekten på det år som de beräknas kunna genomföras under de förutsättningar som gäller idag.

Tabellerna visar de enskilda åren för 2024-2027 samt en utblick för 2028-2031. Utblicken är inte komplett då det är svårt att planera behovet så långt fram eftersom det är beroende av de kommande årens befolkningsutveckling, konjunkturläget och andra faktorer som påverkar tillväxttakten.

Skattefinansierade investeringar

Skattefinansierade investeringar handlar om investeringar i infrastruktur, offentliga miljöer, lokaler och anläggningar, inventarier och digitalisering. Planeringen av de skattefinansierade projekten styrs till största delen av de behov som lyfts i lokalförslöjningsplanen.

Tabell 3-5 nedan visar investeringsbehovet för skattekollektivet per projekt uppdelade per sektor.

PROJEKT	Ort	Verksamhet	Sektor	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028-2031
Diseröd skola -Etapp 1 - Nj skolbyggnad, Matsal + tillagningskök	Diseröd	Skola	BoL	33 000	13 350			0
Diseröd skola -Etapp 2 -Ombyggnad Hus D, Rivning Hus C, Anlägga skolgård.	Diseröd	Skola	BoL	2 000	16 730	12 200		0
Diseröd skola -Etapp 4 - Renovering Hus A-B, Avetablera Hus E	Diseröd	Skola	BoL	4 000	3 700	22 000	20 150	0
Diseröd Skola -Infrastruktur -Parkering, Skolgård, Rivning villor, Omledning högsänning & VA, Flytt GC, Vändzon	Diseröd	Skola	BoL	600	700	2 000	2 500	0
Tjfter -Nj Förskola	Diseröd	Skola	BoL					75 000
Tjfter -Ombyggnation Befintlig Förskola	Diseröd	Förskola	BoL					80 000
Mimers hus -Ombyggnation studiehallar	Kungälv	Gymnasium	BoL					23 310
Thorildskolan -Ombyggnation Centralkök	Kungälv	Skola	BoL	10 000				0
Sandbackaskolan -Ombyggnad Anpassad Grundskola	Kungälv	Skola	BoL	31 000				0
Sandbackaskolan -Tillbyggnad	Kungälv	Skola	BoL		50 000	25 000		0
Sandbackaskolan -Ombyggnad	Kungälv	Skola	BoL				30 000	0
Munkegärdeskolan ombyggnation	Kungälv	Skola	BoL	20 700	24 000			0
Munkegärdeskolan Ombyggnation idrottshall	Kungälv	Skola	BoL			18 000		0
Fridhemskullens Förskola -Permanentering	Kungälv	Förskola	BoL	5 000	20 000			0
Olseröds skola Om- och tillbyggnad	Kungälv	Skola	BoL		2 000	35 000	40 000	0
Ulvegårde Förskola -Tillbyggnad	Kungälv	Förskola	BoL					25 000
Förskola -Ersättning Iskällan	Kungälv	Förskola	BoL				2 000	80 000
Grundskola Kungälv	Kungälv	Skola	BoL				2 000	237 450
Utveckling befintliga förskolor centrum 180platser	Kungälv	Förskola	BoL				2 500	77 500
Förskola/Förskolor Åseberget 180platser	Kungälv	Skola	BoL					80 000
Förskola Dammsbergen	Kungälv	Förskola	BoL					60 000
Förskola Kevstaden 108platser (Inhyring/Extern)	Kungälv	Förskola	BoL					0
Ytterbyskolan -Om / Tillbyggnad	Ytterby	Skola	BoL	60 000	85 000	78 772	10 000	0
Ytterby Nj förskola 3-4 hemvister (108-144 barn)	Ytterby	Förskola	BoL	500	500	10 000	54 000	0
Kastellegårds skolan -Om / Tillbyggnad	Ytterby	Skola	BoL		1 000	25 000	25 000	40 000
Karebyskolan Tillbyggnad	Kareby	Skola	BoL	13 280				0
Karebyskolan Tillbyggnad Parkering	Kareby	Skola	BoL					0
Kärna skola tillbyggnad matsalsfunktion & Kök	Kärna	Skola	BoL	10 000	20 700			0
Kärna skola -Ombyggnation	Kärna	Skola	BoL		2 000	15 000	18 000	0
Kärna -Nj Förskola	Kärna	Förskola	BoL					65 000
Flexibel förskola/skola Koön inkl idrottslösning	Marstrand	Skola	BoL	250				133 250
Totalt				190 330	245 740	242 972	206 150	1 043 110

Tabell 3: Investeringar bildning och lärande

PROJEKT	Ort	Verksamhet	Sektor	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028-2031
Arena Yttern infrastruktur inom området	Kungälv	Verksamhetslokaler	SoU	14 700	12 300		10 000	0
Arena Yttern Ishallar	Kungälv	Verksamhetslokaler	SoU	21 500	190 000			0
Arena Yttern Simhall	Kungälv	Verksamhetslokaler	SoU		6 000	75 000	100 000	75 000
Arena Yttern Idrottshallar	Kungälv	Verksamhetslokaler	SoU		6 000	60 000	40 000	20 000
Arena Tennis - Hall	Kungälv	Fritidsanläggningar	SoU				20 000	0
Arena Tennis - Utebanor	Kungälv	Fritidsanläggningar	SoU					3 000
Arena Utegyrn	Kungälv	Fritidsanläggningar	SoU				1 000	0
Arena Lekplats	Kungälv	Verksamhetslokaler	SoU				1 000	1 000
Arena Motionsspår Belysning / Uppgradering	Kungälv	Fritidsanläggningar	SoU		1 000			0
Infrastruktur Kode skola	Kärna	Infrastruktur	SoU			10 000	15 000	0
Kärna ny Spontanidrottsplats	Kärna	Fritid	SoU			1 500		0
Ljokvägen Harestad - Kornhall 2,5 km -Gång och Cykelbana	Kärna	Infrastruktur	SoU					20 000
Ljokvägen Kärna - Flateby 2,6 km -Gång och Cykelbana	Kärna	Infrastruktur	SoU					21 000
Hällebergsgatan -Förlängning	Ytterby	Infrastruktur	SoU	500	4 500			0
Infart Björkäås - Västra Tunge	Ytterby	Infrastruktur	SoU		4 000	4 000		0
Infart Björkäås - Västra Tunge -Bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU		-2 000	-2 000		0
Hällebergsgatan -Gång och Cykelbana	Ytterby	Infrastruktur	SoU		4 500			0
Hällebergsgatan-Gång och Cykelbana -Bidrag Björkäås, Porteberget	Ytterby	Infrastruktur	SoU		-3 000			0
Sparråsvägen - Rollsbo -Gång och Cykelbana (inkl bro)	Ytterby	Infrastruktur	SoU					10 000
Torsbyvägen - Stationsvägen / Skolvägen -Gång och Cykelbana	Ytterby	Infrastruktur	SoU			4 000		0
Ytterby -Väst järnväg / Norr - Lokalgata + Gång och Cykelbana	Ytterby	Infrastruktur	SoU					5 000
Ytterby -Väst järnväg / Norr - Lokalgata + Gång och Cykelbana - Bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU					-1 000
Ytterby -Väst järnväg / Syd - Lokalgata + Gång och Cykelbana	Ytterby	Infrastruktur	SoU					8 000
Ytterby -Väst järnväg / Syd - Lokalgata + Gång och Cykelbana - bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU					-2 000
Kollektivgata, väst om järnväg	Ytterby	Infrastruktur	SoU					7 000
Kollektivgata, väst om järnväg -Bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU					-3 500
Ytterby Station -Gång och Cykelbana tunnel	Ytterby	Infrastruktur	SoU					10 000
Ytterby Stataion -Gång och Cykelbana Bro	Ytterby	Infrastruktur	SoU					10 000
Vändslinga	Ytterby	Infrastruktur	SoU					1 500
Vändslinga bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU					-750
Ytterby busstation -Flytt	Ytterby	Infrastruktur	SoU					15 000
Ytterby busstation -Flytt -Bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU					-7 000
Ytterby -Utveckling av Resecentrum	Ytterby	Infrastruktur	SoU				6 000	0
Ytterby -Resecentrum -Bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU				-3 000	0
Ytterby Centrum -Pendelparkering centrum	Ytterby	Infrastruktur	SoU					80 000

Liljedal etapp 1. Gestaltning av övre delen västra gatan, del av strandgatan samt sticqgator.	Kungälv	Infrastruktur	SoU	2 700					0
Liljedal etapp 2 Gestaltning av mitten av Västra gatan	Kungälv	Infrastruktur	SoU	3 000	3 000				0
Liljedal etapp 3 Gestaltning av nedre delen av gatan nära Sigillet "Rondeltornten"	Kungälv	Infrastruktur	SoU		6 000				0
Liljedal -Parkeringslösning	Kungälv	Parkering	SoU						180 000
Liljedal -Parkeringslösning (Parkeringsfriköp)	Kungälv	Parkering	SoU						-80 000
Rollsbomotet -Östra och Västra samt Rollsbokrysset	Kungälv	Infrastruktur	SoU	100					0
Samlokaliserad Driftlokal -VA Drift och Fastighet Drift	Kungälv	Va/Entreprenad/Fastighet	SoU						30 000
Oasen -Akuta åtgärder	Kungälv	Fritid	SoU	5 000					0
Kode -Kollektivtrafiklösning Buss	Kode	Infrastruktur	SoU	2 500					0
Kode centrum	Kode	Offentliga miljöer	SoU						5 000
Marstrandön -Stenkajen -Renovering	Marstrand	Infrastruktur	SoU	16 570	-6 243				0
Koön -Ringensvarv 1 / 2.1 / 2.3 -Renovering	Marstrand	Infrastruktur	SoU			2 150	6 350		5 150
Koön -Fiskhamnen 1.2 / 1.3 / 1.4 -Renovering	Marstrand	Infrastruktur	SoU		10 050	8 140			0
Koön -Djuphamnskajen 2.1 / 2.2 -Renovering	Marstrand	Infrastruktur	SoU	300	10 000	10 000	14 000		32 200
Marstrandfärjan -Elektrifiering	Marstrand	Infrastruktur	SoU	2 500	16 500	6 000			0
Västra tullen -ombyggnation rondell (Statsmiljövital 50%)	Kungälv	Infrastruktur	SoU			7 500	7 500		0
Ytterbyvägen -Ombyggnation Cykelfartsgata / grönt stråk (Statsmiljövital 50%)	Kungälv	Infrastruktur	SoU				5 000		0
Liljedal -Parkeringslösning	Kungälv	Infrastruktur	SoU		1 000	38 500	40 000		0
Totalt				190 670	369 401	325 590	372 250		765 000

Tabell 4: Investeringsbehov Samhälle och Utveckling

PROJEKT	Ort	Verksamhet	Sektor	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028-2031
Servicebostäder -Ytterby	Ytterby	Boenden	ToS					0
BMSS -Skälebräcke	Kungälv	Boenden	ToS				2 000	23 000
Anpassa bostad med särskild service -Solbräcke	Kungälv	Boenden	ToS	3 000				0
Äldreboende -Solhaga	Kode	Boenden	ToS					0
Kungälv -Äldreboenden	Kungälv	Boenden	ToS					0
Gruppboende -Dammergen	Kungälv	Boenden	ToS		1 000	14 000	20 000	0
Totalt				3 000	1 000	14 000	22 000	23 000

Tabell 5: Investeringsbehov för Trygghet och stöd

Sociala investeringar

Finansiellt ramverk för sociala investeringar

Kungälv kommun tillämpar sociala investeringar och en social investeringsfond för tidiga förebyggande och hälsofrämjande insatser. Sociala investeringar skall vara ett komplement till den ordinarie verksamheten och syfta till utveckling av verksamheten. Investeringarna skall ge möjlighet till metodutveckling och utveckling av nya arbetssätt. Verkningsfulla och effektiva nya arbetssätt skall efter utvärdering implementeras i den ordinarie verksamheten. Medel för sociala investeringar avsätts i en separat redovisning, symboliskt kallad social investeringsfond. Medlen avsätts till fonden av det föregående årets resultat genom ett beslut i kommunfullmäktige. Maximalt 10 % av skillnaden mellan kommunallagens balanskrav och resultatet får avsättas till sociala investeringar.

Sociala investeringsmedel för specifika projekt hanteras som tilläggsanslag efter separat äskande för respektive projekt. Tilläggsanslag för sociala investeringar beslutas i kommunfullmäktige. Projekten skall följas upp och utvärderas. Tilläggsanslag för sociala investeringar skall betraktas som ett ianspråktagande av fonderade medel och inte räknas med i utvärderingen av kommunens finansiella överskottsmål om 4 % av skatter och statsbidrag.

I arbetet med arena på Yttern kommer de tre hållbarhetsaspekterna miljö, ekonomi och social hållbarhet att arbetas in. I det politiska uppdraget för arenan ingår att arenan ska kunna användas för daglig verksamhet, utbildning och anläggningen kan utgöra en plattform för till exempel fritidsklubb, uppsökande verksamheter och fritidsgårdar, rehab m.m. I samband med arenans byggnation och kommande drift planeras för sociala investeringar.

Skattekollektivet - Verksamhetsbudgetar för mindre investeringar

För att möta investering- och reinvesteringsbehovet som inte innebär stora enskilda projekt finns även verksamhetsbudgetar för varje sektors behov av mindre investeringar. Dessa budgetar hanterar behov inom områdena trafiksäkerhet, parkering, åtgärder på brokonstruktioner, lekplatser, park-och strövområden, fritidsanläggningar, badplatser, hamnverksamhet, lokalanpassningar, reinvesteringar i kommunala byggnader, inventarier för kommunala verksamheter (datorer, möbler mm) samt investeringar för digitalisering.

PROJEKT	Ort	Verksamhet	Sektor	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028-2031
BUDGET Fritidsanläggningar	Generell	Fritid	SoU	1 000	1 000	1 000	1 000	3 000
BUDGET Infrastruktur/ trafiksäkerhet/gator/gc	Generell	Infrastruktur	SoU	7 500	6 500	6 500	7 500	22 500
BUDGET Parkering	Generell	Infrastruktur	SoU	3 000	3 000	3 000	3 000	9 000
BUDGET Broar/tunnelar/konstruktioner (reinvesteringar)	Generell	Infrastruktur	SoU	7 000	1 500	1 500	1 500	4 500
BUDGET Inventarier (möbler, verksamhetsnära it-utrustning mm)	Generell	Inventarier	SoU	25 000	25 000	20 000	20 000	54 000
BUDGET IT-inventarier (datorer och central it)	Generell	IT-inventarier	SoU	10 000	10 000	10 000	10 000	30 000
BUDGET Kollektivtrafik	Generell	Kollektivtrafik	SoU	5 000	3 000	3 000	3 000	9 000
BUDGET Lokalanpassningar	Generell	Lokalanpassningar	SoU	30 000	28 000	28 000	30 000	30 000
BUDGET Fastighetsanknutna investeringar	Generell	Fastighetsanknutna investeringar	SoU	10 000	10 000	10 000	10 000	30 000
BUDGET Reinvesteringar fastigheter	Generell	Reinvesteringar lokaler	SoU	7 500	7 500	7 500	7 500	22 500
BUDGET Strategiska Fastighetsinköp	Generell	MEX	SoU	5 000	5 000	5 000	10 000	30 000
BUDGET Park / Lekplatser	Generell	Offentliga miljöer	SoU	2 000	2 000	2 000	2 000	6 000
BUDGET Hamnverksamheten (bryggort/färjelägen)	Marstrand	Hamnverksamhet	SoU	8 000	3 000	3 000	3 000	9 000
BUDGET Badplatser	Generell	Fritid	SoU	300	300	300	300	300
Totalt				121 300	105 800	100 800	108 800	320 400

Tabell 6: Verksamhetsbudgetar för sektorernas behov av mindre investeringar

Skattekollektivet- Inhyrningar av lokaler eller extern utförare av verksamhet

Tabell 7 och 8 visar planerade behov som löses via externa byggherrar och privata utförare för sektor Bildning och lärande respektive sektor Trygghet och stöd. Inhyrningar visas med en röd färg. En del verksamhetsutövning sker av extern aktör, exempelvis friförskolor och friskolor, markerade med blå färg i tidplanen.

Kungälv kommun har tecknat ett samverkansavtal med Hemsö om byggnation och hyresavtal för objekten i listan nedan. Dessa redovisas även i tabellen över inhyrningar där ungefärlig tid för byggnation och inflyttning framgår.

- Förskola Nordtag- är inflyttad aug 2022
- Förskola Tjuvkil- är inflyttad jan 2023
- Förskola Fridhem- inflyttad aug 2023
- Skola Kode- Detaljplan pågår
- Äldreboende Kungälv – Start byggnation november 2023. Planerad inflyttning 2025.

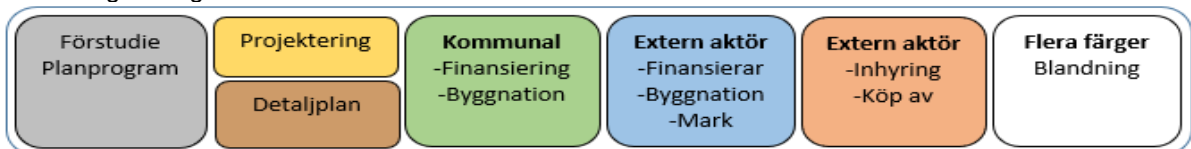
I enlighet med budgetdirektiv har förvaltningen i uppdrag planeringen för LSS-bostäder ska finnas med i planeringen av nya bostadsområden. Programmet innehåller därför förslag på lösningar där kommunen arbetar in behov av bostad med särskild service i markanvisningar och exploateringar. I Nordtag är en upphandling genomförd och byggnation pågår av en inhyrning för gruppboende i ett nytt bostadskvarter. Byggnation ska vara klar kvartal 4 2024. En del av behoven inom bostad med särskild service föreslås lösas genom fristående byggnader som uppförs i egen regi, vilket framgår i tabell 5 för skattefinansierade

investeringar. För en fördjupad bild av behov och planering av bostäder med särskild service hänvisas till lokalförsörjningsplanen.

Samtliga förslag till inhyrningar/externa lösningar i nyproducerade byggnader framgår i tabellerna nedan. Kommande drift inkluderas i den totala driftkostnadseffekten som redovisas i tabell 13.

Förklaring till färgerna i tabellen nedan:

Övergripande projekttidplan - Kungälv Kommun

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Projekt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
KUNGÄLV								
Kexstaden Förskolor								
YTTERBY								
Förskola Västra Tunge								
Diseröd skola (Etapp 3) - Ny idrottshall								
KODE								
Kode grundskola Åk 3-6 & Idrottshall								
KÄRNA								

Tabell 7: Planerade externa byggnationer för inhyring och externa aktörer för sektor Bildning och lärande

Övergripande projekttidplan - Kungälv Kommun

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Projekt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
KUNGÄLV								
Änggårde DP - Äldreboende, 90 platser								
Servicebostäder Kungälv/Ytterby								
Servicebostäder Kungälv/Ytterby								
Servicebostäder Kungälv/Ytterby								
YTTERBY								
Gruppboendestad Nordtag								

Tabell 8: Planerade externa byggnationer för inhyring och köp av plats för sektor trygghet och stöd.

Skattekollektivet medfinansiering

Medfinansieringsprojekt syftar till de objekt som byggs på det statliga vägnätet som Kungälv kommun finansierar helt, eller delvis, men som sedan ägs och driftas av Trafikverket. Detta är en form av skattefinansiering, men den redovisas separat eftersom anläggningarna sedan kommer ägas av Trafikverket. För dessa objekt finns så kallade medfinansieringsavtal.

I tabell 9 finns de planerade investeringar för medfinansiering
 (Förkortningen GC nedan avser gång-och cykelbanor).

PROJEKT	Kategori	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028-2031
Tjuvkil väg 168 (även GC Tjuvkil-Nordösund)	Investeringsplan	2 000	3 000	42 000	42 000		0
GC Vävra - Tjuvkil	Investeringsplan	5 000	38 000				0
GC Kode - Stenungsund	Investeringsplan			8 000	7 000		0
Väg 168 Ekelöv-Kareby motet	Investeringsplan						69 000
Totalt		7 000	41 000	50 000	49 000	0	

Tabell 9: Investeringsbehov medfinansiering (tkr)

Avgiftsfinansierade investeringar (Va och renhållning)

De avgiftsfinansierade investeringar omfattar de behov som finns inom VA- och renhållningsverksamheten. Dessa är enskilda kollektiv och har därför en egen ram för investeringar. Planeringen av va-verksamhetens investeringsbehov beskrivs i Va-resursplanen som är bilaga 3 till programmet.

Det är flera förutsättningar som har styrt investeringsplaneringen för avgift; ett föreläggande för Aröd, krav på lösning av avloppssituationen i Marstrand, ett föreläggande i Harestad/Nereby, ett föreläggande i Sjöhåla/Kovikshamn, del av föreläggande för Tofteberget (Tjuvkil) samt ett föreläggande för Instön. För en mer fördjupad förklaring hänvisas till Bilaga 3, VA-resursplan.

Investeringarna för avgiftsfinansierade verksamheten under perioden 2024-2027 genererar en driftkostnadsökning, vilket ska betalas av taxekollektivet inom respektive verksamhet. Driftkostnadseffekterna redovisas i tabell 13 längre ned i detta dokument.

Tabell 10 visar investeringsbehovet för projekt inom VA och renhållningsverksamheten samt en verksamhetsbudget för respektive verksamhet. Tabell 11 visar prognostiserade intäkter som är kopplade till kommande investeringar inom VA.

Projekt	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028-2031
BUDGET: Renhållning	1800	2 000	1000	1000	2 000	3 000
BUDGET: Planerade VA-omläggningar/ledningsförnyelse/Nya serviser	49 855	35 000	40 000	45 000	40 000	105 000
NY: BUDGET: Planerade VA-omläggningar/ledningsförnyelse/Nya serviser						0
Kastellegården Pumpstation -Ombyggnation	0		42 000			0
ÖFL Kastellegården - Under älven mot GRYAB	1000	1000	21000	17 500		0
ÖFL Kastellegården - Björkås	64 596					0
ÖFL Kastellegården - Björkås - Pumpstationer		20 376				0
ÖFL Björkås - Vävra	24 500	2 500				0
ÖFL Björkås Vävra - 3st Pumpstationer	64 000	4 000				0
ÖFL Vävra-Solberga	14 179					0
ÖFL Vävra-Solberga, Pumpstation	7 881					0
ÖFL Solberga - Stenungsund	14 000					0
ÖFL Solberga - Stenungsund -Ventilkammare	5 000					0
ÖFL Olsleröd-Bredsten (VV Sträcka E)	2 000					0
ÖFL Olsleröd-Bredsten (VV Sträcka F)	7 500					0
ÖFL Olsleröd-Bredsten (VV Sträcka E / F) -Pumpstationer						0
ÖFL Hollandsgatan - Arenastaden	10 000	3 919				0
ÖFL Hollandsgatan - Arenastaden -APS Lagvägen		5 000				0
ÖFL Kungälv sjukhus - Truckgatan	5 000	35 000	45 000			0
ÖFL Kungälv sjukhus - Arenastaden -Ombyggnad Pumpstation			5 000			0

Projekt	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028-2031
Norra bultgatan -Förnyelseplan	5 100	2 000				0
ÖFL Under E6 (Vid Kvarnkullen)	2 600					0
ÖFL -Sträcka C Diseröd - Tvibotten						100 000
ÖFL Sträcka C Tvibotten - Mimers Hus		2 500	42 500			0
ÖFL -Sträcka D						50 000
ÖFL Ytterby Reservoar	500		9 500			0
Lycke -Reservoar	1 500			27 700		0
Munkegärde -Reservoar	5 700	5 000	21 000			0
ÖFL Munkegärde Reservoar	2 000	1 500	15 000			0
Räfsal -Tryckstegringsstation		12 800				0
Räfsal -Ventilkammare		9 300				0
ÖFL Kungälv Vattenverk - Ale			9 800			0
ÖFL Kungälv Vattenverk - Ale -Tryckstegringsstation			4 000			0
Ytterbyvägen -VA Ledningar		1 000	4 500	3 500		0
ÖFL Vävrå - Marstrand -Etapp 1 (Vävrå - Tjuvkil)	2 000	1 500	28 000	28 600		0
ÖFL Vävrå - Marstrand -Etapp 1 (Vävrå - Tjuvkil) -Pumpstation 2st			6 500	6 500		0
ÖFL Vävrå - Marstrand -Etapp 2 (Nordön - Instön)		1 500	2 000	1 500	28 000	28 000
ÖFL Vävrå - Marstrand -Etapp 2 (Nordön - Instön) -Pumpstation 3st					13 000	6 500
ÖFL Vävrå - Marstrand -Etapp 3 (Koön - Marstrand)			2 000	2 000	28 000	28 000
ÖFL Vävrå - Marstrand -Etapp 3 (Koön - Marstrand) -Pumpstation 3st					6 000	6 000
Kongahälla Västra och Östra	100					0
Liljedal VA, Västra gatan etapp 1	478					0
Liljedal VA, Västra gatan etapp 2		500	4 500			0
Liljedal VA, Västra gatan etapp 3 (Klocktornet 1, 34, 37)			5 830			0
Liljedal VA, Gärdet 1:3 VA ledning	13 400					0
Nytorgsstaden VA, Utbyggnad			500	15 000	5 000	0
Ängegärde Förskola / ÄldreBoende / Bostäder	8 000					0
Diseröd, centrum						0
Diseröd, Disekulla						0
Håffrekullen VA, Utbyggnad	18 500					0
Håffrekullen VA, Utbyggnad -Pumpstation	2 000					0
Arenastaden VA-Nät	3 000	10 000	11 000			0
Arenastaden VA-Nät -Pumpstation		6 000	13 000			0
Entré Ytterby (DP) VA, Utbyggnad Hollandsgatan		15 000				0
Björkås VA, Utbyggnad (Ny Detaljplan)				14 206		0
Västra Tunge VA, Utbyggnad (Nytt Verksamhetsområde)		300	4 100	4 000		0

Projekt	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028-2031
Nordtag VA, Utbyggnad						0
Nordtag VA, Utbyggnad -Pumpstation						0
Bovieran VA-omläggning			4 000			0
Kareby - Skårby VA, Omvandlingsområde						9 000
Kärna: skolområde / bostäder / idrottshall / förskola VA, Utbyggnad						0
Rörtången - Ödmålsmosse VA, Utbyggnad						110 000
Vävrå -Håltå VA, Omvandlingsområde Etapp 1-6	2 000	15 000				33 000
Tjuvkil -ÖFL Tjuvkil Huvud -Del av Tjuvkil 2:67						0
Tjuvkil -DP Tjuvkil 2:67, Inkl. Ledning inom detaljplan						0
Tjuvkil -Tjuvkil Dike -Del av -DP Tjuvkil 2:67						0
Tjuvkil -Etapp 2 Tofteberget VA, Utbyggnad	1 900					0
Tjuvkil -Etapp 2 Tofteberget VA, Utbyggnad -Pumpstation	2 000					0
Tjuvkil -Etapp 4 Del 1 VA, Utbyggnad	200	11 785				0
Tjuvkil -Etapp 4 Del 1 VA, Utbyggnad -Pumpstation		2 750				0
Tjuvkil -Etapp 4 Del 2 -Hamnområdet	200	1 000				0
Tjuvkil -Etapp 9 VA, Utbyggnad	200					0
Tjuvkil -Saltskärsvägen - Gulskärsvägen			9 000			0
Tjuvkil -Andra Etapp						32 000
Tjuvkil -Efterföljande Etapper						160 000
Aröd Etapp 1	736					0
Aröd Etapp 1 -Tryckstegring						0
Aröd etapp 2	1 300	17 000	19 000			0
Aröd Etapp 2 -Pumpstationer		2 000				0
Aröd etapp 3	625	1 000	1 000	15 000	13 000	0
Aröd Etapp 3 -Pumpstationer				3 000	3 000	0
Aröd etapp 4	2 000	20 000	23 183			0
Aröd Etapp 4 -Pumpstation			4 000			0
Aröd etapp 5	500	15 513	45 200	20 000		0
Aröd Etapp 5 -Pumpstationer		4 000	6 000			0
Aröd Etapp 5 -Tryckstegringsstation		2 000				0
Nordkroken (Kovikshamn) -Etapp 1		250	500	2 250	10 000	36 000
Nordkroken (Kovikshamn) -Etapp 2			300	1 000	15 000	15 000
Nordkroken (Kovikshamn) -Etapp 3				300	660	28 000
Nordkroken (Kovikshamn) -Etapp 4						5 000
Nordkroken (Kovikshamn) -Etapp 5						8 300
Nordkroken -Brunnefjäll (VA-Utbyggnad)	250	250	13 563	16 276	2 713	0
Nordkroken -Brunnefjäll (VA-Utbyggnad) -Pumpstation				4 500	500	0
Nordkroken -Vedhall (VA-Utbyggnad)	550	700	2 820			0
Nordkroken -Vedhall (VA-Utbyggnad) -Pumpstation			2 000			0

Projekt	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028-2031
ÖFL Tega - Ulvesund (Del av delområde A)	500	3 000	25 000	31 500		0
Nereby - Delområde A Tätbebyggt område			500	2 200	24 300	0
Nereby - Delområde B				500	5 000	57 000
Nereby - Delområde D						80 000
Norra Instön - Etapp 1-9			1 500	1 500	7 000	140 000
Båtället - VA ledning Till Kallbadhus			1 500			0
Kungälv Vattenverk - Ultrafilter				15 000		0
ÖFL Jordliden - Sjukhuset		500	10 500			0

Tabell 10 Investeringsbehov avgift (Renhållning och VA)

VA Intäkter

	2023	2024	2025	2026	2027
Prognostiserade Kostnader -Investeringsplan	349 150	274 443	513 296	279 532	203 173
Prognostiserade Intäkter -Investeringsplan	-41 012	-28 443	-76 465	-109 491	-41 268
Prognostiserad Nettokostnad Investeringsplan	308 138	246 000	436 831	170 041	161 905

Tabell 11

Exploatering

Tabell 12 visar förväntat in- och utflöde för kommunens exploatering. Dessa inkomster är dock beroende av konjunktur och utvecklingen på marknaden och denna sammanställning är endast en prognos. Ett minus indikerar en inkomst och ett plus en utgift. Denna tabell visar endast in- och utflödet av medel, inte vilket år som vinsten/förlusten redovisas i resultaträkningen.

Projekt	Prognos
Diseröd -Disekulla	-13 308
Kongahälla	-30 000
Liljedal, Klocktornet 35 & 36	2 942
Liljedal, Gärdet 1:3	370
Liljedal Markanvisning del av gärdet 1:3	21 774
Liljedal, Klocktornet 1, 34, 37	-86
Liljedal, Rhodin	-15 000
Kärna, friskola, friförskola och bostäder	-8 288
Eriksberg, Norra	625
Entré Ytterby	-13 285
Båtället	-311
Tjuvkil 2:67	182
Nordtag	-223 964
Håffrekullen	1 300
Gjutaren	-15 443
Rollso Västerhöjd	-1 948
Nytorgstaden	0
Björkås	-24 648
Bovieran	0

Tabell 12: exploateringar (uppskattade inkomster och utgifter för projekten)

Driftkostnadskonsekvenser

Investeringarna under perioden 2024-2027 genererar en driftkostnadskonsekvens. Den beror på att nya lokaler byggs eller hyrs in och fler barn ska erbjudas förskola/skola och fler personer är i behov av äldreomsorg eller bostad med särskild service (gruppboende/serviceboende). Driftkostnader uppstår också när ny infrastruktur eller offentliga miljöer anläggs. I programmet finns även lösningar presenterade som innebär att lokal- och verksamhetsbehov verkställs genom inhyrningar eller av friförskolor som etablerar sig. För att ge en överskådlig bild av den totala simulerade driftkostnadsökningen har även driftkostnadskonsekvenser för inhyrda objekt räknats med. Då räknas endast hyreskostnader och verksamhetens kostnader in. I de fall lösningen utgörs av en friförskola eller friskola har ett uppskattat belopp för elevpeng inklusive lokalbidrag räknats med i simuleringen av kommunala driftkostnader.

I tabell 13 visas de förväntade driftkostnadseffekterna. Prognosen för driftkostnadskonsekvenserna inkluderar både kapitalkostnader, drift/hyror och verksamhetskostnader. Prognosen för kommande driftkostnader beräknas med hjälp av nyckeltal/procentsatser. I de fall som ett nytt objekt ska ersätta ett gammalt beräknas kostnader för det ersatta objektet som avgående, dvs dras av från den totala drifteffekten.

Prognosen för kostnadsutvecklingen är preliminär och påverkas av exempelvis inflation, generell kostnadsutveckling, nya avtal för löner och pensioner, förändrad lagstiftning.

Driftkostnadseffekter [tkr]

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Tillkommande drifteffekt Skatt [tkr]	59 274	90 650	67 534	65 974	557 639
Tillkommande drifteffekt Avgift [tkr]	19 637	12 254	-2 552	-3 001	23 824
Exploatering***					0

* Inkluderar Driftkostnadseffekter från egna investeringar, planerade inhyrningar och planerade köp av platser

**Finansieras med avgifter/taxa

***Gator/anläggningar som går över till kommunal drift när exploateringsprojektet är klart.

Tabell 13: Driftkostnadskonsekvenser av investeringar

Projekt för beslut om byggnation

I tabell 14 visas de projekt/delprojekt som förvaltning vill ha godkända för start av upphandling och byggnation. De redovisade kostnaderna är en uppskattad total kostnad som innefattar projektering, interna kostnader, konsultuppdrag, byggnation mm.

Startbeslut 2023	Kollektiv	Budget
Munkegärdeskolan ombyggnation etapper	Skatt	45 000
Sandbackaskolan -Ombyggnation Anpassad Grundskola	Skatt	31 000
Thorildskolan -Centralkök ombyggnation	Skatt	10 000
Kärna Skola tillbyggnad matsalsfunktion och kök	Skatt	32 000
Anpassa bostad med särskild service -Solbräcke	Skatt	9 000
Diseröd skola -Etapp 2	Skatt	32 800
Diseröd skola -Etapp 4	Skatt	57 200
Totalt Skatt		217 000
ÖFL Vävrå - Hålda	Avgift	18 500
Tjuvkil Etapp 4,	Avgift	22 000
Totalt Avgift		40 500
Totalt Skatt + Avgift		257 500

Tabell 14: Sammanställning över de projekt som förvaltningen vill ha godkända för start av upphandling och byggnation.

Uppföljning av investerings-och driftprogrammet

Kommunstyrelsen följer månatligen investeringstakten som redovisas av förvaltningen under månadsrapporten.

Förvaltningen följer upp programmet vid tertialtillfällena T2 och T3. I maj/juni årligen görs en uppföljningsrapport, UR. Fokus vid uppföljningstillfällena är prognoser för projektens tidplaner

och ekonomi. I de fall projekten rör exploateringar följs även bostadsleveransen upp. Antagande om investerings- och driftprogram sker årligen vid beslut om budget i oktober/november. Vid den årliga T3-uppföljningen lämnas förslag på balansering av antaget program vilket innebär förslag om ändrad budget för enskilda projekt, godkännande av avvikelser i enskilda projekt. Godkännande av att starta byggnation av enskilda projekt eller delprojekt sker vid både T2 och T3 rapportering. Verksamhetsbudgetarna ska avrapporteras till utskotten vid tertiälerna T1, T2 och T3, både med utfall, prognos och planering framåt.

Utmaningar och fortsatt arbete

Konjunkturläget och omvärlden

- Rådande konjunkturläge med höjda räntor, hög inflation och högre materialpriser påverkar försäljning av bostäder vilket har medfört att allt fler exploatörer nu skjuter på byggstartar.
- För kommunens egna byggnationer kan bristen på anbud och prisutveckling innebära förskjutningar av kommande byggstartar. Förvaltningen kommer att behöva se över entreprenadformer och utformning av avtal vid upphandling av nya entreprenörer.
- Det är av stor vikt att fortsätta följa utvecklingen i omvärlden. Kostnadsökningar, materialbrist och brist på kvalificerad arbetskraft kommer att påverka projekten framöver.

Utifrån omvärldsläget sker följande arbete:

- Bevaka exploatörernas byggstartar för att prognostisera kommunens tillväxttakt och exploateringsintäkter.
- Bevaka antal anbud vid upphandlingar för att säkerställa rimliga priser.
- Se över entreprenadformer och ramavtal för att möjliggöra byggstartar av kommunens egna byggnationer.

Information om koncernbolagens planerade investeringar

Kungälv Energi AB

Kungälv Energi AB är ett helägt kommunalt bolag. I bolagets uppdrag ingår att tillhandahålla energiförsörjning samt infrastruktur för energi och digital kommunikation för både företag och privatpersoner, utifrån ett strategiskt kommunalt perspektiv och för en långsiktigt hållbar utveckling för Kungälv såväl ekonomiskt, socialt som ekologiskt.

Bolaget skall samverka med kommunen och övriga kommunala bolag i syfte att nå största möjliga nytta för kommunkoncernen och invånarna. Bolaget och kommunen skall gemensamt säkerställa att bolagets affärsplan, budget, investeringsplan och likviditetsplan samordnas med kommunens budgetprocess. Nedan följer en redovisning av bolagets planerade investeringar 2024-2027.

Investeringsplan 2024-2028	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt
Elnät	113 650	128 150	108 150	124 150	124 150	598 250
Värme	21 200	12 250	12 250	10 250	6 250	62 200
Stadsnät	27 500	32 400	28 350	27 550	27 550	143 350
Entreprenad	3 500	1 300	1 300	400	400	6 900
Gemensamma	3 200	1 700	1 250	550	550	7 250
Totalt	169 050	175 800	151 300	162 900	158 900	817 950

Tabell 15: planerade investeringar Kungälv Energi AB

Bokab

Bokab är ett av Kungälvs kommun helägt bolag med uppgift att bedriva markexploatering och därtill hörande markförvaltning. Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Kungälvs kommun bedriva markexploatering för näringsliv och industri samt för villatomter och därtill hörande markförvaltning i kommunen.

Till bolagets affärsplan kopplas bolagets budget, investeringsplan och likviditetsplan. Bolagets affärsplan är en viktig komponent i kommunkoncernens övergripande styrning och samordning och skall samordnas med kommunens budgetprocess.

Investeringsplan 2023-2027	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt
Investering / Exploatering	30 000	82 000	108 000	178 000	134 000	566 000
Totalt	30 000	82 000	108 000	178 000	134 000	566 000

Tabell 16: planerade investeringar Bokab

Lokalförsörjningsplan Kungälvs kommun
inklusive koncernbolagen Bokab och Kungälv Energi
2024–2027, utblick 2028–2031

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning lokalförsörjningsplan 2024-2027	3
1.1 Bildning och lärande	3
1.2 Samhälle och utveckling	4
1.3 Trygghet och stöd	4
2 Grundförutsättningar	6
2.1 Grundläggande förutsättningar	6
2.2 Kommunal service och lokalförsörjning i samhällsplaneringen	6
2.2.5 Befolkningsprognos	8
3. Sektor Bildning och Lärande	12
3.2 Bedömning av lokalkapacitet	13
3.5 Förskola, grundskola F-6 och anpassad grundskola F-6	15
3.5.1 Förskola sammanfattning	15
3.5.2 Grundskola F-6 - sammanfattning	16
3.6 Grundskola 7-9	56
3.7 Anpassad grundskola	57
3.8 Gymnasieskolan	61
3.9 Anpassad gymnasieskola	63
3.10 Vuxenutbildning	63
3.11 Kultur	64
3.12 Kompetenscentrum	65
4. Sektor Samhälle och utveckling	66
4.1 Verksamheter i Stadshuset	66
4.8 Kommunala byggnaders tekniska status	74
5 Sektor Trygghet och stöd	76
5.1 Verksamhetsområde Myndighet	76
5.2 Verksamhetsområde Hälso- och sjukvård	79
5.3 Verksamhetsområde Vård- och omsorgsboende	81
5.4 Verksamhetsområde Stöd i ordinärt boende	87
5.5 Verksamhetsområde LSS-boende och daglig verksamhet	89
6 Koncernbolaget Bokab	96
7 Koncernbolaget Kungälv Energi AB	98

1. Sammanfattning lokalförsörjningsplan

Lokalförsörjningsplanen är en bilaga till investeringsprogrammet. Båda dokumenten revideras årligen. Lokalförsörjningsplanen innehåller behovsanalyser och planering för hur lokalbehov i den kommunala verksamheten ska lösas. Investeringsprogrammet innehåller budget för de planerade lösningarna som lokalförsörjningsplanen redovisar. På så sätt finns det en koppling mellan behov, planerade lösningar samt hur dessa ska finansieras.

Lokalförsörjningsplanen presenterar behov och planering för förvaltningens tre sektorer; Bildning och lärande, Trygghet och stöd samt Samhälle och utveckling. Även koncernens lokalförsörjning finns redovisad i form av de kommunala bolagen Kungälv Energi och Bokab.

Avgränsningar

Lokalförsörjningsplanen redovisar behov och lösningar av **lokaler** för att bedriva kommunal verksamhet. Den beskriver inte andra typer av investeringar så som vägar, parker och annan allmän plats. Investeringar för vatten-och avlopp beskrivs i dokumentet va-resursplan som också är en bilaga till investeringsprogrammet.

1.1 Sammanfattning Bildning och lärande

I Kungälv centrum planeras ombyggnad av Sandbackaskolan. Första etappen handlar om lokaler till anpassad grundskola. Nästa etapp är en tillbyggnad och ombyggnad av övriga undervisningsytor på Sandbacka. Olserödsskolan planeras utökas med ett antal klassrum och anpassningar i huvudbyggnaden för att kunna öka elevantalet på skolan. Det möjliggör att lokalerna på Klöverbacken kan avvecklas och Olseröd blir en sammanhållen skola för åk F-6.

I Ytterby planeras för en utökning av kapaciteten för att ta emot elever för såväl F-6 som årskurs 7–9. En utökning av kapaciteten på Kastellegårdsskolan och Sparråsskolan görs genom om och tillbyggnader.

I Kareby pågår byggnation av en ny skolbyggnad med sex klassrum med tillhörande grupprum som kommer stå färdig till höstterminen 2024. Tillbyggnad och ombyggnad av Diseröds skola pågår i flera etapper. Etappen med en ny skolbyggnad påbörjades i augusti 2023. Byggnationen av en fullstor idrottshall pågår och den ska stå klar höstterminen 2024. Övriga etapper genomförs när den nya byggnaden är klar 2025. Kärna skola får en ny byggnad med kök och matsal och därefter byggs de befintliga lokalerna om till undervisningsytor. Byggnation av kök och matsal planeras ske 2024/2025. I Kode pågår detaljplanearbete för byggnation av nya skollokaler för att ersätta lokalerna i Tunge.

Samtliga tre av kommunens högstadieskolor kommer att utökas genom ombyggnation och lokalanpassningar. En ombyggnation av Ytterbyskolan startar under hösten 2023, genomförs i etapper och är helt klar läsåret 2026/2027. På Munkegärdeskolan har en ombyggnation och renovering startats i etapper för att säkerställa funktionen av befintliga lokaler samt möjlighet att ta emot fler elever. Första etappen gjordes sommaren 2023 och nästa görs 2024/2025 med anpassning till den pågående verksamheten i byggnaden. På Thorildskolan byggdes delar av lokalerna om sommaren 2023 för att utöka kapaciteten. Fler ombyggnationer och lokalanpassningar kan vara aktuella på de tre högstadieskolorna i framtiden, beroende på hur befolkningstillväxten utvecklar sig.

På Mimers hus gymnasium ses lokalerna för yrkesprogrammen över, både lokalerna på plats på Mimers hus och de inhyrda lokalerna i Rollsbo. Elprogrammet fick en ny undervisningssal sommaren 2023 men ytterligare anpassningar av ytor för praktiska övningar kommer att ske. Behovet av fler vanliga undervisningssalar i teoretiska ämnen bedöms inte finnas nu utan kommer att hanteras i ublicksperioden genom en ombyggnad av studiehallarna till klassrum och grupprum.

Förskoleverksamheten

I januari 2023 startade Tjuvkils förskola och i augusti 2023 startade Fridhems nya förskola. På Fridhemsullen genomförs renovering och lokalanpassning av lokalerna för förskola 2024/2025. Där planeras en ny förskoleverksamhet som heter Fontinskogens förskola. Bedömning av behovet av nya förskoleplatser i centrala Kungälv görs i takt med utvecklingen av stadsdelarna.

I kommande stadsdelar Kexstaden samt Åseberget som båda är i planprogramsfas planeras för förskoleplatser i form av minst en ny förskola i varje stadsdel.

Behovet av förskoleplatser i Ytterbyområdet är fortfarande stort trots Nordtags förskola som togs i bruk 2022. Två nya avdelningar startar på Kastellegårdens förskola vårterminen 2024. En lokaliseringssstudie för en ny förskola i Ytterbyområdet genomfördes våren 2023. En detaljplan för en ny förskola i Ytterby startade augusti 2023. Byggnation av en ny förskola i Ytterby kan ske när detaljplanen vunnit laga kraft. Målet är att byggnationen ska kunna inledas 2025 /2025. I Marstrand har detaljplanearbetet för en flexibel förskola/skola med idrottslösning på Koön inletts. Byggnationen är även där beroende av att detaljplanen vinner laga kraft. I Kärna har den nya friförskolan öppnat några av sina avdelningar men har fortfarande mycket kapacitet kvar. I Diseröd får förskolan tillbaka två avdelningar som använts för förskoleklass vilket möjliggör 36 förskoleplatser.

1.2 Sammanfattning Samhälle och utveckling

I Diseröd byggs en ny idrottshall i anslutning till Diseröds skolan, hallen ska stå klar hösten 2024. Uppdraget om ett idrottscenter (hallarena) vid Ytterns idrottsplats pågår. I planeringen finns ishallar, simhall och idrottsbodar inklusive bland annat gymnastik och tennis. Några anläggningar planeras helt eller delvis att avvecklas och ersättas när hallarenan är klar, till exempel Oasen is-och simanläggning och Skarpe Nords bandyplan. En planering för lokalanpassningar pågår för idrottsbodar och idrottsanläggningar som kommer att vara kvar även efter att arenaområdet byggts (till exempel Munkegårdehallen, konstgräsanläggningarna runt om i kommunen). Måltidsköken utvecklas och rustas vid ombyggnationer och nybyggnationer. I samband med det omhändertags anpassningar kopplade till kris-och beredskapsplanen.

1.3 Sammanfattning Trygghet och stöd

Utbyggnaden av Solhaga äldreboende stod klar i augusti 2023 och första inflyttningen gjordes i september/oktober 2023. Ett hyresavtal för ett nytt äldreboende i centrala Kungälv har tecknats med Hemsö. Boendet börjar byggas i Ängegärde hösten 2023 och 90 vård-och omsorgsplatser ska stå klara sista kvartalet 2025. I samband med att det nya äldreboendet byggs klart planerar verksamheten en avveckling av Båtsmansgårdes 43 platser eftersom lokalerna inte är ändamålsenliga för äldreomsorg. Exakt tidpunkt måste planeras utifrån det rådande behovet av platser och när verksamheten kan flytta över. Bedömning görs att även med ovanstående utökning av antal platser inom äldreomsorgen på Solhaga och Ängegärde så finns ett fortsatt behov av att förlänga avtalet med 55 köpta platser på Attendos äldreboende i Ytterby under perioden 2024–2027.

Kommunen har sedan augusti 2023 ett hyresavtal på Kungälv sjukhus för 14 korttidsplatser. Platserna drivs i kommunal regi men i regionens lokaler. Utöver det planeras för att ställa om lokaler inom äldreomsorgen för att skapa ytterligare 5 platser i det befintliga beståndet. Prognosen på ökat antal äldre och förändrade arbetssätt inom vården innebär att behovet av korttidsplatser kommer att öka.

Hemtjänstområde öster får nya lokaler i det nya äldreboendet som byggs i Ängegärde.

Inom bostad med särskild service startade byggnationen av en ny gruppboendestad med sex lägenheter i Nordtag våren 2023. Gruppboendestaden planeras stå klar sista kvartalet 2024. Bedömning görs att under perioden 2024–2027 behövs ytterligare en gruppboendestad samt tre boenden med serviceboendestäder. Ett boende med serviceboendestäder innehåller vanligen cirka tio lägenheter samt en gemensamhetslokal. Vid tillskapandet av nya serviceboendestäder handlar ca 14 av de nya lägenheterna om att ersätta gamla boendestäder som inte är ändamålsenliga. Dessa lägenheter är tillfälligt anpassade med bostadssprinkler men ska ersättas i takt med att nya servicelägenheter byggs. En serviceboendestad för målgruppen socialpsykiatri skapas genom ombyggnation av ca 10 av bostadslägenheterna i Solbräcke Lyckhemsvägen. I arbetet med att hantera framtida behov av boendestäder med särskild service behöver kommunen kontinuerligt arbeta in nya lösningar i kommande detaljplaner och exploateringar. Arbetet tillsammans med exploatörer och fastighetsägare som är villiga att hantera sociala frågor som en del av sitt hållbarhetsarbete fortsätter. Det kan handla om blandningen mellan hyresrätter och bostadsrätter, lägenheter för sociala ändamål, kommunens behov av boendestäder med särskild service, trygghetsboendestäder för äldre med mera.

1.4 Sammanfattning av kommunala bolagen Kungälv Energi och Bokab

I detta dokument redovisas endast bolagens behov av lokaler samt planering framåt.

År 2017 förvärvade Bokab fyra fastigheter av kommunen och förvaltar numera dessa. I flera av byggnaderna bedrivs kommunal verksamhet (äldreboende samt socialmedicinsk mottagning och boende) samt friskolan Älvkullen (förskola, grundskola F-9 samt fritidshem). I en av lokalerna, på Trädgårdsgatan i Kungälv, har Bokab sitt huvudkontor. Bolaget har i dagsläget inga planer på att flytta eller utöka lokalerna för den egna verksamheten, dvs huvudkontoret på Trädgårdsgatan.

När det gäller övriga byggnader som bolaget äger kommer lokalerna att användas för det ändamål som de är uthyrda tills behovet hos hyresgästen ändrar sig. Behov av investeringar i lokaler som bolaget äger tas fram i dialog med verksamheten som är hyresgäst.

Kungälv Energi har genomfört en större ombyggnation av sitt huvudkontor i centrala Kungälv. Såväl byggnaden som ytan för upplag har byggts om för ett effektivare nyttjande och en ökad kapacitet. Bolaget äger lokalen. Utökad produktionsanläggning på Munkegårdsverket planeras att tas i drift till vintern 2023–2024. Om- och nybyggnationer av ställverk och trafostationer sker löpande. Kontinuerliga utbyggnader av infrastruktur för energi och digital kommunikation sker i takt med att kommunen växer.

2 Grundförutsättningar

2.1 Grundläggande förutsättningar

Nedanstående punkter redovisar några grundläggande förutsättningar för lokalförsörjningsarbetet:

Lagstiftning

- Boverkets byggregler
- Skollagen
- Socialtjänstlagen
- Plan- och bygglagen
- Miljöbalken
- Arbetsmiljölagen

Politiska beslut och uppdrag

- Politiska styrdokument
- Politiska mål
- Fyrstegsprincipen.
- Agenda 2030
- Översiktsplanen
- Bostadsförsörjningsprogrammet

Budget i balans

- Långsiktig ekonomistyrning
- Fokus effektiv driftkostnad

2.2 Kommunal service och lokalförsörjning i samhällsplaneringen

2.2.1 Planeringsprocessen

Alla förvaltningens sektorer behöver delta i det övergripande strategiska lokalförsörjningsarbetet kopplat till samhällsplaneringen. Det innebär att verksamheterna kan komplettera samhällsplaneringen med sina verksamheters behov och öka kunskapen om sektorernas planering kopplat till den kommunala infrastrukturen och servicen. Förvaltningen i sin helhet behöver bidra för att ge en heltäckande planering för kommunal service och lokalförsörjningen kopplat till samhällsplaneringen.

2.2.2 Trafik vid kommunala byggnader och anläggningar

I kommunens översiktsplan och kommunens trafikplan är målet att fler resor ska ske på ett hållbart sätt och i Agenda 2030s mål nr 11, Hållbara städer. Att göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara. Oberoende vilken typ av anläggning så alstrar den trafik i någon form. Det är därför viktigt att tidigt planera för attraktiva och säkra stråk för gång- och cykeltrafikanter, tydliga gång- och cykelstråk som ansluter befintliga gång- och cykelstråk utanför kvartersmark/ detaljplan samt skapa bra anslutningsstråk till närliggande hållplatser från berörd anläggning. Kopplingar till skolskjutsanläggning inom eller utanför kvartersmarken bör också hanteras.

Trafikalstringen är olika beroende på vilken typ av anläggning det rör sig om. Förskola har högst alstring av trafik och vid grundskola åk F-6 är alstringen något lägre då det råder en mix av barn som går/cyklar, åker skolskjuts och bil. På högstadieskolor och gymnasiet är alstringen lägst i och med att eleverna tar sig dit själva genom att gå, cykla eller åka skolskjuts/kollektivtrafik.

Utformningen av trafikmiljöer och utemiljöer vid skolor ska göras så att barn-och ungdomar på ett trafiksäkert sätt kan ta sig till skolan. Vid äldreboende och bostäder med särskild service är det viktigt att gångstråk och angöringsytor är tydliga. Boende ska kunna både angöra platsen med till exempel färdtjänst och promenera runt boendet och dess närmaste omgivningar. Planeringen av trafikmiljöerna ska möjliggöra att sophantering och leveranser till/ från skolor och boenden blir yteffektiva till förmån för friytor. Parkering för en anläggning sker enligt aktuell P-norm och planeras för samnyttjande vid anläggningar som ligger i centrumlägen. Lokaler som ligger i perifert läge med sämre utbud inom kollektivtrafiken kan behöva ta höjd för större parkeringar så att besökare och medarbetare kan ta sig till platsen.

2.2.3 Utemiljöer vid kommunala byggnader (skolgårdar, förskolegårdar, utemiljöer boenden)

I plan- och bygglagen finns det krav och rekommendationer på att det ska finnas tillräckligt stor friyta lämplig för lek och utevistelse vid skolor, förskolor, fritidshem och liknande. Behovet av lämpliga platser för lek uttrycks även som ett allmänt intresse.

Det finns flera olika nationella styrdokument som påverkar barns och ungas utemiljö generellt och särskilt skolgårdar och förskolegårdar. Plan- och bygglagen, PBL, är dock den enda lagstiftning som ställer ett uttalat krav på att det ska finnas tillräckligt stor friyta lämplig för lek och utevistelse vid skolor, förskolor, fritidshem och liknande.

Om tomten ska bebyggas med en byggnad som innehåller lokaler för fritids, förskola, skola eller annan jämförlig verksamhet, ska det på tomten eller i närheten av den finnas tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och utevistelse. Om det inte finns tillräckliga utrymmen för att ordna både friyta och parkering ska man i första hand ordna friyta.

Det är kommunen som har ansvar för planläggning och bygglovsprövning enligt PBL och som avgör vad som är tillräckligt stor friyta lämplig för lek och utevistelse. För att förtydliga PBL-paragrafens innebörd vid skolor, förskolor och fritids har Boverket tagit fram allmänna råd, BFS2015:1 FRI.

Vid byggnation av utemiljöer på skolor, förskolor och boenden tas hänsyn till buller, behov av tillgänglighet för alla, trafiksäkerhet och trygghet för elever och medarbetare. Planeringen ska också innehålla lösningar som är lätta att drifta och underhålla så att gården kan hållas i gott skick.

2.2.4 Klimatanpassningar i kommunala lokaler och anläggningar

"Ansvaret för skydd av egendom ligger i första hand på egendomens ägare. Det ger en drivkraft att undvika byggande på riskfyllda områden och att jobba förebyggande. Det gäller alla fastighetsägare och såväl enskilda personer och företag som lokala och statliga myndigheter." ur Regeringens proposition 2017/18:163

Många av kommunens lokaler och verksamheter kan komma att påverkas när klimatet förändras. Som fastighetsägare behöver kommunen arbeta med förebyggande åtgärder för både byggnader och verksamhetsutövare i lokalerna genom att:

- Bygga rätt från början.
- Kartlägga och arbeta systematiskt med klimatanpassning.
- Ha som regel att identifiera och genomföra klimatanpassningsåtgärder vid renovering, underhåll, energieffektivisering och ombyggnation.

En god planering vid nybyggnation och anpassningar vid ombyggnationer och underhåll av befintliga byggnader bidrar till åtgärder som skyddar kommunal egendom och kommunal verksamhet mot framtida hot som till exempel översvämning, värme, storm samt ras och skred.

Vid detaljplaneläggning för kommunala byggnader görs omfattande utredningar av geotekniska och hydrologiska förutsättningar för att nya byggnader inte ska uppföras på fel plats eller med fel grundläggning. Det är ett lagkrav som gäller alla typer av detaljplaner. Vid själva byggnationen läggs stor vikt vid grundläggning och hantering av dagvatten kopplat till byggnad och utemiljö.

Ett annat exempel på klimatanpassningar handlar om att hantera höga utomhustemperaturer. I det nya äldreboendet i Änggårde kommer installationer att finnas som kan sänka den inkommande temperaturen i ventilationen vid höga utomhustemperaturer. Klimatanpassningar i kommunala byggnader behöver inte alltid handla om nybyggnation utan kan även ske genom lokalanpassningar i befintliga byggnader. På kommunens äldreboenden har installationer gjorts i de allmänna utrymmena så att en temperatursänkning kan ske av inomhusluften när det är höga temperaturer ute. Arbetet med att montera liknande luftkylningar på gruppboendena fortsätter. I vissa måltidskök kommer liknande anpassningar behöva göras för att få ner temperaturen för medarbetarna när många maskiner är i gång vid tillagning och diskning samtidigt som det är höga temperaturer ute. Enklare anpassningar av ventilationsanläggningar och framför allt styrning av tider som ventilationen är i gång behöver ske för att hantera höga temperaturer i till exempel skolor och förskolor. På kommunens förskolor monteras också solskydd över en del av utomhusytan, till exempel vissa sandlådor eller andra ytor där barnen sitter still och leker.

Samtidigt som det periodvis blir högre utomhustemperaturer så tyder allt på att det även blir mer nederbörd och blåsigare. Därför vädersäkras till exempel gemensamma uteplatser på boenden med inglasning eller tak när boendet byggs. Den typen av åtgärder kan även göras som en lokalanpassning på befintliga boenden.

2.2.5 Befolkningsprognos

Kommunen tar årligen fram en befolkningsprognos, med syfte att utgöra underlag för behovsbedömningar inom verksamheten och utgöra underlag för budget. Prognosen baseras på kommunnivå på den befintliga befolkningen i kommunen samt på de byggplaner som kommunen har för prognosperioden. En prognos görs alltid utifrån den verklighet och den kunskap som finns vid just det tillfället när prognosen tas fram. Även om prognosen utifrån kunskap om demografiska, sociala, ekonomiska, politiska och andra förhållanden försöker förutse fruktsamhet, dödsfall, in- och utflyttningar de närmaste åren så finns det alltid ett visst inslag av osäkerhet i dessa antaganden. Tabellen nedan visar befolkningsprognos per åldersklass till och med år 2031.

**KUNGÄLV
KOMMUN**
**Befolkning efter ålder för Kungälv kommun 2021, prognos 2022 - 2026 samt utblick
2027 - 2031**

Ålder	Faktiskt antal	Prognos					Utblick				
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
0 år	553	580	570	570	600	640	660	680	700	720	730
1 - 2 år	1 171	1 230	1 260	1 260	1 280	1 350	1 400	1 440	1 480	1 520	1 550
3 - 5 år	1 798	1 810	1 890	1 920	2 010	2 060	2 100	2 150	2 210	2 280	2 330
6 år	616	610	610	630	630	690	690	720	720	740	760
7 - 12 år	3 652	3 670	3 690	3 720	3 790	3 880	3 990	4 080	4 180	4 280	4 370
13 - 15 år	1 813	1 880	1 920	1 920	1 900	1 900	1 900	1 940	1 980	2 020	2 050
16 - 18 år	1 687	1 760	1 790	1 860	1 920	1 980	1 990	1 970	1 960	1 970	2 010
19 - 24 år	2 781	2 880	2 980	2 990	3 140	3 330	3 410	3 490	3 550	3 580	3 590
25 - 39 år	9 303	9 580	9 870	10 030	10 340	10 840	11 060	11 260	11 460	11 600	11 710
40 - 64 år	15 168	15 340	15 520	15 700	16 020	16 460	16 780	17 080	17 360	17 690	18 010
65 - 79 år	6 935	7 030	7 080	7 150	7 180	7 290	7 390	7 590	7 810	8 050	8 310
80+ år	2 794	2 940	3 120	3 250	3 420	3 580	3 720	3 850	3 970	4 030	4 060
Summa	48 271	49 310	50 290	51 000	52 230	53 990	55 080	56 240	57 400	58 490	59 480

Antalet unga, upp till och med 20 år, beräknas öka. Störst blir ökningen bland de allra yngsta. Detta beror delvis på att det föds många barn i kommunen och delvis på att många barnfamiljer flyttar till kommunen.

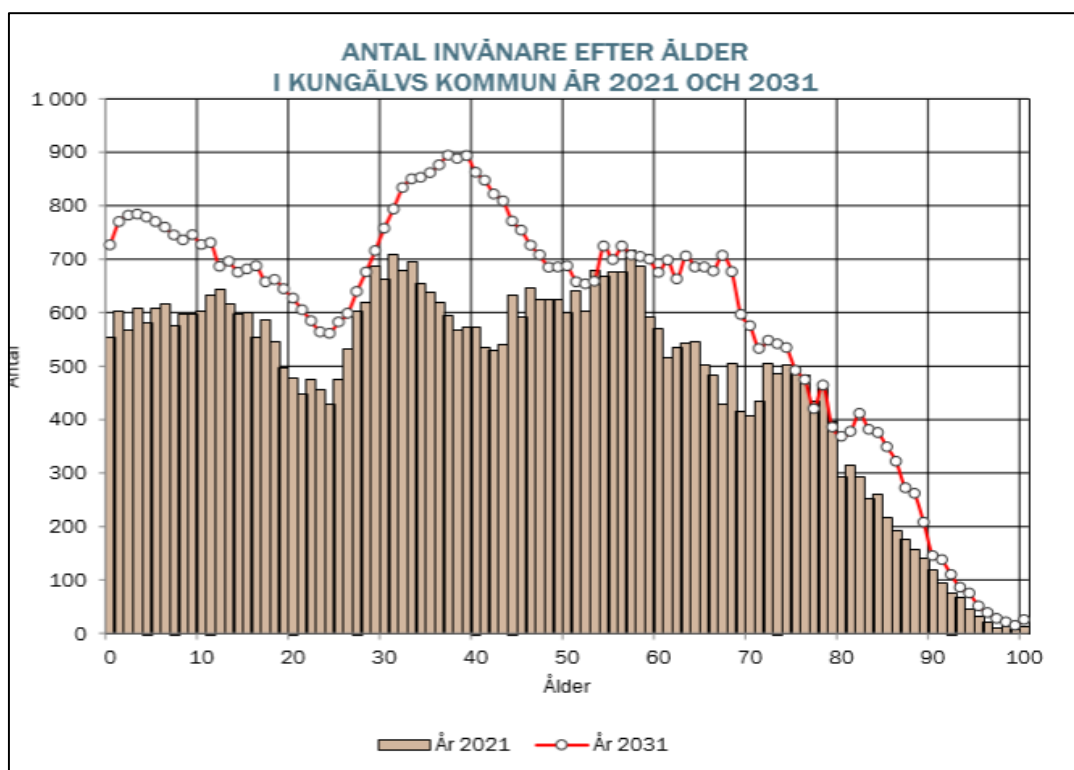
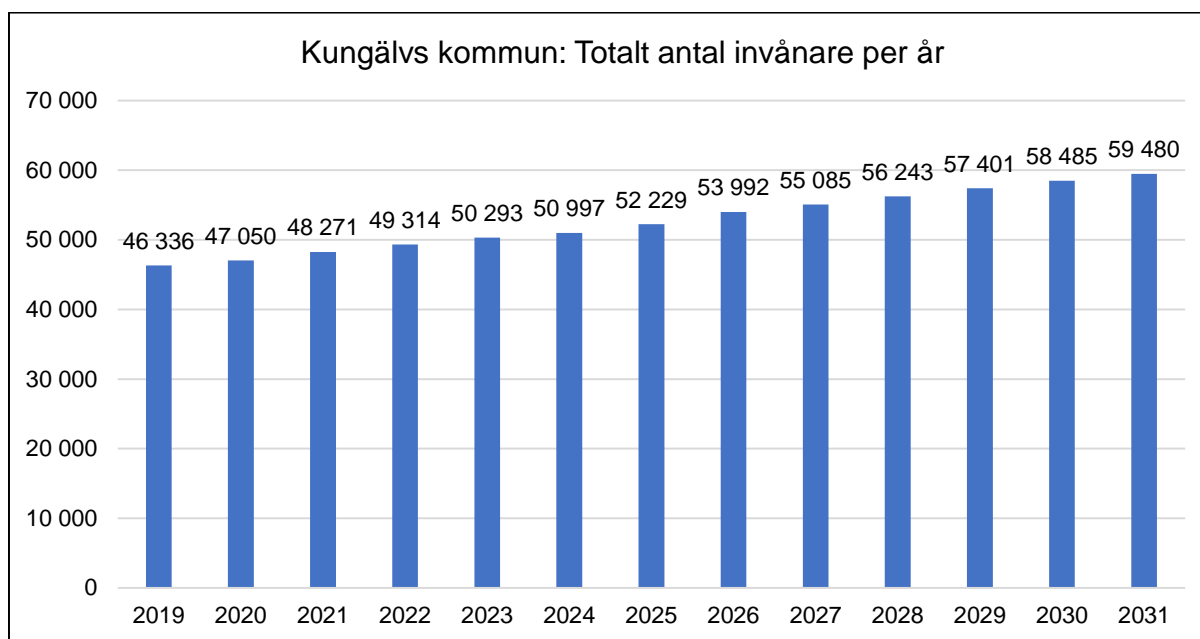
Gruppen som idag är mellan 26 - 31 år har en relativt sett liten ökning, främst beroende på att den stora kullen 90-talister nu börjar försvinna från denna åldersgrupp och de efterföljande kullarna inte är lika stora. Dessutom är detta en grupp som i stor utsträckning flyttar från kommunen, en helt naturlig utveckling beroende på studier och arbete på annan ort. Många gånger kommer dessa personer tillbaka till kommunen i ett senare skede.

Gruppen i åldrarna 32–45 år ökar, för vissa åldrar kraftigt, liksom 59 - 71 år och 80 år och äldre. Några enstaka åldrar efter 50 år samt gruppen 75 - 79 minskar något under den kommande 10-årsperioden. Sett till de vuxna åldrarna så kan ökningen i antalet invånare mellan cirka 32 - 45 år till stor del hänföras till den förväntade inflyttningen, men i de andra (vuxna) åldrarna är flyttnettot i princip noll (lika många flyttar in som flyttar ut). Här beror förändringarna i antal över åldrarna helt enkelt på att olika årskullar är olika stora, och i takt med att befolkningen åldras så förändras åldersstrukturen.

Att gruppen 80 år och äldre ökar beror till exempel på att den stora gruppen 40-talister fullt ut tillhör denna grupp om 10 år. (Källa: Befolkningsprognos 2022–2031)

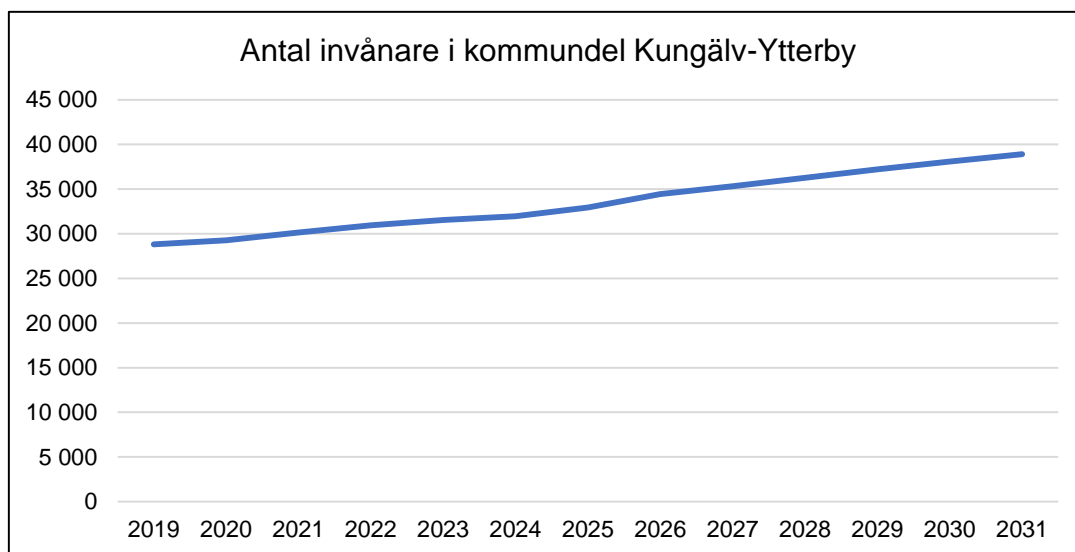
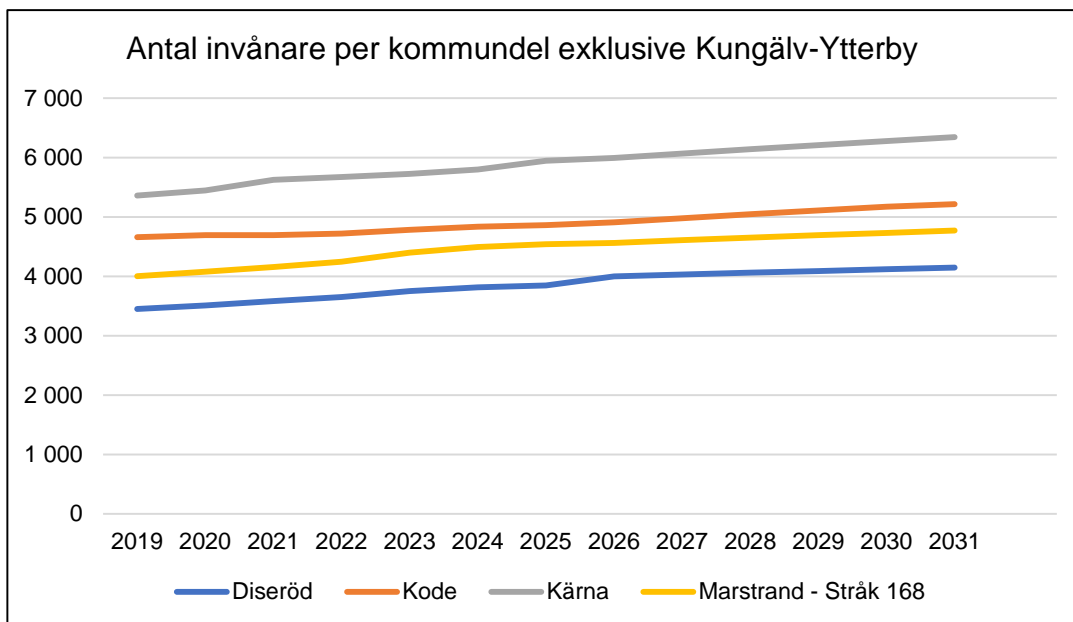

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Av tabellerna nedan framgår att samtliga kommunelar förväntas öka sin befolkning. Kode är den kommunel som förväntas ha den minsta procentuella ökningen (12 procent) mellan åren 2019-2031. Ytterby-Kungälv är den kommunel som ha den största procentuella ökningen (25 procent) mellan åren 2019-2031.

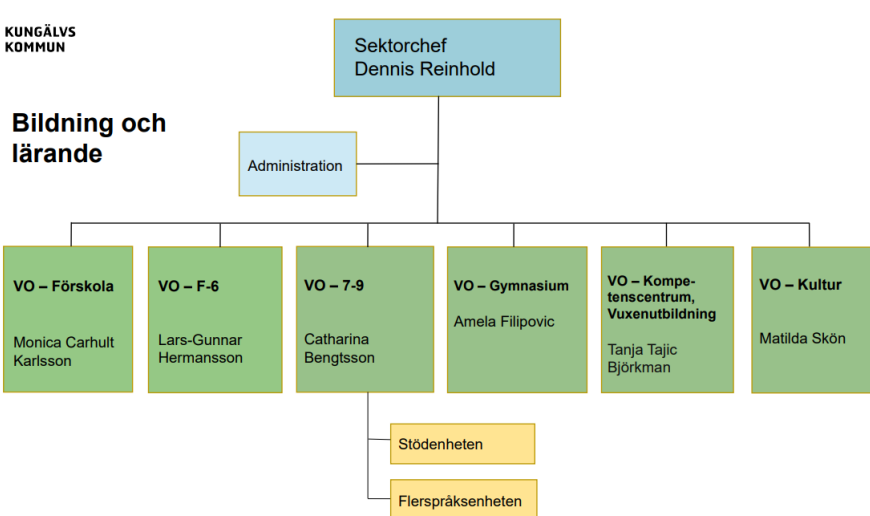

3. Sektor Bildning och Lärande

3.1 Bakgrund

Sektor bildning och lärande är uppdelade i följande verksamheter:

- Förskola och pedagogisk omsorg
- Grundskola och grundsärskola årskurs F-6
- Grundskola och grundsärskola årskurs 7–9
- Gymnasium och gymnasiesärskolan
- Kultur
- Kompetenscentrum

Sektorns planering utgår från lokalbeståndet, befolkningsprognosen samt vårdnadshavarnas önskemål inom ramen för skolvalet i förhållande till fyrstegsprincipen. Fyrstegsprincipen innebär att sektorn ska arbeta med lokalplanering enligt följande prioriteringsordning:

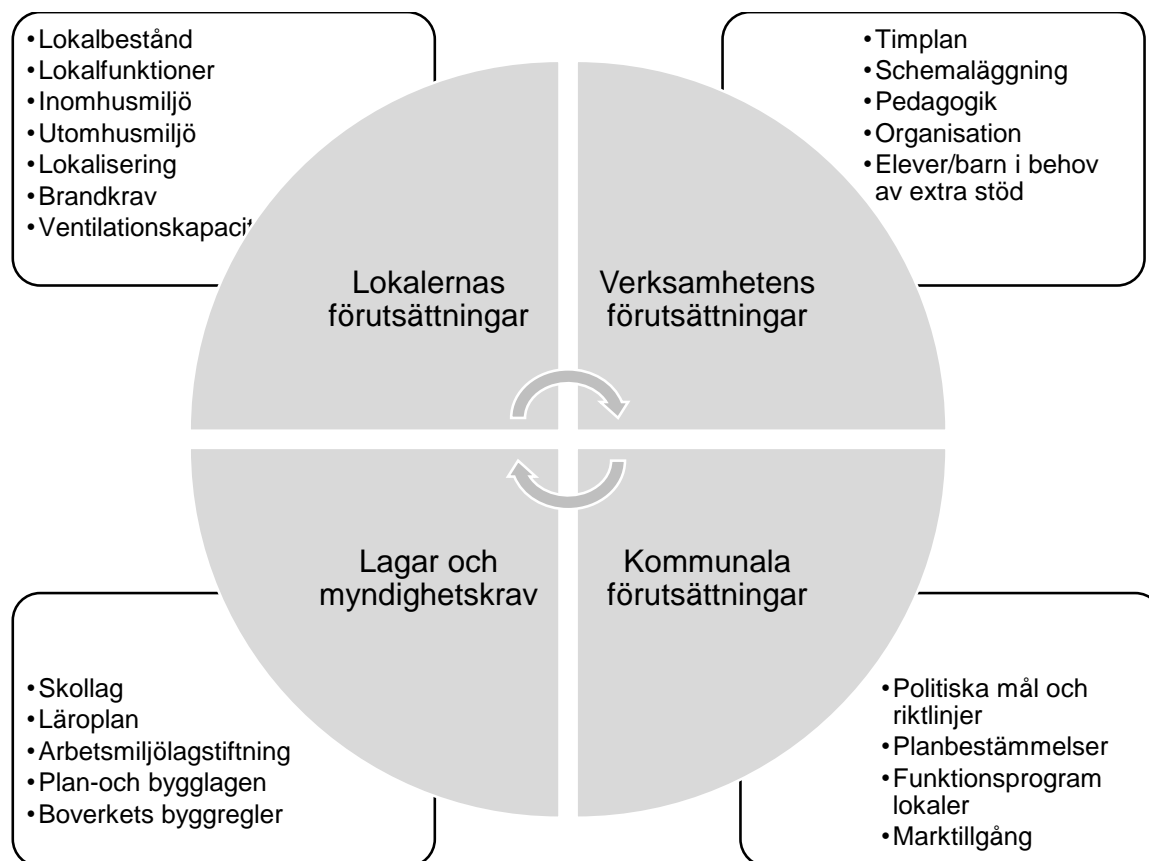
1. Tänk om kring organisationen för att effektivisera lokalanvändningen.
2. Optimera användning av befintligt lokalbestånd.
3. Bygg om/till befintliga lokaler för att möta behov.
4. Bygg nytt om föregående tre steg är ordentligt utförda och behov fortfarande kvarstår.

Befolkningsprognosen följs upp kontinuerligt för alla delar i kommunen, kopplat till nybyggnationer, generationsväxlingar och andelen familjer som flyttar in i respektive område. Skolvalet till förskoleklass respektive årskurs 7 ger information om hur efterfrågan på skolplatser förändras. Det samma gäller efterfrågan på förskoleplatser som ger en indikation på vilka grundskolor som vårdnadshavarna kan komma att önska i framtiden.

3.2 Bedömning av lokalkapacitet

Varje år inför skolvalet beslutar sektorn om vilken elevkapacitet som skolorna ska ha. Detta ligger senare till grund för handläggning och beslut inom ramen för skolvalet. Utöver detta behöver också den allmänna lokalkapaciteten bedömas, till exempel när det gäller tillgång till matsal, idrottshall, specialsalar, skolgård, arbetsrum, grupprum med mera.

Bedömningen av lokalkapacitet görs utifrån fyra faktorer: lokalernas förutsättningar, verksamhetens förutsättningar, lagar och myndighetskrav samt kommunala förutsättningar inklusive politisk styrning.

3.3 Lokalernas utformning för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF)

Under 2022 och 2023 har sektor Bildning och lärande tagit fram två funktionsprogram för lokaler, ett för förskola och ett för grundskola. Syftet med funktionsprogrammen är att ge förutsättningar för likvärdiga lokaler i förskolan och skolan. Funktionsprogrammen ska också effektivisera arbetet och förenkla samspelet vid behovsanalyser kopplat till ombyggnad och nybyggnad av förskolor och skolor.

Funktionsprogrammen innehåller bland annat beskrivningar av anpassningar för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ("npf"). Barn och elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, till exempel adhd och autismspektrumtillstånd, uppfattar information samt bearbetar sinnesintryck på ett annorlunda sätt. För att de ska kunna tillgodogöra sig undervisningen behövs därför anpassningar av undervisningen och lokalerna.

Följande förutsättningar i lokalerna behöver tas i beaktande:

1. Ljudmiljön och ljusmiljön ska vara sådan att personer så långt som möjligt kan ta delta i verksamheten. Ljuddämpande material ska i så hög utsträckning som möjligt användas för att minska buller.
2. Möjlighet att anpassa belysningen efter aktivitet och möjlighet till paus från intensivt ljus.
3. Bakgrundsbuller från ventilation och trafik ska minimeras.
4. En alternativ entré för elever med social ångest eller annan problematik.
5. Täta dörrar med sidoljus till lärosalar samt frostad film med mönster nertill.
6. Grupprum i direkt anslutning till lärosal som ger möjlighet till ostört arbete (undvik genomgångsrum).
7. Harmoniska och samstämda kulörer.
8. Plats för lugna miljöer till exempel grupprum, nischer och gradänger.
9. Plats för avskild placering i matsal för barn som behov att sitta i lugn zon.
10. Möjlighet till avskildhet i klassrummet.

Dessa förutsättningar behöver också ställas i relation till andra aspekter som påverkar verksamheten, till exempel säkerhetskrav. Lokalerna inom Bildning och lärande inventeras för att behov av extra anpassningar kopplade till både npf-säkring och riskbedömningar för elever och lärare.

3.4 Skolenheternas storlek

För att skapa en effektiv organisation som ökar elevernas förutsättningar att nå målen har kommunfullmäktige beslutat (KS2016/1043) att framtida planering av grundskolor ska:

- eftersträva minst 300 elever per grundskola.
- ska samordnas med förskola om det är färre än 300 elever.
- eftersträva en allsidig social sammansättning. Skolans storlek och geografiska avstånd ska bedömas med hänsyn till elevernas ålder. Yngre elever ska ha närmare till skolan.
- organiserar årskurser i närliggande åldrar med max två stadier. Byggnationerna ska vara flexibel med hänsyn till de demografiska förutsättningarna.

För att få räknas som en skolenhet bör skolbyggnader ligga i direkt närhet till varandra. Om skolbyggnader ligger en bit eller långt ifrån varandra kan de ingå i samma kommunala enhet, men inte räknas som en skolenhet. I skolenheten ingår också verksamhet som är knuten till enheten men som inte bedrivs i någon skolbyggnad. Byggnaderna måste ligga någorlunda nära varandra och höra ihop på ett naturligt sätt för att de ska anses tillhöra samma förskole- eller skolenhet. Verksamhet som inte bedrivs i förskolans eller skolans byggnader men som ändå ingår i förskole- eller skolenheten kan till exempel vara skolgårdar eller idrottsplatser i nära anslutning till byggnaderna. I begreppet skolenhet ingår även fritidshem som anordnas vid grundskolan.

3.5 Förskola, grundskola F-6 och anpassad grundskola F-6

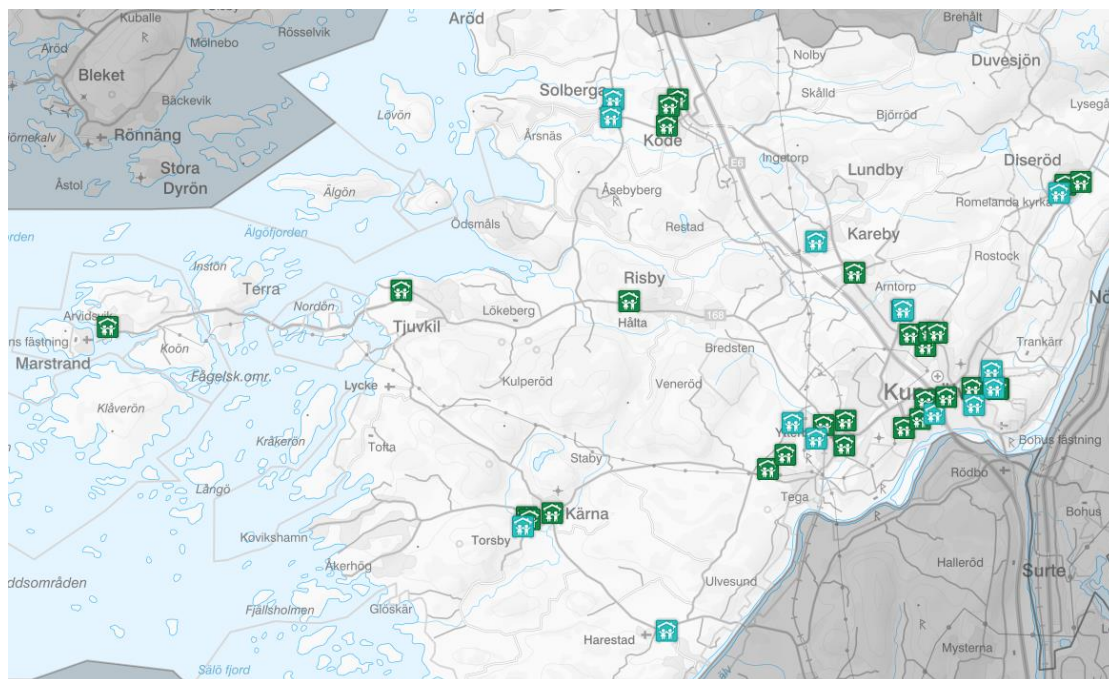
3.5.1 Förskola sammanfattning

Sektorn följer kontinuerligt upp efterfrågan och tillgången på förskoleplatser i förhållande till befolkningsutvecklingen. Förskolorna i Kungälv som centralort har fler platser än det totala antalet folkbokförda förskolebarn i centralorten eftersom dessa förskolor fungerar som en buffert för hela kommunen.

I januari 2023 startade Tjuvkils förskola och i augusti 2023 startade Fridhems nya förskola. Under 2022 startades Nordtags förskola i Ytterby vars platser direkt fylldes. Trots byggnationen i Nordtag är behovet av förskoleplatser i Ytterbyområdet är fortfarande stort. En detaljplan för en ny förskola i Ytterby startade i augusti 2023. Det pågår detaljplan för bostäder i Västra Tunge i Ytterby där det enligt planbestämmelserna ska byggas en förskola. På Fridhemsullen planeras renovering och lokalanpassningar 2024 och 2025 för den nya verksamheten Fontinskogens förskola.

Antal placerade barn i förskolorna varierar under året. I maj brukar antal placeringar vara som störst, för att på hösten vara lägre. För uppfylla lagkraven på antal förskoleplatser under hela året finns ett behov av viss överkapacitet under höst och vinter för att kunna täcka den ökade efterfrågan på vårterminen. Arbetet med att matcha antal platser med antal placeringar innebär utmaningen att ha tillräckligt många platser i maj för att uppfylla lagkraven, men inte för många på hösten, för att budgeten ska vara i balans. Kommunen har ca 2062 platser och fristående förskolor ca 585 platser.

Karta 1. Förskolornas geografiska lokalisering. Gröna symboler är kommunala, turkos är fristående.

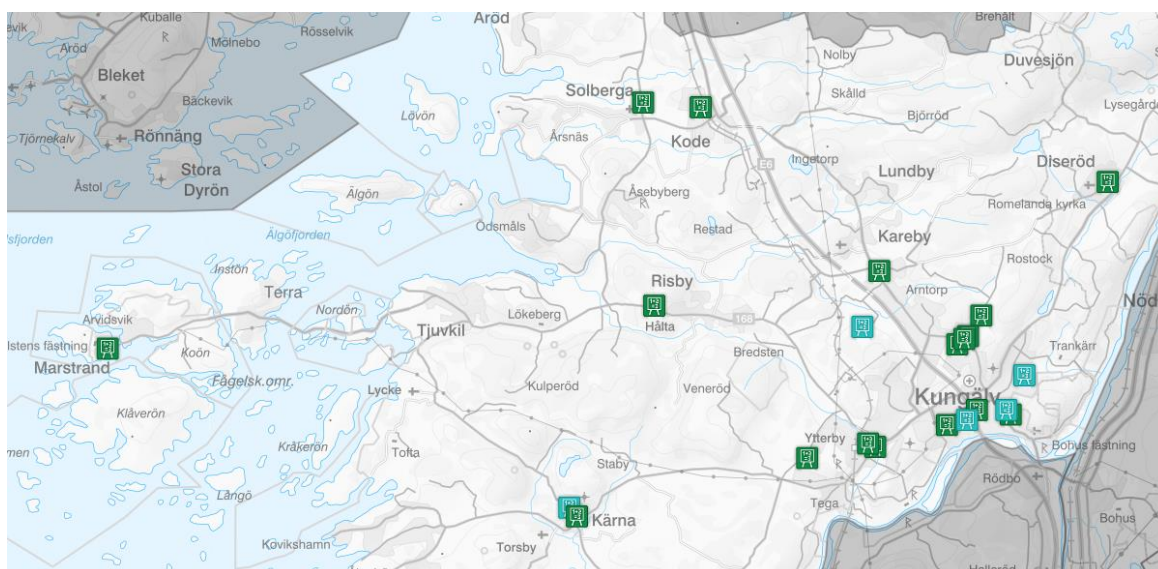

3.5.2 Grundskola F-6 - sammanfattning

Antal elever 6–12 år väntas öka under perioden i takt med befolkningstillväxten inom kommunen. Befolkningstillväxten kopplat till F-6 finns i första hand i Ytterby och centrala Kungälv, men även i Kareby, Kärna och Diseröd. I andra områden är befolkningsökningen inte lika stor, till exempel Kode och Munkegärdeområdet. Befolkningsökningen i Ytterby är särskilt omfattande och innebär att kapaciteten på Kastellegårdsskolan och Sparråsskolan ska utökas. I Kareby, Kärna och Diseröd pågår eller planeras ombyggnationer för att möta befintliga behov och ökningarna enligt befolkningsprognosen. På Sandbackaskolan planeras ombyggnationer i etapper där den första etappen kommer att bygga om lokaler till anpassad grundskola 2024.

Fristående skolor finns i centrala Kungälv och Kärna. De senaste åren har cirka 11–12 procent av kommunens elever varit inskrivna på fristående grundskolor.

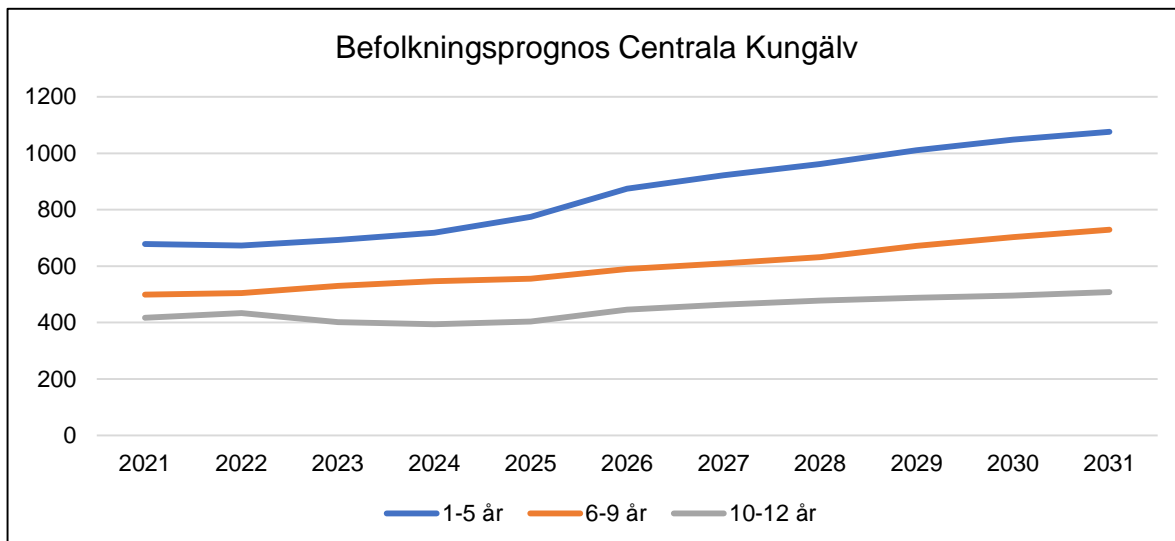
Karta 2. Grundskolor. Gröna symboliserar kommunala, turkosa fristående. Tre av de kommunala skolorna är i 7–9 skolor. Samtliga fristående är F-9-skolor.

3.5.3 Centrala Kungälv

Antalet barn i centrala Kungälv förväntas öka något fram till 2024 och därefter öka i högre grad. **Befolkningsprognosen är dock osäker i och med att bostadsbyggandet minskat och den större ökningen av barn kan därför komma längre fram än vad befolkningsprognosen säger.**

Centrala Kungälv – grundskola F-6

Fontinskolan och Sandbackaskolan kan i dagläget möta centrums behov tillsammans med de fristående skolorna i området: Strandskolan, Montessoriskolan Älvkullen och Fredkullaskolan. En ny skola F-6 bedöms behövas i utblicksperioden för att kunna ta emot alla elever i Kungälv och i Ytterby. En förstudie pågår på vilka platser som är lämpliga i stråket Kungälv-Ytterby.

Fontinskolan har en hög nyttjandegrad sett till bruksarea, brandsäkerhetskrav, ventilation och antal toaletter. Det är i dagläget inte möjligt att bygga ut skolan. En förbättring av skolans kapacitet gällande till exempel ventilation ska göras under perioden.

Sandbackaskolan har många kvadratmeter per elev (19m²) men ska ses över utifrån ventilation, toaletter och andra faktorer som kan vara begränsande vid en elevökning. En tillbyggnad och ombyggnad av skolan planeras för att utöka elevkapaciteten på Sandbackaskolan och förbättra befintliga lokaler. Den första etappen i ombyggnationen handlar om lokaler för anpassad grundskola. En del av huvudbyggnaden byggs om för att hela anpassad grundskola ska få plats inne i skolan och inte längre bedrivs i modulerna. Därefter kan en om- och tillbyggnad av skolan ske. Under byggtiden kan klasser från någon årskurs F-6 behöva ha viss del av sin undervisning i evakueringslokaler på skolgården för att inte undervisningen ska störas.

Skolor	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Fontinskolan	363	11	754
Sandbackaskolan	314	19	1017
Strandskolan (fristående)	227	Inga uppgifter	Inga uppgifter
Fredkulla (fristående)	103	Inga uppgifter	Inga uppgifter
Älvkullen (fristående)	116	Inga uppgifter	Inga uppgifter

2024–2027

- Ombyggnad del av huvudbyggnaden på Sandbackaskolan till anpassad grundskola
- Om och tillbyggnad av övriga delar av Sandbackaskolan.
- Detaljplan för ny grundskola i västra Kungälv eller mellan stråket Kungälv och Ytterby.

2028 och framåt

- Byggnation av ny grundskola i västra Kungälv/stråket Kungälv och Ytterby.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Enskilda barn i centrala Kungälv får inte skolplacering nära hemmet, utan kan behöva gå i skola i andra kommuner.

Centrala Kungälv – förskola

Förskolorna i Kungälv som centralort fungerar som buffert för hela kommunen, framför allt för Ytterby. Antalet kommunala förskoleplatser i centralorten behöver därför möta en högre andel av den totala folkbokförda åldersgruppen än i övriga serviceorter.

Några förskolor i centrum är gamla och har större underhållsbehov. Ombyggnation och planering av ersättningsbyggnader kommer samplaneras med behovet av nya förskoleplatser i takt med att befolkningen ökar i centrum och kommunerdelarna.

Från och med höstterminen 2023 flyttade Fridhemskullens förskola och Fridhems förskola till Fridhems nya förskola som stod klar i augusti 2023. Förskolelokalerna på Fridhemskullen friställs i samband med den flytten. Det görs för att kunna renovera och lokalanpassa lokalerna för den framtida förskoleverksamheten Fontinskogens förskola under 2024 och 2025.

Förskola	Antal barn 19/1	Platser 19/1	m ² /barn	Kr/m ²
Blåmesen förskola	7372	72	8	1168
Fridhems förskola (evakuerade till Fridhemskullens förskola)	0	0	0	0
Fridhemskullens förskola (byter namn till Fontinskogens förskola ht-2023)	136	144	18	1280
Iskällan förskola	120	126	11	2382
Kongahälla förskola	54	54	12	2110
Rödhakens förskola	84	84*	10	1257
Solängen	90	90	11	1487
Ängsblomman förskola	36	36	10	1170

2024–2027

- Ombyggnation av förskolelokalerna på Fridhemskullen till Fontinskogens förskola.
- Utredda fastigheten som innehåller Solängens och Ängsblommans förskolor för att kunna öka kapaciteten i centrala Kungälv när det byggs bostäder i centrum.
- Utredda Blåmesens förskola och Rödhakens förskola utifrån fastighetsteknisk status och detaljplanebestämmelser för framtida utbyggnad eller ersättningsbyggnation.
- Planering för förskoleplatser i nya stadsdelarna Kexstaden och Åseberget omhändertars i planprogram och detaljpaneläggning.
- Detaljplan för Iskällans förskola
- Vid behov ändringsdetaljplan på Solängen/Ängsblomman förskolor

2028 och framåt

- Iskällans förskola ersätts med ny byggnad. Kräver detaljplaneändring för att kunna bygga i två plan och en större byggnadsvolym. Förskolan bedöms ha en mycket bra lokalisering, god infrastruktur för angöring, gc-banor och parkering samt gott om friyta.
- Om/tillbyggnad Ängsblomman/Solängen vid behov av fler förskoleplatser i centrum. (behovet är beroende av när nya stadsdelar med bostäder byggs)
- Ny förskola Kexstaden med minst 108 platser har arbetats in som ett behov vid planprogram för den nya stadsdelen. Om det är möjligt vore ytterligare en förskola i området önskvärd då det saknas förskolor i den delen av centrum. Dialog pågår med exploatör som äger marken.
- Ny förskola med cirka 180 barn vid byggnation av ny stadsdel på Åseberget (är beroende av när detaljplaner är klara och byggnation av bostäder sker).

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Enskilda barn i centrala Kungälv får inte förskoleplacering nära hemmet, utan kan behöva placeras i förskola i andra kommuner. I och med att buffert i första hand finns i centrala Kungälv kan det bli svårt att rent praktiskt genomföra detta.
- Förskolorna i centrala Kungälv kan inte längre fungera som buffert för andra kommuner.

**KUNGÄLV
KOMMUN**
Fontinskolan

Bruksarea: 4057 m2 inkl. idrott

Elevprognos & lokaleffektivitet							
Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
Elever	363	367	374	404	419	433	
Årskurser	7	7	7	7	7	7	
Paralleller	2	2	2	2	2	2	
Klasser	14	14	14	14	14	16	
Klasstorlek	26	26	27	29	30	27	
m ² /elev	11	11	11	10	10	9	

Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta hus)		
Lokalfunktion	Antal		Funktion	Betyg	Åtg. inom år
Klassrum	17		Ventilation	3	10
Grupprum	9		Värme	4	-
Bild	0		Sanitet	3	10
Hemkunskap	0		El	2	5
Idrott	1		Stomme	4	-
Musik	1		Fasad	1	2
NO	0		Tak	3	10
Trä/metall	1		Invändigt	1	2
Textil	1		Brandskydd	4	-
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet	Totalt	Betyg	Åtg. Inom år
Matsal max pers.	120	360	Byggnad	25	2
Kök max port.	360	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan			
Elevoaletter	25	375			

Sandbackaskolan

Bruksarea: 6027 m2 inkl. idrott

Elevprognos & lokaleffektivitet							
Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
Elever	349	352	359	388	403	416	
Årskurser	7	7	7	7	7	7	
Paralleller	2,0	2,4	2,6	2,6	2,6	2,6	
Klasser	14	17	18	18	18	18	
Klasstorlek	25	21	20	22	22	23	
m ² /elev	17,3	17,1	16,8	15,5	15,0	14,5	

Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta)		
Lokalfunktion	Antal		Funktion	Betyg	Åtg. inom år
Klassrum	17		Ventilation	2	5
Grupprum	9		Värme	2	5
Bild	0		Sanitet	4	-
Hemkunskap	0		El	2	5
Idrott	2	En delbar hall	Stomme	4	-
Musik	1		Fasad	2	5
NO	0		Tak	3	10
Trä/metall	1		Invändigt	2	5
Textil	1		Brandskydd	4	-
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet	Totalt	Betyg	Åtg. Inom år
Matsal max pers.	150	450	Byggnad	25	5
Kök max port.	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan				
Elevoaletter	25	375			

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Byggnadsstatus (sämsta)		Kapacitet per lokalfunktion		
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	3	5	Antal servering lunch	70
Värme	4	10	Kapacitet servering lunch	80
Sanitet	2	3		
El	2	3		
Stomme	4	10		
Fasad	3	5		
Tak	3	5		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	29	3		

Blåmesens förskola		Bruksarea:	615 m2		
				Barn och lokaleffektivitet	
				VT2023	
				Antal barn 19/1	71
				Antal platser 19/1	72
				Antal avdelningar	4
	m ² /barn	9			

**KUNGÄLV
KOMMUN**
Iskällans förskola
Bruksarea: 1323 m²
Barn och lokaleffektivitet

VT 2023

Antal barn 19/1	120
Antal platser 19/1	128
Antal avdelningar	5
m ² /barn	11

Byggnadsstatus (sämsta)
Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	128
Värme	4	10	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan	
Sanitet	2	3		
El	2	3		
Stomme	3	5		
Fasad	2	3		
Tak	3	5		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	28	3		

Solängens förskola
Bruksarea: 980 m²
Barn och lokaleffektivitet

VT 2023

Antal barn 19/1	90
Antal platser 19/1	90
Antal avdelningar	5
m ² /barn	11

Byggnadsstatus (sämsta)
Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	3	5	Antal servering lunch	90
Värme	5	15	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan	
Sanitet	3	5		
El	4	10		
Stomme	3	5		
Fasad	3	5		
Tak	3	5		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	32	5		

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Ängsblommans förskola

Bruksarea: 375 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2023

Antal barn 19/1	36
Antal platser 19/1	36
Antal avdelningar	2
m ² /barn	10

Byggnadsstatus (sämsta)

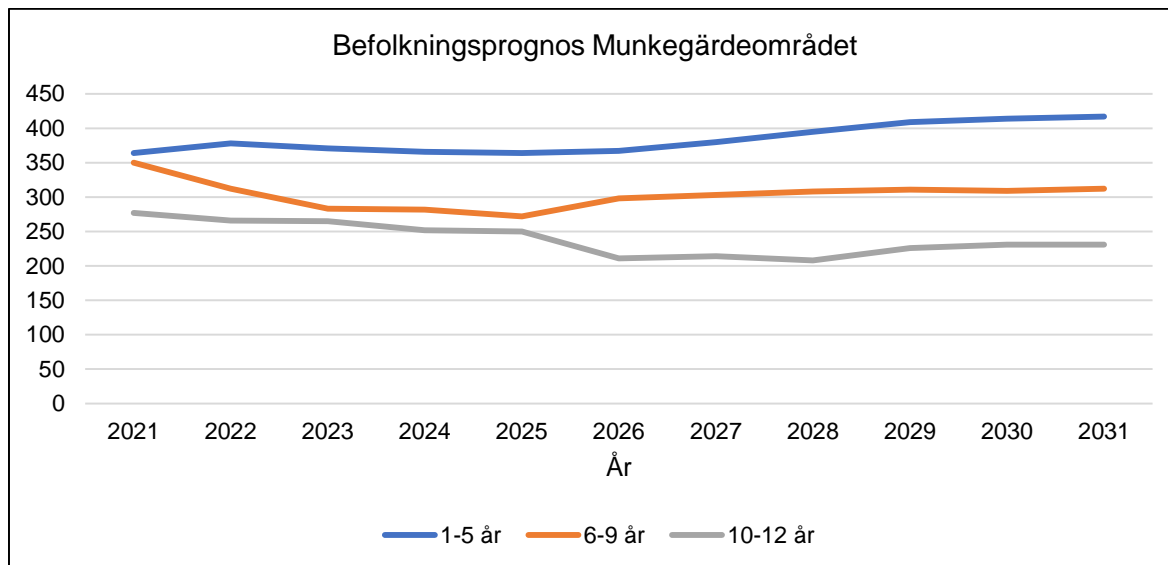
Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	30
Värme	3	5	Kapacitet servering lunch	30
Sanitet	3	5	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan	
El	3	5		
Stomme	3	5		
Fasad	3	5		
Tak	3	5		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	31	5		

3.5.4 Munkegärdeområdet

Enligt befolkningsprognosen kommer antalet barn mellan 1–5 år att öka något efter 2026. Antalet barn mellan 6–9 år respektive 10–12 år väntas dock minska.

Munkegärdeområdet – grundskola F-6

I Munkegärdeområdet finns Kullens skola årskurs F-6, Klöverbackens skola årskurs F-2 och Olseröds skola årskurs 3–6. (Klöverbackens skola är inhyrd lokal). Eleverna från Klöverbacken fortsätter på Olserödsskolan i årskurs 3 och skolorna har samma rektor.

Munkegärdeområdet har i dagsläget ett överskott på skolplatser och väntas även ha det framöver utifrån befolkningsprognosen och skolornas elevkapacitet.

Klöverbackens skola är liten och det finns utmaningar i driften och arbetsmiljön. Skolan har också ett stort överskott på platser. Verksamheten behöver lokaliseras till en F-6 skolenhet på Olserödsskolan.

Skolor	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Kullen	327	13	458
Olseröd (3–6)	163	12	1356
Klöverbacken (F-2)	87	15	1968

2024–2027

- Om- och tillbyggnad av Olserödsskolan för att kunna samlokalisera hela F-6 på en skola och avveckla lokalerna på Klöverbacken.

2028 och framåt

- Inga större ombyggnader planerade. Behovsanalys revideras årligen för att definiera åtgärder i utblicksperioden.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- De utmaningar som finns i driften och arbetsmiljön på Klöverbacken kommer att fortsätta att finnas.

Munkegärdeområdet – förskola

Tillgången på antal förskoleplatser bedöms vara något större än efterfrågan av boende i närområdet, men dessa platser kan användas för barn boende i Karebyområdet samt centrala Kungälv vid behov.

Förskola	Antal barn 19/1	Antal platser 19/1	m²/barn	Kr/m²
Björkängens förskola	109	108	11	1665
Munkegärde förskola	73	72	10	1632
Olseröds förskola	54	54	11	1298
Ulvegärde förskola	36	36	13	1099

2024–2027

- Planering av förskolekapacitet i samband med detaljplaneläggning av nytt bostadsområde i Dammsbergen (Ullstorp). En ny förskola med minst 108 platser ska byggas om/när nya bostadsområdet byggs. Samplanering mellan lokalförsörjning, detaljplaneläggning och exploatören Bokab sker. Kommunalt markinnehav finns.

2028 och framåt

- Byggnation av förskola i Dammsbergen (Ullstorp) om/när byggnation av bostadsområdet startar.
- Ombyggnad av Ulvegärde förskola (bla kök). En tillbyggnad kräver detaljplaneändring och ska endast övervägas om behov av kapacitetsökning uppstår.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Klöverbackens skola		Bruksarea:	1265 m ²	exkl. idrott		Eleverprognos & lokaleffektivitet					
	Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028				
	Elever	87	87	84	92	93	95				
	Årskurser	3	3	3	3	3	3				
	Paralleller	1,0	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3				
	Klasser	3	4	4	4	4	4				
	Klasstorlek	29	22	21	23	23	24				
	m ² /elev	15	15	15	14	14	13				
	Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta)							
Lokalfunktion	Antal	Klasskapacitet			Funktion	Betyg	Åtg. inom år				
Klassrum	7	7			Ventilation						
Grupprum	7				Värme						
Bild	0				Sanitet						
Hemkunskap	0				El						
Idrott	0	(Munkegårdehallen)			Stömme						
Musik	0				Fasad						
NO	0				Tak						
Trä/metall	0				Invändigt						
Textil	0				Brandskydd						
Lokalfunktion	0				Totalt	Betyg	Åtg. Inom år				
Matsal max p	49	147			Byggnad		Externt inhyrd				
Kök max port	Serveringskök										
Elevoaletter	i.u.										

Kullens skola		Bruksarea:	4091 m ²	exkl. idrott		Eleverprognos & lokaleffektivitet					
	Höstterminen	2023	2024	2025	2026	2027	2028				
	Elever	327	313	300	287	285	278				
	Årskurser	7	7	7	7	7	7				
	Paralleller	2	2	2	2	2	2				
	Klasser	14	14	14	14	14	14				
	Klasstorlek	23	22	21	20	20	20				
	m ² /elev	13	13	14	14	14	15				
	Kapacitet per lokalfunktion			Utfall			Byggnadsstatus (sämsta)				
Lokalfunktion	Antal				Funktion	Betyg	Åtg. inom år				
Klassrum	16	varav fyra klassrum för 20 elever			Ventilation	4	-				
Grupprum	10				Värme	3	10				
Bild	I klassrum				Sanitet	3	10				
Hemkunskap	Munkegårde				El	3	10				
Idrott	2	Tillgång till delbar hall			Stömme	4	-				
Musik	1				Fasad	3	10				
NO	I klassrum				Tak	2	5				
Trä/metall	Olseröd				Invändigt	3	10				
Textil	Olseröd				Brandskydd	4	-				
Lokalfunktion	Mängd	Eleverkapacitet			Totalt	Betyg	Åtg. Inom år				
Matsal max pers.	116	350			Byggnad	29	5				
Kök max port.	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan										
Elevoaletter	23	345									

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Olseröds skola		Bruksarea:	1931 m2	exkl. idrott		Eleverprognos & lokaleffektivitet					
		Vårterminen		2023	2024	2025	2026	2027	2028		
		Elever		163	155	154	130	132	128		
		Årskurser		4	4	4	4	4	4		
		Paralleller		2	2	2	2	2	2		
		Klasser		8	8	8	8	8	8		
		Klasstorlek		20	19	19	16	16	16		
		m ² /elev		12	12	13	15	15	15		
		Kapacitet per lokalfunktion				Byggnadsstatus (sämsta)					
Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år					
Klassrum	9			Ventilation	3	10					
Grupprum	7			Värme	3	10					
Bild	0			Sanitet	4	-					
Hemkunskap	0			El	4	-					
Idrott	1	Munkegårdehallen		Stomme	4	-					
Musik	1			Fasad	3	10					
NO	0			Tak	3	10					
Trä/metall	1			Invändigt	3	10					
Textil	1			Brandskydd	4	-					
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet			Totalt	Betyg	Åtg. Inom år				
Matsal max pers.	98	294			Byggnad	31	10				
Kök max port.	300-350	Mottagningskök									
Elevoaletter	10	170									

Björkängens förskola		Bruksarea:	1157 m2	Barn och lokaleffektivitet				
		VT2023						
		Antal barn 19/1				109		
		Antal platser 19/1				108		
		Antal avdelningar				6		
		m ² /barn				11		
Byggnadsstatus (sämsta)				Kapacitet per lokalfunktion				
Funktion	Betyg	Åtg. inom år		Lokalfunktion	Mängd			
Ventilation	4	10		Antal servering lunch	108			
Värme	5	15		Mottagningskök, leverans från Thorildskolan				
Sanitet	4	10						
El	5	15						
Stomme	5	15						
Fasad	5	15						
Tak	5	15						
Invändigt	5	15						
Brandskydd	5	15						
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år						
Byggnad	43	10						

**KUNGÄLV
KOMMUN**
Munkegärde förskola
Bruksarea: 725 m²
Barn och lokaleffektivitet

VT2023

Antal barn 19/1	72
Antal platser 19/1	72
Antal avdelningar	4
m ² /barn	10

Byggnadsstatus (sämsta)
Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Ätg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	72
Värme	5	15	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan	
Sanitet	4	10		
El	5	15		
Stomme	4	10		
Fasad	5	15		
Tak	5	15		
Invändigt	5	15		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Ätg. Inom år		
Byggnad	43	10		

Olseröd förskola

Bruksarea: 576

Barn och lokaleffektivitet

VT2023

Antal barn 16/1	54
Antal platser 19/1	54
Antal avdelningar	3
m ² /barn	11

Byggnadsstatus (sämsta)
Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Ätg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	55
Värme	5	15	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan	
Sanitet	3	5		
El	2	3		
Stomme	3	5		
Fasad	3	5		
Tak	2	3		
Invändigt	2	3		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Ätg. Inom år		
Byggnad	29	3		

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Ulvegärde förskola

Bruksarea: 440 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2023

Antal barn 19/1	36
Antal platser 19/1	36
Antal avdelningar	2
m ² /barn	13

Byggnadsstatus (sämsta)

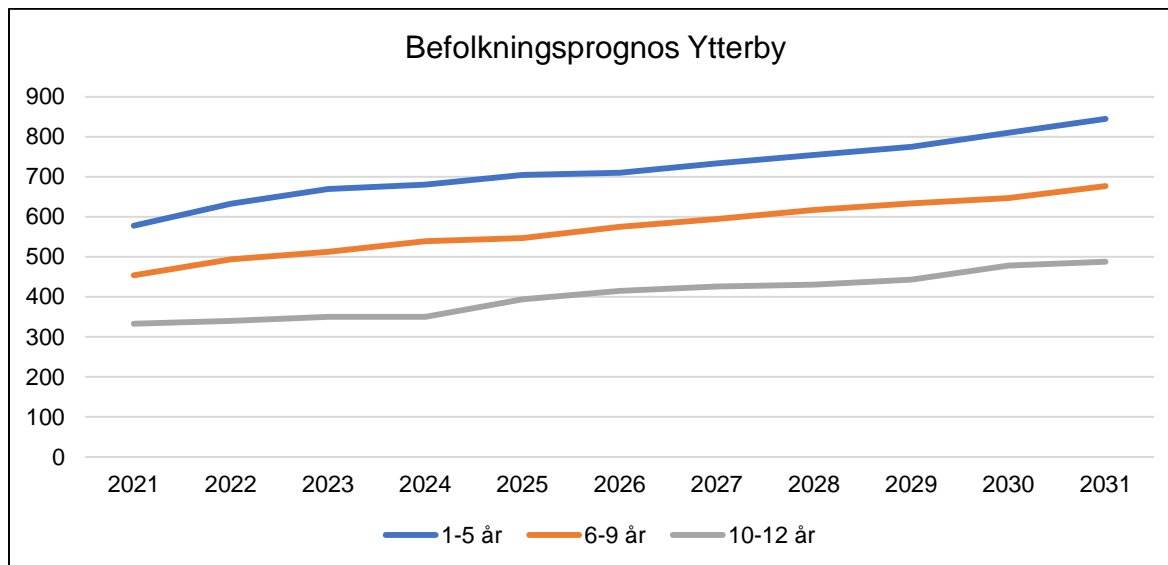
Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Ätg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	36
Värme	2	3	Mottagningskök, leverans från	
Sanitet	2	3	Thorildskolan	
El	2	3		
Stomme	3	5		
Fasad	3	5		
Tak	2	3		
Invändigt	2	3		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Ätg. Inom år		
Byggnad	26	3		

3.5.5 Ytterby

Befolkningsökningen i Ytterby är den största i kommunen för alla åldersgrupper av barn. Det är i hög grad barnfamiljer som flyttar in i Ytterby, till exempel i nya bostadsområden som Nordtag.

Ytterby – grundskola F-6

En utökning av elevkapaciteten på grundskolorna i Ytterby är nödvändig utifrån befolkningsprognosen och inflyttning i området. En ny skola F-6 behövs på längre sikt för att kunna ta emot elever från Ytterby och delar av Kungälv. Förstudie pågår för att definiera lämplig placering i västra Kungälv eller i stråket Kungälv/Ytterby.

Kapaciteten på Kastellegårdsskolan och Sparråsskolan ska ökas. Kastellegårdsskolan är kommunens största låg- och mellanstadieskola och har många elever per kvadrat. Det finns ett behov av anpassningar i delar av byggnaden, bland annat öka antalet toaletter och förbättrad ventilation i den äldre delen av byggnaden. Elevkapaciteten utökas genom en tillbyggnad. För närvarande har Kastellegårdsskolan elevkapacitet kvar inom ramen för skolvalet (2023), men i och med befolkningsökningen kan skolan komma att öka i elevantal i framtiden.

Sparråsskolan var tidigare en F-3-skola men blir nu en F-6-skola genom att en ny årskurs tillförs per år och genom att skolan tagit över den tidigare förskolans lokaler. Lokalanpassningar har gjorts och kommer att göras för att ställa om förskoleavdelningarna till undervisningsytor. Sparråsskolan är full inom ramen för skolvalet (2023) och kommer antagligen att vara full även framöver.

Skolor	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Kastellegården	513	11	874
Sparråsskolan	302	16	1450

2024–2027

- Lokalanpassningar av Sparråsskolan för att utöka kapaciteten.
- Tillbyggnad och ombyggnad av Kastellegårdsskolan i etapper (anpassat till verksamheten).

2028 och framåt

KUNGÄLVS KOMMUN

- Byggnation av ny F-6-skola för elever i stråket Kungälv-Ytterby/västra Kungälv- samma skola som nämns under avsnittet Kungälv.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Enskilda barn i Ytterby får inte skolplacering nära hemmet, utan kan behöva placeras i annan skola som ligger längre från hemmet.

-

Ytterby – förskola

Trots att Nordtags förskola stod klart ht-2022 finns fortfarande ett stort behov av utökning av antal förskoleplatser i Ytterby. En lokaliseringsstudie för en ny förskola i Ytterbyområdet genomfördes våren 2023. En detaljplan för en ny förskola i Ytterby startade augusti 2023. För att delvis kunna hantera det ökade behovet görs en utökning av två avdelningar på Kastellegårdens förskola i Ytterby under hösten 2023 för att starta upp verksamheten till vårterminen 2024

Barn från Ytterbyområdet hänvisas i viss grad till förskolor i centralorten Kungälv vilket skapar kedjeeffekter. För att minska belastningen på centrala Kungälv och ge bättre förutsättningar för hållbart resande för vårdnadshavare mellan arbete och hem behöver Ytterby på sikt bli självförsörjande när det gäller antal förskoleplatser.

Förskola	Antal barn 19/1	Antal platser 19/1	m ² /barn	Kr/m ²
Björkås förskola	72	72	11	901
Kastellegården förskola	108	108	11	1028
Klockarbolet förskola	36	36	9	1171
Nordtags förskola	180	180	13	2205
Ugglans förskola	53	54	13	803

2024–2027

- En detaljplan för en ny förskola i Ytterby startar hösten 2023. En ny förskola bedöms kunna vara klar tidigast 2026 med plats för mellan 108 och 144 barn.
- Två nya avdelningar förskola på Kastellegårdens förskola planeras öppna januari 2024.
- Nytt bostadsområde i västra Tunge planeras och detaljplanen innehåller planbestämmelser för en förskola. I dagsläget äger kommunen inte marken i området.

2028 och framåt

- Givet nuvarande befolkningsprognosen behövs ytterligare en förskola i perioden 2028 och framåt.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Enskilda barn i Ytterby får inte förskoleplacering nära hemmet, utan kan behöva placeras i förskola i andra kommundelar, vilket redan sker idag. Givet befolkningsökningen är det mer effektivt att bygga fler förskoleplatser i Ytterby än att frigöra fler förskoleplatser på förskolor i andra kommundelar.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Kastellegårdsskolan		Bruksarea:	5586 m2	inkl. idrott				
		Elevprognos & lokaleffektivitet						
		Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028
		Elever	513	528	559	588	607	623
		Årskurser	7	7	7	7	7	7
		Paralleller	3	3	3	3	3	3
		Klasser	20	22	22	23	24	25
		Klasstorlek	26	24	25	26	25	25
		m ² /elev	11	11	10	9	9	9
Kapacitet per lokalfunktion			Utfall		Byggnadsstatus (sämsta)			
Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år		
Klassrum	21			Ventilation	3	10		
Grupprum	13			Värme	4	-		
Bild	0			Sanitet	4	-		
Hemkunskap	0			El	4	-		
Idrott	2			Stomme	4	-		
Musik	1			Fasad	3	10		
NO	0			Tak	2	5		
Trä/metall	1			Invändigt	3	10		
Textil	1			Brandskydd	1	2		
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Matsal max pers.	224	672			28	2		
Kök max port.	Mottagningskök							
Elevtoaletter	29	435						

Sparråsskolan		Bruksarea:	3100 m2	exkl. idrott				
		Elevprognos & lokaleffektivitet						
		Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028
		Elever	302	311	329	346	357	367
		Årskurser	4	5	6	6	6	6
		Paralleller	3,3	2,4	2	2	2	2
		Klasser	13	12	12	12	12	12
		Klasstorlek	23	26	27	29	30	31
		m ² /elev	10	10	9	9	9	8
Kapacitet per lokalfunktion			Utfall		Byggnadsstatus (sämsta)			
Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år		
Klassrum	13			Ventilation				
Grupprum	5+6			Värme				
Bild				Sanitet				
Hemkunskap				El				
Idrott	2	Delbar hall		Stomme				
Musik				Fasad				
NO				Tak				
Trä/metall	1	Ej anpassad 4-6		Invändigt				
Textil				Brandskydd				
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Matsal max pers.	110	330		Byggnad	0	0		
Kök max port.	600		Leverar till Sparrås förskola					
Elevtoaletter	i.u.							

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Björkåås förskola

Bruksarea: 795 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2023

Antal barn 19/1	72
Antal platser 19/1	72
Antal avdelningar	4
m ² /barn	11

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	72
Värme	2	3	Kapacitet servering lunch	75
Sanitet	1	2	Mottagningskök, levernas från Ytterbyskolan	
El	3	5		
Stomme	3	5		
Fasad	2	3		
Tak	4	10		
Invändigt	2	3		
Brandskydd	4	10		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	25	2		

Kastellegårdens förskola

Bruksarea: 1214 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2023

Antal barn 19/1	108
Antal platser 19/1	108
Antal avdelningar	6
m ² /barn	11

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	108
Värme	4	10	Mottagningskök från Ytterbyskolan	
Sanitet	3	5		
El	3	5		
Stomme	3	5		
Fasad	3	5		
Tak	3	5		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	4	10		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	30	5		

**KUNGÄLV
KOMMUN**

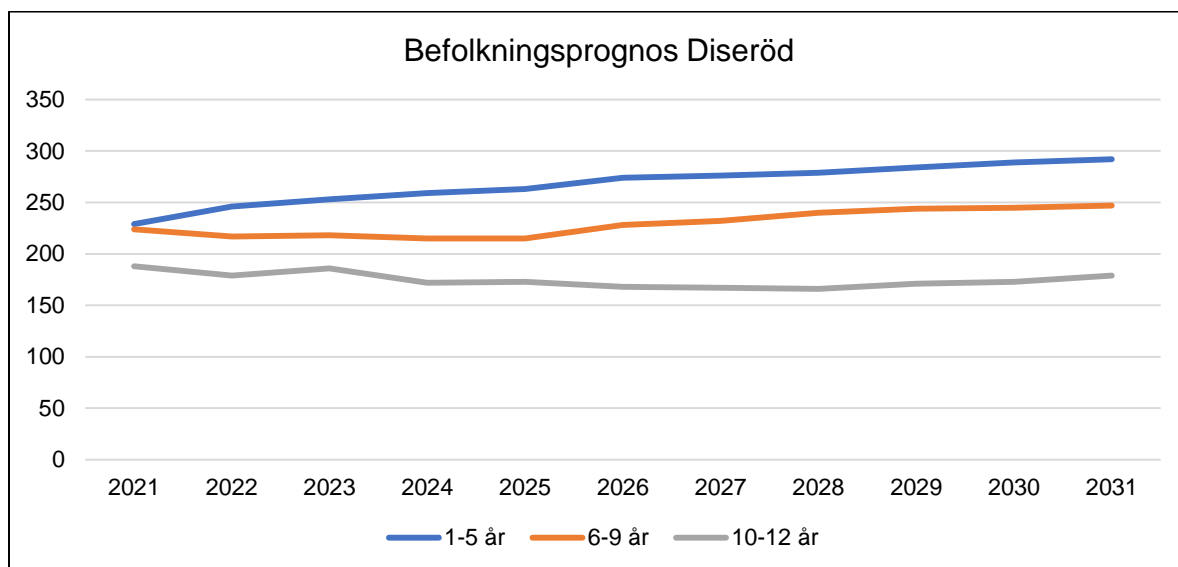
Klockarebolets förskola		Bruksarea: 335 m2			
Barn och lokaleffektivitet					
VT2023					
Antal barn 19/1		6			
Antal platser 19/1		36			
Antal avdelningar		2			
m ² /barn		9			
					
Byggnadsstatus (sämsta)			Kapacitet per lokalfunktion		
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	30	
Värme	3	5	Kapacitet servering lunch	30	
Sanitet	2	3			
El	3	5			
Stomme	3	5			
Fasad	4	10			
Tak	5	15			
Invändigt	4	10			
Brandskydd	5	15			
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år			
Byggnad	33	3			

Ugglans förskola		Bruksarea: 719 m2			
Barn och lokaleffektivitet					
VT2023					
Antal barn 19/1		53			
Antal platser 19/1		54			
Antal avdelningar		3			
m ² /barn		13			
					
Byggnadsstatus (sämsta)			Kapacitet per lokalfunktion		
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	54	
Värme	2	3	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan		
Sanitet	2	3			
El	3	5			
Stomme	2	3			
Fasad	3	5			
Tak	2	3			
Invändigt	2	3			
Brandskydd	4	10			
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år			
Byggnad	24	3			

3.5.6 Diseröd

Befolkningsprognosen för Diseröd visar på en viss ökning av antalet barn, främst mellan 1–5 år och 6–9 år. Antalet barn mellan 10–12 år är dock relativt stabilt. Möjligheten för en kommande generationsväxling i äldre bostadsområden och på landsbygden behöver också bevakas, exempelvis i Norrmannebo, Duvesjön och Häljeröd.

Diseröd – grundskola F-6

För att hantera nuvarande och kommande elevunderlag pågår en ombyggnation och tillbyggnad av Diseröds skola. Diseröds skola har varit hårt belastad med många elever per lokalyta och centrala funktioner (idrottssal, matsal, kök) samt en förhållandevis liten skolgård. I skolvalet 2022 var Diseröds skola full, vilket också pekar på vikten av den pågående projektet med ombyggnation och tillbyggnad.

Tillbyggnationen av skolan med helt ny byggnad beräknas vara klar 2025. Ombyggnationen av övriga byggnader på skolan pågår i etapper fram till 2027. I byggnationen ingår bland annat ny matsal, ändamålsenliga och effektiva lokaler, samt ny idrottshall. I idrottshallen planeras två studiesalar/teorisalar som från och med ht-2024 kommer att kunna utnyttjas av skolan. Skolgården kommer också att utökas och förbättras. Nuvarande moduler kan avvecklas när tillbyggnationen är klar, vilket frigör mycket utrymme på skolgården.

Skolor	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Diseröds skola	376	10	1060

2024–2027

- Ombyggnation och tillbyggnad sker av Diseröds skola.

2028 och framåt

- Inga ytterligare åtgärder planerade.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Inga specifika konsekvenser att redovisa.

Diseröd – förskola

Nya förskoleplatser behövs för att möta framtida detaljplaneläggning och bostadsbyggnation i Diserödsområdet. För att på längre sikt möta planerat byggande i Tyfterområdet behöver mark öronmärkas för framtida byggnation av ytterligare förskolelokaler i Diseröd. Höstterminen 2023 flyttar två förskoleklasser som tillfälligt varit i Diseröds förskolas lokaler tillbaka till Diseröds skola till följd av ett ökat behov av platser i förskolan. Detta möjliggör för en utökning av två avdelningar i Diseröds förskola.

Förskola	Antal barn 19/1	Antal platser 19/1	m ² /barn	Kr/m ²
Tyfter förskola	92	90	14	880
Diseröds förskola	72	72	15	3232

2024–2027

- Utökning av två avdelningar i Diseröds förskola ht-2023.

2028 och framåt

- Byggnation av ett större bostadsområde i Tyfter innebär behov av en ny förskola som behöver finnas med i planarbetet. Ombyggnation eller ersättningsbyggnation av befintlig äldre förskola i Tyfter är också möjlig.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Inga specifika konsekvenser att redovisa.

**KUNGÄLV
KOMMUN**
Diseröds skola
Bruksarea: 3700 m² inkl. idrott

Elevprognos & lokaleffektivitet						
Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Elever	376	360	361	369	371	378
Årskurser	7	7	7	7	7	7
Paralleller	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
Klasser	16	16	16	16	16	16
Klasstorlek	24	23	23	23	23	24
m ² /elev	9,8	10,3	10,2	10,0	10,0	9,8

Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta)		
Lokalfunktion	Antal		Funktion	Betyg	Åtg. inom år
Klassrum	16	2 stora rum fritids	Ventilation	2	5
Grupprum	13	4 små rum fritids	Värme	3	10
Bild	0		Sanitet	3	10
Hemkunskap	0		El	3	10
Idrott	1		Stomme	4	-
Musik	1		Fasad	4	-
NO	0		Tak	1	2
Trä/metall	1		Invändigt	3	10
Textil	1		Brandskydd	4	-
Bibliotek	1				
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet	Totalt	Betyg	Åtg. Inom år
Matsal max per:	110	330	Byggnad	27	2
Kök max port.	Mottagningskök	Leverar till Kareby skola			
Elevtoaletter	32	480			

Diseröd förskola
Bruksarea: 1115 m²

Barn och lokaleffektivitet	
VT2023	
Antal barn 19/1	72
Antal platser 19/1	72
Antal avdelningar	4
m ² /barn	10

Byggnadsstatus (sämsta)			Kapacitet per lokalfunktion	
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	72
Värme	5	15	Mottagningskök, leverans från	
Sanitet	5	15	Kareby skola	
El	5	15		
Stomme	5	15		
Fasad	4	10		
Tak	5	15		
Invändigt	5	15		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	44	10		

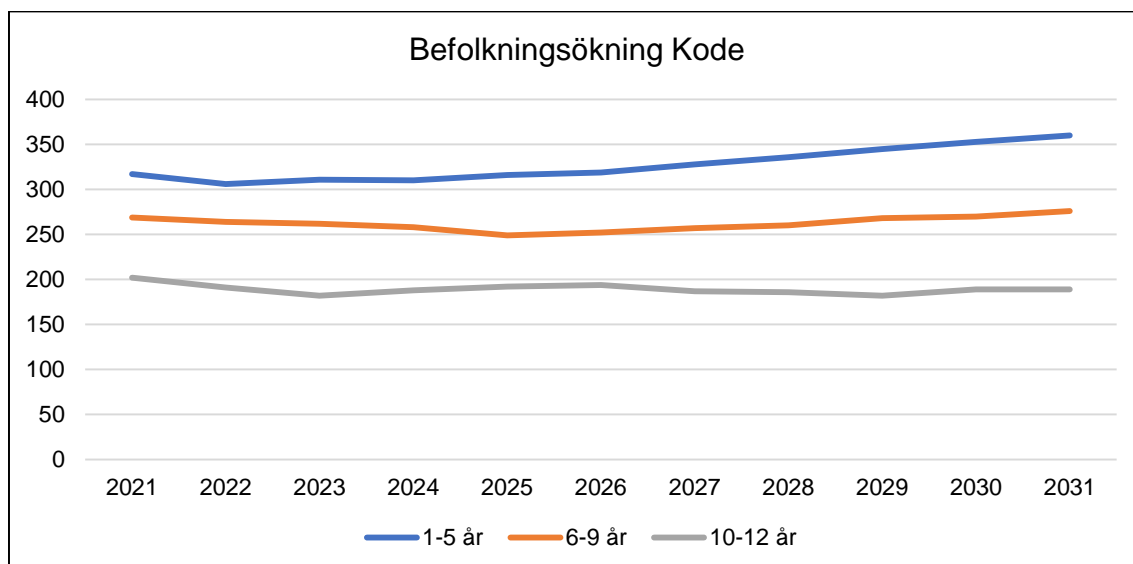

Tyfter förskola		Bruksarea: 1002 m ²		
Barn och lokaleffektivitet				
VT2023				
Antal barn 19/1		92		
Antal platser 19/1		90		
Antal avdelningar		5		
m ² /barn		11		
				
Byggnadsstatus (sämsta)			Kapacitet per lokalfunktion	
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	1	2	Antal servering lunch	90
Värme	1	2	Mottagningskök, leverans från Kareby skola	
Sanitet	2	3		
El	3	5		
Stomme	4	10		
Fasad	2	3		
Tak	2	3		
Invändigt	4	10		
Brandskydd	4	10		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	23	2		

3.5.7 Kode

Befolkningsprognosen för Kode visar på en mindre befolkningsökning, som främst gäller barn i åldrarna 1–5 år. Antalet barn i åldrarna 6–9 år respektive 10–12 år väntas ligga relativt stabilt. Utökningen av permanentboende och omvandlingar i kustzonen, exempelvis i Aröd, Rörtången och Ödsmålsmosse, behöver beaktas i prognosarbetet. Det samma gäller effekter av fördjupad översiktsplan (FÖP) Kode och eventuella kommande detaljplaner.

Kode – grundskola F-6

Kode skola inne i centrala Kode innehåller lokaler för åk F-2 samt lokaler för fritidshem. Tunge skola ute i Solberga har lokaler för åk 3–6. Lokalerna på Tunge skola är mycket slitna. Centrala funktioner som matsal och idrottssal har nått maxkapacitet och håller en allmänt låg standard. Ökat antal elever ställer krav på större yta för matsal, personalrum och rum för elevhälsa. Ungefär 50 procent av klassrummen är i moduler. Under sommaren 2022 byttes modulerna på Tunge skola ut till nyare, större klassrum. Att skolverksamheten är uppdelad på två enheter, Kode skola (F-2) och Tunge skola (3–6) är inte optimalt utifrån ett organisatoriskt och ekonomiskt perspektiv.

Skolor	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Kode (F-2)	196	16	648
Tunge (3-6)	247	14	1046

2024–2027

- Ny skola för att ersätta Tunge skola, årskurs 3–6-skola med idrottshall. Detaljplanarbete pågår.

2028 och framåt

- Översyn av kapacitet på Kode F-2 skola gällande till exempel ventilation.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- De brister som finns hos lokalerna i Tunge skola respektive Kode skola kommer att fortsätta att finnas.

Kode – förskola

Givet nuvarande befolkningsprognos behövs inte någon utökning av antalet platser i förskolan, utan de platser som finns är tillräckliga.

Förskola	Antal barn 19/1	Platser 19/1	m ² /barn	Kr/m ²
Bokens förskola (inhyrd)	18	18	13	1331
Bräcke Förskola	107	108	10	1243
Hede förskola	91	90	11	1942

2024–2027

- Inga åtgärder planerade.

2028 och framåt

- Inga åtgärder planerade.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Inga konsekvenser aktuella eftersom inga åtgärder är planerade.

Kode skola		Bruksarea:	3032 m2	inkl. idrott	Elevprognos & lokaleffektivitet						
		Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028			
		Elever	196	193	186	189	192	195			
		Årskurser	3	3	3	3	3	3			
		Paralleller	3	3	3	3	3	3			
		Klasser	9	9	9	9	9	9			
		Klasstorlek	22	22	22	22	22	22			
		m ² /elev	15	16	16	16	16	16			
Kapacitet per lokalfunktion				Byggnadsstatus (sämsta)							
Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år					
Klassrum	9			Ventilation	3	10					
Grupprum	8			Värme	3	10					
Bild	0			Sanitet	3	10					
Hemkunskap	0			El	3	10					
Idrott	1			Stomme	3	10					
Musik	0			Fasad	3	10					
NO	0			Tak	4	-					
Trä/metall	0			Invändigt	3	10					
Textil	0			Brandskydd	4	-					
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år					
Matsal max pers.	70	280		Byggnad	29	10					
Kök max port.	Mottagningskök										
Elevtoaletter	19	285									

**KUNGÄLV
KOMMUN**
Tunge skola
Bruksarea: 2955 m² inkl. idrott
Elevprognos & lokaleffektivitet

Höstermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Elever	247	255	261	263	254	252
Årskurser	4	4	4	4	4	4
Paralleller	3	3	3	3	3	3
Klasser	12	12	12	12	12	12
Klasstorlek	21	21	22	22	21	21
m ² /elev	12	12	11	11	12	12

Kapacitet per lokalfunktion

Lokalfunktion	Antal				Byggnadsstatus (sämsta hus)		
					Funktion	Betyg	Åtg. inom år
Klassrum	12				Ventilation	2	3
Grupprum	10				Värme	3	5
Bild	0				Sanitet	4	10
Hemkunskap	0				El	4	10
Idrott	1				Stomme	3	5
Musik	1				Fasad	4	10
NO	1				Tak	2	3
Trä/metall	1				Invändigt	4	10
Textil	1				Brandskydd	5	15
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet			Totalt	Betyg	Åtg. inom år
Matsal max pers.	84	252			Byggnad	31	
Kök max port.	270	270					
Elevtoaletter	24	360					

Styrkor

Leasad pelletsanläggning, fungerar bra.
Alla tak utom huvudbyggnadens är bytta och i bra skick.
Övervakningsområde klass C, begränsad bevakning av utrymningsvägar och kommunikationsvägar. Brandlarm utbytt 2022. Mycket skugga och grönska på friytorna.

Svagheter

Flera moduler, gammal och otillräcklig idrottssal, dålig byggnadsstatus. Köket i stort sett fullt utnyttjat gällande antal portioner. Huvudbyggnadens tak skulle enligt underhållsplanen bytts 2019.
Som back up för uppvärmning finns en oljepanna som är mindre bra.
Gråa tillbyggnadens klimatskal upplevs bristfälligt.

Möjligheter

Elever kan enligt plan flytta till ny skola i Kode när den är byggd. Detaljplanearbete pågår

Hot

**KUNGÄLV
KOMMUN**
Bräcke förskola
Bruksarea: 1026 m²
Barn och lokaleffektivitet

VT2023

Antal barn 19/1	105
Antal platser 19/1	108
Antal avdelningar	6
m ² /barn	10

Byggnadsstatus (sämsta)
Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	100
Värme	4	10	Kapacitet servering lunch	100
Sanitet	3	5		
El	4	10		
Stomme	4	10		
Fasad	4	10		
Tak	3	5		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	4	10		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	33	5		

Hede förskola
Bruksarea: 690 m²
Barn och lokaleffektivitet

VT2023

Antal barn 19/1	91
Antal platser 19/1	90
Antal avdelningar	6
m ² /barn	6

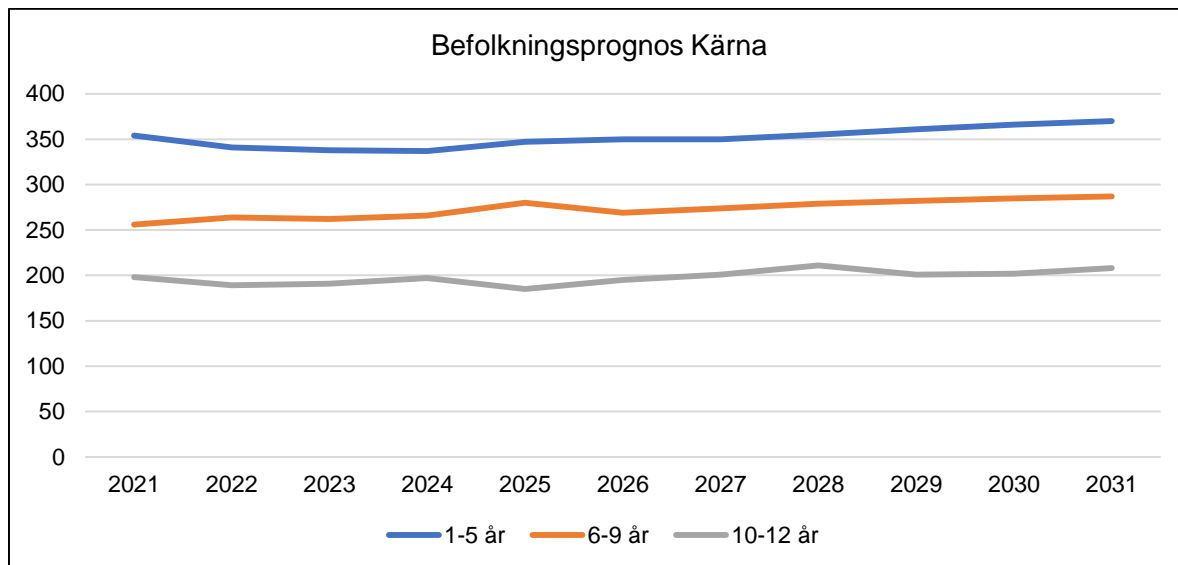
Byggnadsstatus (sämsta)
Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	3	5	Antal servering lunch	98
Värme	1	2	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan	
Sanitet	4	10		
El	3	5		
Stomme	4	10		
Fasad	4	10		
Tak	3	5		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	3	5		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	28	2		

3.5.8 Kärna

Enligt befolkningsökningen väntas Kärna ha en mindre befolkningstillväxt de kommande åren. Denna fördelar sig på ett liknande sätt för barn mellan 1–5 år, 6–9 år respektive 10–12 år.

Kärna – grundskola F-6

Kärna skola klarar för närvarande av att möta befolkningsökningen, men elevkapaciteten kan behöva utökas på sikt. Kök och matsal för Kärna skola har för liten kapacitet och arbetsmiljön har stort behov av förbättringar. En planerad tillbyggnad med matsal och kök finns 2024/2025. Efter detta är det lämpligt att bygga om lokalerna för den tidigare matsalen och köket till fler klassrum för att öka kapaciteten på skolan.

Kärna skola avlastas av Friskolan i Kärna som i dagsläget är full och flyttade till nya lokaler ht-2022 i närheten av Kärna skola.

För att bygga ut kök och matsal på Kärna skola krävs mer markyta, vilket innebär att modulerna för Sagoslottets förskola behöver avvecklas. Detta är möjligt om den nya fristående förskolan får tillräckligt många vårdnadshavare som söker sig dit.

Skolor VT 23	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Kärna skola	398	15	1169
Friskolan i Kärna	218	Inga uppgifter	Inga uppgifter

2024–2027

- Tillbyggnad med nytt kök och matsal på Kärna skola. Ombyggnation av befintliga lokaler efter att nytt kök och matsal är tillbyggt för att utöka elevkapaciteten.

2028 och framåt

- Se över friyta (skolgårdsyta) för Kärna skola.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- De brister som finns i matsalen och arbetsmiljön i Kärna skola kommer att fortsätta att finnas. Skolan får inte heller möjlighet att bygga ut kapaciteten om nuvarande kök och matsal inte ersätts.

Kärna – förskola

Behovet av antal förskoleplatser är förhållandevis konstant de kommande åren. Antalet platser kommer att påverkas av förskolan Solgläntan i Kärna som startar ht-2023 med kapacitet för 125 platser (Norlandia förskolor).

Under 2023 görs lokalanpassningar på Kalvegrinna förskola för att kunna utnyttja lokalerna bättre.

Förskola	Antal barn 19/1	Antal platser 19/1	m ² /barn	Kr/m ²
Kalvegrinna förskola	90	90	11	1280
Ekebackens förskola	72	72	8	1399
Sagoslottet (modul)	53	54	6	2077

2024–2027

- Avveckling av modulerna för Sagoslottet behövs för att Kärna skola ska kunna bygga ut matsal och kök.
- Den nya friförskolan Solgläntan förväntas öppna upp fler av sina avdelningar.

2028 och framåt

- Inga åtgärder planerade.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Renovering av kök och matsal på Kärna skola blir inte möjliga att genomföra om inte modulerna som står på skolgården kan avvecklas.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

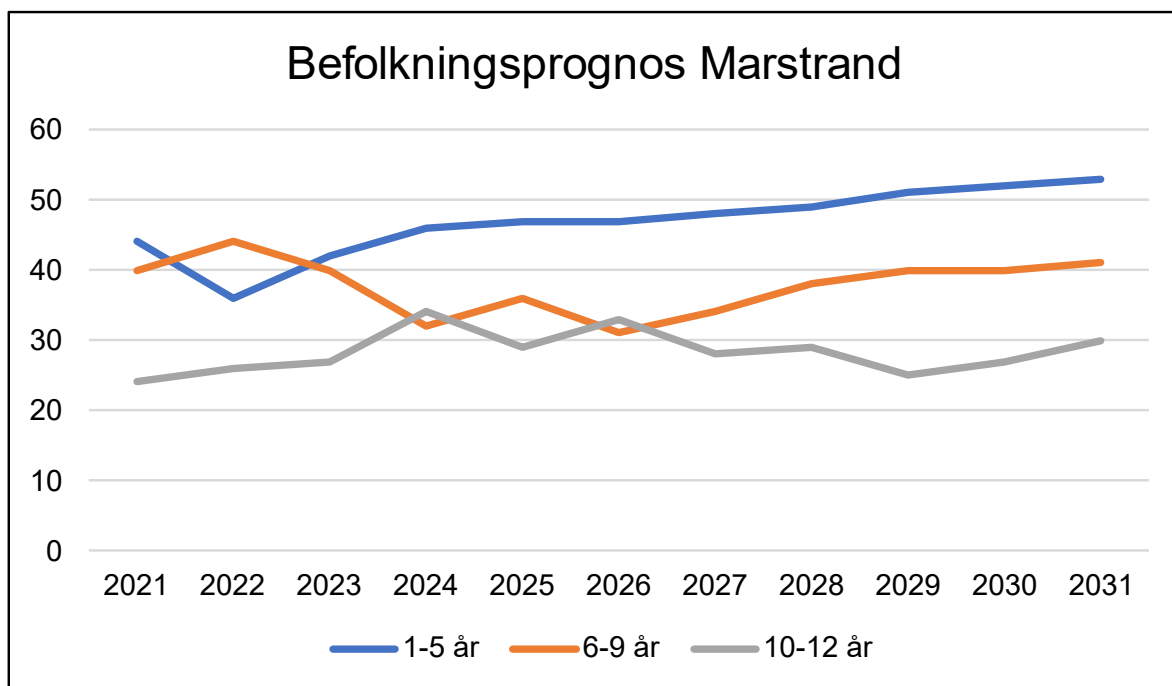
Kärna skola		Bruksarea: 4450 m ² exkl. idrott						
		Elevprognos & lokaleffektivitet						
		Höstermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028
		Elever	398	407	409	408	417	431
		Årskurser	7	7	7	7	7	7
		Paralleller	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0
		Klasser	20	20	20	21	21	21
		Klasstorlek	20	20	20	19	20	21
		m ² /elev	11	11	11	11	11	10
Kapacitet per lokalfunktion				Byggnadsstatus (sämsta)				
Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år		
Klassrum	21			Ventilation				
Grupprum	13			Värme				
Bild	0			Sanitet				
Hemkunskap	0			El				
Idrott	1			Stomme				
Musik	1			Fasad				
NO	0			Tak				
Trä/metall	1			Invändigt				
Textil	1			Brandskydd				
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Matsal max pers.	100	400	Ny matsal behövs	Byggnad	0	0		
Kök max port.	800		Levererar till Ekebacken, Kalvegrinna, Sagoslottet					
Elevtoaletter	30	450	förskolor					

Kalvegrinna förskola		Bruksarea: 1040 m ²		
		Barn och lokaleffektivitet		
		VT2023		
		Antal barn 19/1	92	
		Antal platser 19/1	90	
		Antal avdelningar	4	
	m ² /barn	11		
Byggnadsstatus (sämsta)		Kapacitet per lokalfunktion		
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	123
Värme	2	3	Mottagningskök, leverans från Kärna skola	
Sanitet	3	5		
El	2	3		
Stomme	3	5		
Fasad	4	10		
Tak	2	3		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	3	5		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	27	3		

3.5.9 Marstrand

Befolkningsprognosen för Marstrand visar på ett relativt stabilt antal elever över tid, med en mindre ökning över tid i åldersgruppen 1-5 år. På längre sikt kan fler barn tillkomma. Detta kan kopplas till nya förutsättningar för VA i kustområden och detaljplaner på Instön och Koön. Det rör sig troligen inte om någon omfattande bostadsbyggnation de kommande åren, utan det är mer tänkbart efter 2031 när VA finns på plats.

Marstrand – grundskola F-6

Marstrands skola når inte upp till volymmått för en effektiv verksamhet. Samlokalisering av skola och förskola bör eftersträvas. Ny detaljplan för flexibel förskola/skola med idrottslösning på Koön är under planläggning. När den nya byggnaden är på plats kan avveckling av skolan på Marstrands ö ske.

Skolor	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Marstrands skola	71	26	770

2024–2027

- Ny detaljplan för flexibel förskola/skola med idrottslösning på Koön planläggs.

2028 och framåt

- En flexibel förskola/skola med idrottslösning på Koön ska stå klar.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Marstrands skola på Marstrands ö kommer att fortsätta att drivas som idag med de utmaningar som finns gällande bemanning och transporter.

Marstrand – förskola

Ny förskola i Tjuvkil från och med januari 2023 har avlastat Marstrands förskola.

Förskola	Antal barn 19/1	Antal platser 19/1	m ² /barn	Kr/m ²
Marstrand förskola	45	49	10	3688

2024–2027

- Ny detaljplan för flexibel förskola/skola med idrottslösning på Koön planläggs.

2028 och framåt

- En flexibel förskola/skola med idrottslösning på Koön ska stå klar. Därefter kan modulförskolan på Fredrik Bagges gata avvecklas.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Nuvarande modulförskola kommer att fortsätta att drivas som idag.

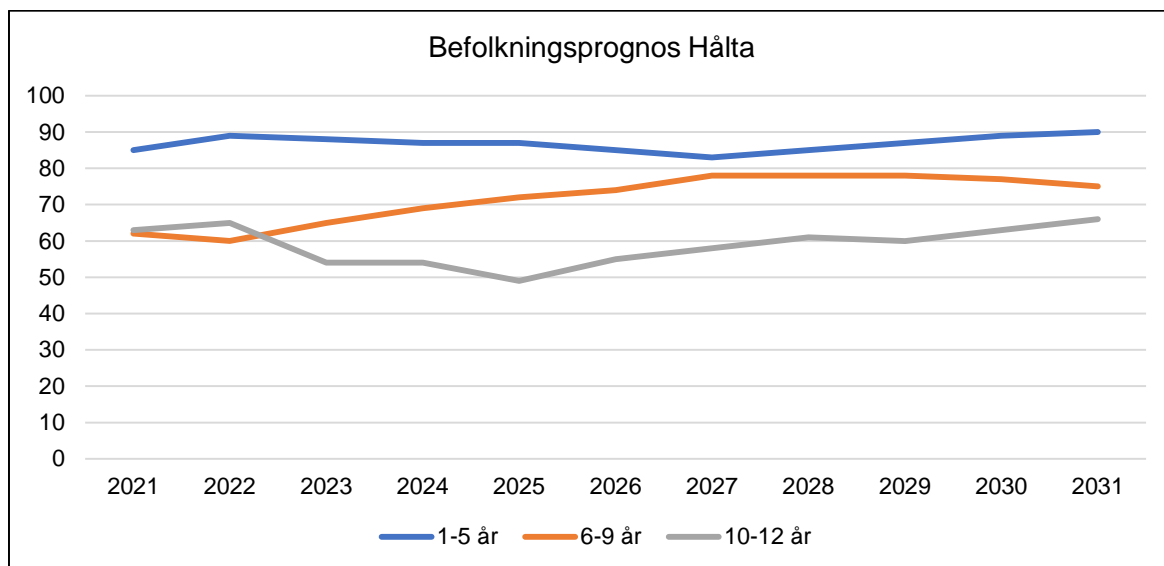
**KUNGÄLV
KOMMUN**

Marstrand skola		Bruksarea:	1829 m2	inkl. idrott				
	Elevprognos & lokaleffektivitet							
	Höstermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
	Elever	71	70	69	68	66	71	
	Årskurser	7	7	7	7	7	7	
	Paralleller	1	1	1	1	1	1	
	Klasser	7	7	7	7	7	7	
	Klasstorlek	10	10	10	10	9	10	
	m ² /elev	26	26	27	27	28	26	
Kapacitet per lokalfunktion				Byggnadsstatus (sämsta)				
Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år		
Klassrum	5	Inklusive fritidslokal		Ventilation	3	10		
Grupprum	4			Värme	3	10		
Bild	1			Sanitet	3	10		
Hemkunskap	0			El	3	10		
Idrott	1	K-märkt		Stomme	4	-		
Musik	1			Fasad	4	-		
NO	0			Tak	4	-		
Trä/metall	0,5			Invändigt	2	5		
Textil	0,5			Brandskydd	1	2		
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Matsal max pers.	46	138		Byggnad	27	2		
Kök max port.	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan							
Elevoaletter	11	165						

3.5.10 Hålda

Befolkningsprognosen för Hålda visar på ett relativt stabilt antal barn mellan 1–5 år. Antalet barn mellan 6–9 år respektive 10–12 år väntas öka något. Generationsväxling på landsbygden kan påverka antalet barn och det samma gäller detaljplanering, beviljade bygglov och utbyggnation av VA.

Hålda – grundskola F-6

Hålda skola kan i dagsläget inte tillgodose alla som söker skolan, vilket i första hand beror på grund av begränsningar kopplat till vatten och avlopp. När VA enligt planen kommer till skolan kan elevkapaciteten utökas något.

Behovet av lokaler för fritidshem, skolbibliotek och personalutrymmen på skolan är inte fullt tillgodosedda. För att möta detta och klara en mindre befolkningsökning kan det finnas skäl att se över om lokalerna kan utökas i framtiden.

Skolor	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Hålda skola	164	14	1355

2024–2027

- Byggnaden Västangård för förskoleklass är flyttad på tillfälligt bygglov och för att söka permanent bygglov behöver byggnaden ses över när det gäller exempelvis när det gäller fastighetstekniskstatus och buller eftersom verksamheten är i fortsatt behov av lokalen.
- Planering för utökning av Hålda skolas lokaler, i framtiden. Strategiska markköp har gjorts intill skolan för att möjliggöra utökning av skolan.

2028 och framåt

- Inga åtgärder planerade men behovet bevakas vid den årliga revideringen för att åtgärd ska ske i fas med behoven.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

Enskilda barn i Hålda får inte skolplacering nära hemmet, utan kan behöva placeras i skola i andra kommuner.

Hålda – förskola

Vårterminen 2023 startade Tjuvkils förskola, vilket har avlastat området. Lokalanpassningar på Hålda förskola har påbörjats för att bland annat utöka personalutrymmet, tillföra omklädningsrum och toalett.

Förskola	Antal barn 22/3	Platser	m ² /barn	Kr/m ²
Hålda förskola	55	54	10	1310

2024–2027

- Lokalanpassningar genomförs på Hålda förskola.

2028 och framåt

- Inga åtgärder planerade.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Inga specifika konsekvenser att redovisa.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

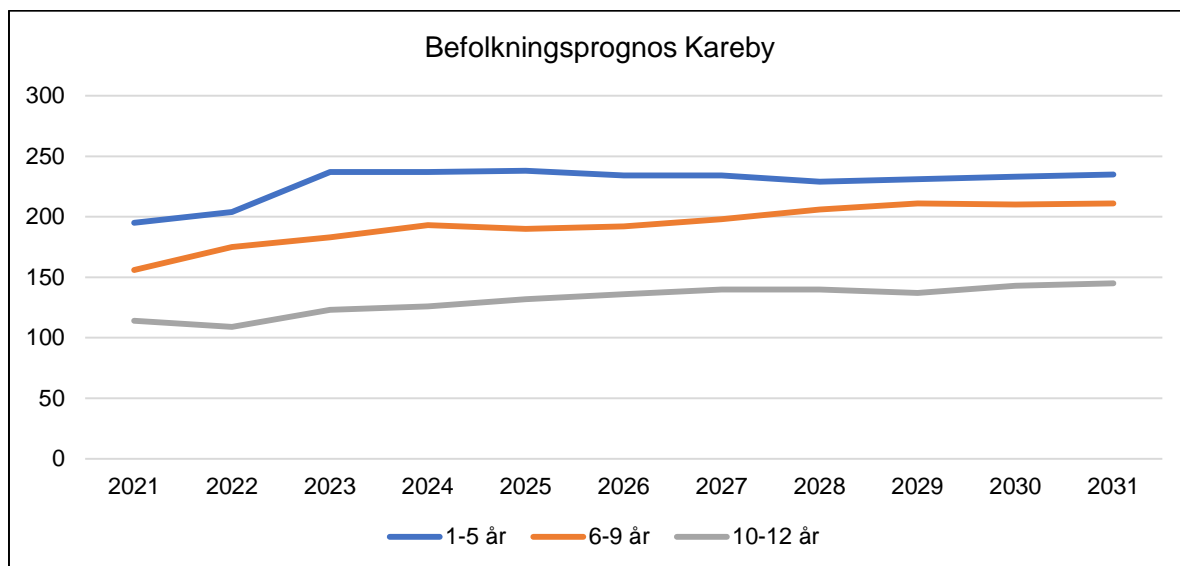
Hålda skola		Bruksarea:	2325 m2	inkl. idrott				
		Elevprognos & lokaleffektivitet						
		Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028
		Elever	164	172	180	188	202	208
		Årskurser	7	7	7	7	7	7
		Paralleller	1	1	1	1	1	1
		Klasser	7	7	7	7	7	8
		Klasstorlek	23	25	26	27	29	26
		m ² /elev	14,2	13,5	12,9	12,4	11,5	11,2
Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta)					
Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år		
Klassrum	7			Ventilation	3	10		
Grupprum				Värme	3	10		
Bild		I klassrum eller textilsal		Sanitet	2	5		
Hemkunskap		På Ytterbyskolan		El	2	5		
Idrott	1			Stomme	3	10		
Musik	0,5	Källarlokal, endast plats halv klass		Fasad	3	10		
NO		I klassrum eller träslöjdsalen		Tak	3	10		
Trä/metall	0,5			Invändigt	3	10		
Textil	0,5			Brandskydd	4	-		
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Matsal max pers.	80	240		Byggnad	26	5		
Kök max port.	Mottagningskök, leverans från Th							
Elevtoaletter	26	390						

Hålda förskola		Bruksarea:	815 m2	
		Barn och lokaleffektivitet		
		VT2023		
		Antal barn 19/1	54	
		Antal platser 19/1	54	
		Antal avdelningar	3	
		m ² /barn	15	
Byggnadsstatus (sämsta)		Kapacitet per lokalfunktion		
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	54
Värme	3	5	Kapacitet servering lunch	55
Sanitet	2	3		
El	3	5		
Stomme	3	5		
Fasad	3	5		
Tak	3	5		
Invändigt	2	3		
Brandskydd	3	5		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	27	3		

3.5.11 Kareby

Befolkningsprognosen för Kareby visar på relativt stabilt antal barn mellan 1–5 år. Antalet barn mellan 6–9 år respektive 10–12 år bedöms öka något. Det är viktigt att bevaka utvecklingen och de kommande behoven i både Kareby/Rishammar och närliggande Ullstorp.

Kareby – grundskola F-6

Nytt bostadsområde är under uppbyggnad och stora delar av det är inflyttat. För att kunna möta befolkningsökningen har en tillbyggnad av Kareby skola startat och beräknas vara klar ht-2024. Tillbyggnaden omfattar sex klassrum med tillhörande grupprum samt arbetsrum. I projektet ingår även ny och säkrare parkering med utökad antal platser för inlämning/hämtning utanför förskolan, ny parkering med 65 platser för skolverksamhet, pendelparkering med 10 platser, en återvinningsstation samt förbättrad utemiljö kring tillbyggnaden.

Skolor	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Kareby skola	314	11	1215

2024–2027

- Tillbyggnad på sex klassrum inklusive grupprum beräknas vara klart ht-2024. Efter detta kan befintliga moduler med klassrum avvecklas.
- Utredda möjligheten att utöka kapaciteten för idrott i Kareby skola. Nuvarande idrottssal är liten och har svårt att klara en utökning av elevkapaciteten.

2028 och framåt

- Inga åtgärder planerade.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Idrottssalen fortsätter att vara liten och får svårt att klara en utökning av elevkapaciteten.

Kareby – förskola

Ett nytt bostadsområde har byggts i Rishammar, Kareby Ängar, inriktat på barnfamiljer. I dagsläget täcks behovet av förskoleplatser av den kommunala och den fristående förskolan som startade sin verksamhet i Kareby 2021.

Förskola	Antal barn 19/1	Antal platser 19/1	m ² /barn	Kr/m ²
Kareby förskola	108	108	11	2001

2024–2027

- Inga åtgärder planerade.

2028 och framåt

- Inga åtgärder planerade.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Inga specifika konsekvenser att redovisa.

**KUNGÄLV
KOMMUN**
Karebyskolan

 Bruksarea: 3421 m² inkl. idrott

Elevprognos & lokaleffektivitet							
Höstertermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
Elever	314	327	330	337	347	355	
Årskurser	7	7	7	7	7	7	
Paralleller	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Klasser	12	12	12	12	12	12	
Klasstorlek	26	27	28	28	29	30	
m ² /elev	11	10	10	10	10	10	

Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta)		
Lokalfunktion	Antal		Funktion	Betyg	Ätg. inom år
Klassrum	13		Ventilation	2	5
Grupprum	12		Värme	2	5
Bild	0		Sanitet	2	5
Hemkunskap	0		El	3	10
Idrott	1		Stomme	3	10
Musik	0,5		Fasad	3	10
NO	0		Tak	2	5
Trä/metall	1		Invändigt	3	10
Textil	0,5		Brandskydd	2	5
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet	Totalt	Betyg	Ätg. Inom år
Matsal max pers.	118	354	Byggnad	22	5
Kök max port.	600	498	Leverar till Diseröds skola, Tyfter, Diseröd och Kareby förskola		
Elevoaletter	19	285			

Kareby förskola

 Bruksarea: 1230 m²

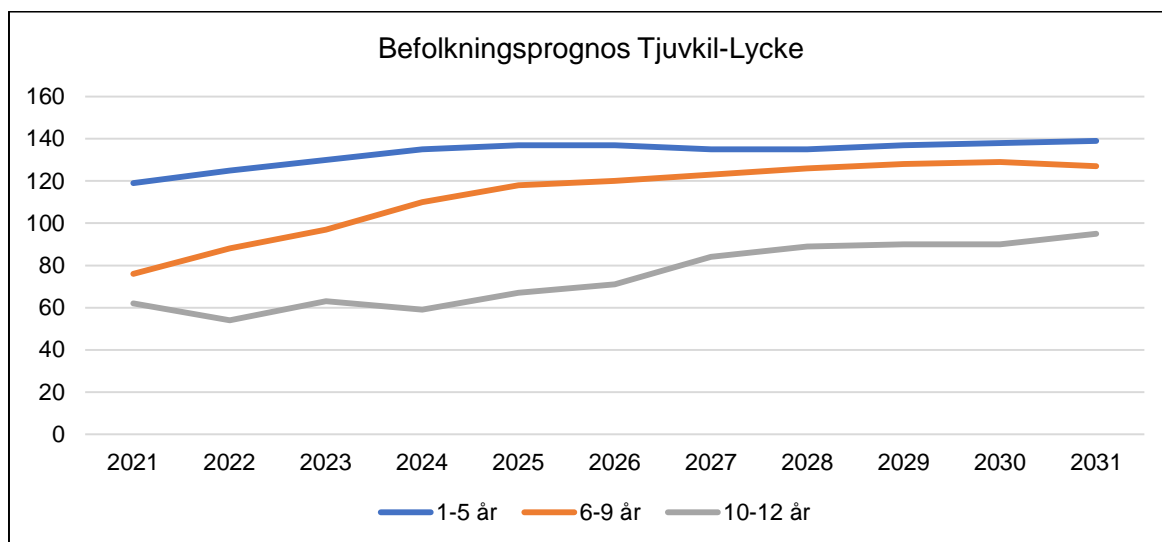

Barn och lokaleffektivitet	
VT2023	
Antal barn 19/1	108
Antal platser 19/1	108
Antal avdelningar	6
m ² /barn	11

Byggnadsstatus (sämsta)			Kapacitet per lokalfunktion	
Funktion	Betyg	Ätg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	108
Värme	5	15		
Sanitet	5	15		
El	5	15		
Stomme	5	15		
Fasad	5	15		
Tak	5	15		
Invändigt	5	15		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Ätg. Inom år		
Byggnad	45	15		

3.5.12 Tjuvkil-Lycke

Befolkningsökningen i Tjuvkil-Lycke väntas öka något de kommande åren när det gäller barn mellan 6–9 år respektive 10–12 år. Antalet barn mellan 1–5 år ligger relativt stabilt. Det är viktigt att följa upp utvecklingen i den omkringliggande kustzonen. Omvandling kan väntas när befintliga bostadsområden får nya detaljplaner.

Tjuvkil/Lycke – förskola

En ny förskola i Tjuvkil startade januari 2023 och har delvis avlastat förskolorna i Marstrand, Håltå och Kärna. Den nya förskolan öppnar successivt. Under vårterminen 2023 öppnade förskolan upp 72 platser och därefter ytterligare 36 platser under ht-2023.

Förskola	Antal barn 19/1	Antal platser 19/1	m ² /barn	Kr/m ²
Tjuvkils förskola				

2024–2027

- Inga åtgärder planerade.

2028 och framåt

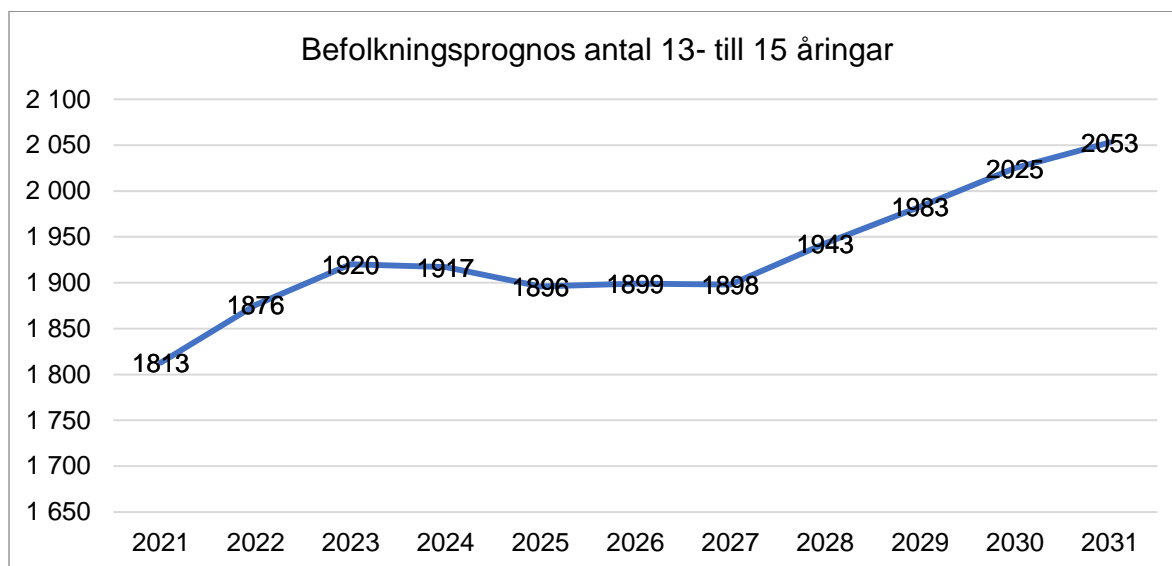
- Inga aktiviteter planerade ännu. Strategiska markköp och planberedskap behövs dock för ytterligare förskolekapacitet om fler bostäder byggs samt om de omvandlingsområden som har fått planbesked genomförs.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Inga specifika konsekvenser att redovisa.

3.6 Grundskola 7–9

Av diagrammet ovan framgår att antalet 13- till 15 åringar ökar med cirka 100 barn under perioden 2021–2023 för att därefter vara relativt konstant fram tills 2027. Under perioden 2027–2031 förväntas antalet 13–15-åringar öka med cirka 150 barn.

Kungälv kommun har tre högstadieskolor; Ytterbyskolan, Thorildskolan och Munkegärdeskolan. Utöver de tre kommunala högstadieskolorna finns det fyra fristående skolor som har årskurs 7–9: Strandskolan, Montessoriskolan Älvkullen, Fredbackaskolan och Kärna friskola, varav alla utom Kärna friskola ligger i centrala Kungälv. Andelen 13–15 åringar som går på en fristående skola i kommunen är vanligtvis cirka 15 procent.

Kommunen arbetar successivt med att utöka kapaciteten på högstadieskolorna för att kunna ta emot det ökade antalet elever. Detta sker genom ombyggnationer och lokalanpassningar på samtliga tre högstadieskolor. En ombyggnation av Ytterbyskolan startar under hösten 2023, genomförs i etapper och är helt klar 2026. På Munkegärdeskolan har en ombyggnation och renovering startats i etapper för att säkerställa funktionen av befintliga lokaler samt möjlighet att ta emot fler elever. På Thorildskolan byggdes delar av lokalerna om sommaren 2023 för att utöka kapaciteten. Fler ombyggnationer och lokalanpassningar kan vara aktuella på de tre högstadieskolorna i framtiden.

Förvaltningen har fått ett uppdrag att utreda skolstrukturen för årskurs 7–9. I samband med detta kommer andra alternativ belysas än att enbart utöka kapaciteten på de nuvarande tre högstadieskolorna, till exempel införa F-9-skolor eller att bygga en fjärde högstadieskola i kommunen. Utredningen pågår när lokalförsljningsplanen revideras 2023 och därför kommer lokalbehov och lokalplanering är kopplade till utredningen redovisas vid nästa revidering.

Skolor	Elever	m ² /elev	kr/m ² exkl. idrottshall
Munkegärdeskolan	422	17	526
Thorildskolan	470	23	889
Ytterbyskolan	648	17	874

Thorildskolan

- Upptagningsområde omfattande framför allt centrala Kungälv och Diseröd/Romelanda.
- Anpassad grundskola för cirka 26 elever med specialanpassade lokaler.
- Lokalanpassningar görs för att utöka elevkapaciteten. Fler lokalanpassningar är möjliga.
- Översyn behövs av om kapaciteten kan utökas för idrott och hemkunskapsalar.

Ytterbyskolan

- Upptagningsområde omfattande i huvudsak Ytterby, Kärna, Hålda och Marstrand.
- Byggs om, byggs till samt renoveras för närvarande, vilket ger möjlighet att ta emot upp mot 720 stadigvarande elever samt cirka 200 hemkunskaps- och moderna språkelever.
- Översyn behövs av om Ytterbyskolans idrottssal kan ersättas med en fullstor idrottssal.

Munkegärdeskolan

- Upptagningsområde framför allt omfattande Munkegärde, Kareby och Kode.
- Ombyggnation i etapper pågår 2023 och 2024 för att kvalitetssäkra skolbyggnaden för 32 personer per klassrum, 15 klassrum med tillhörande grupprum och cirka 450 elever samt arbetslagsrum, studiemiljöer och fler toaletter.

2024–2027

- Ombyggnation av Ytterby- och Munkegärdeskolan för att utöka elevkapaciteten, förbättra lokaleffektiviteten samt förbättra byggnadsstatusen.
- Ytterligare lokalanpassningar på Thorildskolan för att utöka antalet klassrum på skolan.
- Utredning av skolstruktur för årskurs 7–9 genomförs.

2028 och framåt

- Lokalisering och byggnation av skollokaler i västra Kungälv/stråket Ytterby-Kungälv möjliggör lokaler även för 7–9.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Högstadieskolorna kan sakna kapacitet att möta den ökade befolkningsutvecklingen.

3.7 Anpassad grundskola

Anpassad grundskola (före detta grundsärskola) ska ge elever med intellektuell funktionsnedsättning en utbildning som är anpassad efter varje elevs förutsättningar. Verksamheten för förskoleklass till och med årskurs sex bedrivs på Sandbackaskolan och verksamheten för årskurs 7–9 bedrivs på Thorildskolan. Flera elever som är mottagna i grundsärskolan finns också integrerade i grundskolan.

Anpassad grundsärskolan omfattar utbildning i ämnen, inom ämnesområden, eller en kombination av dessa. Utbildningen kan också omfatta ämnen enligt grundskolans kursplaner. Utbildningen ska bland annat ge kunskaper och värden, bidra till personlig utveckling, social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhället.

2024–2027

- Delar av huvudbyggnaden byggs om för anpassad grundskola F-6 på Sandbackaskolan (för att ersätta dagens lokaler i moduler).

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

2028 och framåt

- Inga åtgärder planerade.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Grundsärskolan fortsätter att bedrivas i moduler på Sandbackaskolan.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Munkegärdeskolan			Bruksarea: 7276 m ² inkl. idrott						
			Elevprognos & lokaleffektivitet						
			Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028
			Elever	422	411	401	394	384	392
			Årskurser	3	3	3	3	3	3
			Paralleller	5	5	5	5	5	5
			Klasser	16	16	16	16	16	16
			Klasstorlek	26	26	25	25	24	24
			m ² /elev	17	18	18	18	19	19
Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta)						
Lokalfunktion	Antal		Funktion	Betyg	Åtg. inom år				
Klassrum	18		Ventilation	3	10				
Grupprum	4		Värme	3	10				
Bild	1		Sanitet	3	10				
Hemkunskap	1		El	2	5				
Idrott	2		Stomme	3	10				
Musik	1		Fasad	3	10				
NO	1		Tak	2	5				
Trä/metall	1		Invändigt	2	5				
Textil	1		Brandskydd	4	-				
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet	Totalt	Betyg	Åtg. Inom år				
Matsal max pers.	125	500	Byggnad	25	5				
Kök max port.	Mottagningskök								
Elevtoaletter	22	330							

Thorildskolan			Bruksarea: 9135 m ² exkl. idrott						
			Elevprognos & lokaleffektivitet						
			Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028
			Elever	470	479	494	497	500	492
			Årskurser	3	3	3	3	3	3
			Paralleller	6	6	6	6	6	6
			Klasser	18	18	18	19	19	20
			Klasstorlek	26	27	27	26	26	25
			m ² /elev	19	19	19	18	18	19
Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta)						
Lokalfunktion	Antal		Funktion	470	Åtg. inom år				
Klassrum	18		Ventilation	4					
Grupprum	24		Värme	4					
Bild	1		Sanitet	4					
Hemkunskap	2		El	4					
Idrott	2		Stomme	4					
Musik	1		Fasad	4					
NO	3		Tak	4					
Trä/metall	1		Invändigt	4					
Textil	1		Brandskydd	4					
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet	Totalt	Betyg	Åtg. Inom år				
Matsal max pers.	150	600	Byggnad	36	-				
Kök max port.	5500	470	Levererar till 30 enheter						
Elevtoaletter	40	600							

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

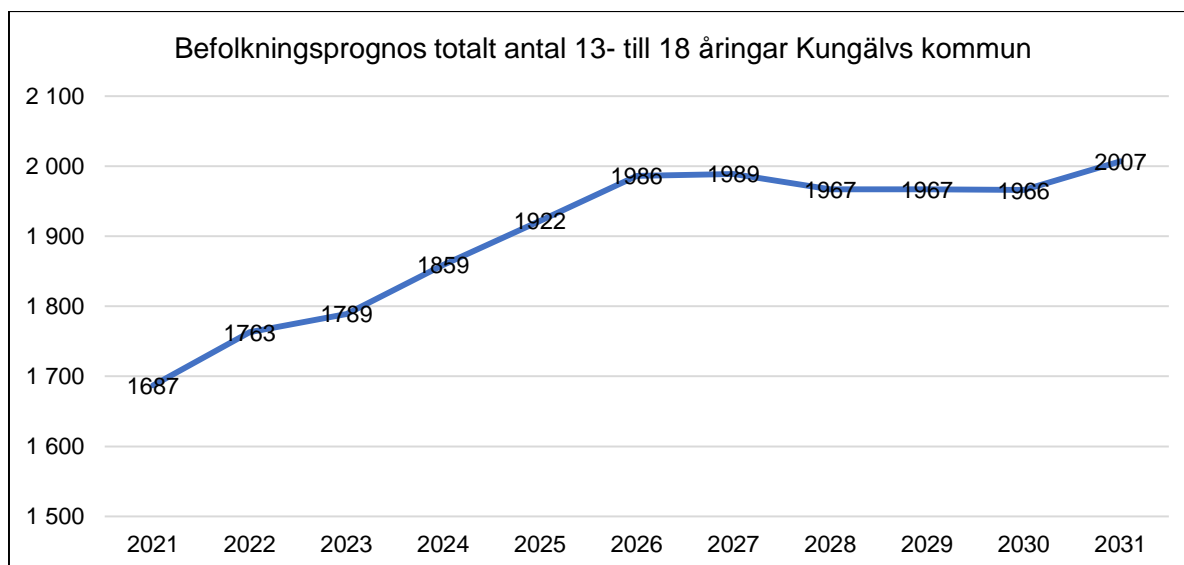
Ytterbyskolan

Bruksarea: 11 125 m² inkl. idrott

Elevprognos & lokaleffektivitet						
Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Elever	648	668	654	651	664	674
Årskurser	3	3	3	3	3	3
Paralleller	8	8	8	8	8	8
Utfall		Byggnadsstatus (sämsta)				
		Funktion	Betyg	Åtg. inom år		
		Ventilation	2	5		
		Värme	2	5		
		Sanitet	2	5		
		El	2	5		
		Stomme	1	2		
		Fasad	1	2		
		Tak	1	2		
		Invändigt	1	2		
		Brandskydd	2	5		
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet	Totalt	Betyg	Åtg. Inom år	
Matsal max pers.	150	600	Byggnad	14	2	
Kök max port. Totalt	1000	940	Leverar till Kastellegårdsskolan, Kastellegården, Ugglan, Björkås, Klockarebolets förskola			
Elevtoaletter	30	510				

3.8 Gymnasieskolan

Av befolkningsprognosen framgår att antalet 16–18-åringar förväntas öka till från 1 763 till 1 989 ungdomar mellan 2022 och 2027. Den 10 januari 2023 hade Mimers Hus gymnasium 1 575 elever, varav cirka 60 procent kommer från Kungälv kommun. Eleverna från andra kommuner kommer främst från Ale kommun och Göteborgs stad, men även från Lilla Edets kommun, Stenungssunds kommun och ett antal andra kommuner i länet.

Följande utbildningar erbjuds på Mimers Hus gymnasium:

- Barn- och fritidsprogrammet
- Bygg- och anläggningsprogrammet
- Ekonomiprogrammet
- El- och energiprogrammet
- Fordons- och transportprogrammet
- Försäljning och serviceprogrammet (före detta Handels- och administrationsprogrammet)
- Industritekniska programmet
- Introduktionsprogrammet
- Naturvetenskapsprogrammet
- Samhällsvetenskapsprogrammet
- Teknikprogrammet
- Vård- och omsorgsprogrammet

Möjligheten att kombinera en elitidrottsutövning med en gymnasieutbildning genom NIU (Nationell idrottsutövning) i bandy, handboll och rodd finns på alla program utom bygg-och anläggningsprogrammet samt introduktionsprogrammen.

Av kommunstyrelsens beslut (KS2016/1043) framgår att:

- Mimers Hus gymnasium ska vara en av de mest attraktiva gymnasieskolorna i Göteborgsregionen med både beredd och spets. Målet är att alla elever ska genomföra sin studiegång.

KUNGÄLV KOMMUN

- Antalet platser på de olika programmen ska i första hand anpassas efter söktryck och elevernas förstahandsval. Befolkningsprognoser och trender hos elevgruppen ska ligga till grund för långsiktig planering och strategiska beslut. Hänsyn bör tas till arbetsmarknadens behov, men kräver särskilda politiska ställningstaganden.
- Inom ramen för de förutsättningar som finns i form av lokaler och organisation ska ett brett programutbud erbjudas. Antalet platser ska erbjudas i underkant av söktrycket för effektivt användande av resurser.

I samma byggnad som Mimers Hus gymnasium finns även stadsbibliotek, teater, konsthall och kulturskola. Mimers Hus har enligt äldre bedömning kapacitet för cirka 1 600 elevplatser. Teoretiskt sett till potentiell lokalarea skulle Mimers Hus med stöd av lokalanpassningar och ombyggnation kunna ta emot cirka 2 000 elever. När det gäller elever för några av yrkesprogrammen, till exempel bygg-, el-, industriteknik- och fordonsprogrammen är potentialen för expansion begränsad på grund av verksamheternas speciella lokalutformningskrav.

Utöver lokalerna i Mimers hus har gymnasiet undervisning i lokaler på Herr Arnes gata (Trio G) och inhyrda lokaler i Rollsbo. Lokalerna i Rollsbo används av bygg-och anläggningsprogrammet samt fordon-och transportprogrammet inriktning transport. Lokalerna i Trio G/Garvararen används av fordon-och transportprogrammet årskurs 1, yrkesintroduktion inriktning fordon-och transport, undervisning i kärnämnen för bygg-och anläggningsprogrammet samt fordon-och transportprogrammet. De innehåller även arbetsrum för cirka 15 personer. Trio-G/Garvaren är en exploateringsfastighet med byggnad i sämre skick och på sikt är det önskvärt att evakuera byggnaden.

Under 2022–2023 pågår inrättade av skalskydd på Mimers hus gymnasium. Under 2023 pågår även mindre lokalanpassningar kopplat till exempelvis ljuddämpning/inredning för att kunna använda studiehallarna till studieytor för eleverna. Under året görs även lokalanpassning av klassrum som används av el-och energiprogrammet med inriktning automatisering till följd av att inriktningen upphör från och med läsåret 2023/2024.

2024–2027

- Lokalanpassning av el-och energiprogrammets lokaler, fyra klassrum/bås med plats för 18–20 elever i varje.
- Lokalanpassning av industritekniska programmets lokaler.
- Den del av köket i Mimers hus som tidigare tillhörde restaurang- och livsmedelsprogrammet är i mycket gott skick och bör bevaras samt användas. Översyn bör göras av vilken funktion som köket kan ha i kommunens lokalplanering.
- Utvidga Mimers matsal genom lokalanpassning av den yta som det numera nedlagda restaurang-och livsmedelsprogrammet haft till restaurang.
- Översyn av de lokaler som gymnasiet hyr i Rollsbo. Ytterligare en byggnad är möjlig att hyra och andra byggnader kan även vara intressanta för skolverksamhet.
- Integrering av Arena Kungälv med idrottsutbildningarna på Mimers hus gymnasium.

2028 och framåt

- Lokalanpassning av två studiehallar, det vill säga cirka sex klassrum, grupprum och personalytor. Detta kan ske när det finns behov av fler salar för teoretiska ämnen.
- Beroende på hur söktrycket ser ut till Mimers Hus gymnasium finns möjlighet att använda delar av lokalerna till vuxenutbildningen.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- El- och energiprogrammet samt industritekniska programmet får inte möjlighet att utöka verksamheten.

- Verksamhet kommer fortfarande att bedrivas i Trio-G med de brister som lokalen har.
- Utan lokalanpassning av två studiehallar får Mimers hus begränsade möjligheter att utöka elever på de högskoleförberedande programmen.

3.9 Anpassad gymnasieskola

Anpassad gymnasieskola (före detta gymnasiesärskolan) är lokaliserad på Trekungagymnasiet i anslutning till Mimers Hus gymnasium och har idag plats för cirka 100 elever. Skolan hade 75 elever vårterminen 2023. Cirka 30 procent av eleverna kommer från Kungälv kommun och 70 procent från andra kommuner inom Göteborgsregionen.

Anpassad gymnasieskola består av:

- Fem nationella program som pågår under fyra år.
- Individuella program som pågår under fyra år. Programmet är till för de elever som behöver läsa ämnesområden i stället för kurser.

Följande utbildningar erbjuds på Trekungagymnasiet:

- Administration handel och varuhantering
- Fastighet, anläggning och byggnation
- Hotell, restaurang, bageri
- Hälsa, vård och omsorg
- Samhälle, natur och språk
- Individuella programmet

2024–2027

- Verksamheten har identifierat utvecklingsområden när det gäller anpassningar av lokaler och utomhusmiljön. En översyn bör göras utifrån de behov som har lyfts fram.

2028 och framåt

- Inga åtgärder planerade.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Om översynen inte genomförs kommer behov som verksamheten identifierat inte att kunna åtgärdas.

3.10 Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen består av tre skolformer; kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare (SFI). Utgångspunkten för vuxenutbildningen ska vara elevens behov och förutsättningar. Utbildning sker kontinuerligt under hela året.

Sektorn räknar med att volymen inom den kommunala vuxenutbildningen och SFI ökar, bland annat beroende på nya och kommande reformer, till exempel utbildningsplikt för nyanlända. Volymen kan även ändras beroende på det allmänna konjunkturläget i samhället och styrning innehåll i verksamheten. Antal studerande under året varierar.

Den samlade migrationsprognosen de kommande åren är osäker. En trend är färre en-personhushåll och fler familjer med barn vilket innebär en lägre andel vuxna. Sammantaget återstår en potentiell ökning av antalet personer med behov av SFI-undervisning.

I Kungälv bedrivs utbildningen i inhyrda lokaler med adress Borgarparken 28, mitt emot Mimers Hus. Undervisning sker även i lokaler inne i Mimers hus (samläsning med yrkesprogram). SFI har huserat i två klassrum i C-huset från och till. Rektors bedömning är att lokalerna används effektivt för sitt syfte. En översikt och planering för löpande samarbete med gymnasiets lokaler pågår.

Följande utbildningar erbjuds:

- Distansutbildning
- Eftergymnasial utbildning
- Grundläggande utbildning
- Gymnasiekurser
- Lärlingsutbildning
- Läs-och skrivforum
- SFI, svenska för invandrare
- Särskild utbildning för vuxna (SÄRVUX). Bedrivs i Trekungagymnasiet.
- Yrkesutbildningar

2024–2027

- Verksamheten bedrivs i inhyrda lokaler, varför samarbete och dialog med hyresvärd kring behov behöver ske löpande.

2028 och framåt

- Verksamheten har inte kunnat identifiera behov så långt fram då det bland annat är beroende av hur behoven av SFI kommer att se ut.
- Ökad samlokalisering med gymnasiet.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Inga specifika konsekvenser att redovisa.

3.11 Kultur

Inom kulturverksamheten bedrivs kulturskola, allmän kulturverksamhet, bibliotek och teater. Flera projekt inom kommunen, och i samarbete med externa parter, samordnas och projektleds genom allmänculturen. Exempel på programverksamheter är konserter, bio, föreläsningar, teaterföreställningar, konstutställningar, skapande aktiviteter samt offentlig konst och kulturarvsfrågor.

3.11.1 Kulturskolan

Kulturskolans uppdrag är att erbjuda barn och ungdomar undervisning i instrument, ensemble, sång, dans, slöjd, bild, musikal, teater och kör. Kulturskolan har även ett uppdrag att synas och höras i kommunens alla delar. Det finns även en öppen verksamhet som bland annat består av drop-in-Skapateljé och kulturfritidsgården KultLab samt lovverksamhet. Verksamhetens utvecklingsarbete fokuserar på samarbete med andra kulturverksamheter, skola och föreningsliv samt en utveckling av kursutbudet. Målsättningen är att nå ut till alla barn i kommunen och att kunna möta alla barn utifrån deras behov och förutsättningar.

3.11.2 Bibliotek

Kommunen har förutom huvudbiblioteket i Mimers Kulturhus, som är ett integrerat folk- och gymnasiebibliotek, bibliotek på samtliga serviceorter: Diseröd, Kode, Kärna, Marstrand och Ytterby. Biblioteken är viktiga mötesplatser i kommunen. Med generösa öppettider och meröppet på fyra bibliotek, vilket innebär tillgång till biblioteken 6–22 alla dagar i veckan året runt, har besökare möjlighet att ta del av bibliotekstjänster som utlån av litteratur i tryckt och digital form, handledning i elektroniska resurser och informationstjänster. Ett gemensamt bibliotekskort för Bibliotek i Väst ger tillgång till sju kommuners mediebestånd. Biblioteken anordnar aktiviteter kopplade till läsförmedling, digital delaktighet och stärkande av fri åsiktsbildning. Målgruppen är alla Kungälvbor och besökare till kommunen. Prioriterade grupper i bibliotekslagen är personer med funktionsvariation, nationella minoriteter, personer som har annat modersmål än svenska samt barn och ungdomar.

Befintliga bibliotek:

- Huvudbiblioteket i Mimers hus är även gymnasiebibliotek och bibliotek för vuxenutbildningen
- Filialbibliotek Kode (meröppet)
- Filialbibliotek/skolbibliotek Diseröd (meröppet)
- Filialbibliotek/skolbibliotek Kärna (meröppet)
- Filialbibliotek/skolbibliotek Marstrand (meröppet klart enligt plan hösten 2021)
- Filialbibliotek/skolbibliotek Ytterby

2024–2027

- Ytterby bibliotek blir en del av ombyggnationen av Ytterbyskolan som planeras vara färdig 2026.
- Undersöka möjligheten att anpassa huvudbiblioteket till ett meröppet bibliotek.
- När ny skola byggs i Kode bör möjligheten till integrerat, meröppet folk- och skolbibliotek i byggnaden övervägas.
- Utveckling kulturlokaler med kringliggande miljöer inklusive barnteater.

2028 och framåt

- Verksamheten ska vara en del av planerade nya hallarenan på Yttern.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

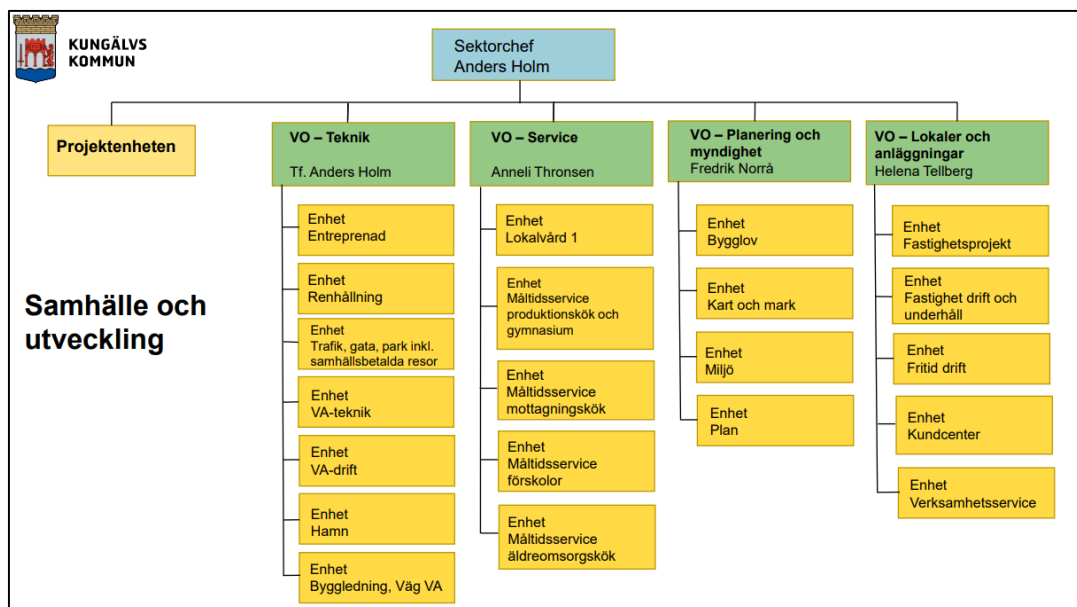
- Biblioteksverksamheten ges inte möjlighet att expandera och breddas till fler målgrupper, både centralt och i kommundelarna.

3.12 Kompetenscentrum

Sedan 2021 har sektor Bildning och lärande ett nytt verksamhetsområde, Kompetenscentrum. Utgångspunkten är att samla förvaltningens samlade insatser kring arbete, sysselsättning och integration. Fram tills 2021 delade Sektor bildning och lärande och Trygghet och stöd på uppgiften. Från och med mitten av 2023 har enheten Stöd och försörjning även flyttats från Trygghet och Stöd till Kompetenscentrum. Under 2023 pågår arbete med att samlokalisera delar av enheten till centralt belägna lokaler kopplade till Vuxenutbildningens lokaler. På längre sikt finns målet att hela enheten samlokaliseras till centralt belägna lokaler.

4. Sektor Samhälle och utveckling

Sektorn är organiserad i fyra verksamhetsområden och en projektenhet.

4.1 Verksamheter i Stadshuset

Byggledning Infra (Väg/VA), VA Teknik, Trafik Gata Park (TGP), Renhållning, Bygglov, Kart och Mark, Miljöenheten, Planenheten, Fastighetsprojekt, Verksamhetsservice samt Kundtjänst utgår samtliga från Stadshuset och har inga ytterligare lokalbehov.

4.2 VA drift och Entreprenad

VA drift och Entreprenad är idag lokaliserade på Filaregatan 15 i Ångegärde/Skålebräcke verksamhetsområde. Målsättningen är att verksamheten i framtiden ska finnas i samma lokaler som övriga drift-och jourverksamheter i kommunen. Fastighet Drift och underhåll samlokaliseras då tillsammans med VA drift och Entreprenad. Bedömningen är att det finns stora samordningsvinster i en sådan samlokalisering.

4.3 Marstrand hamn

Hamnverksamheten driftar och underhåller färjor, gästhamnar och fasta båtplatser i Marstrand samt hamnen på Fästningsholmen i Kungälv. Hamnverksamheten sköter även ett antal badplatser i samarbete med Fritid. I hamnverksamheten ingår även samlastningen av gods mellan Koön och Marstrandsön. Under sommarhalvåret fördubblas personalen i verksamheten till följd av antalet besökare i Marstrand. Verksamheten har hamnkontoret i inhyrd lokal på Hamngatan 33 i Marstrand. Hamnverksamheten har flera smålokaler för gästhamnsverksamhet (toaletter, duschar och tvättstuga för hamngäster, personalutrymmen, förråd) samt ett större förråd på Koön. Verksamheten har inte aviserat några förändrade lokalbehov.

4.4 Lokalvården

Verksamheten arbetar med inomhusmiljön i kommunens lokaler. Lokalvårdsavtal med kommunens verksamheter finns på ca 177 435 m², det är verksamheterna som reglerar vilken städnivå som ska tillämpas i lokalerna. Lokalvårdens administration har sina lokaler i Stadshuset. Det är viktigt att lokalvårdens anpassningar samplaneras med Bildning och lärandes och Trygghet och stöds verksamhetsförändringar. Även vid nybyggnation och planering av ytskikt behöver lokalvårdens kompetens tillvaratas.

4.5 Måltidsservice

Inom måltidsverksamheten produceras och distribueras måltider till kärnverksamheternas brukare/elever/barn. Måltidsservice ansvarar för hela processen från planering till servering. Kunden erbjuds likvärdiga måltider beroende på åldersgrupp. En vanlig dag produceras ca 9500 lunchportioner varav 1 000 portioner är specialkost/anpassad kost. Måltidsservice har 9 tillagningskök och 46 mottagningskök. Måltidsservice administration har sina lokaler i Stadshuset.

Tillväxten i kommunen ökar vilket innebär fler elever i förskolor och skolor. Det ökande elevantalet inom förskola, skola och skolbarnomsorg innebär att samtliga antal serverade måltider (frukost, lunch och mellanmål) ökar i volym. Med ökat antal elever som intar fler måltider på plats i förskola och skola, räcker inte nuvarande lokaler, sittplatser, serveringsvagnar, kyl & frys, förråd, sophantering, samt övrig fast köksutrustning. Den ökande belastningen innebär att ventilationen i vissa kök blir bristfällig och kommer hanteras i de kommande årens underhålls-och reinvesteringsåtgärder.

Miljöenheten har i sin myndighetsutövning tilldelat några verksamheter påpekanden inom dessa områden. Om det kommer ålägganden från Miljöenheten görs åtgärder i köken. Måltidsservice har genom olika insatser försökt att anpassa sin verksamhet för nå en bättre balans. Exempel på insatser är fler leveranstillfällen från leverantörer och ändrad leverans från kyld till varm mat i några mottagningskök. Det är inte alltid som dessa anpassningar inte är tillräckliga för att möta upp förskola och skolas ökande volymer. I flera skolor planeras byggnation nya kök så som till exempel Diseröd, Ytterby och Kärna.

Sammanfattningsvis så ökar belastningen i de flesta befintliga kök och matsalar i samtliga geografiska områden. Det är viktigt att anpassningar inom måltidsverksamhet följer Bildning – och lärandes och Trygghet - och Stöds verksamhetsförändringar. Vid nybyggnation och ombyggnation deltar Måltidsservice i planeringen för att kunna dimensionera och välja typ av kök.

Behov och planering för 2024–2027

- Lokalanpassningar i befintliga kök enligt myndighetskrav och/eller för att hantera volymökningar eller förändrat arbetssätt.
- Hantera ökat behov av kommunens lagerkapacitet för livsmedel för kris och beredskapslager (1–2 veckor extra lagerhantering i alla kök). (Arbete påbörjat med inventering av nuvarande lagerkapacitet i samtliga kök).
- Planering av leverans av mat och verksamhet i förskolornas tillfälliga avdelningar.
- Åtgärder av arbetsmiljö i de äldre köken: Höga temperaturer inne i kök på delar av året, problem med varm vattenånga. Lösningar med kyla, ventilationsförbättringar mm.
- Diseröds skolan nytt kök och matsal ingår tillbyggnad av Diserödsskolan klar 2025 (ersätter gammalt kök och matsal)
- Byggnation Kärna skola ny matsal och kök 2024/2025 (ersätter gammalt kök och matsal)

KUNGÄLVS KOMMUN

- Kök och matsal i samband med byggnation av nya skollokaler för åk 3–6 i Kode- detaljplan påbörjad, tidplan för byggnation beroende av detaljplanen. (ersätter gammalt kök och matsal)
- Ombyggnation/renovering av Ytterbyskolan i etapper, nybyggd del med nytt kök och matsal klar 2025/2026. Ersätter gammalt kök och matsal som rivs.

Åtgärder i köken inom äldreomsorgen

- Nytt äldreboende i Änggårde Kungälv klar 2025. Kommer endast ha mottagande avdelningskök, produktion sker i centrala Kungälv-Ytterby.
- Samarbete/samverkan med ToS äldreboenden- planering av flöde, logistik, maskiner på varje avdelningskök.
- Mimers restaurangkök- ställs om till äldreomsorgsproduktion, bageri, mat, mm. Flytt av produktionsspår måltidsleveranser äldreomsorg från Thorild kök till Mimers före detta restaurangskolans kök.
- "Interna butiker" på vård-och omsorgsboendena. Lager av livsmedel för avdelningar inom äldreomsorgen. Utveckla konceptet för måltidsleveranser inom äldreomsorgen. Identifiera och hantera behov av utökat måltidsutbud (en-portions rätter – frysta/kylda rätter, mm)
- Måltidsmiljö- på avdelningar inom boenden. Flexibilitet i möbler och övrig inredning för att möjliggöra ökad nyttjandegrad och trivselfaktorer för omsorgstagarna.
- Ökad delaktighet för omsorgstagarna: gemensamhetsytan, måltidsplanering

Behov och planering 2028 och framåt

- Nya förskolor Kungälv och Ytterby i enlighet med övergripande tidplanen
- Tillbyggnad/ombyggnad Ulvegärde förskola ink kök
- Koön, flexibla lokaler för förskola och grundskola ink kök och matsal

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

Om inte Måltidsservice behov av kök, matsalar samt förvaringsutrymmen tillgodoses kan detta påverka matupplevelsen för gästerna, antal sittningar och lunchtider för elever/förskolebarn. Bristerna i köken påverkar arbetsmiljön för Måltidsservice anställda. Medarbetarna inom Måltidsservice är en utsatt yrkesgrupp som utför ett tungt arbete med lyft och förflyttningar i köksmiljö. De tillkommande faktorerna såsom hårt belastade kök, undermålig ventilation samt matsalar med för lite kapacitet, innebär en än tyngre arbetsbelastning. Det kan leda till problem med kompetensförsörjning och ökade sjuktal.

4.6 Fastighet drift och underhåll

Kommunens totala förvaltningsyta inklusive inhyrda lokaler är ca 290 000 kvadratmeter. Kungälv kommun förvaltar ca 215 objekt. Fastighetsdrift och underhåll utför tillsyn och skötsel, felavhjälpande underhåll och planerat underhåll i kommunens fastighetsbestånd. Enheten har även ansvar för de fastighetsanknutna investeringar och reinvesteringar som utförs i kommunens fastigheter. Verksamheten utgår idag från Herr Arnes gata. Lokalerna finns i en fastighet som ligger inom ett framtida exploateringsområde. På sikt ska omlokalisering ske till andra lokaler. Det finns goda samordningsvinster av att samlokalisera driftverksamheten tillsammans med övriga driftverksamheter inom VA och Entreprenad.

4.7 Fritid

Verksamheten driftar idrottsanläggningar som isrinkar, simhall/utabad, fotbollsplaner, idrottshallar, motionsslingor och havsbad.

4.7.1 Beräkningsgrunder för lokalbehov för idrott och rekreation

Behovet styrs inte enbart genom fasta beräkningsgrunder utan för att analysera lokalbehoven så finns ett antal parametrar som påverkar:

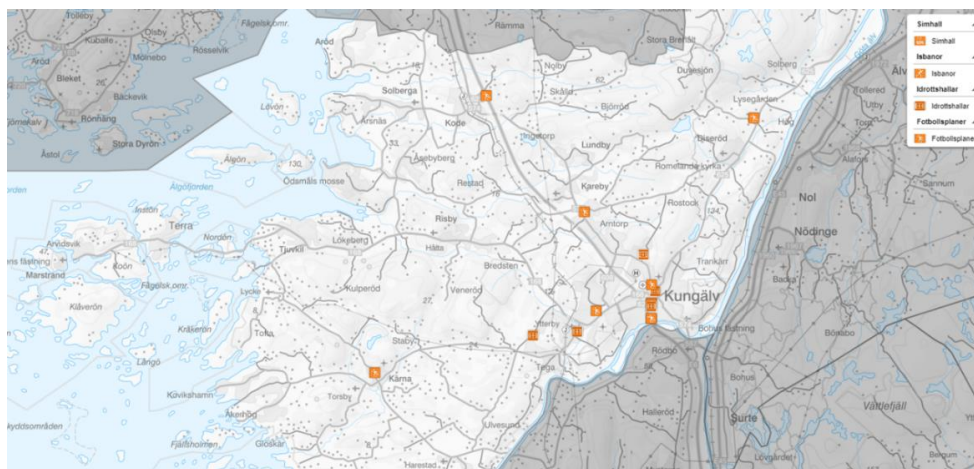
- Antal föreningar som bokningsbara tider i lokalerna skall fördelas mellan.
- Antal aktiva 7–20 åringar, d.v.s. föreningarnas verksamhet samt befolkningsprognos.
- Föreningslivets önskemål och politisk styrning

Kommunen växer och kraven och behoven på nuvarande fritidsanläggningar ökar samtidigt som behovet av nya anläggningar och mötesplatser också ökar. Fritidsområdet förändras över tid då nya fritidsvanor, idrotter och föreningar ständigt tillkommer.

4.7.2 Kommunala idrottsanläggningar

Fritidsanläggningar är främst bokningsbara idrottsplatser och idrottshallar som nyttjas av kommunens idrottsföreningar.

Karta: Fritidsanläggningar för idrott.

Som framgår av kartan ovan så finns, bortsett från fotbollsplaner, nästan alla anläggningar placerade i Kungälv och Ytterby och väldigt få i övriga serviceorter. Kärna fick en fullstor idrottshall under 2022

och i Diseröd pågår byggnation av en fullstor idrottshall som ska stå klar 2024. I de övriga serviceorterna finns skolornas idrottssalar som är bokningsbara på kvällar och helger.

4.7.3 Idrottshallar

Det finns sex fullstora idrottshallar (sju hallgolv) i kommunen. Hallarna är placerade i Kungälv centrum, Munkegärde, Ytterby och Kärna. Kungälvs föreningar som utövar traditionell inomhusidrott, likt handboll, innebandy, badminton mm har företräde i hallarna. Tiderna i hallarna fördelas enligt en fördelningsmodell baserad på föreningarnas storlek (antal aktiva mellan 7–20 år).

Det är mycket stor efterfrågan på tider i hallarna och många föreningar upplever att de inte får tillräckligt med tider utan får i stället tacka nej till nya ungdomar som vill delta. Gällande fullstora hallgolv så ligger Kungälv i jämförelse med andra kommuner i landet sämre till och kan uppvisa ett relativt lågt antal golv per 10 000 inv. Antal inomhusföreningar ökar också i Kungälv genom att basket och futsal tillkommit de senaste åren.

Utöver de fullstora hallgolven finns även mindre idrottssalar på ett antal av kommunens grundskolor: Kärna, Håltå, Ytterbyskolan, Marstrand, Kareby, Diseröd, Sandbackaskolan, Munkegärdeskolan, Kullen, Övre Fontin, Kode och Tunge.

Behov och planering för 2024–2027, samt 2028 och framåt

- En idrottshall i Diseröd står klar 2024.
- Vid byggnation av hallarena på Yttern byggs idrottshallar som ger ett tillskott på 3 hallgolv enligt nuvarande planeringen (en matchhall som kan bli två träningsgolv samt en träningshall).
- Om och tillbyggnad Munkegärdehallen, bland annat anpassningar för inomhusgrenar friidrott.

4.7.4 Anläggningar med isytor

Oasen ishall

Ishallen i Oasen Is- och Simhall är en fullstor ishockeyrink med verksamhet för både hockey och konståkning. Både Ishockeyklubben och konståkningsklubben har sina kanslier i lokalerna. Då detta är den enda ishallen i kommunen så måste två ishockeyklubbar och en konståkningsklubb dela på tiderna i hallen. Detta innebär att hallen är i stort sett helt fullbokad nästan hela året bortsett från perioden maj-juni. Behovet av mer isyta är överhängande.

Skarpe Nord

Skarpe Nord används som bandybana utomhus vintertid. (Ett konstgräs har funnits på ytan sommartid men inför säsongen 2022 flyttades konstgräset till Munkegärde då bandybanan inte längre tål att gräset rullas ut på våren.) Under vinterhalvåret bedriver tre föreningar bandyverksamhet på anläggningen. Utöver detta så har allmänhetens åkning öppet vissa tider.

Gällande bandy bedriver kommunens föreningar i huvudsak sin verksamhet på Skarpe Nord. Kareby IS damlag har gått samman med Surtes damlag och har numera huvuddelen av sin verksamhet i Ale Arena i Bohus. Under säsongen ställer det varma klimatet till det på Skarpe Nord. Det innebär att bandyföreningarna tvingas söka kompletterande isytor i andra kommuner. Problemet för föreningarna är dock att isen inte är tillgänglig när seriematcherna startar och rådande klimatläge gör det svårt att hålla en god kvalitet på isen.

Behov och planering isytor 2024–2027 samt 2028 och framåt

- När hallarena på Yttern byggs så kommer Skarpe Nord's bandyplan att ersättas av en bandyhall. Skarpe Nord avvecklas som is-anläggning.

4.7.5 Simanläggningar

Oasen simhall

Oasen används av Bildnings och lärande, idrottsföreningarna samt är öppen för allmänheten vissa tider. Anläggningen används även av utförare inom rehab och babysim. Det finns en 25-meters bassäng, en rehab-bassäng och en liten "plaskis" för småbarn. I lokalerna på Oasen finns även en del av Trygghet och Stöds hälsofrämjande verksamhet som riktar sig till äldre. Verksamheten erbjuder anhörigstöd och kultur/fritidsverksamhet.

Oasen som byggnad är i dåligt skick.

Akuta investeringar genomförs under 2023 och 2024 för att hålla tillräcklig standard för att möta myndighetskrav i badet. Förvaltningen arbetar för att begränsa insatserna i anläggningen till det mest nödvändiga. Målsättningen är att i första hand endast vidta de åtgärder som krävs för att kunna hålla anläggningen öppen och därmed minimera kostnaden för investeringar. Här måste betonas att åtgärderna i Oasen endast är av kortsiktig karaktär. En utredning som genomförts på Oasen pekar på att behovet av åtgärder i byggnaden skulle bli mycket omfattande vid en eventuell renovering. Det handlar om att hantera problem med dåliga fläktsystem, fukt i simhallens tak och väggkonstruktioner, vattenläckage genom golv till nästa våning, vattenreningssystem och sättningar i anslutningar. Det finns också en arbetsmiljöproblematik som behöver tas om hand i samband med övriga åtgärdsbehov.

Anläggningen bedöms därmed ha omfattande underhålls-och reinvesteringsbehov och saknar idag kapacitet för det behov av simbassänger/undervisningsbassänger samt isytor som finns hos föreningsliv och medborgare. Att renovera Oasens sim- och ishall för ett långsiktigt bevarande samt höja kapaciteten skulle innebära mycket stora investeringssummor, uppskattningsvis motsvarande en kostnad för en nybyggnation av en ny anläggning.

När nya ishallar och simhall uppförs på arenaområdet på Yttern kan en avveckling ske av Oasens byggnad.

Behov och planering 2024–2027 samt 2028 och framåt

- För att kunna hålla Oasens simhall öppen fram till ny simhall byggts kommer en rad åtgärder att göras i byggnaden och installationerna.
- Tillgången till bassängyta för medborgarna i Kungälv kommun är lägre än riksgenomsnittet. När hallarena på Yttern byggs kommer en ny simhall att kunna ersätta Oasens simhall. Uppdraget i arenan är en 50-metersbana vilket kommer att öka kapaciteten för skolor, föreningar och allmänhet. Även rehab/undervisningsbassänger och en mindre "plaskis" likt idag planeras.

Utebadet

Utebadet ligger nere vid älven, i närheten av Skarpe Nord, i centrala Kungälv. Badet ägs av Kungälv kommun och drivs i föreningsdrift på uppdrag av kommunen. På Utebadet finns en uppvärmd 50-metersbassäng med 8 banor, en uppvärmd liten lekbassäng, stora gräsytor samt en kiosk.

Behov och planering 2024–2027

- Utebadet är av äldre modell och under de senaste åren har viss upprustning skett för att upprätthålla funktionen i anläggningen. Åtgärder görs löpande för att hålla badet i drift. Bland annat byte av bassängtäckning.

Konstgräsplaner

Konstgräsplaner finns i Kungälv, Ytterby, Diseröd, Kareby, Kärna och Kode. Marstrand saknar i dagsläget konstgräsplan men har en 7-manna naturgräsplan.

Behov och planering 2024–2027

- Några av konstgräsen börjar närma sig slutet på sin livslängd och kommer behöva ersättas. En ny lagstiftning som träder i kraft kommer att påverka vilken typ av konstgräs som får anläggas. Planering för de kommande tio årens reinvesteringar och underhåll av gräsen pågår. Behov finns också av upprustning av omklädningsrum på flera idrottsplatser för fotboll. Planering för åtgärder sker löpande i underhålls- och reinvesteringsarbetet.

4.7.6 Jämförelser med andra kommuner

Vid jämförelse med andra kommuner i landet så används nyckeltal, antal/10000inv. Denna sammanställning visar jämförelser för anläggningar med mest verksamhet och med alla kommuner, ovägt medel.

Uppgifterna är hämtade från Kommun och Landstingsdatabasen Kolada.

Anläggning	Kungälv	Alla kommuner
11-manna konstgräs	1,13	0,83
Idrottshall (golv)	1,13	2,11
Ishallar	0,23	0,64
Inomhusbassäng	0,23	0,64

antal/10 000 invånare

4.7.7 Folkhälsa - Anläggningar för rekreation och motion

Kungälv kommun har anläggningar som inte är bopningsbara och som nyttjas av allmänheten i rekreatiöns- och motionssyfte. Entrékostnad gäller för utebadet i övrigt är dessa anläggningar kostnadsfria att använda. Utöver ovan anläggningar så finns ett antal bouleanor som drivs av föreningar, bland annat vid Yttern och Romevi.

Anläggning	Kungälv Norra	Kungälv C,V,Ö	Ytterby	Kareby	Diseröd	Håltå	Marstrand	Kode	Kärna
Offentlig Badplats	0	0	0	0	1	0	3**	4	1
Utomhusbassäng	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Motionsspår	0	3	1	0	1	0	0	0	1
Vandringsleder	0	3	2	0	0	0	4	0	0
Skjutbana	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Skatepark	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Utegyrn	0	2	0	0	0	0	0	0	0
Parkour	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Näridrottsplatser	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Tennisplaner	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Bouleanor	1	4	1	0	0	0	1	0	1*
Beachvolleyboll	0	1	0	0	0	0	0	0	0

4.7.8 Uppdraget för en samlad idrottslösning: hallarena på Yttern

Preliminär illustration av volymer i detaljplanen - det blir inte exakt så här!

Detaljplanens Etapp 1 i området innehåller idrottshallar och centrumfunktioner. Projektering och byggnation av de olika hallarna planeras till 2023–2028. Innehållet i idrottshallarna är isytor, simhall och hallar för inomhusidrott. Därutöver planeras bland annat samlings- och undervisningslokaler, daglig verksamhet och lokaler för andra föreningsaktiviteter än idrott. I området planeras även för utomhusanläggningar så som utegym, lekplats, skatepark och spontanidrott. Ett nytt konstgräs stod klart våren 2023.

Arenaområdet och dess omgivningar innehåller fler detaljplaneetapper där det ska planeras för bostäder, kontor och andra funktioner som kan bidra till stadsutvecklingen. Ytternområdet i sin helhet kommer att utvecklas under en tidsperiod som sträcker sig minst över innevarande period och utblicken dvs 2024–2027 samt 2028–2031.

Planering 2024–2027 samt 2028 och framåt

- Byggnation av arenaområdet med idrottshallar/simhall/ishallar

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- När föreningar inte får tillgång till anläggningar tvingas barn och ungdomar att åka långa vägar till andra kommuner eller slutar med idrotten.
- Stora renoveringsbehov på gamla anläggningarna som inte åtgärdas kan leda till kostsamt akut underhåll.

4.8 Kommunala byggnaders tekniska status

4.8.1 Underhåll- och reinvesteringarbehov

Underhålls och reinvesteringaråtgärder syftar till att både upprätthålla värdet på fastigheterna och ändamålsenligheten på lokalerna. Äldre byggnader som har eller är på väg att passera sin tekniska livslängd får ofta problem med högre energiförbrukning, sämre inomhusklimat/arbetsmiljö, högre driftkostnader samt att lokalernas utformning och nyttjande inte ligger i linje med dagens krav och förväntningar. Genom löpande underhåll och reinvesteringar kan byggnadernas funktion och tekniska status upprätthållas. När underhållet blir eftersatt påverkar det både byggnadens funktion och hyresgästens verksamhetsutövning. Kostnaderna för akuta åtgärder stiger och risken finns att byggnaden blir så dålig att den måste ersättas. Genom att ha en väl fungerande underhålls- och reinvesteringarplan samt möjlighet att budgetera för insatserna kan fastighetsbeståndet upprätthålla sitt värde och sin funktion.

4.8.2 Statusbedömningar och åtgärder

Bedömningarna görs med hjälp av en samlad kompetens från varje disciplin inom Fastighet. Byggnaderna får en bedömning baserat på stomme, fasad, tak, teknik (ventilation/värme/sanitet/el), invändigt skick samt brandskyddsnivå. Målet med statusbedömningarna är att få en behovsbild för planering av underhåll enligt underhållsplanen, reinvesteringar samt större åtgärder som stora lokalanpassningar/ investeringar eller rivning/avyttring.

Vid bedömningen tas även hänsyn till de verksamhetsbehov som hyresgästerna, dvs kärnverksamheten har och hur byggnaderna påverkar dem. Då kan även frågor som rör krav på verksamhetsutövning och tillgänglighet tillkomma. En kombination av stora fastighetstekniska satsningar och behov anpassning av lokalerna kan leda till att åtgärderna samlas i ett större projekt. Rena underhålls- och reinvesteringarbehov hanteras i Fastighets underhållsplanering.

Alla investeringar såväl enskilda objekt, som åtgärder inom särskilda potter, prövas enligt 4-stegsprincipen.

1. Organisation. Kan vi vidta åtgärder som påverkar verksamhetens behov eller arbetssätt så att frågan löses?
2. Lokalanpassningar. Kan vi vidta åtgärder som ger effektivare utnyttjande av befintliga tillgångar ex lokaler, inventarier?
3. Om/tillbyggnad. Kan vi vidta begränsade ombyggnads-/kompletteringsåtgärder?
4. Nyinvesteringar/större ombyggnader/inhyrning. Kan frågan inte lösas med de tre ovanstående punkterna behöver en nyanskaffning av lokaler ske.

KUNGÄLV KOMMUN

5 Sektor Trygghet och stöd

Beskrivning av sektorn

Sektor Trygghet och Stöd ska arbeta med samhällets välfärdssystem och ska främja att människor får ett värdigt liv avseende välbefinnande, ekonomisk och social trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor genom inflytande och aktivt deltagande i samhällslivet med en meningsfull tillvaro tillsammans med andra.

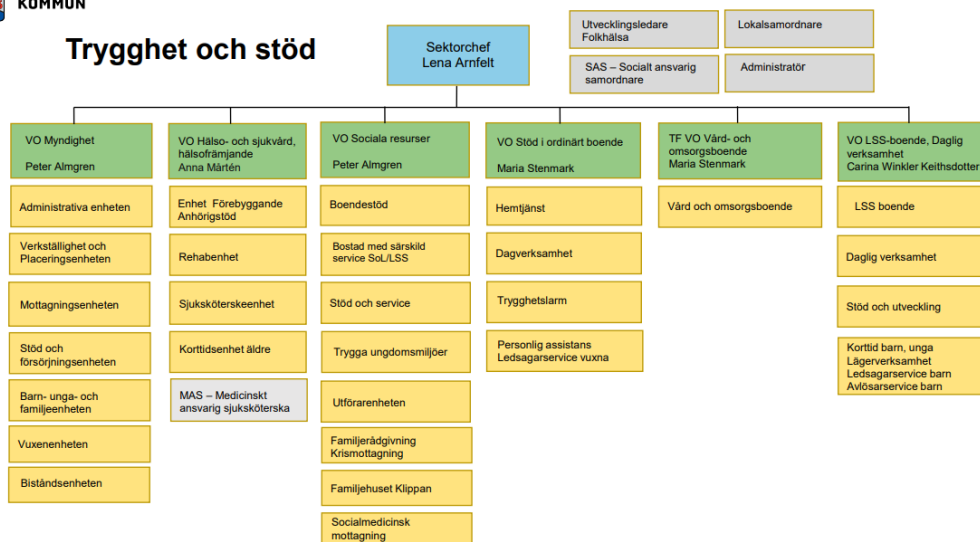
Sektorn är uppdelad i följande verksamhetsområden:

- Myndighet
- Hälso- och sjukvård, hälsofrämjande
- Stöd i ordinarie boende
- Sociala resurser
- Vård- och omsorgsboende
- LSS-boende, daglig verksamhet

KUNGÄLV
KOMMUN

Trygghet och stöd

5.1 Verksamhetsområde Myndighet

5.1.2 Myndighetsutövningsenheterna

Myndighetsutövningsenheterna är lokaliserade i Stadshuset. Utförarenheterna inom IFO-verksamheten är utlokaliserade centralt i Kungälv.

- Familjerådgivning
- Socialmedicinsk mottagning
- Utförarenheten för Barn och Unga.

5.1.2 Boende

Boende avser hyreskontrakt där socialtjänsten är kontraktssinnehavare. Det innebär att kommunen hyr en bostad av ett kommunalt eller privat bostadsföretag och i sin tur hyr ut bostaden i andra hand till den boende. Hyreslagen gäller vilket bland annat innebär att uppsägning av kontrakt inte får ske på andra skäl än vad Jordabalken, kap 12. "hyreslagen" reglerar.

Sociala kontrakt avser hyresavtal där en boende tecknar andrahandskontrakt med kommunen och kompletterande avtal om avstående av besittningsskydd för en viss tid enligt Jordabalken 12:45. Målet är att den boende ska kunna överta förstahandskontraktet.

Träningslägenhet är ett boende för vuxna personer som exempelvis på grund av missbruks, psykiska eller allvarliga sociala problem behöver stöd från socialtjänsten för att få och klara ett eget boende. Den som beviljas insatsen träningslägenhet har ofta stort behov av stöd och tillsyn. Träningsboende är en tidsbegränsad insats.

Referenslägenhet är ett boende som syftar till att ge referenser för att kunna få kontrakt på den öppna bostadsmarknaden. Referensboende är en tidsbegränsad insats.

Ungdomslägenheter – är mindre lägenheter som kan möta unga personers behov. Unga vuxna med särskilda skäl att flytta hemifrån kan exempelvis vara en ungdom som varit placerad i familjehem.

Jourlägenheter avser lägenheter som är avsedda att möta ett kortsiktigt behov av boende i ärenden som beviljats akut boende. Lägenheterna är ofta grundmöblerade för att möjliggöra snabb in- och utflytt. Målgrupper för denna typ av boende är exempelvis brottsutsatta, barnfamiljer som är i akut bostadslöshet, hit räknas även nyanlända som inte är anvisade till kommunen utan söker bostadsort på egen hand och har tackat nej till Migrationsverkets anvisning.

Bostad först - Grundtanken är att bostad är en mänsklig rättighet som inte ska villkoras med krav på förändring. Boendeformen utgår i stället från hyreslagen och att individen ska få det stöd den behöver för att kunna följa den. På sikt ska den stabila boendesituationen ge individen förutsättningar för att kunna förbättra sin livssituation även på andra områden. Socialstyrelsen har sammanställt resultat av forskning om Bostad först och andra boendelösningar för hemlösa personer i en systematisk kartläggning. Bostad först finns med i Socialstyrelsens Nationella riktlinjer från 2017. I dagsläget sker tilldelning av lägenheter genom avtal tecknade med i första hand allmännyttiga bostadsbolag. Avtal finns med bland annat Kungälvsbostäder 2,8 procent och Förbo 4 procent.

Totalt förfogar kommunen över ca 133 bostäder som fördelas på de olika kontraktstyperna, fördelning av bostäder mellan kontraktstyperna styrs av socialt boende. Av dessa är 34 bostäder som hyresgästen inte kan överta kontraktet på. Antingen att utifrån att fastighetsägaren säger nej till detta eller att det är kommunägda bostäder. Dessa lägenheter används som genomgångsbostäder i avvaktan på lägenheter där det går att överta kontrakt.

När det gäller stödboende för befintliga lokaler så har Kungälv kommun ett entreprenadavtal med Stadsmissionen som driver Energivägens stödboende i kommunens lokaler. Energivägen har sammantaget 16 platser varav 1 är jourplats. Samtliga platser är fullbelagda och beslut om stödboende verkställs också på upphandlade externa stödboenden. Då målsättningen för perioden är att i så stor utsträckning som möjligt kunna verkställa beslut i verksamhet i egen regi så ökar behovet av plats på stödboende i kommunen eller av andra insatser för att kunna arbeta förebyggande och ge mer stöd i hemmet så att individen klarar av att bo hemma.

Behov och planering för perioden 2024–2027

- Kommunen har ett ansvar att tillgodose kommuninnevånarnas behov av bostäder i sin planering. Ett verktyg för kommunen i detta avseende är det allmännyttiga Kungälvsbostäder som är den största aktören i Kungälv tillsammans med Förbo. Ett fortsatt samarbete med allmännyttan och övriga hyresvärdar behöver ske för att lösa behoven av bostäder.
- I samband med exploateringar av kommunal mark finns möjlighet att hantera frågor som rör social hållbarhet genom att kravställa vid markanvisningar och markförsäljningar av kommunal mark.
- Under perioden fokuserar Trygghet och stöd på att tillse att det finns insatser på plats i kommunen för att i möjligaste mån kunna verkställa beslut med insatser i egen regi i stället för köp från extern leverantör.
- Sociala kontrakt: Det pågår ett arbete med att motverka inlåsnings effekter av sociala kontrakt. Dels är målet att skapa förutsättningar för en högre självständighet där individen inte behöver vara beroende av socialtjänsten, dels arbeta för att behov möts med rätt insats till rätt kostnad. Målet är att de sociala kontrakten övergår till första handskontrakt med den enskilde.
- Jurlägenheter: Behovet förväntas öka. För närvarande används olika typer av lägenheter/fastigheter. Behovet är jourboenden inom kommunens geografiska gräns då eventuella ersättningar styrs av var boendet är lokaliserat. Det finns för närvarande ca 23 ärenden som har bostad med jourkontrakt efter bedömning att de är berättigade till bistånd med akut boende. Behovet av denna typ av boende förväntas öka och en kostandeseffektiv lösning är att kommunen använder befintliga fastigheter inom kommunen för att verkställa biståndsbeslut för akut boende.
- Bistånd som avser boende (hemlöshet): Prognosen för behov av lägenheter bör kunna uppfyllas inom de avtal som skrivits med fastighetsägare. Avtal finns med Kungälvsbostäder och Förbo. Målsättningen är att i så stor utsträckning som möjligt att verkställa beslut i egen regi. Vissa kontraktsformer som exempelvis referensboende har upphandlats externt.
- Behov av 4–5 mindre lägenheter för ungdomar inom ramen av s.k. hemmaplanslösning d.v.s. bistånd i form av öppenvårdsbehandling/stöd och boende utanför föräldrahemmet.

Behov för 2028 och framåt

- Behoven i utblicksperioden är svår att prognostisera då det är beroende av faktorer som konjunktur, flyktingsituationen, integrering av nyanlända, utvecklingen i bostadsbyggandet mm.
- En striktare målgruppsbedömning kan påverka behovet av alternativa bostadsformer då målet för socialt kontrakt är att individen skall kunna avancera till eget kontrakt. Om övertag av kontrakt inte är möjligt att uppnå så påverkar detta individens möjligheter och kommunens ansvar kvarstå över längre tid och behovet av sociala bostadsformer ökar därmed.
- Kommunen behöver fortsätta att arbeta tillsammans med exploitörer och fastighetsägare som är villiga att hantera sociala frågor som en del av sitt hållbarhetsarbete. I samband med exploateringar av kommunal mark finns möjlighet att ställa krav på socioekonomiska värden.

Konsekvenser om ovanstående behov inte möts

Sektorn får fortsätta att köpa tillfälliga och långsiktiga platser och hitta alternativa boendelösningar till exempel vandrarhem och privata hus. Personerna kan inte erbjudas ett boende där de kan växa och utvecklas samt kommunen riskerar tvingas att köpa boendeplatser externt, vilket medför höga placeringskostnader för kommunen.

5.1.3 Nyanlända

Flyktningmottagandet är en del i Kungälvs befolkningsökning. Det ställer krav på resurser i boenden, skola och i övriga delar inom förvaltningen. Åren 2016–2019 präglades att ett relativt högt mottagande och många boendelösningar skapades. De senaste åren har mottagandet prognos för 2023 är ca 40 individer och för 2024 ca 62 individer. Prognoserna bygger på senaste information från Migrationsverket som anvisar nyanlända till Kungälvs kommun enligt anvisning och bosättningslagen. Det innebär att det är kommunen som är ansvarig.

Under 2023 finns ca 200 kommunala bostäder som genomgångsbostäder, det vill säga för en begränsad tidsperiod. I förvaltningen pågår ett arbete med att personer som bott en längre tid i kommunala bostäder och är ur etableringstiden ska flytta vidare till egna boendelösningar. Det innebär att förvaltningen arbetar för att personer som bor i bostäder där de kan få förstahandskontrakt ska kunna få ta över kontraktet. Personer som bor i bostäder där det inte finns möjlighet till eget kontrakt behöver flytta vidare till annan permanent bostad med eget kontrakt. Uppsägningar sker löpande av kontrakt för att hyresgästerna inte ska få besittningsskydd i kommunala boendelösningar.

Bedömning görs att mottagande av nya anvisningar av nyanlända kommer att kunna hanteras inom befintliga beståndet av kommunala genomgångsbostäder och det finns inget behov av att skapa fler.

Kommunen behöver fortsätta arbetet tillsammans med exploatörer och fastighetsägare för att lösa behovet av fler hyresrätter i kommunen där bostadssökande kan få egna permanenta kontrakt.

Konsekvenser om behov av permanent boende inte kan lösas är att målgruppen blir hemlösa och kommunens ansvar kvarstår då vistelsebegreppet enligt Socialtjänstlagen träder in.

5.2 Verksamhetsområde Hälso- och sjukvård

Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar regleras i hälso- och sjukvårdslagen (HSL) 18 §. Enligt avtal i samband med regionbildningen, och därtill kopplad skatteväxling, mellan kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen har kommunen ansvar för hälso- och sjukvårdsinsatser som utförs av sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast.

Kommunen ska erbjuda en god och säker hälso- och sjukvård till de personer som bor på särskilda boenden, för personer som bor i bostäder med särskild service, för personer under vistelse på daglig verksamhet och till personer med behov av sjukvård i ordinärt boende (hemsjukvård). Hälso- och sjukvårdsåtgärder utförs av legitimerad personal, samt av omvårdnadspersonal på delegation av legitimerad personal.

Sjuksköterskeenheten och Rehabiliteringen är lokaliserade i gemensamma lokaler på Stadshuset.

5.2.1 Korttidsverksamhet

Korttidsplats beviljas utifrån ett biståndsbeslut. Behovet av plats på korttidsboende grundar sig dels i att möta efterfrågan som genereras av utslussning från slutenvård och sjukvård i enlighet med Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutenvård och sjukvård, dels i behov av boende med både habiliterande och rehabiliterande åtgärder för återhämtning så att den enskilde sedan kan återgå till ordinärt boende. Det kan också vara så att en person placeras på korttidsboende i väntan på att kunna verkställa beslut om SÄBO (Särskilt boende).

Korttidsverksamhet bedrivs i lokaler på Lekmannagatan i Ytterby (i samma byggnad som äldreboendet Ytterbyhemmet). På korttidsverksamheten finns 19 platser.

Från och med september 2023 hyrs 14 platser (en halv avdelning) på Kungälv sjukhus in för att hantera kommunens behov av platser för korttidsverksamhet. Lokalen hyrs in från Kungälv sjukhus/Västra Götalandsregionen och korttidsverksamheten bedrivs i kommunal regi med kommunal personal.

Behov och planering perioden 2024–2027

Nationellt i Sverige pågår kontinuerligt en aktiv utveckling till att alltmer vård skall bedrivas i patienternas hem och mindre vård på sjukhus. Fler behandlingar kan utföras polikliniskt genom öppenvård, eller med kortare vårdtid på sjukhus. Detta medför att mer vård utförs i patienternas hem samt att fler patienter kan behöva ökad hjälp och stöd en kort period på korttidsplats innan de kan komma hem. Utifrån detta kommer behovet av korttidsplatser att öka. Korttidsverksamheten behöver dessutom ha platser för patienter i vård i livets slut i något större omfattning än vad kommunen har idag, när patienterna inte vill eller kan vårdas hemma i livets slut.

- Inom de kommande åren behöver kommunens egna korttidsplatser öka och planen är att öka med 5 platser inom befintligt lokalbestånd (från 19 till 24 platser). Arbetet är påbörjat med översyn av lämpliga avdelningar där korttidsplatser kan skapas. I utredningen ingår Lyans avdelning på Ranrikegården där lägenheterna efter hand som de blir tomma skulle kunna konverteras till växelvårds lägenheter. Det är tillåtet att använda sig av växelvårdsformen tex i väntan på en SÄBO placering.
- Avtalet för lokalerna på Kungälv sjukhus gäller 1 sep 2023–1 sep 2024. År 2025 bedöms korttidsplatserna som hyrs på sjukhuset fortsatt behövas på grund av befolkningsutvecklingen med allt fler äldre personer. Dialog sker löpande mellan sjukhuset och kommunen för att undersöka möjligheten till förlängning av avtalet.

Sammanställning totalt antal korttidsplatser: 2023–2027

	2023	2024	2025	2026	2027
Befintliga korttidsplatser i kommunal regi, januari	19	19	19+5	24	24
Utökning korttidsplatser/växelvård egen regi (inhyrda lokaler Kungälv sjukhus) * Bedömt behov	14	14	14*	14*	14*

Behov 2028 och framåt

- Antalet personer över 80 år kommer att öka enligt befolkningsprognosen. Vård utförs i patienternas hem i större utsträckning. Fler patienter kan behöva ökad hjälp och stöd en kort period på korttidsplats innan de kan komma hem. Utifrån detta kommer behovet av korttidsplatser att öka.

Konsekvenser om ovanstående behov inte kan lösas:

- Om brist föreligger minskar möjlighet till avlastning för anhöriga.
- Brukare med behov av korttidsplats får inte plats vilket medför ökning av insatser inom hemtjänst och hemsjukvården.
- Brist på särskilt boende gör att brukare fyller upp korttidsplatserna och att platserna inte räcker till. Detta gör i sin tur att betydande risk finns för att kommunen inte kan ta hem patienter från sjukhus som är utskrivningsklara, vilket snabbt medför betalningsansvar och stora kostnader för kommunen. 2023 kostade en betalningsansvarsdag 10 500 kr/dygn.

5.2.2 Hälsofrämjande verksamhet

Inom verksamhetsområde hälso- och sjukvård ingår även hälsofrämjande verksamhet som riktar sig till äldre. Lokalen där verksamheten erbjuder anhörigstöd och kultur/fritidsverksamhet finns centralt lokaliserad på Oasen. Dessutom ingår "Träffpunkt Kvarnkullen" (tidigare Rexegården) och träffpunkt Lekmannagatan/Ytterby i verksamhetsområdet. (Lokalen som används för anhörigstöd idag har begränsade utrymmen för gruppverksamhet.)

Behov och planering 2024–2027

- Fortsatt verksamhet i enlighet med ovanstående beskrivning.

Behov 2028 och framåt

- Ett centralt placerat anhörigcenter i en större omfattning med möjlighet att utveckla verksamheten.

För Hälsofrämjande verksamhet med anhörigstöd och kultur/fritidsverksamhet finns en målsättning om att ha ett center för hälsofrämjande verksamhet i större omfattning. Om hälsofrämjande verksamheten skulle ges möjlighet att bedriva verksamhet i en större lokal med ändamålsenliga utrymmen kan utbudet för kommuninvånarna breddas. Även stödet till anhöriga skulle kunna breddas ytterligare genom att anhöriga kan erbjudas social gemenskap med andra i liknande situation, vara med i studiecirkel, delta i träffpunkter, träffa anhörigkonsulenter, medverka i anhörigföreningen med mera. Optimal placeringen för verksamheten är centralt med närhet till kollektivtrafik.

5.3 Verksamhetsområde Vård- och omsorgsboende

5.3.1 Befintliga lokaler

I Kungälv Kommun finns sex vård- och Omsorgsboenden med sammanlagt 332 lägenheter i egen regi. Dessutom finns 54 upphandlade lägenheter i Vård och Äldreomsorgsboende som drivs i extern regi. Det finns också två före detta servicehus som är under avveckling. Utfasningen sker succesivt efter hand som hyresgästen flyttar ut eller när bostadsbolaget godtar nuvarande hyresgäst som kontraktsinnehavare i sitt bestånd. Någon tidsangivelse finns inte att uppge då ovan faktorer styr utfasningen. Rexegården har idag fyra lägenheter kvar att växla ut till Kungälvbostäder och Sörgården har också 2 lägenheter kvar att växla ut till Förbo.

Äldreboende	Plats	Antal lägenheter
Ekhaga	Diseröd	52
Gläntan/Kaprifolen	Kärna	44
Solhaga	Kode	51
Ranrikegården	Kungälv	50
Ytterbyhemmet	Ytterby	92
Båtsmansgården	Kungälv	43
Attendo (extern regi)	Ytterby	54

Ekhaga i Diseröd

Här finns 52 lägenheter. Storleken varierar mellan 25–32 kvadratmeter.

Gläntan/Kaprifolen i Kärna

Gläntan har 16 lägenheter och Kaprifolen 28 lägenheter. Lägenheterna är mellan 21–75 kvadratmeter och det finns flera tvårumslägenheter.

Solhaga i Kode

I Solhaga finns 51 lägenheter mellan 24–61 kvadratmeter varav några tvårumslägenheter. En tillbyggnad av Solhaga pågår och står klar sommaren 2023. Då utökas boendet med ytterligare 22 lägenheter.

Ranrikegården i Kungälv

Här finns 50 lägenheter i varierande storlek, 26–41 kvadratmeter.

Ytterbyhemmet i Ytterby

Ytterbyhemmet är det största äldreboendet i kommunen med 92 lägenheter, varav 4 lägenheter är parboende. Lägenheternas storlek varierar mellan 27 - 34 kvadratmeter.

Båtsmansgärdet i Kungälv

På Båtsmansgärdet finns 43 lägenheter och storleken varierar mellan 42–54 kvadratmeter varav fyra är tvårumslägenheter. Sedan lång tid tillbaka finns en planering för att möjliggöra avvecklingen av Båtsmansgärde som särskilt boende för äldre. Avvecklingen beror på att byggnaden inte är utformad för den verksamhet och vårdtyngd som finns idag. Fastigheten ägs av det kommunala bolaget Bokab som avser att utveckla fastigheten när det inte längre är ett vård- och omsorgsboende. Avvecklingen av Båtsmansgärde föreslås göras i samband med byggnationen av ett nytt äldreboende i Kungälv som planeras stå klart 2025. En parameter som kan komma att påverka avvecklingen är om behovet av platser inom äldreomsorgen skulle stiga mer än prognostiserat. Då kan avvecklingen av Båtsmansgärde behöva skjutas på framtiden för att tillgodose behovet av äldreomsorg. När byggnaden avvecklas som särskilt boende kan den ha andra användningsområden så som trygghetsbostäder eller servicebostäder. En fortsatt dialog förs med Bokab hur bolaget som fastighetsägare ser på byggnadens utveckling och vad kommunens kommande behov är.

5.3.2 Prognostiserat behov av särskilt boende för äldre

Personer som beräknas vara i behov av lägenheter inom särskilt boende är uträknade efter nationell statistik från Socialstyrelsen avseende de olika åldersgruppernas behov samt kommunintern statistik. Beräkningarna av behovet utgår ifrån kommunens befolkningsprognos. Dessutom har hänsyn tagits till väntelista samt befintligt antal ärenden som överstiger 140 hemtjänststimmar per månad i ordinarie boende.

Det framtida behovet av lägenheter i särskilt boende för äldre kan på sikt påverkas genom bostadsåtgärder som kan öka möjligheterna till kvarboende i det egna hemmet. Boendeformer på den

öppna marknaden såsom trygghetsboende/seniorboende som riktar sig till äldre personer kan vara en faktor där effekterna behöver studeras närmare under kommande år. Genom att välja bostäder med närhet till bra kommunikation samt bra planlösning och hög tillgänglighet kan en persons behov av en plats på ett särskilt boende förskjutas i tid. Även övriga bostäder inom kommunen som har centralt läge med tillgång till kommunikationer och service, samt tillgänglighet med hiss mm, bidrar till att kvarboendet i det egna boendet underlättas.

En kartläggning av befintliga bostäder inom vård- och omsorgsboende behöver göras utifrån tillgänglighet och arbetsmiljö. Av de personer som erbjudits plats på SÄBO under 2022 tackade mer än hälften nej vid första erbjudandet. Arbete pågår för att förändra den situationen. En del personer har till exempel uttryckt att tiden för att flytta in och avveckla sitt gamla boende är för kort. Därutöver är det löpande underhållet av lägenheterna och gemensamhetsutrymmena viktigt för den upplevda trivseln.

Historik över fattade biståndsbeslut för särskilt boende för äldre

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 prognos
Antal beslut om SÄBO	156	169	150	181	196	169	164	194	190	200
Antal invånare 80+	2 254	2 327	2 377	2 441	2 509	2 606	2 688	2 794	2 938	3 120
Andel SÄBO beslut, invånare 80+	6,9%	7,3%	6,3%	7,4%	7,8%	6,5%	6,1%	6,9%	6,5%	6,4%

Boendetiden på ett vård-och omsorgsboende är 12–28 månader för 95% av brukarna.

Totalt	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Inflyttning	135	135	157	145	168	155	155	175
Utflyttning	141	164	163	164	176	139	166	165
Netto	6	29	6	19	8	-16	11	-10
Antal invånare 80+	2 377	2 441	2 509	2 606	2 688	2 794	2 938	3 129
Andel inflyttning 80+	5,7%	5,5%	6,3%	5,6%	6,3%	5,5%	5,3%	5,6%

Befolkningsprognos Kungälv kommun	2022	2023	2024	2025	2026
Antal personer 80 år eller äldre	2 860	3 010	3 140	3330	3480
Beräknade personer med behov av SÄBO (inflyttning)*	200	211	220	233	243
Beräknade personer som lämnar SÄBO (utflyttning)	-190	-200	-209	-220	-229
Netto (antal personer)	10	11	11	13	14

Planering perioden 2024–2027

- Pågående tillbyggnad av vård-och omsorgsboende, 22 nya platser, Solhaga, Kode, inflyttning hösten 2023, fullt i gång 2024.
- Nytt vård-och omsorgsboende 90 platser i Änggårde, centrala Kungälv, inflyttning sista kvartalet 2025.

Sammanställning planerat antal SÄBO-platser 2023–2027

Kungälv kommun	2023	2024	2025	2026	2027
Egen regi	332	354	354	401	401
Nerlagda platser (Båtsmansgårde)			-43		
Nya platser Solhaga	22*				
Nya platser Ängegårde			90*		
Extern regi	55	55	55	55	55
Summa	409	409	456	456	456

Planering för 2028 och framåt

- Kommande prognoser för målgrupper måste beaktas och eventuella reformer eller förändringar i lagstiftningen måste beaktas.
- Behov av detaljplaneläggning för vård- och omsorgsboenden ska omhändertas i samhällsplaneringen.

Konsekvenser om planeringen av särskilda boendeformer inte kan genomföras

- Temporära boendeplatser för särskilt boende måste tas fram. Den enskildes rätt till bistånd består och behov av insatser enligt Socialtjänstlagen måste lösas trots att brist råder i kommunen.
- Hemtjänstinsatserna ökar mer än befolkningsprognosen indikerar om särskilda boendeformer inte räcker till för att möta upp behovet.
- Om en kommun inte kan uppfylla sitt lagenliga åtagande kan sanktionsavgifter att utkrävas. Storleksordningen motsvarar den kostnad som kommunen skulle haft för motsvarande boendeplats. Detta innebär att de platser som saknas måste ändå betalas i form av vite till Socialstyrelsen.

Faktorer att beakta vid byggnation av nya äldreboenden eller ombyggnation av befintliga boenden.

- Nya krav från staten på högre bemanning av särskilda boendeformer är under utveckling nationellt. Det kan innebära att driftskostnaderna per lägenhet kommer att öka. Dessa krav står också i tydlig relation till hur planlösningen är utformad. Detta innebär att vid nybyggnation av särskilda boendeformer måste planlösningen vara optimalt utformad för att motverka de extra personalresurser som äldre byggnader troligen måste tillföras.
- Driftseffektiva lösningar har diskuterats i många år inom äldreomsorgen. Men när äldre byggnader byggs om finns det inte alltid möjlighet att skapa driftsoptimala lösningar. Ytterbyhemmets 19-personsenheter är ett tydligt exempel och Ranrikegården med små 6-personsenheter ett annat. För att möta framtiden med driftseffektiva enheter är den framtida planeringsprocessen av största betydelse.
- Leveransår av nya lägenheter behöver koordineras väl med när behoven antas uppstå för att undvika brist eller överskott vilka båda medför onödiga ytterligare kostnader. Detaljplaner behöver upprättas i god tid innan för att möjliggöra byggstart i rätt tid.
- Byggnaden får inte vara för liten då detta alltid orsakar driftsineffektivitet. Byggnader med mindre än 3 enheter ökar driftskostnaderna med minst 1 mkr per år.
- Möjlighet att öppna upp mellan olika enheter kvälls och nattetid. Innebär att enheter skall ligga på samma våning och i rad.
- Antalet lägenheter per enhet. 10–12 lägenheter rekommenderas gällande demens.
- Överskådlighet är ett krav och innebär inga svängda korridorer.
- Tomten skall vara tillräckligt stor för att tillåta effektiv planering av huskropparna. En 10 enhet per plan ger mycket höga årliga driftskostnader. Minst två 10 enheter per plan i längdriktning ger lägre driftskostnader.

- Transportsamband inom byggnaden gällande sop- tvätt-, mat- och förrådshantering behöver studeras och planeras väl för att effektivisera arbetsprocesserna.
- Byggnadens storlek utifrån antalet lägenheter bör stå i relation till behov av antal enhetschefer som byggnader kräver för drift. Det är cirka 35–40 lägenheter per chef.
- Digitala lösningar i befintliga och nya boenden ska också ses som en möjlighet. Arbete pågår med översyn och uppdatering av välfärdstekniken.

5.4 Verksamhetsområde Stöd i ordinärt boende

5.4.1 Ordinärt boende, Bostäder med god tillgänglighet och Trygghetsbostäder

Ordinärt boende avser alla bostäder som inte omfattas av sÄrlagstiftning. Många äldre bor i ett bostadsbestånd där den fysiska miljön är mindre bra för kvarboende vid beroende av stöd eller vård och omsorgsinsatser. Tillgängligheten i äldre bostadsområden är generellt sett sämre än i nybyggda områden. Förutsättningarna för en god arbetsmiljö i hemtjänst och hemsjukvård i det ordinära boendet kan vara komplicerad eller obefintlig. Bostadsanpassningar är i vissa fall nödvändiga för att kunna tillgodose behovet av vård och omsorg.

Gruppen äldre med funktionsnedsättningar på grund av ett normalt åldrande samt övriga med fysisk funktionsnedsättning ställer vissa gemensamma krav på bostäderna. Bostäderna ska vara lämpade för utrymmekrävande hjälpmedel och personlig hjälp. Det är också nödvändigt med anpassade hissar, ordentliga dörrbredder, låga trösklar eller tröskellöst, stadiga handtag osv.

Det är viktigt att nya lägenheter med god tillgänglighet, nära service, dagligvarubutik och kollektivtrafik byggs kontinuerligt i alla kommunens serviceorter/kommundelar. Det möjliggör kvarboende för de äldre i sin kommunal och kan ge en generationsväxling då de äldre säljer sina hus för att köpa/hyra en lägenhet. Närhet service, vårdcentral och kulturutbud är betydelsefull. Träffpunkter och dagverksamheter är viktiga komplement till anhörigstöd och hemtjänst för att kunna möjliggöra och förlänga kvarboendet i det egna hemmet eller i bostäder anpassade för äldres behov.

Speciella koncept för äldre med anpassade lägenheter där det till exempel inte är långt mellan sovrum och toalett, kan minska fallrisken, som är stor speciellt nattetid. Äldre vill flytta till attraktiva boenden där själva boendet kan ge ett mervärde i form av ökad livskvalité och självständighet. Attraktiva boenden för äldre är också effektivt för den kommunala verksamheten om många personer med behov av stöd i hemmet bor i samma byggnad eller område. När fler äldre bor geografiskt nära varandra effektiviseras bemanningsplaneringen. I samhällsplaneringen behöver kommunen ha med detta perspektiv för att kunna hantera marknadens möjligheter och vilja att bygga bostäder för äldre, både i form av så kallade trygghetsbostäder eller andra former av äldre-koncept.

5.4.2 Hemtjänst dag- och kvällstid

Hemtjänsten utför service, omsorg, socialt stöd, delegerade HSL-insatser, möjlighet att vistas på dagverksamhet samt tar emot och åtgärdar trygghetslarm. Inom verksamhetsområdet finns även Personlig assistans (det finns 3 lägenheter enl. LSS i Kungälv, samtliga bemannade med personlig assistans).

Hemtjänst utförs nästan alltid genom ett flertal hembesök per dag och brukare. Kommunen beräknas utföra ca 445 000 hemtjänsttimmar under 2023 varav ca 12% med extern utförare. Hemtjänsten har löpande behov av lokaler som ligger rätt placerade i förhållande till var brukarna finns. Felplacerade lokaler är kostnadsdrivande.

Hemtjänsttimmar (Kundval) inkl. HSV

År	Bokslut
2017	383 575
2018	401 697
2019	398 885
2020	393 411
2021	413 744
2022	438 849
2023 prognos	445 000

För att kunna klara av att utföra vård och omsorgsinsatser vid en ökad befolkning av äldre personer behöver hemtjänstenheter samverka för att skapa stordriftsfördelar. Det ger bra förutsättningar för att optimera personalresurser och kompetensutveckla medarbetarna för att möta kvalitetskrav och framtida utveckling med god och nära vård. Målsättningen är att hemtjänsten samordnas i två större "hemtjänstområden", Västra hemtjänstområdet och Östra hemtjänstområdet. I Västra hemtjänstområdet samordnas fem enheter och i Östra hemtjänstområdet tre enheter. Kungälv's demografiska utveckling kan leda till behov av ytterligare enheter men i dagsläget finns följande.

Västra hemtjänstområdet:

- Ytterby
- Marstrand/Kärna
- Komarken
- Kode /Romelanda
- Demensteamet

Östra hemtjänstområdet:

- Västra Centrum/Munkegärde
- Sydöstra Centrum
- Norra centrum
- Trygghetslarmet/Hemtjänst natt

De enheter som samlokaliseras i ett hemtjänstområde innefattar cirka 120 medarbetare samt cirka 40 vikarier. Verksamhetens storlek kräver en lokal om ca 500 m² som skulle fördelas på.

5.4.3 Befintliga hemtjänstlokaler

Hemtjänsten har idag en stor lokal vid Nordmannatorget i Komarken. Där samordnas delar av västra hemtjänstområdet. Därutöver finns lokaler i Rollsbo, Rexegården i centrala Kungälv samt i Kärna och Marstrand.

5.4.4 Planering av lokaler för hemtjänst

Vid planering av lokaler för hemtjänst finns några identifierade utmaningar.

- Planeringen behöver beakta privata utförarens expansion i förhållande till kommunal utförare
- Skapa samverkan inom kommunen för att få en styrbar planering och kostnadsutveckling
- Geografisk placering i förhållande till var omsorgstagarna finns (som har kommunala utförare)

Behov och planering 2024–2027

- Till sista kvartalet 2025 planeras en större hemtjänstlokal för östra hemtjänstområdet. Lokalen är placerad i det nya äldreboendet i Änggårde.
- Kärna- och Marstrands hemtjänst behöver samlokaliseras för bättre samordningsvinster. Sökande efter lämplig lokalisering pågår där en sammanslagning med hemtjänsten i Kärna kompletteras med en filial i Marstrand kan vara ett alternativ. Utrymmesbehovet blir ca 150–200 m² och säker parkering och laddmöjlighet för cirka 15 bilar. Placering av lokalerna sker med fördel i området kring Tjuvkil som ligger mitt i upptagningsområdet. I dagsläget finns inga lämpliga lokaler i Tjuvkiområdet som främst är ett område med villor och sommarstugor. I kommande samhällsplanering och strategiska markköp i området behöver behovet av hemtjänstlokal beaktas.

Planering 2028 och framåt

- Hemtjänsten behöver löpande bevaka behovet av lokaler som ligger rätt placerade i förhållande till var brukarna finns.
- För att kunna klara vård och omsorgsutmaningarna behöver hemtjänstenheterna samverka. Stordrift är en förutsättning för att nå målen.

Konsekvensbeskrivning

Omorganisering till stordrift möjliggör inte endast en budget i balans för verksamhetsområdet utan även förutsättningar att klara det ökade och mer kvalificerade behovet av vård och omsorg i det ordinära boendet. Andelen äldre ökar i kommunen och därmed behovet av vård och omsorgsinsatser, detta i relation till att utförandet av den nära vården som skall ske i hemmet i allt större utsträckning övergår från Regionen till Kommunen och ställer krav på optimalt resursnyttjande. Stordriften minskar sårbarhet i hemtjänstverksamheten och ökar möjligheten att erbjuda en servicenivå av god kvalitet till invånarna i Kungälv kommun.

5.4.5 Trygghetslarm samt Hemtjänst nattetid

Trygghetslarm och Hemtjänst natt i ordinärt boende. Varje natt arbetar cirka 10–12 undersköterskor med nattliga hemtjänstinsatser/larmåtgärder i hela kommunen. Verksamheten utför också vissa LSS-insatser för funktionshinderverksamheten nattetid. Verksamheten har lokaler i Stadshuset. Verksamhetens volym följer befolkningsutvecklingen och ökar när åldersgruppen + 80 år växer.

5.5 Verksamhetsområde LSS-boende och daglig verksamhet

Här finns enheter som utför beviljade insatser bostäder med särskild service, ledsagning, korttidsvistelse, korttidstillsyn samt daglig verksamhet.

5.5.1 Bostäder med Särskild Service (BmSS)

Det finns tre former av boende med särskild service för personer med intellektuella eller psykiska funktionsnedsättningar. Lagen om Bostad med särskild service ställer krav på anpassade boenden. Boverket och Socialstyrelsen har ett regelverk för särskilda boendeformer för att bostäderna skall godkännas som fullvärdiga. Kraven har ändrats och det ställs högre krav än tidigare.

- Gruppboende
- Serviceboende

- Särskild anpassad bostad

Gruppboad är ett bostadsalternativ för personer som har ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. I gruppboadaden skall det finnas en fast kollektiv bemanning som i huvudsak skall täcka de boendes hela stödbehov. Det skall vara ett litet antal lägenheter som är grupperade kring gemensamma utrymmen, där service och omvårdnad kan ges alla tider på dygnet. En gruppboad kan vara belägen i enskild byggnad eller inrymmas i ett flerfamiljshus. Det kan endast anslutas 6 bostäder för att godkännas som en gruppboad.

En **serviceboad** består av ett antal lägenheter där man har tillgång till gemensam service och fast anställd personal. I en serviceboad kan de bo fler personer än i en gruppboad. Serviceboende är en mellanform mellan ett helt självständigt boende i egen lägenhet och en lägenhet i gruppboad

"**Annan särskilt anpassad bostad för vuxna**" avser bostad med viss grundanpassning men utan fast bemanning. I denna boendeform ingår inte omvårdnad och inte heller fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter. Särskilt anpassad bostad är en insats som kan sökas via LSS, behovet av bostad uppstår när en ansökan inkommit och beviljats. Efterfrågan på denna insats har varit ganska låg under de senaste åren.

Befintliga gruppboadäder och serviceboadäder för bostad med särskild service (LSS):

Bostad med särskild service (funktionshinder/LSS)	Antal platser
Fridhemsgatan 29 GB	4
Gamla Kungälvsvägen 17	7
Bafotsgatan	4
Jorsalagatan	6
Korsriddargatan	5
Husfrejagatan	6
Omen Långegatan 23	6
Böcklegrind Drindenvägen 10	5
Västra Porten 4	5
Runängsgatan 5	7
Gamla griden (Kungälvsvägen 76)	6
Skatan 4, Kungälvsvägen 40	4
LSS Ullstorp (Grepvägen)	6
Skatan 4, Kungälvsvägen 40	2
Rådmansparken, Rådmansgatan 40	7
Torggatan 6, GM	7
Solhultsgatan 8	13
Torsbyvägen	6
Vitmossegatan	6
Vitmossegatan	10

När det gäller BmSS är den generella trenden att allt fler vill bo i ordinära bostäder med stöd i hemmet och i grupp- och serviceboadäder som är så lika ett ordinärt boende som möjligt, men med närhet till personal.

Behov av Bostad med Särskild Service (BmSS)

En aspekt som påverkar planeringen för BmSS är att verksamheten arbetar med brukarna utifrån ett livsloppsperspektiv. Det innebär att de bor i sin bostadslösning under hela sin livstid. Det innebär att kommunen ständigt måste ha tillgång nya boendelägenheter för att tillgodose tillkommande behov, eftersom så få personer säger upp sina lägenheter, vilket sker mer frekvent i tex äldreomsorgen där boendelösningen avser en mycket kortare tid av livet.

Behovet av gruppboendestäder/serviceboendestäder har under flera år varit större än tillgången. Kommunen har ett fortlöpande behov att få fram bostäder för personer som behöver särskilt stöd. Kön till sådana bostäder är idag relativt lång och leveransen av bostäder sker inte i samma takt som behoven uppstår.

För att kunna verkställa redan fattade beslut om Bostad med Särskild Service behövs en fortsatt utbyggnad/tillgång till fler bostäder. Det är nödvändig för att kunna möta behovet av bostäder för funktionshindrade personer nu och framåt. Behovet ska arbetas in i samhällsplaneringen och kommunens exploateringsprocesser.

Vid en kartläggning som verksamheten genomfört finns 37 personer som är 15 år och äldre och som har identifierats som potentiella att ansöka om BmSS i framtiden. Det är rimligt att anta att framtida brukare kommer att ansöka om BmSS i anslutning till att de fyllt 18 eller avslutat sin gymnasieskolgång. Verksamheten uppskattar att ansökningarna om BmSS kommer att ligga runt 8–10 personer om året de kommande åren.

Behov och Planering för 2024–2027

- Lägesbild för biståndsbeslut är att sju personer finns i kön i väntan på LSS-boende för vuxna. Det innebär att sju personer har fått beslut om BmSS, men saknar permanent boendelösning. Kommunen köper tretton LSS-platser av andra aktörer utanför kommunen.
- Det finns personer som är i fortsatt behov av köpt plats med specialkompetens. Därav är inte samtliga tretton personer aktuella för en plats i hemkommunen.

Målgrupp	Beslut som saknar boende	Beslut som finns på köpta platser	Framtida uppskattade behov tom 2025/2026
Servicebostad	5* personer har beslut och saknar servicebostad	1	23
Gruppboendestad	2* personer har beslut och saknar gruppboendestad	12	14

*Lägesbild av antal beslut vid sammanställning av lokalförslörjningsplanen sep 2023.

Nedanstående planering är anpassad efter pågående detaljplaner och byggprojekt men innebär att gruppboendestäder och serviceboendestäder ibland levereras senare än prognostiserat behov. Arbetet pågår löpande med att förkorta genomförandetiden av byggprojekten där det är möjligt. Lösningarna är en blandning av byggnation i kommunal regi och inhyrda lägenheter i flerbostadshus.

Serviceboendestäder som hyrs in när nya fastigheter uppförs i samband med exploateringar blir tyvärr påverkade av bostadsmarknadens bromsning och den nedgång i byggnationer som lågkonjunkturen gett. Därför pågår ett arbete med att hitta lösningar för att kunna leverera bostäder i den takt som behövs. För att brukarna ska kunna bo i ett sammanhang och integrerat i samhället behövs ett

samarbete med såväl allmännyttan som andra fastighetsägare som bygger. Behovet av anpassade bostäder ska omhändertas i nya detaljplaner och ingår i samhällsplaneringen.

Dialog pågår med byggherrar och fastighetsägare för att lösa behoven av servicebostäder, bland annat kommunala bolaget Bokab som äger Båtsmansgårde. Byggnationen av en ny gruppboad

År	Område	LSS Grupp	Antal platser
2024	Ytterby (Nordtag)	För målgruppen i behov av gruppboad	Gruppboad 6 platser.
2025/2026	Kungälv	För målgruppen i behov av serviceboad	Serviceboad om ca 10–12 platser.
2027	Kungälv-Ytterbyområdet	För målgruppen i behov av serviceboad	Serviceboad 10 platser.
2028	Kungälv-Ytterbyområdet	För målgruppen i behov av serviceboad	Serviceboad 10 platser.
2026/2027	Kungälv-Ytterbyområdet	För målgruppen i behov av gruppboad	Gruppboad 6 platser, behov finns att bygga för personer med stora omvårdnadsbehov.

Planering 2028 och framåt

- Gruppboaderna på Iskällan inte är ändamålsenliga i relation till målgruppen som bor där. Vårdtyngden är högre än förut då brukarna med åren har blivit mera vårdkrävande. Arbetsmiljömessigt är lokalerna bristfälliga/svårarbetade och har svårt att uppnå myndighetskraven. På sikt behöver flera av boaderna fasas ut eller ställas om alternativt ersättas av moderna lokaler som är anpassade för målgruppen.
- Behovet av BmSS behöver arbetas med i samhällsplaneringen och kommunens exploateringsprocesser.

Konsekvenser om planeringen inte kan genomföras

- Om inte ett boende kan verkställas inom rimlig tid (6 månader) medför det att en särskild avgift (vite) måste betalas av kommunen, alternativt måste kommunen köpa plats av annan aktör/i annan kommun.

5.5.2 Bostad med särskild service för barn och unga

Kungälv har inget barnboende i egen regi, köp av plats sker för barn (4 platser 2023). Framtida uppskattade behov till och med 2025 kommer att följas upp löpande.

Planering 2024–2027, samt 2028 och framåt

Just nu planeras inget barnboende i egen regi i kommunen. Verksamhetens framtida omfattning kommer att vara beroende av vilka ärenden som kommer in och får beslut.

Korttidsverksamhet barn och unga

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet är dels för att personen skall erbjudas miljöombyte och rekreation, dels att anhöriga kan få avlösning i omvårdnadsarbetet. Insatsen kan också ses som ett led i att bryta ett ensidigt beroende mellan barn/ ungdom och föräldrar.

Villa Tveten och Näckrosen i Tveten i Kungälv bedriver korttidsverksamhet i kommunal regi för barn, unga och vuxna personer. Kommunen kan erbjuda de barn som har eller kommer att få beslut om korttidsverksamhet plats och behöver inte köpa in den tjänsten från andra kommuner.

LSS-lagstiftningen ger barn över 12 år med funktionsnedsättning rätt till korttidstillsyn före och efter skolans slut, under lovdagar, studiedagar och längre lov som sommarlov. Näckrosen bedriver korttidsverksamhet enligt LSS vilken är en dygnet-runt-verksamhet för unga och unga vuxna. Verksamheten har tillgång till större ytor för eftermiddagsverksamheten genom att samnyttja grannhuset Villa Tvetens lokaler. Detta för att undgå problemet med för små ytor i lokaler då det kan skapa hot-och våldssituationer som kan komma att kräva större personalbemanning. Näckrosens korttidsverksamhet beräknas utföra ca 1416 dygn under 2023, samt ca 6500 fritidsbesök under dagtid. Totalt är ca 43 barn inskrivna i korttids -och eftermiddagsverksamheten.

Behov och planering för 2024–2027

- Behovsbilden är under ständig förändring anpassat till brukarna och deras behov som bedöms av handläggare.
- Verksamheten ser i dagsläget inget behov av nya lokaler för korttidsverksamhet inom perioden. Detta kan förändras om behoven förändras, till exempel om antalet brukare ökar eller om behovet hos befintliga brukare förändras.
- En översyn organisatoriskt/verksamhetsmässigt för att säkerställa arbetsmiljö och vistelsemiljö.

Behov 2028 och framåt

- Behovsbilden är under ständig förändring anpassat till brukarna och deras behov som bedöms av handläggare.
- Om antalet brukare ökar eller om behovet hos befintliga brukare förändras kan lokalbehov uppstå.

5.5.3 Daglig verksamhet ("DV")

Daglig verksamhet erbjuder sysselsättning, stimulans och utveckling för personer som är i arbetsför ålder men saknar förvärvsarbete eller studier. Insatsen är förbehållen de personer som tillhör personkrets 1 och 2 (d.v.s. personer med intellektuell funktionsnedsättning, autism eller begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada). Under 2022 sysselsatte daglig verksamhet totalt 212 personer, inklusive köpta platser i andra kommuner, (vid köp av boendeplats i annan kommun uppstår även behovet av köp av daglig verksamhet). September 2023 fanns 12 ej verkställda beslut.

Befintliga lokaler för daglig verksamhet:

- Kajan DV Christian IV Väg
- Blå Huset DV Skälebräcke
- Älvgården DV Iskällan
- Rosa huset/Hemvårnsgården Västra Gatan
- Fredkullagården DV Tveten/Fridhem
- Filaregatan 13 DV Skälebräcke
- Grodden DV Böcklegrind Iskällan
- Skomakaren DV centrala Kungälv
- Smedsmästargatan 5cDV centrala Kungälv
- Kotten motionscentral Fontin

Behov och planering 2024–2027

- Verksamheten förväntas framöver ha över 250 deltagare år 2025 då prognosen visar på en ökning på 10–12 deltagare per år.
- Viktigt att beakta är att då myndigheten bifaller boenden så innebär det att även daglig verksamhet måste byggas ut i samma takt.
- Verksamheten på Skomakaren i centrala Kungälv planeras utökas med fler platser under 2024.
- Flera av verksamheterna skulle kunna nå en betydande personalmässig effektivisering om de kan samlokaliseras. I dag är det flera verksamheter som baseras på en eller två medarbetare och som i och med det blir mycket känsliga gällande bemanningen.
- En samlokalisering kommer också kunna skapa verksamhetsmässiga vinster i form av samverkan mellan de olika aktiviteterna. Utifrån detta kan man på ett bättre sätt nå brukarnas önskemål om ett varierat utbud av aktiviteter. Många brukare under samma tak i anpassade lokaler och som har olika funktionsnedsättningar skapar dynamik och möjlighet till att arbeta med fler olika typer av uppdrag.
- Även nya lokaler kommer vara en lösning men då är avsikten att lämna flertalet mindre, geografiskt spridda lokaler. I arbetet med den nya arenan på Yttern ingår även lokaler för daglig verksamhet.
- Fortsatt utveckling av verksamhetsförlagd DV för den målgrupp där det fungerar väl.

Konsekvenser om ovanstående planering inte kan genomföras

- I ett oförändrat läge ser man en fortsatt ökning av kostnader där fler brukare möts i små och ej anpassade lokaler. Detta kan skapa våld och hotsituationer och då behövs det fler medarbetare som kan trygga säkerheten. Risk för sämre arbetsmiljö för både medarbetare och brukare.
- Brist på platser innebär fler köpta platser av extern utförare och/eller i annan kommun.
- Problem uppstår om verksamheten inte kan tillgodose behoven och stora sanktionsavgifter i form av särskild avgift (vite) tilldelas kommunen, när kommunen måste rapportera ej verkställda beslut.

5.5.4 Sociala resurser

Socialpsykiatri

Målgruppen inom verksamheten är främst personer med psykiska funktionsvariationer med SoL beslut (Socialtjänstlagen) beslut och/eller LSS beslut (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Verksamheten har också några personer med intellektuell funktionsvariation samt personer med missbruksproblematik. Verksamheten har tre servicebostäder, bostöd och stöd- och boendeteam. Lokaler för personal på bostöd finns i lokaler på Nordmannatorget i Komarken. Stöd- och boendeteamet utgår i från lokalerna på Bagaregatan 6 i centrala Kungälv.

Befintliga bostäder med särskild service (socialpsykiatri SoL/LSS):

Socialpsykiatrin	LSS-platser	SOL-platser	Antal platser
88:an	6	6	12
Grindenvägen 8	6	3	9
Vendergatan	5	3	8
Summa:	17	12	29

Behov och planering för 2024–2027

- Det finns behov av Bostad med särskild enligt SoL/LSS psykiatri. Framför allt ett boende med enskilt läge men med fungerande kommunikationer. I dagsläget finns detta behov för minst 6 personer som finns på köpta platser. De behöver ett mer permanent boende som ger möjlighet till stabilitet.
- Ett boende med ca10-12 platser planeras skapas i Kungälv 2024 genom omställning av befintliga lägenheter i Solbräcke.
- De nationella riktlinjerna för stöd vid missbruk och beroende ställer nya krav på boenden för målgruppen som stöd- och boendeteamet arbetar med. Kommunen måste erbjuda permanenta boendelösningar och i allt större utsträckning tänka bort boendetrappan.
- För att motverka att en sekundär bostadsmarknad etableras inom socialtjänstens försorg, måste bostadsmarknaden öppnas upp även för personer med låg inkomst, skulder och försörjningsstöd. Verksamheten ser ett behov av att föra dialog med bostadsbolagen då hyresvärdarna har högre krav på utsatta grupper än på gemene man vid förhyrning av lägenheter.
- Målgruppens akuta behov måste belysas i bostadsplaneringens helhetsperspektiv.
- Behovet av permanenta boendelösningar för målgruppen i det ordinarie bostadsbeståndet behöver arbetas in. Detta för att möjliggöra arbete enligt "Bostad först" modellen, vilket rekommenderas enligt nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende. Det innebär fortsatta individuella lösningar för personer som står långt från ordinarie bostadsmarknaden.
- Med "Bostad först"-modellen som förebild hyra in 4 lägenheter första året därefter 2–4 lägenheter per år från bostadsbolagen som kan användas för modellen.
- Verksamheten har en pågående utredning om att identifiera målgruppen äldre 60–75 år med beroendeproblematik och där omvårdnadsbehovet ökar på grund av samsjuklighet och somatiska sjukdomar. Denna grupps behov behöver tas i beaktande i kommande planering av lokaler.

Konsekvenser om ovanstående planering inte kan genomföras

- Problematiken kvarstår att när de personer som bor på motivationsboende har uppnått målet finns det för få lägenheter att erbjuda för vidareflytt. Det stoppar upp flödet i den "stegvisa boendekarriären" och personerna har svårt att komma vidare till ett självständigt boende.
- Köp av platser kvarstår som lösning för att hantera behoven.

5.5.5 Trygga ungdomsmiljöer (TUM)

TUM (Trygga ungdomsmiljöer) arbetar med främjande och förebyggande arbete med barn och ungdomar. Den förebyggande verksamheten är riktad mot definierade målgrupper där verksamheten uppmärksammar social oro. Behov av punktinsatser bland ungdomar samt fältverksamhet och föräldrakludering. TUM utgår från lokaler på Kvarngatan i centrala Kungälv.

Den främjande verksamheten är öppen verksamhet som fritidsgårdar, alla generella arrangemang tex lovaktiviteter och alla generella läger. Verksamheten bedrivs även på dagtid på skolor och andra platser där ungdomar vistas.

Befintliga fritidsgårdar

- Kode fritidsgård
- Ytterby Fritidsgård
- Nordmarkens Fritidsgård
- Kultlab/Mimers hus

Behov och planering 2024–2027, 2028 och framåt

- Möjligheter kommer finnas att arbeta med verksamheter riktade till barn och ungdomar i arenaområdet.
- Nya arbetssätt och förändrade verksamheter i framtiden kan ge förändrade behov av lokaler.

5.5.6 Utförarenheten

Utförarenheten arbetar med hemmaplanslösningar för barn, ungdomar, unga vuxna och familjer som har behov av stöd i sin vardag. Ärendena utförs både som service och biståndsärenden. Utförarenheten ansvarar även för olika gruppverksamheter för barn och familjer. Verksamheten ser ökade volymer inom målgruppen och viss problematik som att våld/konflikter ökar vilket kräver en utveckling av metoder och säkra miljöer för utförandet. Utförarenheten finns i lokaler på Kvarngatan på Kvarnkullen. Lokalerna delas för närvarande med TUM.

Planering för perioden 2024–2027

Med åren har kravet ökat på den befintliga lokalen utifrån ärendevolymer och fler arbetsmetoder. Det innebär behov av förändring av lokalens utformning. Lokalen behöver ses över avseende säkerhet för brukare och medarbetare. Det pågår en kartläggning av vilka behov och krav som finns på lokalen för att utföra olika typer av insatser. Verksamheten saknar både samtalsrum och möjlighet till "sekretess skydd" i känsliga ärenden som till exempel övervakade umgängen som ökar. Arbetsplatsen är idag delad på två verksamheter med skilda uppdrag.

En översyn av behov ändrade arbetssätt och/eller behov av lokalanpassningar kommer att göras.

5.6 Övriga behov inom sektor Trygghet och stöd

5.6.1 Centrallager

Sektorn har identifierat ett behov av ett centrallager där grundutrustning samt användbara inventarier kan förvaras. Idag finns ingen lokal där reservmaterial kan förvaras eller repareras för återbruk som reservutrustning. Detta medför att inventarier och grundutrustning som skulle vara dugliga för återbruk eller att användas i akutsituationer kasseras. En tänkbar lokalisering och definition av storlek och innehåll på lokal ska arbetas fram.

6 Koncernbolaget Bokab

Bokab är ett av Kungälvs kommun helägt bolag med uppgift att bedriva markexploatering och därtill hörande markförvaltning.

Bolagets grunduppdrag beskrivs på följande vis. "Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Kungälvs kommun bedriva markexploatering för näringsliv och industri samt för villatomter och därtill hörande markförvaltning i kommunen. Bolaget skall som exploateringsbolag bidra till kommunens långsiktiga utveckling genom att förvalta/förädla, förvärva, uppföra och avyttra fastigheter, företrädesvis mark för utveckling och exploatering.

Bolagets syfte är att bland annat att bidra till att öka tillgången på byggbar mark i Kungälvs kommun genom markexploatering, förvärv och förvaltning av mark. Bolagets syfte är också att bedriva näringslivsfrämjande åtgärder i kommunen.

Bolaget skall bidra till kommunens och samhällets utveckling genom att i nära kontakt med marknads aktörer erbjuda mark för utveckling och exploatering. Bolaget skall samverka med kommunen och övriga kommunala bolag i syfte att nå största

möjliga nytta för kommunkoncernen och invånarna.”

Bolaget skall inom ramen för bolagsordningen:

- bidra till att förverkliga kommunfullmäktiges strategiska mål
- anskaffa eller tilldelas mark och därmed bedriva markexploatering och därtill hörande
- markförvaltning i kommunen i yttersta syfte att med verksamhetsetableringar
- förstärka näringslivet och arbetsmarknaden i kommunen
- bidra till kommunens långsiktiga utveckling genom att förvalta/förädla, förvärva,
- uppföra och avyttra fastigheter, företrädesvis mark för utveckling och exploatering
- bidra till god samverkan och ett effektivt samarbete med kommunstyrelsen och
- dennas förvaltning
- bidra till kommunens långsiktiga hållbara samhällsutveckling
- utföra exploatörsdrivna detaljplaner
- bedriva näringslivsbefrämjande åtgärder kopplade till exploateringsverksamheten
- sträva efter etableringar som stärker den lokala arbetsmarknaden
- ansvara för tomtkön för villatomter inklusive all försäljning till denna

6.1.1 Lokaler

År 2017 förvärvade Bokab fyra fastigheter av kommunen och förvaltar numera dessa. I flera av byggnaderna bedrivs kommunal verksamhet (äldreboende samt socialmedicinsk mottagning och referensboende) eller friskola (förskola, grundskola F-9 samt fritidshem). I en av lokalerna, på Trädgårdsgatan i Kungälv, har Bokab sitt huvudkontor.

6.1.2 Exploateringsprojekt

Bolaget har de senaste åren långsiktigt planerat för över ca 500 000 kvm mark för verksamhetsplaner i kommunen vilket på sikt kan ge mer än 1500 nya arbetstillfällen. Av dessa 500 000 kvm är numera ca 121 000 kvm mark planlagd i Rollsbo Västerhöjd som nu bearbetas till plansprängda tomter där försäljning är i sitt slutskede. Även i Solbräcke har 16 000 kvm mark färdigställt som också är försålda. Nya av- och påfarten till E6 som planeras någonstans i höjd med Arntorps verksamhetsområde ger Bokab möjligheter att skapa mer verksamhetsmark till näringslivet. I Kärna planerar bolaget för ca 30 000 kvm verksamhetsmark. Bokab har nyligen fått i uppdrag från kommunen att se över ett antal detaljplaner i Rollsbo på expansion, förtätning och generella uppdateringar av befintliga planer för att bättre motsvara dagens krav. Ytterligare områden mellan järnvägen och E6 för expansion av Rollsbo och mer verksamhetsmark är med i bolagets långsiktiga satsningar inom Kungälvs närområde. Detta planeras ihop med förvaltningens planerhet och ingår i arbetet med ny översiktsplanering. Avseende villatomter till tomtkön och utvecklingen av bostäder har Bokab fått planbesked för Dammsbergen i Ullstorp, villatomter i Kärna samt 55+ boende (Bovieran) i Ytterby samt för Åseberget (i Åsebergsprojektet kommer även verksamhetsmark att tillskapas). I Aröd pågår planprogram för villatomter.

6.1.3 Koppling till budgetprocessen

Bokabs affärsplan är bolagets grundläggande plan för bolagsstyrelsen att förverkliga ägarens önskemål. Affärsplanen innehåller en överblick över bolagets grunduppdrag, vision, affärsidé, mål och styrning samt strategier över hur affärsidén ska genomföras och utvecklas. I affärsplanen finns också ekonomisk analys, en risk- och åtgärdsanalys samt internkontrollplan. Till affärsplanen kopplas bolagets budget, investeringsplan och likviditetsplan. Bolagets affärsplan är en viktig komponent i kommunkoncernens övergripande styrning och samordning och skall samordnas med kommunens budgetprocess.

Planering 2024–2027 samt utblick 2028–2031

- Bolaget har i dagsläget inga planer på att flytta eller utöka lokalerna för den egna verksamheten, dvs huvudkontoret på Trädgårdsgatan.
- När det gäller övriga byggnader som bolaget äger kommer lokalerna att användas för det ändamål som de är uthyrda tills behovet hos hyresgästen ändrar sig.
- Bokab arbetar för god framförhållning när det gäller utveckling av bostäder/lokaler som sägs upp av hyresgästen.
- Bokabs affärsplan anger att fastigheterna skall underhållas för att trygga hyresgästens boendekvalitet, medarbetarnas arbetsmiljö, att god kontroll på framtida kostnader uppnås och ett bra framtida fastighetsvärdesäkerställs.
- Avseende exploateringsarbetet så är processerna för samhällsplanering långa och framtagande och genomförandet av till exempel Åseberget eller verksamhetsområden kommer att pågå under hela perioden.
- Bolaget och kommunen skall gemensamt säkerställa att bolagets affärsplan, budget, investeringsplan och likviditetsplan samordnas med kommunens budgetprocess.

7 Koncernbolaget Kungälv Energi AB

Kungälv Energi AB är ett helägt kommunalt bolag. I bolagets uppdrag ingår att tillhandahålla energiförsörjning samt infrastruktur för energi och digital kommunikation för både företag och privatpersoner, utifrån ett strategiskt kommunalt perspektiv och för en långsiktigt hållbar utveckling för Kungälv såväl ekonomiskt, socialt som ekologiskt. Bolaget skall samverka med kommunen och övriga kommunala bolag i syfte att nå största möjliga nytta för kommunkoncernen och invånarna.

Bolaget skall inom ramen för bolagsordningen:

- bidra till att förverkliga kommunfullmäktiges strategiska mål
- följa kommunens energiplans övergripande miljömål
- bedriva produktion, distribution och handel inom energiområdet samt tillhandahålla infrastruktur för digital kommunikation
- säkerställa miljö- och klimatmässigt hållbar, leveranssäker och prisvärd energi
- utveckla energi- och bredbandsverksamheten och integrera dessa i utvecklingen av Kungälv kommun
- utveckla nya områden inom energiförsörjning och energidistribution samt bidra till ett fossilfritt Kungälv
- bidra till säkerhet, trygghet och trivsel genom att tillhandahålla belysning och relaterade produkter och tjänster

7.1.1 Lokaler

En större ombyggnation av Kungälv Energis huvudkontor i centrala Kungälv har genomförts. Såväl byggnaden som ytan för upplag har byggts om för ett effektivare nyttjande och en ökad kapacitet.

7.1.2 Koppling till budgetprocessen

Bolaget och kommunen skall gemensamt säkerställa att bolagets affärsplan, budget, investeringsplan och likviditetsplan samordnas med kommunens budgetprocess.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Planering 2024–2076, samt utblick 2028–2031

- Utökad produktionsanläggning på Munkegårdeverket, planeras att tas i drift till vintern 2023–2024.
- Om- och nybyggnationer av ställverk och trafostationer.
- Kontinuerliga utbyggnader av infrastruktur för energi och digital kommunikation i takt med att kommunen växer.
- Reinvesteringar för att upprätthålla funktionen i befintliga nät och anläggningar.
- Kungälv Energi ansvarar för gatubelysningen på allmän plats inom Kungälv och Ytterby, i Marstrand och några områden i de mindre tätorterna. Kungälvs kommun ansvarar för planering av ny gatubelysning och beslutar om nyinvesteringar.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

VA-RESURSPLAN

KUNGÄLVS KOMMUN 2024-2027, UTBLICK MOT 2030

Sammanfattning

Syftet med den här rapporten är att beskriva framtida behov och planering av VA-utbyggnad i Kungälv kommun samt koppla dessa behov till kommunens investeringsprogram. Dokumentet beskriver överskådligt relationer till såväl internationella, nationella som lokala mål för Kungälv kommun. Faktorer som befolkningsutveckling, översiktsplanering och kopplingar till övriga relevanta styrdokument samt lagstiftning beaktas översiktligt.

Kommunens nuvarande VA-system beskrivs övergripande gällande ledningsnät för dricks- och spillvatten, vattenverk och avloppsreningsverk.

De projekt som är inlagda i investeringsbudgeten är sprungna ur olika behov. Dessa behov kategoriseras i följande typer:

- Föreläggandeområden från Länsstyrelsen, där Länsstyrelsen beslutat att kommunen ska bygga ut kommunalt VA
- Föreläggande från Miljö- och byggnadsnämnden, där det bedömts finnas behov av åtgärder på VA-systemet
- Utbyggnadsområden enligt 6 § LAV, där kommunen bedömt att behov av allmän VA-försörjning finns och där en utbyggnadsskyldighet föreligger.
- Exploateringsområden, d.v.s. områden där det finns ett intresse att förtäta eller bygga nytt och VA-infrastrukturen behöver kompletteras
- Kapacitetsbrist, där det finns flaskhalsar i systemet och det därför är svårt att få systemet att fungera optimalt
- Underhållsbehov, sträckor på ledningsnätet där ledningarna eller andra systemkomponenter har blivit för gamla eller fungerar dåligt och behöver ersättas
- Ökad redundans, där det finns behov av att öka driftsäkerheten genom att komplettera med ytterligare ledningar

Projekten klassas därefter i huvudstråk (investeringar som har påverkan på stora delar av kommunen), sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär, samt exploatering och utbyggnadsområden.

Ort för ort eller område för område beskrivs nuvarande situation gällande VA-försörjningen, vilka projekt som berör respektive ort, och vad konsekvenserna blir om de inplanerade investeringarna inte genomförs. De områden som beskrivs är Kungälv, Ytterby, Harestad, Kareby, Kode, Ödsmåls mosse och Rörtången, Aröd, Kärna, Nordkroken, Håлта, Tjuvkil, Marstrand och Koön m.m. samt Diseröd.

Kungälv kommun har samarbeten med Göteborg, Ale och framöver också Stenungsunds kommun. En stor andel av Kungälv spillvatten skickas för rening till Gryaab, Ryaverket i Göteborg, där Kungälv kommun är delägarkommun. Kungälv distribuerar dricksvatten till Ale och från och med 2024 ska även dricksvattendistribution ske till Stenungsunds kommun. I dagsläget har Kungälv behov av dricksvattenleverans från Göteborg för distribution till ett mindre antal abonnenter. Förutsättningarna för dessa samarbeten beskrivs översiktligt.

Begreppslista

A	Allmän VA-anläggning	En VA-anläggning över vilken en kommun har ett rättsligt bestämmandeinflytande och som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster
	Avlopp	Samlingsnamn för spillvatten, dagvatten samt dränvatten.
	Avloppsreningsverk	Anläggning för att rena avloppsvatten.
B	Bräddning	Bräddning via bräddavlopp innebär att mer eller mindre utspätt avloppsvatten från ett överbelastat ledningsnät, avleds direkt till närmaste recipient.
D	Dagvatten	Ytligt avrinnande regnvatten och smältvatten från tak, gator och andra ytor.
	Dagvattenanläggning	Anläggning för hantering av dagvatten, såsom dagvattendam, våtmark eller ledningar.
	Drift	Aktiviteter som är nödvändiga i VA-verksamheten dagliga arbete och leverans.
G	Grundvatten	Vatten i den del av marken där alla porer är vattenfyllda.
M	Miljökvalitetsmål	Sexton politiska mål som beskriver kvaliteter i miljön som i huvudsak ska vara uppnådda ”inom en generation”, vilket angavs till 2020 (utom för klimat, där målet gäller 2050).
	Miljökvalitetsnorm	Inom vattenförvaltningen fastställda kvalitetskrav för alla vattenförekomster. Styrande för myndigheter och kommuner när de tillämpar lagar och bestämmelser, t.ex. vid tillståndsprövning enligt miljöbalken eller vid planläggning enligt Plan- och bygglagen.
R	Redundans	Redundanta system ökar driftsäkerheten genom att olika delar av systemet kan utföra samma sak. Man kan t.ex. öka redundansen genom att anlägga ytterligare en ledning till ett specifikt område så att risken att systemet slås ut är mindre.
S	Spillvatten	Förorenat vatten från hushåll (toalett, bad/dusch, disk och tvätt) och andra verksamheter (industrier, serviceanläggningar och dylikt).
T	Tillskottsvatten	Tillskottsvatten definieras som allt vatten exkl. spillvatten, som avleds i spillvattenförande avloppsledning, till exempel inläckande regn- eller grundvatten.

V	VA	Förkortning för vatten och avlopp.
	VA-huvudman	Den som äger och ansvarar för en allmän VA-anläggning.
	VA-plan	Samlingsbegrepp för det kommunala planpaketet som innefattar VA-översikt, VA-policy och VA-delplaner.
	VA-delplan	Planering inom ett specifikt ämnesområde (dagvattenplanering, utbyggnadsplanering etc.) rörande kommunens vatten- och avloppsfrågor.
	VA-policy	Strategiskt dokument innefattande kommunala ställningstaganden och viljeytringar beträffande vatten och avloppsfrågor. Kungälv's kommuns VA-policy är politiskt antagen.
	VA-översikt	Strategiskt dokument som ger en inventering över kommunens vattenresurser, VA-anläggningar för både enskilt och allmänt VA.
	VA-verksamhetsområde	Ett av kommunfullmäktige fastställt geografiskt område, inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning.
	Vattenförekomst	Begrepp som används inom vattenförvaltningen. Kustvattenområde, sjö, del av sjö, ett vattendrag, del av vattendrag eller ett eller flera grundvattenmagasin.
	Vattenförsörjning	De system som används för att förse ett samhälle med vatten. Kan ha sin grund i olika behov, t.ex. dricksvatten, industriellt vatten, bevattning inom jord-bruket osv. I vattenförsörjningsplanen behandlas i huvudsak dricksvattenförsörjning.
	Vattentäkt	Vattenförekomst som utnyttjas för vattenförsörjning.
	Vattenskyddsområde	Skyddsområde i syfte att skydda dricksvattentäkter såsom sjöar, grundvattentäkter och vattendrag.
	Vattenverk	Anläggning för att bereda dricksvatten.
	Vattenöversikt	Dokument som beskriver kommunens vattenförekomster utifrån bland annat naturvärden och försurnings- och övergödningsproblem.
Ö	Översiktsplan	Ett begrepp som används inom fysisk planering som avser en samling av rekommendationer som anger grunddragen för användning av mark- och vattenområden inom en kommun eller del därav.

Innehåll

1. Inledning.....	1
1.1 Bakgrund.....	1
1.2 Syfte	2
1.3 Politiska mål.....	2
1.3.1 Agenda 2030	2
1.3.2 Sveriges nationella miljömål.....	3
1.3.3 Lokala mål för Kungälv kommun.....	3
1.4 Befolkningsutveckling, prognos 2022-2026 med utblick mot 2031	4
1.4.1 Utvecklingen under år 2022 - 2031.....	5
1.4.2 Utvecklingen i kommundelar under år 2022 - 2031.....	5
1.5 Översiktsplanering.....	7
1.6 Koppling till relevanta styrdokument	7
1.6.1 Investerings- och driftprogram	7
1.6.2 VA-plan	7
1.6.3 Vattentjänstplan.....	8
1.7 Lagstiftning	8
1.7.1 Lagen om allmänna vattentjänster	8
1.7.2 Miljöbalken och Plan- och bygglagen.....	13
2. Befintlig VA-anläggning i Kungälv kommun	14
2.1 Ledningsnät.....	14
2.1.1 Dricksvatten.....	14
2.1.2 Spillvatten	15
2.2 Vattenverk.....	15
2.1.1 Kungälv vattenverk	15
2.2.2 Lysegårdens vattenverk	15
2.2.3 Marstrands vattenverk	15

2.3.4 Dösebacka vattenverk	15
2.3 Avloppsreningsverk.....	16
2.3.1 Ryaverket.....	16
2.3.2 Diseröds avloppsreningsverk	16
2.3.3 Kode avloppsreningsverk	16
2.3.4 Marstrands avloppsreningsverk.....	17
3. Olika typer av behov.....	18
3.1 Förelägganden från Länsstyrelsen	18
3.2 Föreläggande från Miljö- och byggnadsnämnden.....	19
3.3 Utbyggnadsområden enligt 6 § LAV.....	19
3.4 Exploateringsområden	21
3.5 Kapacitetsbrist.....	21
3.6 Underhållsbehov	22
3.7 Ökad redundans	22
4. Kommunens orter – förutsättningar och projekt.....	23
4.1 Huvudstråk – projekt som påverkar stora delar av kommunen	23
4.1.1 Huvudstråk 1: överföringsledning Räfsal-Bredsten	23
4.1.2 Huvudstråk 2: ny vattenreservoar i centrala Kungälv.....	25
4.1.3 Huvudstråk 3: överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan	27
4.1.4 Huvudstråk 4: överföringsledning Kastellegården-Vävra	29
4.1.5 Huvudstråk 5: överföringsledning Vävra-Solberga	31
4.1.7 Huvudstråk 7: framtida överföringsledning Kungälvs vattenverk-Kungälv ...	35
4.2 Kommundel Kungälv-Ytterby.....	37
4.2.1 Kungälv.....	37
4.2.2 Ytterby	40
4.2.3 Harestad.....	43
4.2.4 Kareby.....	45

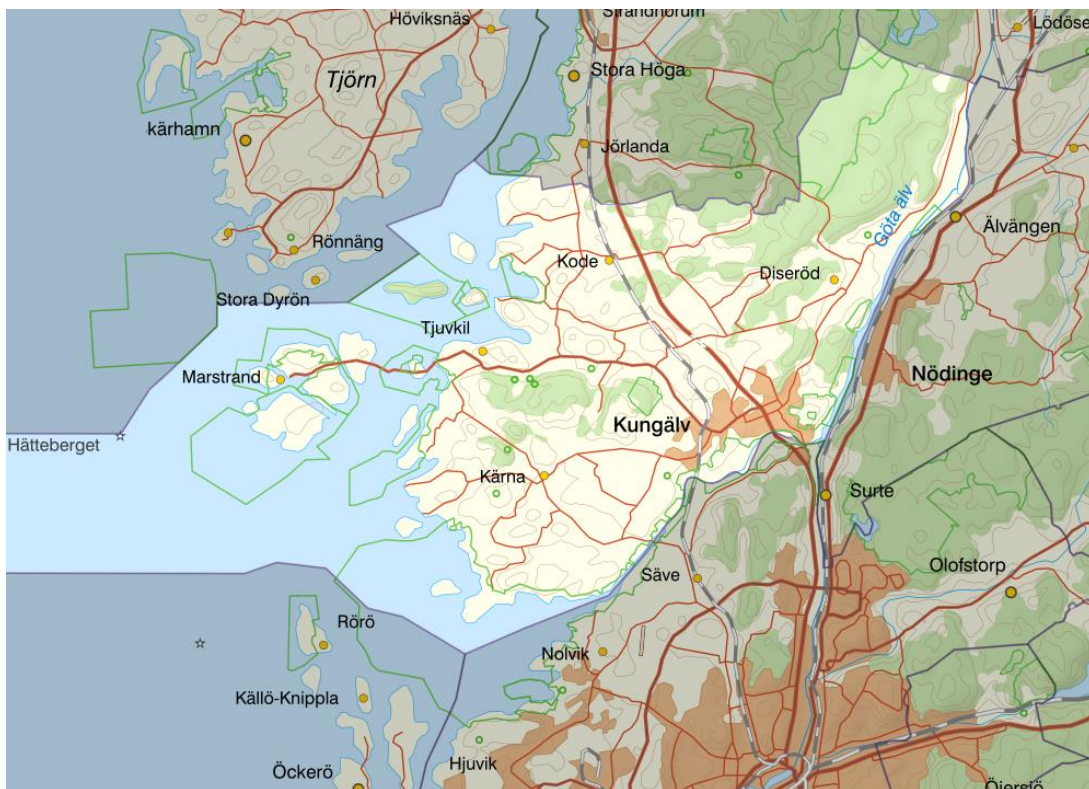
4.3 Kommundel Kode.....	47
4.3.1 Kode.....	47
4.3.2 Ödsmåls mosse och Rörtången.....	47
4.3.3 Aröd	50
4.4 Kommundel Kärna.....	52
4.4.1 Kärna.....	52
4.4.2 Nordkroken.....	54
4.5 Kommundel Marstrand-stråk 168	56
4.5.1 Hålda.....	57
4.5.2 Tjuvkiel	59
4.5.3 Marstrand & Koön m.fl.	61
4.6 Kommundel Diseröd	63
4.6.1 Diseröd	63
4.7 Kommunsamarbeten.....	65
5. Kommande behov.....	67

1. Inledning

Detta kapitel behandlar en kort bakgrund rörande kommunens historiska VA-utbyggnad samt syftet med rapporten, och de politiska mål som berörs, både internationella, nationella och lokala. Prognoser för den kommande befolkningsutvecklingen presenteras, liksom riktlinjer utpekade i kommunens översiktsplanering. Dessutom beskrivs översiktligt kopplingar till övriga relevanta styrdokument samt berörd lagstiftning.

1.1 Bakgrund

Kungälv kommun har ca 49 500 invånare. Kommunen är på grund av sitt läge och sin vackra natur attraktiv för inflyttning. I många kustnära delar av kommunen har det konstaterats stora behov av kommunalt vatten och spillvattenhantering, eftersom det saknas förutsättningar för egna brunnar och egen rening av spillvatten. Liksom i övriga Sverige är stora delar av ledningsnätet utbyggt under 1960- och 1970-talen vilket gör att den tekniska livslängden börjar närma sig slutet.

Figur 1. Översiktskarta över Kungälv kommun.

För att kommunen ska kunna fortsätta växa i enlighet med de politiska intentioner som finns krävs systematisk utbyggnad av nya ledningar samt omläggning av de delar av systemet som har blivit uttjänta eller fungerar som flaskhalsar och påverkar systemet som helhet negativt.

1.2 Syfte

Syftet med det här dokumentet är att visa på vilka investeringar som behöver göras, när de behöver göras och varför det är nödvändigt att göra dem. Förklaring ges till de viktigaste kritiska beroenden som finns samt vilka konsekvenser som kan förmodas inträffa om investeringarna inte görs enligt plan.

1.3 Politiska mål

Såväl internationella, nationella samt lokala politiska mål inverkar på Kungälvskommuns VA-verksamhet. Exempel på sådana inkluderar Agenda 2030, Sveriges nationella miljömål och lokala politiska mål beslutade för Kungälvskommun.

1.3.1 Agenda 2030

Agenda 2030 innehåller 17 globala mål för hållbar utveckling, såväl ekonomisk, ekologisk och social hållbar utveckling. Sverige har ratificerat dessa mål vilket innebär att målen måste beaktas även på kommunal nivå.

Figur 2. Agenda 2030, globala mål för hållbar utveckling.

Det mål som främst har bärighet för VA-verksamheten är *Rent vatten och sanitet för alla* (mål 6). Även ett flertal andra är relevanta att nämna, då dessa kan påverkas av vatten- och avloppsförsörjningen på kommunal nivå. De är *Hållbara städer och samhällen* (mål 11); *Hållbar industri, innovationer och infrastruktur* (mål 9); *God hälsa och välbefinnande* (mål 3); *Hav och marina resurser* (mål 14); samt *Ekosystem och biologisk mångfald* (mål 15). Att VA-försörjningen fungerar på ett tillfredsställande sätt, hushållar med naturresurser och minimerar utsläpp av ämnen till naturen är därför en förutsättning för att Agenda 2030 ska kunna uppnås. Påverkan sker inte enbart genom att systemen finns, utan också hur de utformas, byggs och nyttjas.

1.3.2 Sveriges nationella miljömål

Utöver Agenda 2030 har Sverige sedan antagandet i riksdagen 1999 16 miljökvalitetsmål samt ett generationsmål som ska styra utvecklingen mot en hållbar ekologisk framtid. Generationsmålet visar inriktningen och förutsättningarna för övriga miljömål och innebär ett löfte till framtida generationer om frisk luft, hälsosamma miljöer och rika miljöupplevelser.

De miljömål som kommunens VA-verksamhet har inverkan på är *Bara naturlig försurning* (mål 3), *Ingen övergödning* (mål 7), *Levande sjöar och vattendrag* (mål 8), *Grundvatten av god kvalitet* (mål 9), *Hav i balans samt levande kust och skärgård* (mål 10), *Myllrande våtmarker* (mål 11), *Ett rikt växt- och djurliv* (mål 16) samt *God bebyggd miljö* (mål 15). VA-verksamheten påverkar därmed möjligheten att uppnå en god ekologisk status på åtta av sexton mål. I dagsläget uppnås inte något av de nationella målen i Sverige.

Figur 3. Sveriges nationella miljömål.

1.3.3 Lokala mål för Kungälv kommun

Det finns två typer av lokala mål som förvaltningen ska sträva mot. Det är kommunfullmäktiges strategiska mål samt resultatmål uppsatta för Kungälv kommun. Nedan listas de mål som kan anses vara relevanta för VA-verksamheten.

Kommunfullmäktiges strategiska mål

Hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen

Kommunen måste förbättra sitt strategiska tillväxtarbete genom ökad samordning mellan infrastruktur och planerad nybyggnation. Det gäller verksamheter, VA-utbyggnad, samordning inom kommunen och dess bolag och samordning mellan kommunen och externa investerare.

Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan

Miljö- och klimatarbetet måste involvera fler för att nå goda resultat. Kommunens roll ska vara att möjliggöra och underlätta för företag och invånare att göra en positiv skillnad.

Av kommunfullmäktiges strategiska mål är det främst ovan mål som kan anses vara relevant för VA-verksamheten. Att vara i samma fas som övrig kommunal infrastrukturutbyggnad och nyetablering är nödvändigt för att kunna fatta beslut som är hållbara och lönsamma både i nuläget och på längre sikt. Klimatbelastningen behöver belysas i planeringsskeden för att se på kompensationsåtgärder i entreprenadsskedet.

Resultatmål för Kungälv kommun

Planeringsberedskap skall finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel

Kommunen ska ha god framförhållning gällande strategisk planering för att på ett effektivt sätt möta medborgarnas, marknadens och den kommunala organisationens efterfrågan och behov av bostäder, verksamhetsmark och handel. Viktiga faktorer för en god planeringsberedskap är strategisk beredskap (ÖP, FÖP, program, riktlinjer), markberedskap (strategiska markköp) och resurs- och organisationsberedskap (personalresurser och genomförbarhet).

Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck

Fokusområden är minskade utsläpp från trafik, enskilda avlopp och av mikroplaster. Energieffektivisering, omställning till förnybara bränslen och en övergång till mer hållbar konsumtion är också prioriterade områden. När det gäller utsläpp till vattenmiljö ska påverkan från dag- och spillvatten samt ytavrinning beaktas. Information, kunskap och samverkan är viktiga verktyg för att nå målet.

VA-verksamheten ska förhålla sig till ovan resultatmål genom att underlätta för en mer hållbar hantering av framför allt spill- och dagvatten. VA-utbyggnad och förnyelse av befintlig VA-anläggning är en förutsättning för en god planberedskap inom kommunen.

1.4 Befolkningsutveckling, prognos 2022-2026 med utblick mot 2031

Kommunen gör årligen en befolkningsprognos var syfte är att dels utgöra underlag för behovsbedömningar inom respektive verksamhet, dels utgöra underlag för budget. Nuvarande prognos *Befolkningsprognos 2022-2026 med utblick mot 2031* baseras på kommunnivå med den befintliga folkmängd per församling (2022-12-31) i kommunen samt på de byggplaner kommunen har för perioden 2022-2031.

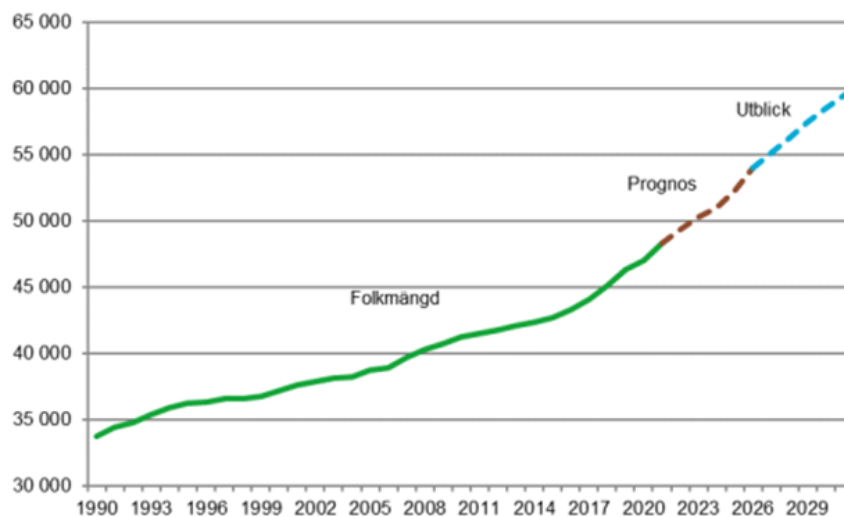
Prognosen i sin helhet, *Befolkningsprognos 2022 - 2026 med utblick mot 2031*, finns på kommunens hemsida, www.kungalv.se.

1.4.1 Utvecklingen under år 2022 - 2031

Under prognosperioden 2022 - 2026 beräknas befolkningen öka med cirka 5 700 personer, från 48 271 invånare i slutet av 2021 till 53 990 i slutet av 2026. Det innebär en genomsnittlig folkökning med drygt 1 140 personer per år. Utblicken pekar sedan på en fortsatt ökning till 59 480 personer år 2031. Totalt ger detta en förändring med i genomsnitt cirka 1 120 personer per år under perioden 2022 - 2031.

Prognosen kan jämföras med statistik från år 2021 då folkmängden i Kungälv kommun ökade med 1 221 personer, från 47 050 till 48 271 invånare.

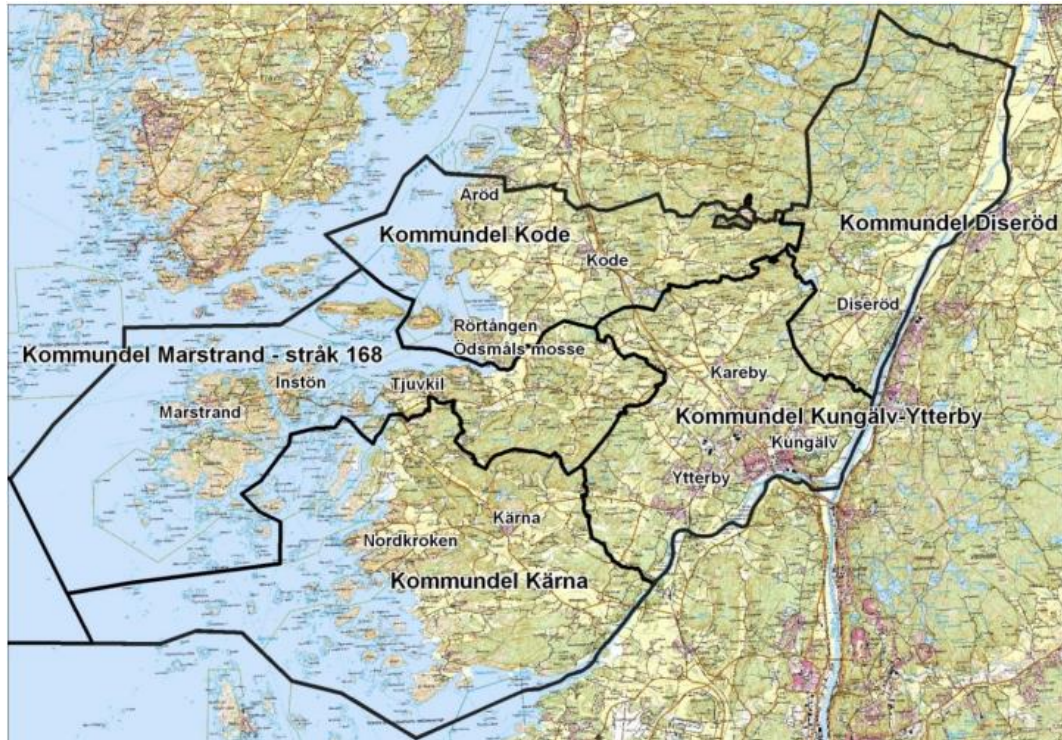
Folkmängden i Kungälv kommun 1990 - 2021, prognos 2022 - 2026 samt utblick 2027 - 2031

Figur 4. Diagrammet ovan visar folkmängden bakåt i tiden samt utvecklingen enligt prognos och utblick, från Befolkningsprognos 2022-2026 med utblick mot 2031.

1.4.2 Utvecklingen i kommundelar under år 2022 - 2031

Befolkningsprognoser görs även på delområdesnivåer, där kommunen är uppdelad i fem delområden: Kommundel Kungälv-Ytterby, kommundel Kärna, kommundel Marstrand-stråk168, kommundel Kode och kommundel Diseröd. Dessa illustreras i figur nedan.

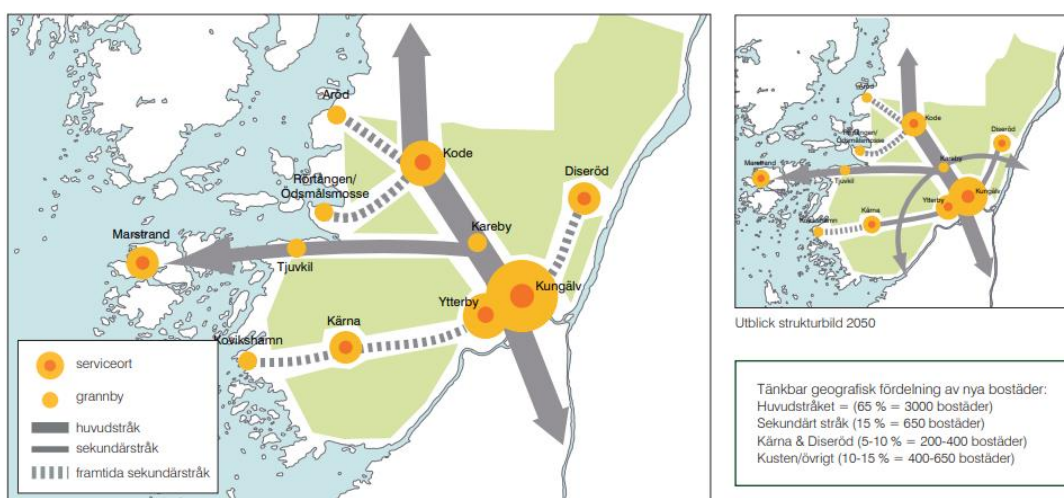

Figur 5. Illustration över kommundelarna per områden, från Befolkningsprognos 2021-2025 med utblick mot 2030.

Alla fem kommundelar ökar sin befolkning under prognosperioden, dock i varierande omfattning. Den kommundel som förväntas växa mest i antal invånare under prognosperioden är Kungälv-Ytterby, med 4 290 personer och då procentuellt sett med 14 procent till år 2026. Kode har den procentuellt svagaste tillväxten på fem års sikt, 5 procent, medan resterande tre kommundelar väntas växa med mellan cirka 6-12 procent.

1.5 Översiktsplanering

Kungälv's kommuns översiktsplan (ÖP2010) antogs politiskt 2012 och är tänkt att peka ut vilka områden som är lämpliga för olika typer av markanvändning. I stora drag är förtätning av tätorter längs de stora infrastrukturstråken för kollektivtrafiken det som huvudsakligen rekommenderas, d.v.s. längs Bohusbanan och E6. Ny bebyggelse ska koncentreras till tätorterna Kungälv/Ytterby samt övriga serviceorter Kode, Kärna, Marstrand och Diseröd.

Figur 6. Kungälv's kommuns strukturbild. Hämtad från ÖP2010.

För att kommunstyrelsens strategiska mål 6 ovan ska kunna nås gäller det att VA-planeringen sker i en pågående dialog med övrig förvaltning gällande såväl översiktsplanering som detaljplanering.

1.6 Koppling till relevanta styrdokument

Nedan listas olika styrdokument som har koppling till detta dokument.

1.6.1 Investerings- och driftprogram

Rapporten är direkt kopplad till investeringsprogrammet och beskriver de projekt som finns listade där som rör dricks- och spillvattenförsörjning.

1.6.2 VA-plan

Kungälv's kommuns VA-plan består av ett flertal delar. Dessa inkluderar:

- VA-policy
- VA-översikt
- Vattenförsörjningsplan
- Tillsynsplan enskilda avlopp
- Nödvattenplan
- Förnyelseplan
- Dagvattenplan
- Drift- och underhållsplan
(*under arbete*)

VA-översikten har sin utgångspunkt i hur VA-försörjningen fungerade vid antagande (2015) och är en sammanställning av dåvarande nuläge för att skapa en gemensam bild som omfattar dricksvatten, spillvatten och dagvatten både inom och utanför nuvarande verksamhetsområde för vatten och avlopp. Arbetet med VA-översikten låg till grund till kommunens VA-policy.

Kungälv's kommuns VA-policy antogs 2015 och beskriver de ställningstaganden som tillsammans med VA-översikten ska ligga till grund för de beslut som fattas om vatten- och avloppsförsörjning framöver.

1.6.3 Vattentjänstplan

Varje kommun ska ha en aktuell Vattentjänstplan, beslutad av kommunfullmäktige, som syftar till att redogöra för kommunens långsiktiga planering för hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Vattentjänstplanen ska även innehålla en bedömning av vilka åtgärder som krävs för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall samt ska planens påverkan och ingrepp i naturmiljön identifieras, beskrivas och bedömas utifrån miljöbalken. För att förankra vattentjänstplanen ska den samrådas med berörda och ställas ut för granskning innan kommunfullmäktige fattar beslut.

Innehållet i vattentjänstplanen kommer utgöra underlag för investeringsplanen. Det kan handla om investeringar som krävs för att säkra upp VA-anläggningens funktion vid skyfall, kapacitetshöjande åtgärder i befintlig VA-anläggning för att möjliggöra ytterligare VA-utbyggnad till områden i behov av allmän VA-försörjning. Tidsperspektivet för planen bör spänna över en 12-årsperiod enligt förarbeten till lagstiftningen.

Viktigast i sammanhanget, kopplat till investeringsplanen och verksamhetsbudgeten, är kommunens VA-utbyggnadsplan, då denna pekar ut områden där kommunen har eller kan anses ha en skyldighet att bygga ut kommunalt VA i enlighet med Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Vattentjänstplanen är under arbete.

1.7 Lagstiftning

VA-verksamheten regleras genom ett flertal lagstiftningar, med tyngdpunkt i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV), Miljöbalken (1998:808) och Plan- och bygglagen (2010:900). Även Livsmedelsverkets föreskrifter inverkar på hur verksamheten ska bedrivas och skötas.

1.7.1 Lagen om allmänna vattentjänster

VA-verksamheten styrs huvudsakligen av Lagen om allmänna vattentjänster, LAV. Bestämmelser om kommunens skyldighet att ordna allmänna vattentjänster regleras i 6 § LAV. Bestämmelserna syftar till att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

Begreppet ”större sammanhang” innebär i förarbetsuttalanden (jfr prop. 1955:121 s. 61, prop. 2005/06:78 s. 42) till LAV samt enligt rättspraxis att det behövs en något så

när samlad bebyggelse av ungefär 20–30 fastigheter som underlag för en allmän va-anläggning. En kommunal utbyggnadsskyldighet kan uppstå för färre fastigheter än så om hälso- och miljöskyddsrekvisiten uppfylls inom ett visst område.

Från och med 2023-01-01 infördes ett tillägg till 6 §, vilket avser att förtydliga kommunens möjlighet att vid behovsbedömningen ta särskild hänsyn till förutsättningarna att tillgodose behovet av vattentjänster genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Lagändringen innebär att bedömningen av behovet av allmänna vattentjänster ska bli mera flexibel. Fastighetens behov av VA-försörjning ska bedömas objektivt och utifrån ett långsiktigt perspektiv, dvs. fastighetsägarens egen uppfattning om behovet eller det nuvarande användningssättet av fastigheten är inte avgörande.

För de områden där Länsstyrelsen redan förelagt kommunen att ordna VA-försörjning kommer framtida dialog med myndigheten att tas huruvida det är möjligt att lösa VA-försörjning genom privata initiativ eller om det även fortsättningsvis måste ske genom kommunens försorg.

1 § Bestämmelserna i denna lag syftar till att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

6 § Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, skall kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och

2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.

Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Lag (2022:1249).

En VA-anläggning ska anläggas och drivas på ett resursmässigt hållbart sätt.

10 § En allmän va-anläggning skall ordnas och drivas så att den uppfyller de krav som kan ställas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön och med hänsyn till intresset av en god hushållning med naturresurser.

Den allmänna VA-anläggningens utformning och byggnation styrs även av andra lagar och regler, precis som all annan bebyggelse och planeringen behöver därmed vara i fas med pågående detaljplanering.

11 § En allmän va-anläggning får inte ordnas

1. i strid med detaljplan, områdesbestämmelser eller andra bestämmelser om hur marken skall bebyggas, eller
2. så att den försvarar en ändamålsenlig bebyggelse eller lämplig planläggning.

Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

17 § Trots 16 § får huvudmannen vänta med att utföra de anläggnings- eller utbyggnadsarbeten som är nödvändiga för att fastighetsägaren skall kunna använda va-anläggningen, om arbetena

1. behöver samordnas med andra arbeten och samordningen annars skulle väsentligt försämrats, och
2. utförs i den ordning som följer av huvudmannens utbyggnadsplan.

Ansvarsgränsen mellan VA-huvudmannens allmänna anläggning och den enskilde fastighetsägarens VA-installationer utgörs av förbindelsepunkten, vilken är den juridiskt bestämda gränsen på VA-servisledningarna som är avsedda för en viss fastighet.

12 § Om en allmän va-anläggning innebär att vattentjänster tillhandahålls genom ledningsnät för vattenförsörjning eller avlopp, skall huvudmannen för varje fastighet inom va-anläggningens verksamhetsområde bestämma en förbindelsepunkt.

Förbindelsepunkten skall finnas i fastighetens omedelbara närhet, om det inte finns särskilda skäl för en annan placering.

Huvudmannen skall samråda med och därefter informera fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge inom den tid som är skälig med hänsyn till fastighetsägarens intresse av att kunna planera för sin användning av fastigheten.

Vid tidpunkten då VA-huvudmannen anvisat förbindelsepunktens läge uppstår avgiftsskyldigheten enligt LAV, under förutsättning att fastigheten är i behov av allmän VA-försörjning samt inrättats i verksamhetsområde.

24 § En fastighetsägare skall betala avgifter för en allmän va-anläggning, om fastigheten

1. finns inom va-anläggningens verksamhetsområde, och
2. med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver en vattentjänst och behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Vid bedömning av behovet enligt första stycket 2 skall särskild hänsyn tas till i vilken utsträckning jämförda alternativ tillgodoser intresset av en god hushållning med naturresurser.

Om fastigheten är obebyggd men enligt en detaljplan är avsedd för bebyggelse, skall bedömningen av behovet enligt första stycket 2 göras som om fastigheten vore bebyggd i enlighet med planen. Detta gäller dock inte om det finns särskilda skäl för en annan bedömning.

25 § *En avgift enligt 24 § skall avse*

1. vattentjänster som tillhandahålls fastigheten genom en förbindelsepunkt, från det att huvudmannen har ordnat förbindelsepunkten och informerat fastighetsägaren enligt 12 §, och

2. bortledning av vatten från fastigheten som inte sker genom en förbindelsepunkt, från det att huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat fastighetsägaren om detta.

När det är förenligt med anläggningens huvudsakliga ändamål, bör den ordnas och drivas så att också andra allmänna intressen som har behov av anläggningen kan tillgodoses.

26 § *Utöver vad som följer av 24 och 25 §§ skall en fastighetsägare betala en avgift för en allmän va-anläggning, om fastigheten*

1. finns inom va-anläggningens verksamhetsområde,

2. är bebyggd eller enligt en detaljplan är avsedd för bebyggelse, och

3. behöver, eller har nytta av, bortledning av vatten från allmän platsmark.

Avgiften skall avse bortledning av vatten från allmän platsmark inom va-anläggningens verksamhetsområde, från det att huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat fastighetsägaren om detta.

27 § *Den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls skall betala en avgift för en allmän va- anläggning, om*

1. den allmänna platsmarken finns inom va-anläggningens verksamhetsområde, och

2. bortledning av vatten från den allmänna platsmarken behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

Avgiften skall avse bortledning av vatten från den allmänna platsmarken, från det att huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat den som är avgiftsskyldig om detta.

28 § *Avgifter enligt 24-27 §§ som avser bortledning av vatten skall även täcka kostnaderna för den rening av vattnet som behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.*

Enligt 30 § LAV får inte avgifternas storlek överskrida vad som behövs för att täcka nödvändiga kostnader för att anlägga och driva den allmänna anläggningen.

Självkostnadsprincipen för den allmänna VA-anläggningen har lång tradition i Sverige. VA-huvudmannen får därmed inte gå med väsentlig vinst, men lagen ger rätt till ett planerat överuttag till en investeringsfond för nyinvestering enligt en investeringsplan, inom 10 år. Med nyinvesteringar menas uppgraderingar på befintlig VA-anläggning p.g.a. krav från lagstiftare eller myndighet, exempelvis kväveringskrav i avloppsreningsverk. Nyexploateringar är en ren investering för utvidgning av verksamhetsområdet och den allmänna anläggningen. Fonderingsmedlen kan heller inte nyttjas för reinvestering i befintligt VA-kollektiv. Kommunen kan välja att skattefinansiera den allmänna VA-anläggningen, helt eller delvis, men direkt när avgifter enligt en fastställd taxa tas ut från fastighetsägare i verksamhetsområde gäller VA-lagstiftningens självkostnadsprincip. Om anläggningskostnaden för en eller flera fastigheter skiljer sig avsevärt ifrån vad det normalt kostar VA-huvudmannen att anlägga VA till en fastighet inom verksamhetsområdet kan det föreligga särskilda skäl för kommunen att besluta om särtaxa.

29 § Avgifter enligt 24-28 §§ får bestämmas som anläggningsavgifter och brukningsavgifter.

30 § Avgifterna får inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva va-anläggningen.

Medel får avsättas till en fond för framtida nyinvesteringar, om

- 1. det finns en fastställd investeringsplan,*
- 2. avsättningen avser en bestämd åtgärd,*
- 3. åtgärden och de beräknade kostnaderna för den redovisas i planen,*
- 4. det av planen framgår när de avsatta medlen är avsedda att tas i anspråk, och*
- 5. planen innehåller de upplysningar som i övrigt behövs för att bedöma behovet av avsättningens storlek.*

Avgifter enligt 26 och 27 §§ får inte överskrida det som behövs för att täcka kostnaderna för den vattentjänsten.

31 § Avgifterna skall bestämmas så att kostnaderna fördelas på de avgiftsskyldiga enligt vad som är skäligt och rättvist.

Om vattentjänsterna för en viss eller vissa fastigheter på grund av särskilda omständigheter medför kostnader som i beaktansvärd omfattning avviker från andra fastigheter i verksamhetsområdet, skall avgifterna bestämmas med hänsyn till skillnaderna.

Avgifter enligt 26 och 27 §§ skall fördelas mellan de fastighetsägare som avses i 26 § och de avgiftsskyldiga som avses i 27 § enligt vad som är skäligt med hänsyn till den berörda allmänna platsmarkens omfattning och fastighetsägarnas nytta av vattentjänsten.

32 § Anläggningsavgifterna skall bestämmas på beräkningsgrunder som innebär att en fastighetsägare inte behöver betala mer än vad som motsvarar fastighetens andel av kostnaden för att ordna va-anläggningen.

33 § Brukningsavgifterna skall bestämmas på beräkningsgrunder som är lika oavsett när på året va-anläggningen används. Om det med hänsyn till vattenförsörjningen, behovet av en tillfredsställande avloppsrening eller av andra skäl behövs särskilda åtgärder av säsongsbetonad karaktär under en viss mindre del av året, får dock brukningsavgifter för en sådan tid bestämmas på beräkningsgrunder som innebär högre avgifter än under huvuddelen av året.

34 § Avgifternas belopp och hur avgifterna skall beräknas skall framgå av en taxa. Avgifterna får inte bestämmas till högre belopp än vad som är förenligt med bestämmelserna i 30-33 §§.

Kommunen får meddela föreskrifter om taxan. Kommunen får överlåta åt huvudmannen att bestämma avgifternas belopp enligt beräkningsgrunder i kommunens taxeföreskrifter.

I de fall där ett behov av en allmän VA-anläggning har konstaterats i enlighet med 6 § LAV kan det vara så att det redan finns olika enskilda anläggningar för dricksvatten och/eller spillvatten. Till följd av utbyggnad av kommunalt VA kan enskilda anläggning onyttiggöras och VA-huvudmannen kan då bli ersättningsskyldig. Kungälv har riktlinjer för bedömning av möjlighet till ersättning i dessa fall, "Riktlinjer för ersättning för enskilda VA-anläggningar".

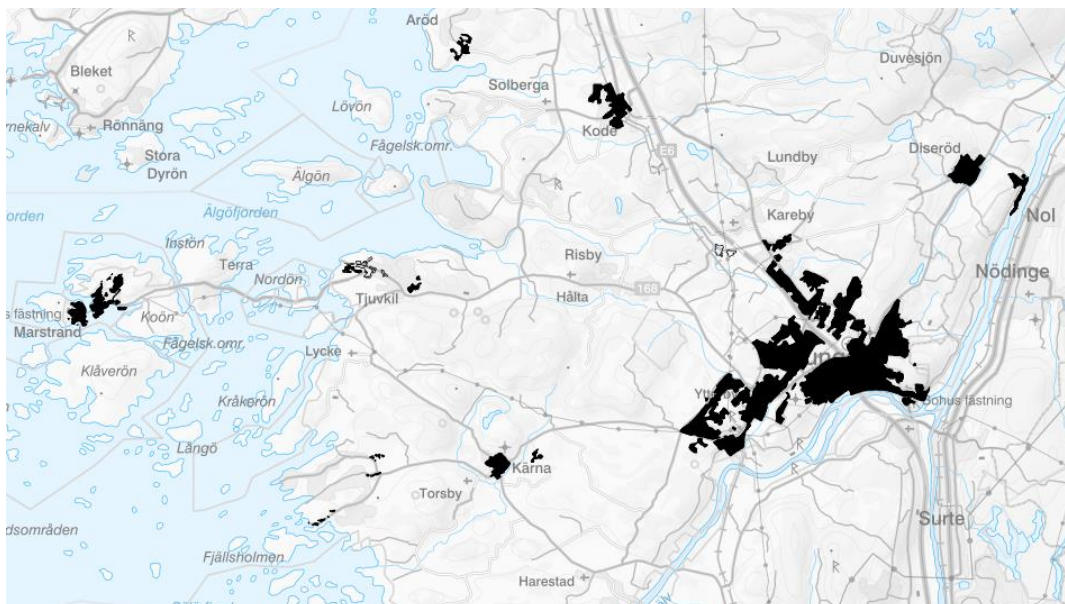
40 § Om en enskild anläggning blir onyttig till följd av att kommunen ordnar eller utvidgar en allmän va-anläggning, skall huvudmannen betala skälig ersättning till den enskilda anläggningens ägare.

1.7.2 Miljöbalken och Plan- och bygglagen

I Miljöbalken (3 kap 1 §) samt i Plan- och bygglagen (2 kap 2 §) anvisas att mark- och vattenområden ska användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet, läge och föreliggande behov. Företräde ska ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning. Detta innebär att en avvägning ska göras mellan bevarandeintresset (t.ex. för framtida dricksvattenförsörjning) och värdet att ta marken i anspråk för annat ändamål.

2. Befintlig VA-anläggning i Kungälv kommun

Kungälv kommun VA-verksamhet har ansvar för ledningsnätet samt anläggningar för VA-försörjningen i kommunen. Kommunens ledningsnät började byggas ut under 1950-talet och har succesivt utökats och förnyats. Kommunen har fyra vattenverk samt tre egna avloppsreningsverk där den huvudsakliga avloppsreningen sker i Ryaverket i Göteborg. Den totala ledningslängden år 2023 var 267 km dricksvattenledningar och 222 km självfallspill- och tryckspillvattenledningar. Totalt antal anslutna personer inom kommunalt verksamhetsområde för VA är strax under 40 000. En översiktskarta över Kungälv kommun verksamhetsområden visas i figur nedan.

Figur 7. Kommunalt verksamhetsområde för VA i Kungälv kommun

2.1 Ledningsnät

Ledningsnätet distribuerar vatten från vattenverk till dricksvattenabbonenter och för bort spillvatten från abonnenterna för rening i kommunens avloppsreningsverk eller för rening i Ryaverket. I dagsläget är dricksvattennätet något längre än spillvattennätet.

2.1.1 Dricksvatten

Kungälv kommun dricksvattennät är i början av år 2023 267 km långt. Kommunen har sju reservoarer på ledningsnätet, byggda mellan år 1939-1977. Dessa finns i Diseröd, Munkegårde, Ytterby, Kode, Kärna, Marstrandsön och på Koön. Av dessa är Ytterby-tornet svårt att fylla upp med nuvarande utformning av ledningssystemet. Tornet i Kärna är för litet för att kunna räcka till vid full utbyggnad av VA till Tjuvkilsområdet. På ledningsnätet finns också 16 tryckstegringsstationer.

2.1.2 Spillvatten

Spillvattennätet inklusive såväl självfallsledningar (ren spill samt kombinerade ledningar) som tryckspilledningar är i början av 2023 165 km respektive 57 km, det vill säga totalt 222 km långt. På ledningsnätet finns ett 70-tal avloppspumpstationer.

Spillvattenledningsnätet leder ungefär dubbelt så mycket vatten jämfört med såld mängd dricksvatten. Detta tyder på att det finns stora mängder tillskottsvatten i spillvattennätet och nederbördspåverkan är tydlig. Ett systematiskt arbete pågår hela tiden för att hitta källor till tillskottsvatten för på så sätt minska belastningen i spillvattenledningen, både för att minska riskerna för att orenat avloppsvatten bräddar ut i vattendragen och för att minska risken för källaröversvämning. I anslutning till de kommunala pumpstationerna och reningsverken finns det nödavlopp, där bräddning kan ske vid höga flöden.

2.2 Vattenverk

Kungälvs kommun har fyra vattenverk. Kungälvs vattenverk är nyast, med överlägset störst kapacitet, och hämtar sitt vatten från Göta Älv. Lysegårdens vattenverk är en grundvattentäkt belägen i kommunens nordöstra delar, medan Marstrands vattenverk är en ytvattentäkt med relativt begränsad kapacitet i kommunens västra delar. Innan Kungälvs vattenverk stod färdigställt var Dösebacka grundvattentäkt kommunens huvudsakliga råvattentäkt.

2.1.1 Kungälvs vattenverk

Kungälvs vattenverk stod klart 2018 och är ett ytvattenverk som hämtar sitt råvatten från Göta Älv. Det är kommunens största vattenverk. Kungälvs vattenverk producerar drygt 200 l/s (liter per sekund) men är förberett för utbyggnad med ytterligare 100 l/s.

2.2.2 Lysegårdens vattenverk

Lysegårdens vattenverk är ett grundvattenverk med konstgjord infiltration som tar råvatten från Drypesjön. Lysegården vattenverk producerar drygt 25 l/s som levereras till Diseröd och övriga kommunen. Maximal kapacitet är ca 60 l/s.

2.2.3 Marstrands vattenverk

Marstrands vattenverk är ett ytvattenverk beläget på Marstrandsön och tar sitt råvatten från Pjäxedammen, Käftedammen och Smörsundsdammen på Koön. Pjäxedammen är huvudvattentäkt och vatten från de andra dammarna pumpas över till Pjäxedammen. Marstrands vattenverk producerar i genomsnitt 3,5 l/s. Kommunen fick ett föreläggande 2022-05-25 om att bygga om reningsprocessen för att minska mängden slam som alstras under reningsprocessen.

2.3.4 Dösebacka vattenverk

Dösebacka vattenverk var kommunens huvudvattentäkt innan Kungälvs vattenverk färdigställdes. Det var ett grundvattenverk med konstgjord infiltration beläget uppströms det nya vattenverket. Göta Älv fungerade som råvattentäkt, där råvattnet sen pumpades från intaget i älven till marken via nio infiltrationsdammar. Kapaciteten

var cirka 60 l/s, av vilket 15-20 l/s såldes till Ale kommun. Delar av verket används idag för råvattenförsörjning av Kungälvs vattenverk.

2.3 Avloppsreningsverk

Kommunen har i dagsläget tre egna avloppsreningsverk: Diseröd ARV, Kode ARV och Marstrands ARV, varav Kode ARV planeras att lägga ner inom några års sikt. Den största delen av kommunens producerade spillvatten skickas dock till Ryaverket i Göteborg via ledningar under älven.

2.3.1 Ryaverket

Ryaverket är ett reningsverk beläget i Göteborg som drivs av det kommunala aktiebolaget Gryaab AB. Gryaab AB ägs tillsammans av kommunerna Ale, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum, Mölndal, Partille och Bollebygd. Bolaget har ett eget tunnelsystem som leder avloppsvatten från kommunerna till Ryaverket där avloppsvattnet behandlas.

Från Kungälvs kommun skickas varje år cirka 4 000 000 m³ avloppsvatten från tätorterna Kungälv, Ytterby, Kareby och Kärna till Ryaverket via kommunens två huvudpumpstationer Älvparken och Kastellegården. Därifrån pumpas vattnet till Rödbo där anslutningen till Gryaabs avloppstunnel ligger. Volymen avloppsvatten från Kungälv motsvarar cirka 2,5 % av den totala volymen avloppsvatten som Ryaverket tar emot.

2.3.2 Diseröds avloppsreningsverk

Diseröds avloppsreningsverk byggdes 1972 och tar emot och behandlar avloppsvatten från Diseröd tätort, Häljeröd och Västra Torp. Anläggningen är dimensionerad för 1900 personekvivalenter (pe). Volymmässigt kan verket behandla maximalt 41 m³/h.

Vid höga flöden kan bräddning ske vid verkets pumpstation före eller efter rens-galler. I första hand släpps avloppsvattnet ut efter gallret, via utloppspumpstationen och utloppsledningen, och i andra hand direkt vid pumpstationen. Bräddningen sker då till Välabäcken.

2.3.3 Kode avloppsreningsverk

Kode reningsverk byggdes 1972 och tar emot och behandlar avloppsvatten från Kode där det bor cirka 1300 invånare. Anläggningen är dimensionerad för 1600 pe. Volymmässigt kan verket behandla maximalt 36 m³/h.

Vid höga flöden kan bräddning ske vid verkets pumpstation före eller efter rens-galler. I första hand släpps avloppsvattnet ut efter gallret och i andra hand direkt vid pumpstationen. Recipient är Vallby år vilket är en känslig recipient.

Kode ARV ska läggas ner nästa år då det finns ett föreläggande från Miljöenheten om att nedläggning ska ske senast oktober 2023. En förutsättning för det är när det nya stora ledningspaketet mellan Ytterby och Solberga är färdigutbyggt. Efter att avloppsreningsverket är nedlagt ska spillvattnet pumpas vidare mot kommunens centrala delar och därifrån vidare till GRYAAB.

2.3.4 Marstrands avloppsreningsverk

Marstrands avloppsreningsverk, beläget på Koön, byggdes 1977 och tar emot och behandlar avloppsvatten från Marstrandsön och Koön som har cirka 1500 invånare. Anläggningen är konventionellt byggd och avloppsreningsverket är från och med ombyggnaden 2012 och det nya tillståndet dimensionerat för en genomsnittlig veckobelastning motsvarande 6 000 pe. Volymmässigt kan verket behandla maximalt 75 m³/h.

Vid höga flöden kan bräddning ske i pumpstationen PA3 före reningsverket. Avloppsvattnet släpps då ut i Muskeviken.

Marstrands ARV har haft stora problem med ojämn belastning och kommunen har utrett huruvida det är bäst att investera i att bygga om verket eller att lägga ner det. Eftersom det bland annat är begränsat med utrymme där verket är placerat, bedöms det dyrare att bygga om det för att klara aktuell belastning än att lägga ned det och bygga ihop och pumpa spillvattnet via Tjuvkil-Vävra-Ytterby och sen vidare till GRYAAB. En förutsättning för att verket ska kunna läggas ner är att ledningsnätet från Marstrand ända ner till Nordre älv är utbyggt.

3. Olika typer av behov

Det finns en rad olika typer av behov som kan föranleda ut- eller ombyggnation av VA-systemen. Exempel på sådana är förelägganden från Länsstyrelsen eller Miljö- och byggnadsnämnden, utbyggnadsområden enligt 6 § LAV som kartlagts i kommunens utbyggnadsplan, vid exploateringar, kapacitetsbrist och underhållsbehov samt för att öka systemets redundans.

3.1 Förelägganden från Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Västra Götaland har beslutat att ett antal områden i Kungälv kommun ska ha vatten- och avloppstjänster enligt 6§ lagen om allmänna vattentjänster (LAV). De områden som Länsstyrelsen har beslutat om skall anslutas är Aröd, Ulvesund/Harestad/Nereby, Klöverön, Tjuvkil, Instön och Sjöhåla/Kovikshamn.

Aröd ska anslutas senast 31 december 2025, Ulvesund/Harestad/Nereby 31 december 2024, Klöverön 31 december 2028, Tofteberget i Tjuvkil 31 december 2024 förlängd genomförandetid för 13 fastigheter, Sjöhåla och Kovikshamn 31 december 2030. Gällande Harestad har dialog inletts med Länsstyrelsen om förlängning av föreläggandet. För Instön finns beslut om anslutning av dricksvatten senast den 31 december 2030 samt 31 december 2036 för spillvatten. De olika tidpunkterna beror på att Länsstyrelsen bedömer att Ryaverket inte kommer ha tillräcklig kapacitet för att ansluta Marstrand förrän efter Ryaverkets ombyggnad, som ska vara klar 2036.

Om kommunen inte byggt ut kommunalt VA till områdena vid beslutade tidpunkter är risken stor att kommunen behöver betala ett vite till Länsstyrelsen. Vitet brukar ungefärligen motsvara den kostnad som kommunen skulle få för att genomföra en utbyggnad.

Figur 5. Områdena i kommunen som har förelägganden om utbyggnad från Länsstyrelsen.

3.2 Föreläggande från Miljö- och byggnadsnämnden

2021-06-17 fattade Miljö- och byggnadsnämnden ett beslut om förbud av utsläpp av avloppsvatten från Kode avloppsreningsverk senast 1 oktober 2023. Detta på grund av frekventa bräddningar där avloppsvattnet inte genomgår någon som helst rening innan utsläpp sker till den känsliga recipienten Vallby å. Både ån och Hakefjorden utanför påverkas av övergödning.

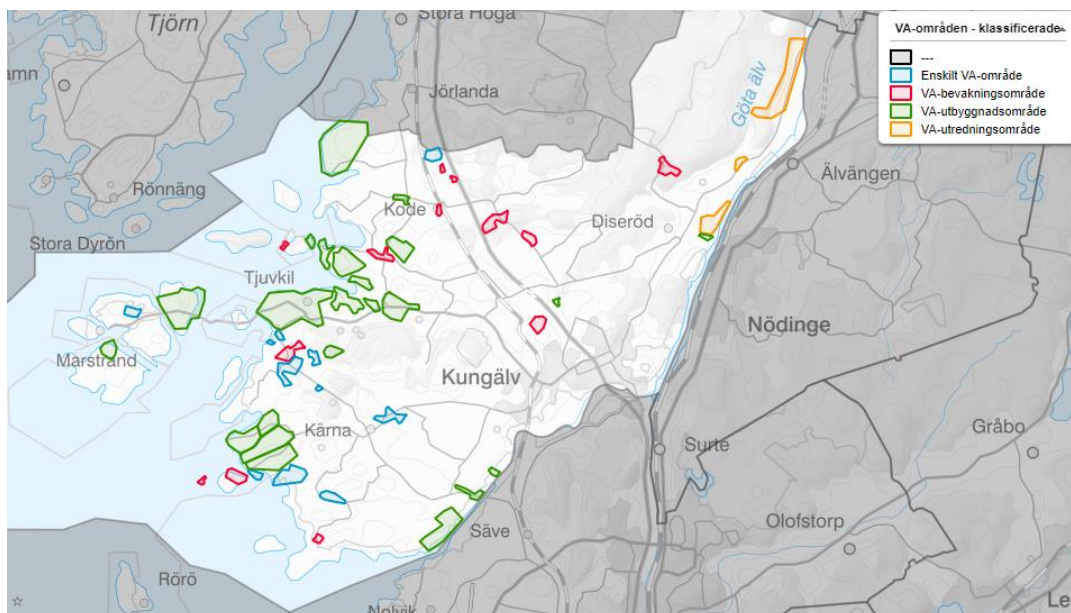
2022-05-25 fattade miljö- och byggnadsnämnden ett beslut om föreläggande om att senast om tre år ska slamhanteringen från Marstrandsverket ha förbättrats genom införande av mekanisk rening i stället för kemisk sådan. Implementering ska börja ske genom ett tolv månader långt pilotprojekt och motivet är att starkt minska det slamavfall som produceras vid vattenverket idag och som sannolikt påverkar växt- och djurlivet i Marstrandsfjorden negativt.

3.3 Utbyggnadsområden enligt 6 § LAV

De VA-utbyggnadsområden som ses i figurer nedan kommer att revideras till att visa på vilka områden som är aktuella för VA-utbyggnad under en kommande 12-årsperiod – i enlighet med gällande bestämmelser och intentioner för vattentjänstplaner.

Inom ramen för arbetet med Kungälv's kommuns VA-utbyggnadsplan (2015) har kommunen gått igenom samtliga bebyggelsekluster i kommunen som består av mer än ca 15 hus belägna i nära anslutning till varandra och som idag har enskilda dricks- och/eller avloppslösningar. 45 sådana områden identifierades. Planen var giltig till och med 2022-09-01 därefter i behov av revidering. Utbyggnadsplanen är under arbete och inkluderas i arbetet med vattentjänstplanen.

De så kallade VA-planområdena är indelade i fyra klasser: VA-utbyggnadsområde, VA-utredningsområde, VA-bevakningsområde och enskilt VA-område. I VA-utbyggnadsområden bedöms det föreligga en skyldighet att bygga ut kommunalt VA. VA-utredningsområden bedöms behöva utredas ytterligare för att fastslå om området ska klassas som utbyggnadsområde, bevakningsområde eller enskilt VA-område. I VA-bevakningsområden bedöms det vara möjligt att behålla enskilda VA-lösningar men där man kan tänka att behoven kan komma att ändras över tid. Enskilda VA-områden bedöms kunna försörjas genom enskilda dricks- och spillvattenledningar under överskådlig tid.

Figur 69. Klassade områden. Utbyggnadsområdena är markerade i grönt.

De områden som då klassificerades som utbyggnadsområden var Arntorp, Aröd, Brattön östra, Håffrekullen, Instön, Klåverön (Klöverön), Kornhall, Kulperöd, Kvarnekullen, Lökeberg, Nordkroken, Rörtången, Sjöhed/Nereby, Skåra, Solberga, Tjuvkil, Ulvesund, Vävrå/Hålta, Åsebyberg och Ödsmålsmosse. Totalt 20 områden. Områdena listas i tabell nedan, samt de årtal som angavs i VA-utbyggnadsplanen och hur nuvarande status för områdena ser ut.

Tabell 1. Utbyggnadsområdena rangordnade efter behov i fallande ordning.

Störst behov	Område	Planerad anslutning enligt utbyggnadsplan	Status
1.	Nordkroken	2017-2023	Delvis inplanerat i budget
2.	Rörtången	2024-2030	Finns i planeringen
3.	Aröd	2017-2020	Påbörjat
4.	Klöverön	2026-2028	Påbörjat föreningsövertagande
5.	Sjöhed/Nereby	2021-2024	Inplanerat i budget
6.	Ödsmåls mosse	2024-2030	Inplanerat i budget
7.	Ulvesund	2020-2022	Inplanerat i budget
8.	Instön	Norra 2019-2024, södra 2033-2035	Inplanerat i budget
9.	Tjuvkil	2017-2025	Delvis påbörjat
10.	Vävrå/Hålta	2021-2026	Inplanerat i budget

11.	Kornhall	2021-2023	Inplanerat i budget
12.	Lökeberg	2030-2034	
13.	Brattön Östra	2027-2029	
14.	Skåra	2031-2033	
15.	Kulperöd	2032-2034	
16.	Solberga	2033-2035	
17.	Åsebyberg	2023-2025	
18.	Arntorp	2021-2022	Inplanerat i budget
19.	Kvarnekullen	2029-2030	
20.	Håffrekullen	2018-2019	Inplanerat i budget

Att tidsplanerna för anslutning av områdena inte kunnat hållas beror på ett flertal faktorer. För att möjliggöra anslutning av områden i kommunens mer perifera delar har stora förstärkningsåtgärder fått utföras i de centrala delarna av VA-systemet, och flera åtgärder återstår. Bland annat har kommunen byggt Kungälvs vattenverk för att kunna öka kapaciteten på vattenproduktionen.

Det nya tillägget till 6 § LAV, det få konsekvenser för kommunens planering. Det finns en möjlighet att det i vissa områden skulle kunna gå att lösa VA-försörjningen genom gemensamma anläggningar, om de boende kan gå ihop och samordna sig. I många av områdena kommer det sannolikt även fortsättningsvis kräva kommunal utbyggnad av VA eftersom de lokala förhållandena för att lösa vatten- och avloppsförsörjning är för svåra.

3.4 Exploateringsområden

Exploateringsområden är områden som t.ex. pekats ut för ny bebyggelse i en detaljplan. För att sådana områden ska kunna bebyggas krävs utbyggnad av VA-infrastruktur. Denna kan bestå i ett lokalnät om det redan finns fungerande infrastruktur att ansluta till, eller större investeringar som överföringsledningar, tryckstegringsstationer eller pumpstationer exempelvis. Intentionerna i översiktsplanen är att bebyggelse ska ske längs befintliga huvudstråk för kommunikation, i centralorten Kungälv-Ytterby samt i de utpekade serviceorterna Kode, Kärna, Marstrand och Diseröd. Om detta följs är det enklare att se till att VA-infrastrukturen är på plats än om man bygger nya områden utspridda på landsbygden.

3.5 Kapacitetsbrist

Befintliga system kan vara bristfälliga i kapacitet på grund av att exploateringar har ägt rum, i närheten eller i mer perifera delar av kommunen. Därmed bildas flaskhalsar, vilket det finns många av i kommunen. Det är viktigt att identifiera dessa flaskhalsar

så att det på sikt är möjligt att bygga om dem, antingen genom att byta ut och uppdimensionera enstaka delar av systemet eller genom att bygga helt nya sträckningar som förstärker det befintliga systemet.

Exempel på sådana flaskhalsar finns i Ytterbyområdet, vilket påverkar vattenförsörjningen till hela västra delen av kommunen, och i Lycke, vilket påverkar vattenförsörjningen ut till Marstrandsområdet. I Kärna finns också en vattenreservoar som skulle behöva vara mer än tio gånger så stor för att räckta till de behov som finns. Avloppsreningsverken i Marstrand, Kode och Diseröd utgör också hinder för fortsatt exploatering på grund av deras bristande kapacitet.

3.6 Underhållsbehov

När den tekniska livslängden för en systemdel är uppnådd, eller då systemdelen går sönder, krävs det en omläggning eller t.ex. en relining för att bibehålla funktionen. I den här rapporten kommer en del projekt innehållande underhållsbehov listas i den mån de har en påverkan på antingen VA-försörjningen i kommunen som helhet eller stor lokal påverkan på någon del av systemet. Mindre underhållsbehov som sköts löpande kommer inte att beaktas.

Det mål förvaltningen avser att uppnå med förnyelseplaneringen är att 0,8 % av ledningsnätet ska förnyas årligen. Det innebär i dagsläget att 2,5 km ledning bör bytas ut årligen mellan 2020-2030. Den genomsnittliga förnyelsen mellan 2015-2019 låg på 0,63 % eller 1,3 km. Medelvärde för de senaste 10 åren är 0,45 %. Observera att siffrorna endast rör dricksvattennätet då motsvarande siffror för spillvattennätet ännu ej är framtagna.

Medianvärdet i Sverige gällande förnysetakt för dricksvattennätet är 0,4 %. Enligt Svenskt vatten klassas en förnysetakt på avloppsnätet som hållbar om den är större än 0,6 och på dricksvattnet om den är större än 0,7.

3.7 Ökad redundans

Att öka redundansen för ett system innebär att öka driftsäkerheten, t.ex. genom att dricksvatten kan passera genom flera olika ledningar för att nå samma punkt i systemet. Det kan uppnås genom att flera ledningar har samma slutmål. Konkret innebär detta att om en ledning måste stängas av på grund av en läcka så kan vattenförsörjningen ändå fortgå genom att vattnet transporteras via en annan ledning.

4. Kommunens orter – förutsättningar och projekt

Kommunens olika orter beskrivs nedan. Dels vilka förutsättningar som finns, dels vilka projekt som berör respektive ort direkt eller indirekt, och dels vad som händer om de olika projekten inte genomförs. Projekten delas in i huvudstråk, sekundärstråk eller projekt av en mer lokal karaktär, samt exploatering- och utbyggnadsområden. Förutsättningarna beskrivs område för område.

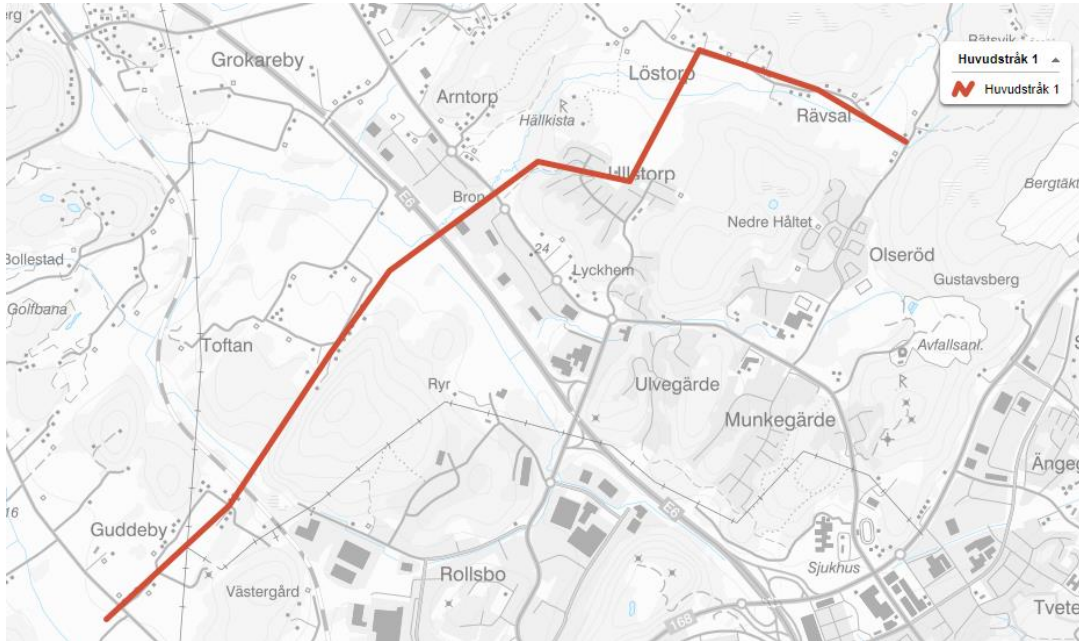
4.1 Huvudstråk – projekt som påverkar stora delar av kommunen

Projekt som kan ses som kritiskt beroende av varandra och som berör flera delar av kommunen listas och beskrivs nedan. De kan på grund av sin karaktär oftast inte anses härröra till någon specifik ort utan har påverkan på VA-försörjningen i stora delar av kommunen.

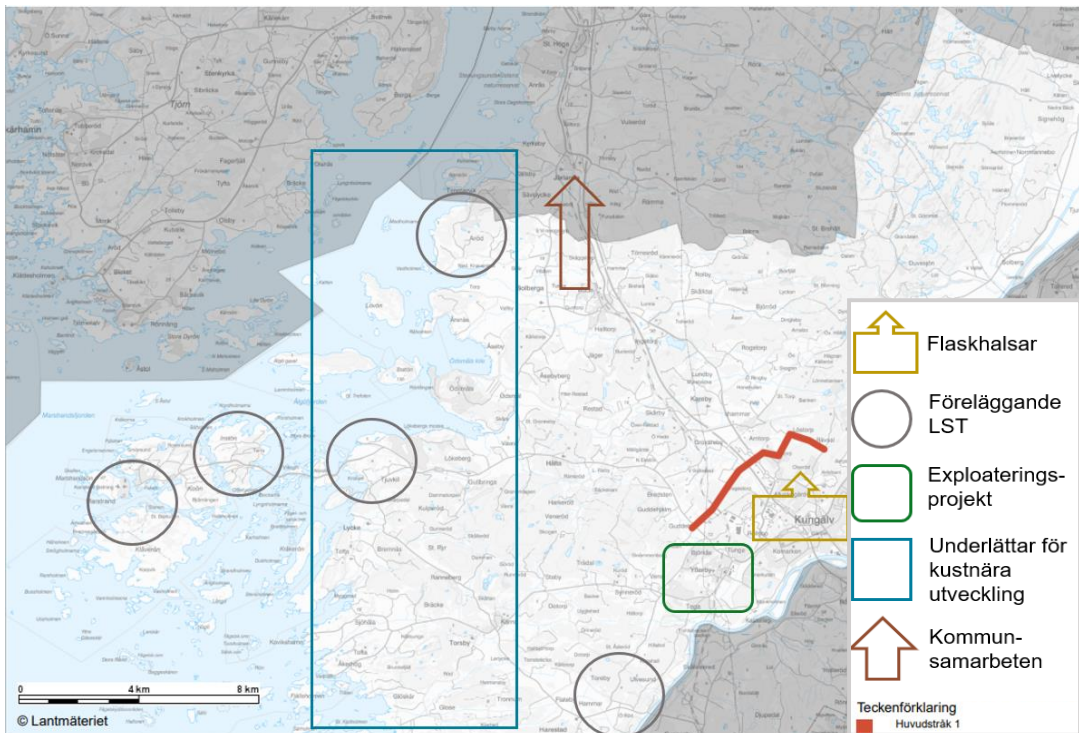
4.1.1 Huvudstråk 1: överföringsledning Råfsal-Bredsten

Tabell 2. Huvudstråk 1, överföringsledning Råfsal-Bredsten.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Överföringsledning Råfsal- Solbräcke (Etapp E)	2023-2026 <i>pågår</i>	Överföring av vatten från Råfsal till Solbräcke	Etapp E	Kapacitetsproblem, ska lösa flaskhalsar från KVV som har god kapacitet men där ledningsnätet har för små dimensioner Förelägganden, möjliggör leverans av vatten till stora delar av kommunen för att kunna lösa flera förelägganden, såväl Aröd som Tjuvkil och Klöverön
Överföringsledning Solbräcke-Bredsten (Etapp F)	2023-2026 <i>pågår</i>	Överföring av vatten från Solbräcke till Bredsten	Etapp F	Utbyggnadsområden, möjliggör fortsatt utveckling i kustzonen Exploateringsområden, möjliggör för fortsatt expansion i Björkås, Västra Tunge, Tjuvkil m.m.
Tryckstegringsstation Råfsal	2023-2026 <i>pågår</i>	Ny tryckstegringsstation för överföring av vatten från Råfsal till Bredsten, löser försörjning över högpunkt	Etapp E och F	Kommunsamarbete, möjliggör försäljning av dricksvatten till Stenungsunds kommun som saknar vattenresurser

Figur 10. Ungefärligt läge för huvudstråk 1.

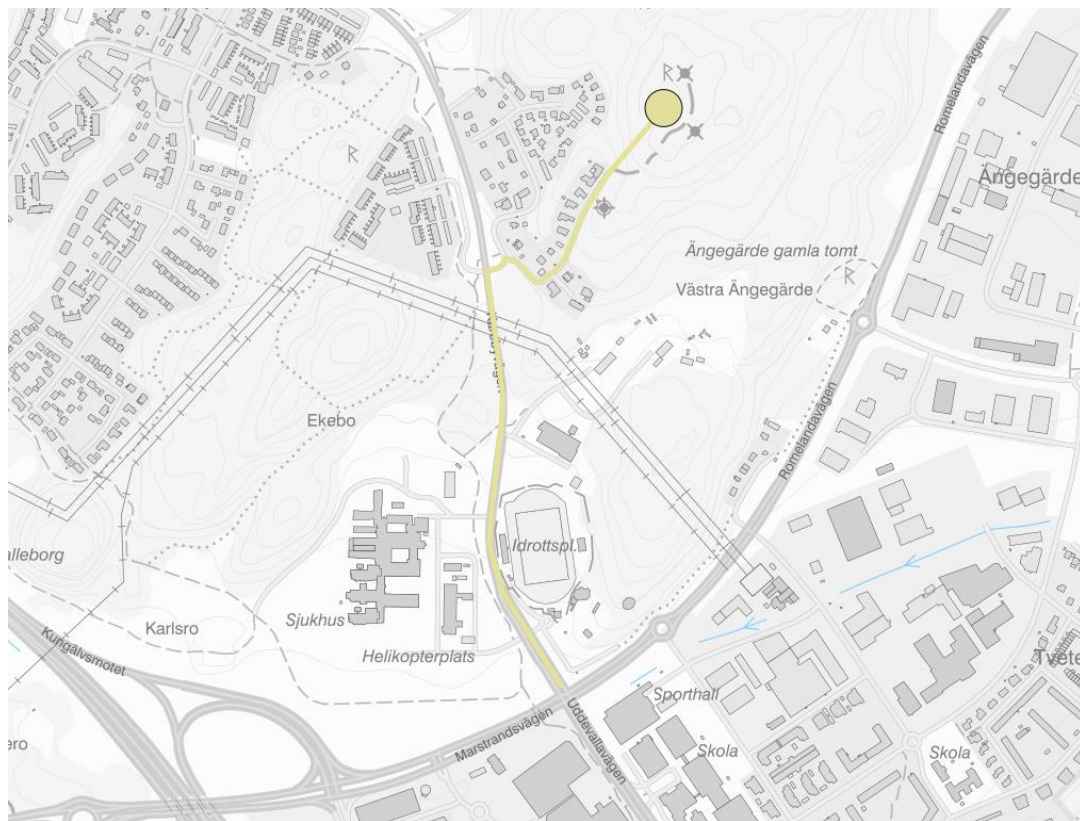

Figur 11. Behov som huvudstråk 1 påverkar positivt.

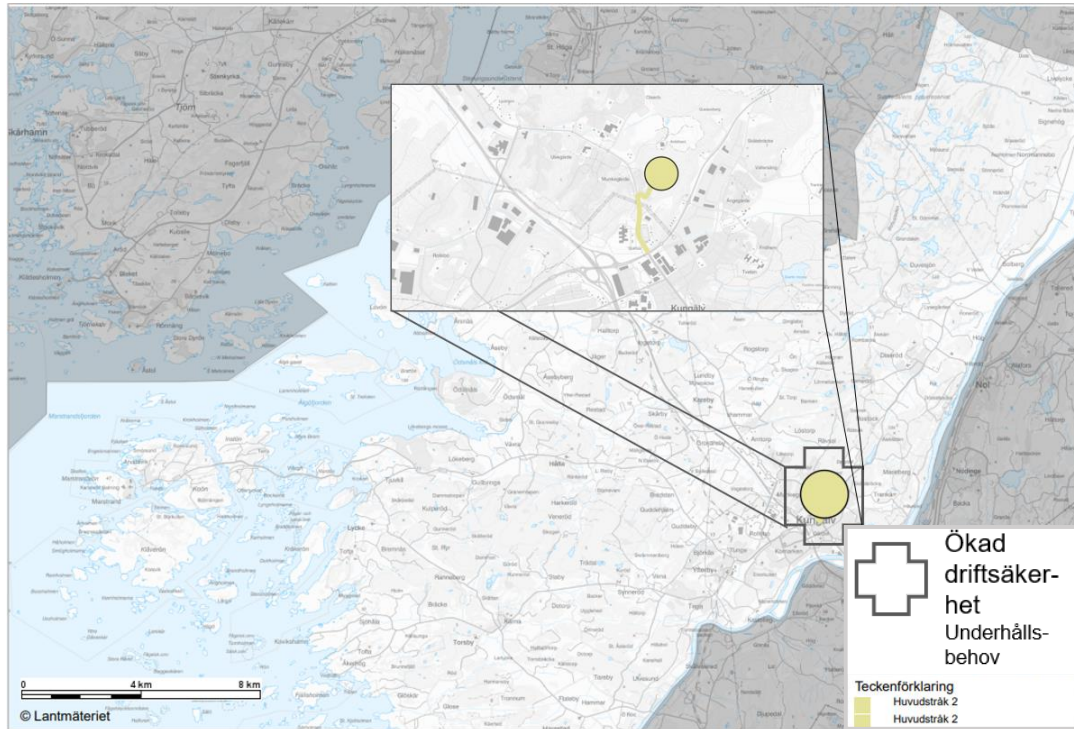
4.1.2 Huvudstråk 2: ny vattenreservoar i centrala Kungälv

Tabell 3. Huvudstråk 2, ny vattenreservoar i centrala Kungälv.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Reservoar Munkegärde	2023-2026	Ny vattenreservoar i Munkegärde	Ledning till reservoar Munkegärde	Underhållsbehov, befintligt vattentorn är i ett sådant skick att driftsäkerheten påverkas
Ledning till reservoar Munkegärde	2023-2026	Ny ledning till den nya reservoaren	Ny reservoar	

Figur 12. Möjlig placering av nytt vattentorn och vattenledning.

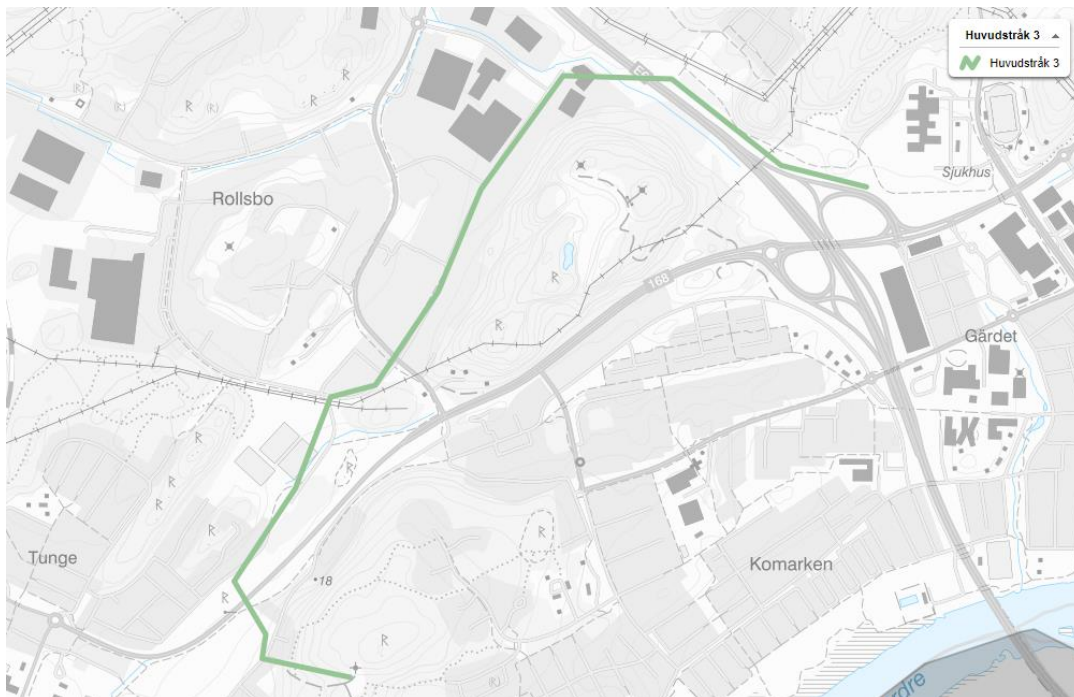

Figur 13. Behov som huvudstråk 2 påverkar positivt.

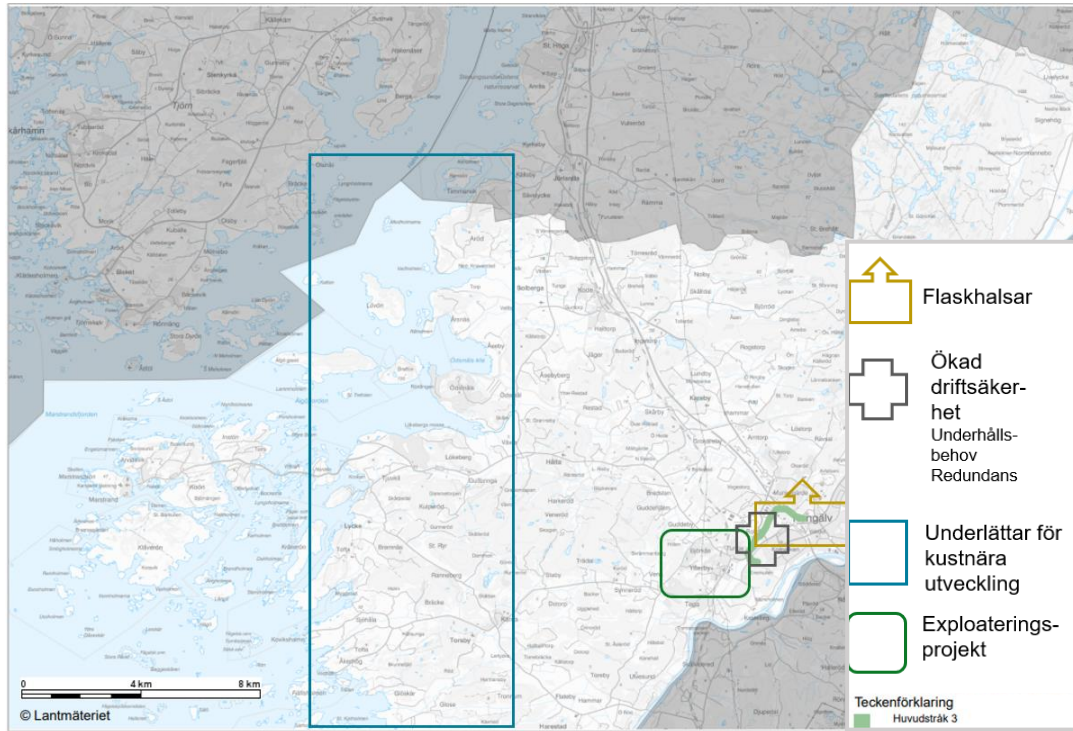
4.1.3 Huvudstråk 3: överföringsledning Kungälv/sjukhus-Hollandsgatan

Tabell 4. Huvudstråk 3, överföringsledning Kungälv/sjukhus-Hollandsgatan.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Överföringsledning Kungälv/sjukhus-Arenastaden	2023-2026	Förstärkning av vattennätet i centrala Kungälv/Ytterby		Kapacitetsproblem, flaskhalsar för leverans till Ytterby och vidare mot kustområdena i väst och norr
Överföringsledning Arenastaden-Hollandsgatan	2023-2026	Förstärkning av vattennätet i centrala Kungälv/Ytterby	Överföringsledning Kungälv/sjukhus-Arenastaden	Underhållsbehov, ledningar i dåligt skick Redundans, säkerställa leveranser av vatten
Ledning till reservoar Ytterby	2023-2026	Ny ledning till Ytterby reservoar	Hollandsgatan-Torsbyvägen	Exploatering, förutsättning för detaljplanerna Åseberget och Arenastaden m.fl.

Figur 14. Ungefärligt läge för huvudstråk 3.

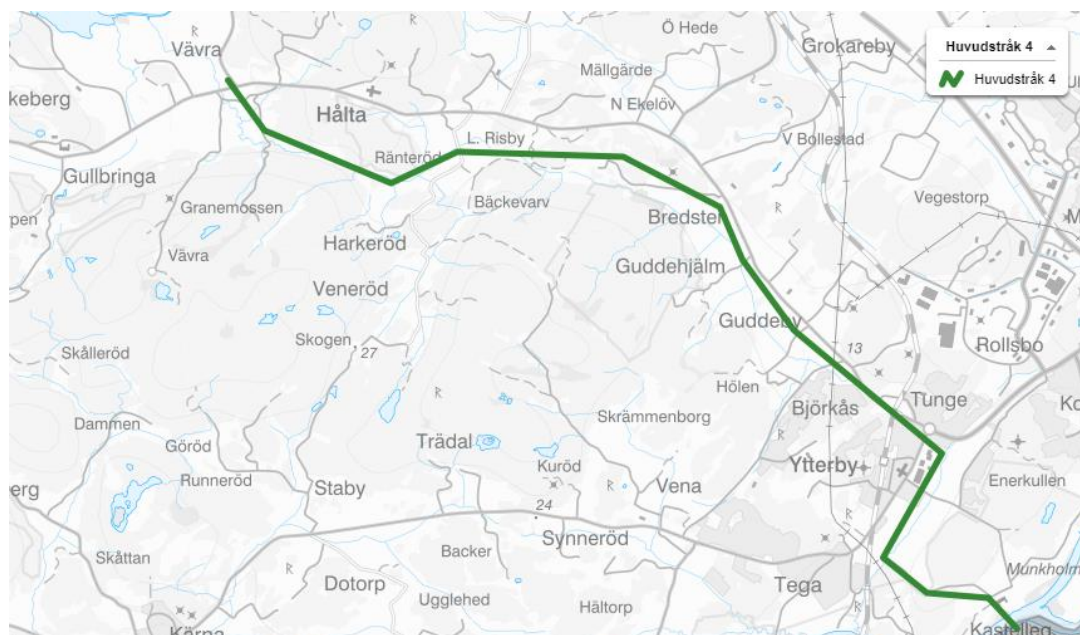

Figur 15. Behov som huvudstråk 3 påverkar positivt.

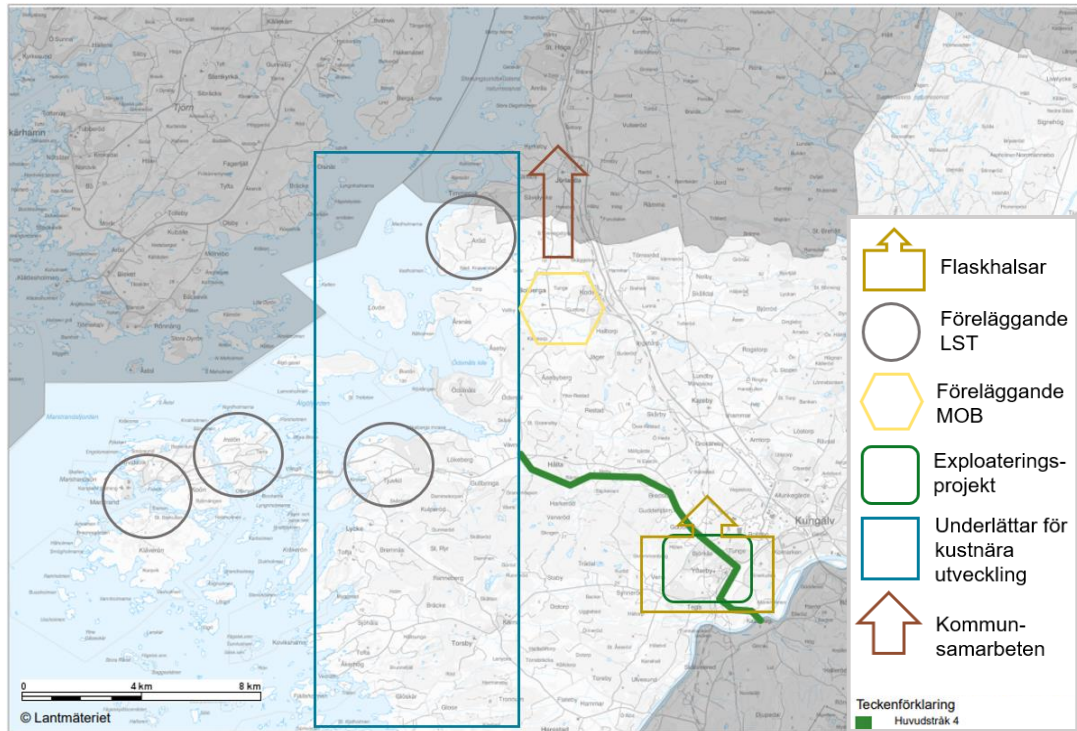
4.1.4 Huvudstråk 4: överföringsledning Kastellegården-Vävra

Tabell 5. Huvudstråk 4, Kastellegården-Vävra (vatten och spill)

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Överföringsledning Kastellegården-Björkås	2023-2026 <i>pågår</i>	Överföringsledning vatten och spill, plus pumpstation		Kapacitetsproblem, ska lösa flaskhalsar genom kommunen
Överföringsledning Björkås-Vävra	2023-2026 <i>pågår</i>	Överföringsledning vatten och spill plus tre pumpstationer	Överföringsledning Kastellegården-Björkås Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten	Förelägganden, ska möjliggöra leverans till Aröd för att hantera föreläggandet om anslutning innan 2025 samt nedläggning av Kode ARV, samt föreläggande i Tjuvkil och Instön Utbyggnadsområden, möjliggör för framtida anslutning av flertalet utbyggnadsområden
Kastellegården pumpstation ombyggnation	2023-2026 <i>pågår</i>	Ombyggnation av pumpstation för ökad kapacitet	Kastellegården överföringsledningar under älven	Kommunsamarbete, möjliggör vattenleverans till Stenungsund
Kastellegården överföringsledningar under älven	2023-2026 <i>pågår</i>	Överföringsledning under älven för ökad kapacitet	Kastellegården pumpstation ombyggnation	

Figur 16. Ungefärligt läge för huvudstråk 4.

Figur 17. Behov som huvudstråk 4 påverkar positivt.

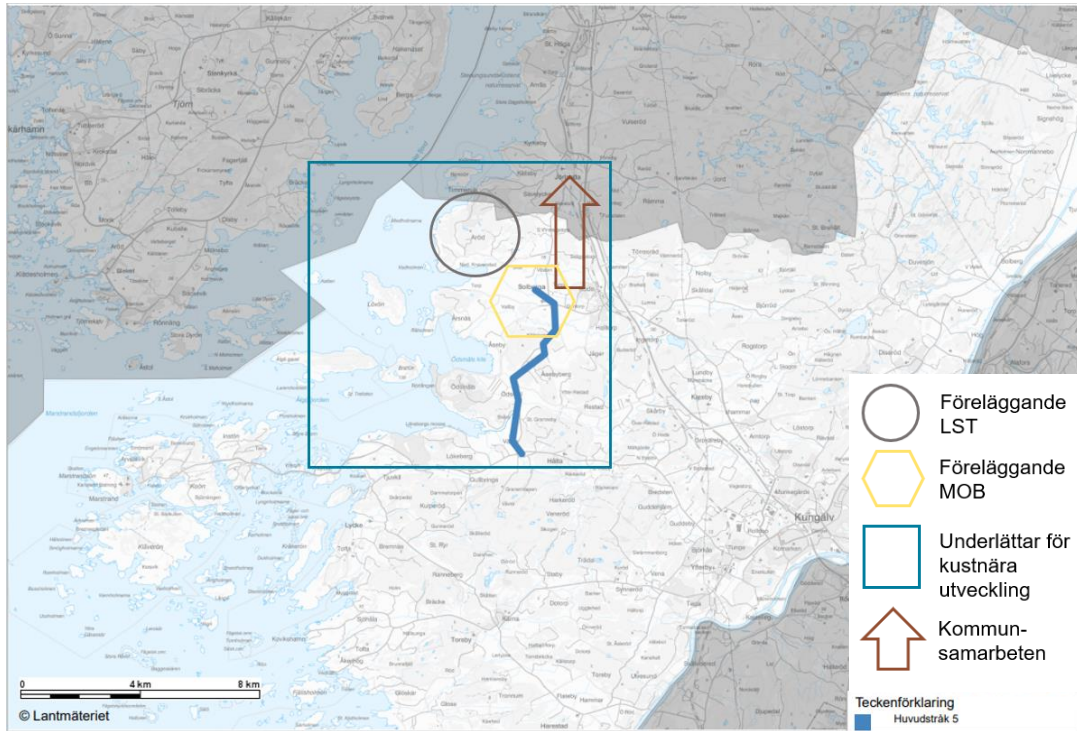
4.1.5 Huvudstråk 5: överföringsledning Vävra-Solberga

Tabell 6. Huvudstråk 5, överföringsledning Vävra-Solberga.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Överföringsledning Vävra-Solberga	2023-2026 <i>pågår</i>	Överföringsledning vatten och spill plus pumpstation	Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra	Förelägganden, ska möjliggöra leverans till Aröd för att hantera förelägandet om anslutning innan 2025 samt föreläggande om nedläggning av Kode ARV 2023 Utbyggnadsområden, möjliggör för framtida anslutning av flertalet utbyggnadsområden Kommunsamarbete, möjliggör vattenleverans till Stenungsund

Figur 18. Ungefärlig sträckning för huvudstråk 5.

Figur 19. Behov som huvudstråk 5 påverkar positivt.

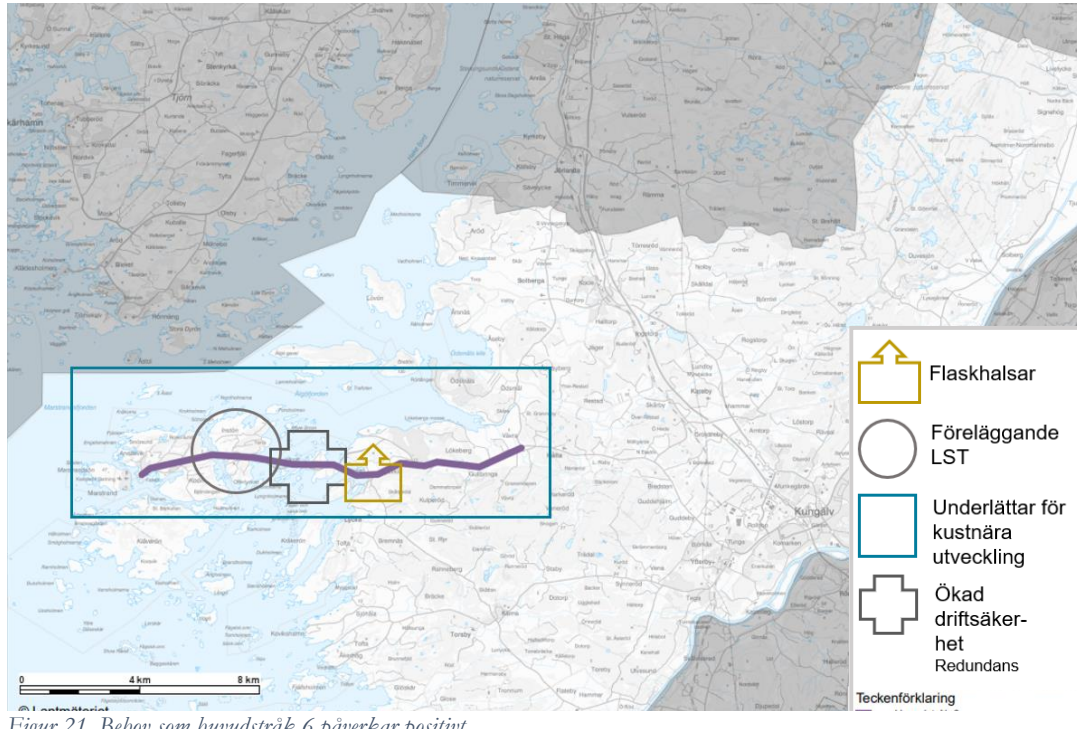
4.1.6 Huvudstråk 6: överföringsledning Vävra-Marstrand

Tabell 7. Huvudstråk 6, överföringsledning Vävra-Tjuvkil-Marstrand. Pilen indikerar att arbetet förväntas fortgå efter utblickens slut 2030.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Överföringsledning Vävra-Tjuvkil-Marstrand etapp 1-3	2023-2026	Överföringsledning vatten och spill + pumpstationer	Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 4 Överföringsledning Kasselgården-Vävra	Förelägganden, möjliggör leverans av vatten till stora delar av kommunen, t.ex. för att kunna lösa föreläggande till Instön Utbyggnadsområden, möjliggör fortsatt utveckling i kustzonen
Överföringsledning Vävra-Tjuvkil-Marstrand etapp 4-10	2027-2030 →	Överföringsledning vatten och spill + pumpstationer	Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 4 Överföringsledning Kasselgården-Vävra Överföringsledning Vävra-Tjuvkil-Vävra Etapp 1-3	Exploatering, möjliggör framtida exploatering i Tjuvkil och på Marstrandsöarna Ökad redundans, komplettera de ledningar som redan finns till Tjuvkil och Marstrandsöarna

Figur 20. Ungefärligt läge för huvudstråk 6.

Figur 21. Behov som huvudstråk 6 påverkar positivt.

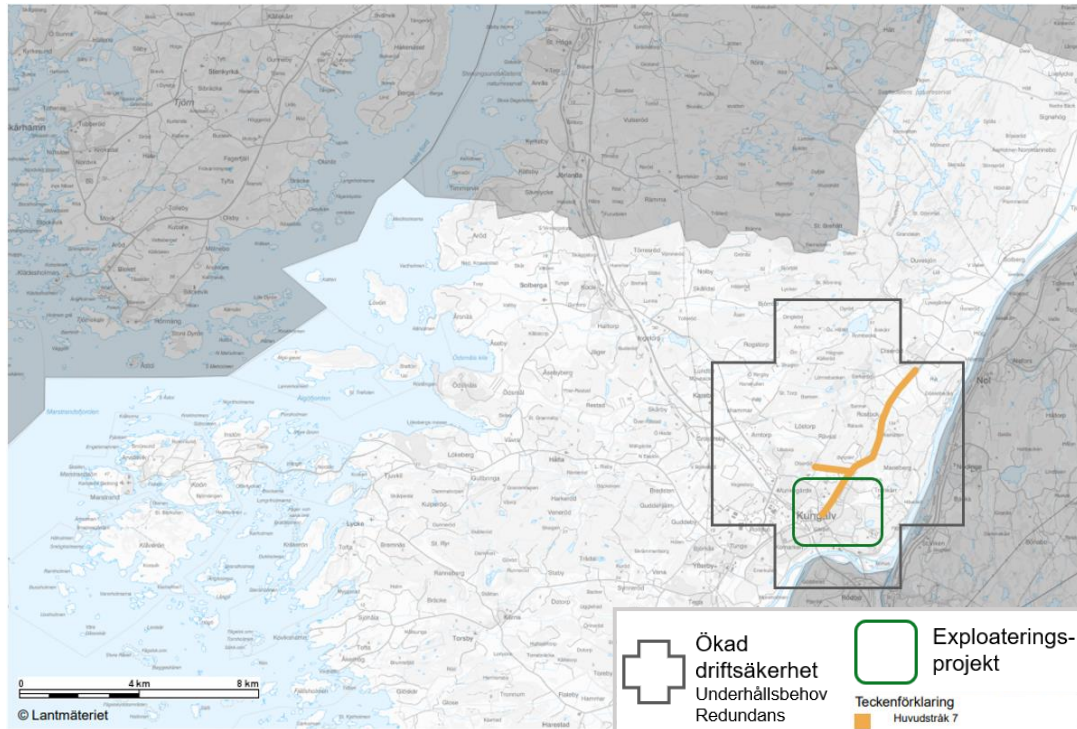
4.1.7 Huvudstråk 7: framtida överföringsledning Kungälvs vattenverk-Kungälv

Tabell 8. Huvudstråk 7, framtida överföringsledning från Kungälvs vattenverk till Kungälv.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Överföringsledning Diseröd-Mimers hus (Ettapp C)	2027-2030 ➔	Överföringsledning vatten och spill från Diseröd till centrala Kungälv	-	Underhållsbehov, befintlig ledning från Diseröd är svår att laga om den går sönder Ökad redundans, genom att komplettera de ledningar som redan finns
Överföringsledning Trankärr-Munkegärde (Ettapp D)	2027-2030 ➔	Överföringsledning vatten mellan huvudledningar för ökad redundans	Ettapp C	Exploatering, förtätning och nybyggnation över befintlig överföringsledning omöjlig på grund av dess skick och läge, t.ex. Mimersstaden

Figur 22. Ungefärligt läge för framtida överföringsledning, huvudstråk 7.

Figur 23. Behov som huvudstråk 7 påverkar positivt.

4.2 Kommundel Kungälv-Ytterby

I avsnittet presenteras de förutsättningar som finns samt de huvudstråk och projekt som påverkar Kungälv, Ytterby, Harestad och Kareby.

Kungälv-Ytterby är den mest expansiva delen av kommunen. Befolkningsprognosen 2021-2025 för kommundel Kungälv-Ytterby prognosticerar att befolkningen ska öka med 16 % eller 6 300 personer bara fram till år 2025 vilket gör att det kommer ställas ytterligare krav på ledningsnäten jämfört med situationen idag.

4.2.1 Kungälv

Kungälv är, som kommunens största tätort med sina 19 760 folkbokförda invånare år 2021, dessutom en knutpunkt för VA-systemen, då både dricksvattennätet och spillvattennätet passerar genom orten. Kommunens intentioner är att Kungälv ska fortsätta växa vilket hela tiden ställer ökade krav på infrastrukturen.

Dagens förutsättningar

I dagsläget utgör de två huvudledningarna för dricksvatten från Diseröd till Kungälv stora flaskhalsar. Den ena ledningen passerar en problematisk högpunkt vilket gör det svårt att få ut vattnet vidare i systemet, och den andra ledningen är tillverkad i ett material som är komplicerat och dyrt att laga vid rörbrott. Munkegårde vattentorn behöver bytas ut då detta är i dåligt skick. Dessutom är det med nuvarande utformning av systemet svårt att fylla vattentornet i Ytterby. Systemet är utformat för att de två reservoarerna ska vara kommunicerande kärl, d.v.s. hålla samma vattennivåer, men så fungerar det inte i dagsläget.

Pågående investeringar inbegriper ovan nämnda etapp E och F (del i huvudstråk 1), samt uppdimensionering av en huvudledning under E6. Nytt vattentorn är inplanerat för byggnation inom ett fåtal år. Stora investeringar på dricksvattensidan är därmed på gång. I slutet av utblicken är uppstart inplanerad för en annan viktig delsträcka, kallad etapp C, samt etapp D, en ledning som ska hjälpa till med redundansen i systemet (huvudstråk 7). Dessa krävs också för att kunna möjliggöra exploatering i centrala Kungälv i närheten av nuvarande ledningsstråk.

Spillvattensystemet i Kungälv pumpas åt andra hållet, det vill säga från kommunens mer perifera delar in mot centrala Kungälv. De två huvudpumpstationerna som pumpar spillvattnet till Gryaab är Älvparken, belägen i Kungälv, och Kastellegården, belägen i Ytterby. För att avlasta Älvparken pumpstation ska några delflöden i kommunen ändras och i stället belasta Kastellegården pumpstation, som byggs om.

Huvudstråk

Kungälv berörs av huvudstråken 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten), 2 (ny vattenreservoar i centrala Kungälv), 3 (överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan), 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra) samt huvudstråk 7 (framtida överföringsledningar Kungälvs vatten-verk-Kungälv).

Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär

Tabell 9. Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär, Kungälv.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
VA-ledningar Ytterbyvägen	2023- 2026	Omläggning av ledningar	-	Underhållsbehov, frekventa ledningsbrott

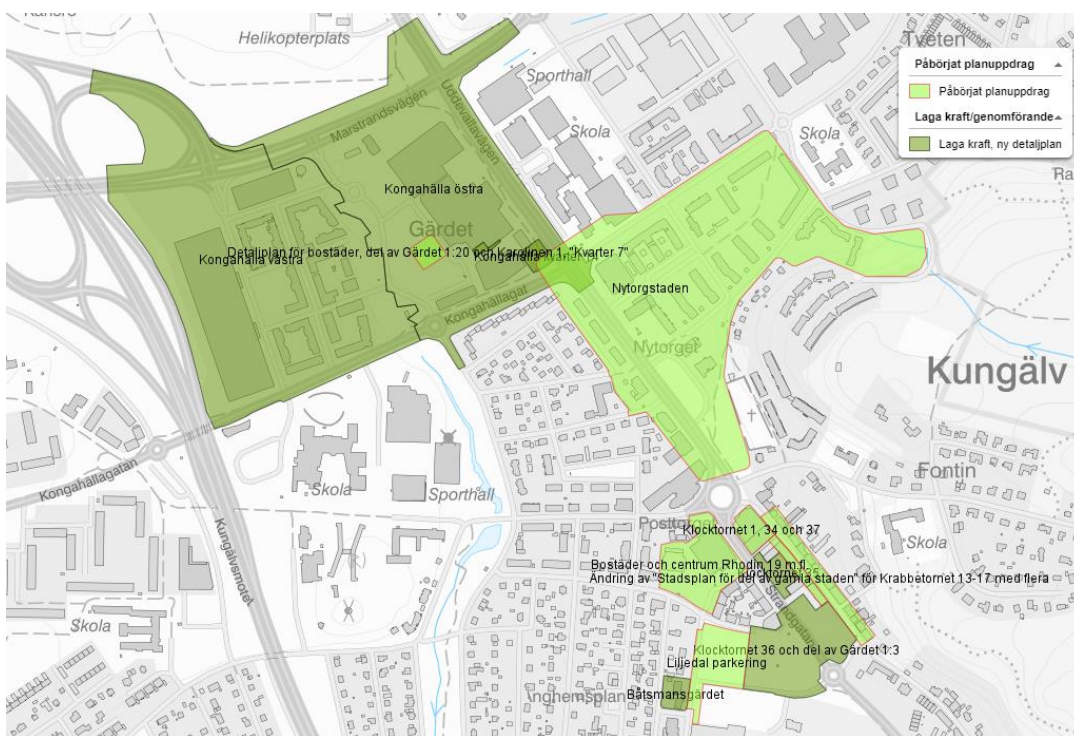

Figur 24. Ungefärligt läge för omläggning av ledning Ytterbyvägen.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 10. Exploatering och utbyggnadsområden, Kungälv.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Detaljplan Liljedal Västra gatan etapp 1-3	2023-2026 pågår	Ny detaljplan, Liljedal		Exploateringsprojekt förtätning Underhållsbehov, befintliga ledningar behöver bytas ut
Detaljplan Nytorgsstaden	2026-2030	Ny detaljplan Nytorgsstaden		Exploateringsprojekt förtätning 700 bostäder

Figur 25. Detaljplaner Liljedalsområdet i söder och Nytorgsstaden i öster.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Om förstärkningar av vattenledningsnätet i centrala Kungälv inte görs kommer det få efterverkningar i hela kommunen. Det kommer inte gå att förtäta varken Kungälv, Ytterby, Kode, Kärna, Tjuvkil eller Marstrand, inte heller att sälja vatten till Stenungsund. Dessutom kommer kommunen inte att kunna hantera de förelägganden och vitesförelägganden som finns från Länsstyrelsen, vilket kan komma att bli mycket kostsamt för kommunen. Utbyggnaden i Aröd har redan vite kopplat till sig, och uppfyller kommunen inte villkoren om utbyggnad till övriga områden är sannolikheten att även övriga förelägganden får viten kopplade till sig.

4.2.2 Ytterby

I Ytterby var år 2021 7047 personer folkbokförda varav den övervägande majoriteten är anslutna till kommunalt VA. År 2021 antogs en ny fördjupad översiktsplan för Ytterby där befolkningen fram till 2050 ska kunna växa till 12 000.

Dagens förutsättningar

Innan huvudstråk 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten), 2 (ny vattenreservoar i centrala Kungälv) och 3 (överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan) är på plats är det svårt att göra några ytterligare anslutningar i Ytterby, och även längre västerut i kommunen. Med den nuvarande utformningen av systemet är det svårt att fylla upp vattentornet i Ytterby, vilket man har tänkt åtgärda genom det nya vattentornet i Munkegärde samt uppdimensionering av ledningsnätet mellan Munkegärde och Ytterby vattentorn (ovan nämnda huvudstråk).

Detsamma gäller spillvattensystemet. Innan delar av huvudstråk 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra) är på plats är kapaciteten på spillvattennätet begränsad och Valnäs APS i Ytterby är den som har störst kapacitetsproblem i kommunen.

Huvudstråk

Ytterby berörs av huvudstråken 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten), 2 (ny vattenreservoar i centrala Kungälv), 3 (överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan) och 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra).

Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär

Tabell 11. Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär, Ytterby.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Norra Bultgatan	2023-2026	Uppdimensionering av spillvattenledning	Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan	Kapacitetsproblem, ska öka kapaciteten på ledningsnätet Underhållsbehov, har förekommit översvämning hos intilliggande fastigheter

Figur 26. Ungefärligt läge för ledningsomläggning längs Bultgatan.

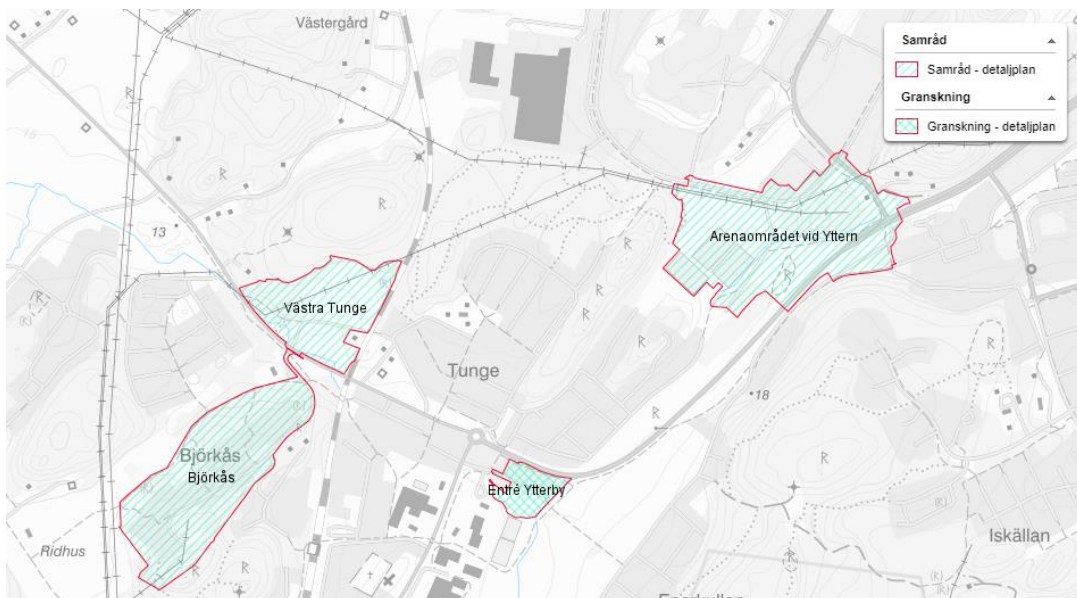
Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 12. Exploatering och utbyggnadsområden, Ytterby.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Detaljplan Entré Ytterby	2023-2026 <i>pågår</i>		<p>Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten</p> <p>Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvssjukhus-Hollandsgatan</p> <p>Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Västra</p> <p>Huvudstråk 2 Ny vattenreservoar i centrala Kungälv</p>	Exploateringsprojekt, förtätning centrumverksamhet och ca 80 nya bostäder

Detaljplan Västra Tunge	2023-2026	Ny detaljplan Västra Tunge	<p>Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten</p> <p>Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan</p> <p>Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävla</p> <p>Huvudstråk 2 Ny vattenreservoar i centrala Kungälv</p>	Exploateringsprojekt, nybyggnation ca 290 bostäder
Detaljplan Björkås	2023-2026	Ny detaljplan Björkås	<p>Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten</p> <p>Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan</p> <p>Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävla</p> <p>Huvudstråk 2 Ny vattenreservoar i centrala Kungälv</p>	Exploateringsprojekt, förtätning 400 nya bostäder
Detaljplan Arenastaden	2023-2026		<p>Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten</p> <p>Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvs</p>	Exploateringsprojekt, förtätning inklusive besöksanläggningar för idrott samt centrumverksamhet

			sjukhus- Hollandsgatan Huvudstråk 4 Överförings- ledning Kastellegården -Vävra Huvudstråk 2 Ny vatten- reservoar i centrala Kungälv	
--	--	--	--	--

Figur 27. I väster ses Björkås och Västra Tunge detaljplaner. Arenastaden är markerad i nordost och Entré Ytterby i söder.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

De detaljplaner som arbete pågår med förtätningen i Björkås om 400 nya bostäder samt nyexploateringen i Västra Tunge om ca 290 lägenheter, är inte möjliga att genomföra. Genomförs inte projekten i Ytterby kommer det också ge följdverkningar på huvudstråken både till Vävra-Solberga samt Vävra-Marstrand samt lokal påverkan i tätorterna i stråkens ände, t.ex. Tjuvkil och Instön.

4.2.3 Harestad

Områdena består totalt av ca 300 bostäder och är utpekade i kommunens utbyggnadsplan. Delar av Harestadsområdet beläget längs älven berörs av föreläggande från Länsstyrelsen. Detta gäller delområdena Ulvesund, Kornhall och Sjöhed/Nereby. Senast 2024-12-31 ska områdena vara anslutna till kommunalt VA. Detta är inte något som kommer att kunna uppfyllas i dagsläget utan nya villkor

kommer behöva förhandlas fram. Vad konsekvenserna blir för kommunens ansvar för utbyggnad i området efter införandet av den nya lagstiftningen återstår att se.

Dagens förutsättningar

Vattenförsörjning sker i delar av området genom gemensamma vattentäkter och genom enskilda brunnar. Risken för saltvattenpåverkan i befintliga vattenresurser är stor. I vissa områden finns gemensamma avloppsanläggningar. De naturgivna förutsättningarna för att kunna lösa avloppshanteringens lokalt är dåliga.

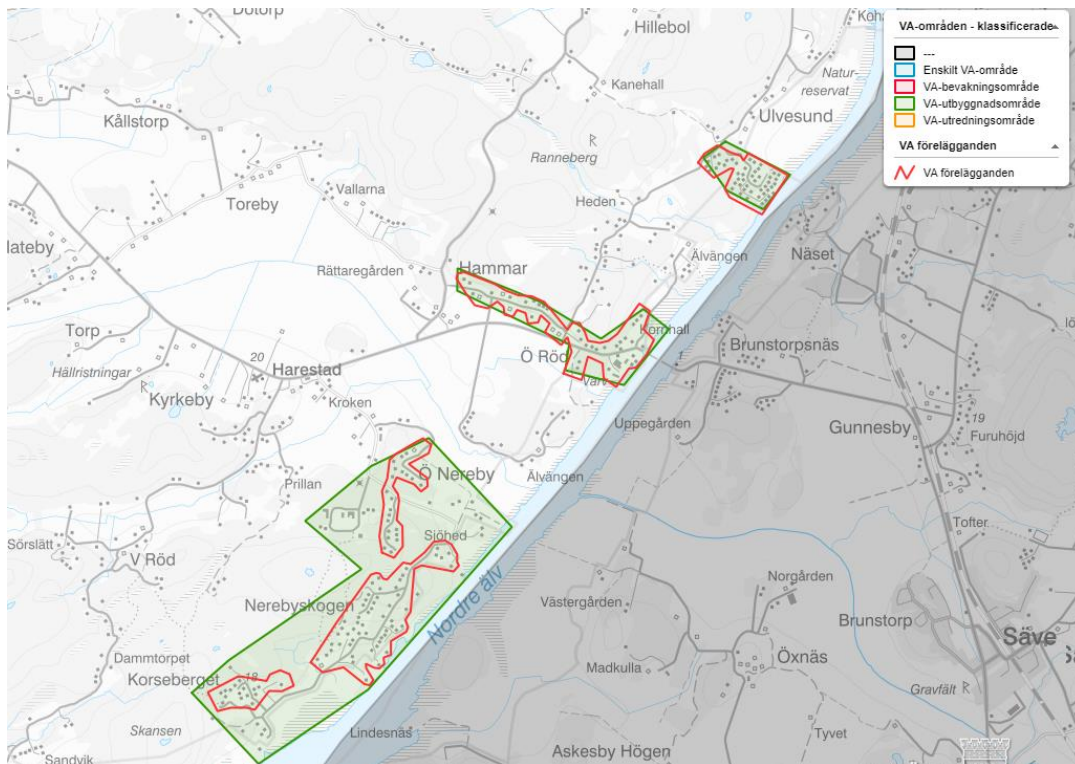
Huvudstråk

I dagsläget påverkas Harestadsområdet inte av några huvudstråk eftersom det i dagsläget inte finns något verksamhetsområde för kommunalt VA. Vid en anslutning kommer samtliga förstärkningsstråk inom Kungälv-Ytterby (stråk 1 överföringsledning Räfsal-Bredsten, stråk 2 ny vattenreservoar i centrala Kungälv, stråk 3 överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan samt delar av stråk 4 överföringsledning Kastellegården-Vävra) att möjliggöra anslutning av detta område.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 13. Exploatering och utbyggnadsområden, Harestadsområdet. Pilen indikerar att arbetet förväntas fortgå efter utblickens slut 2030.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Sjöhed-Nereby etapp 1-4	2027-2030 →	Utbyggnad lokalt ledningsnät från Tega till Sjöhed	Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra Huvudstråk 2 Ny vattenreservoar i centrala Kungälv	Utbyggnadsområde, utpekat i kommunens VA-utbyggnadsplan Föreläggande, ska möjliggöra leverans från Tega till Sjöhed, dock inte inom nuvarande ram för föreläggande

Figur 28. Nereby/Sjöbed, Kornhall och Ulvesund utbyggnadsområden markerade i grönt. Föreläggandeområden markerat i rött.

Konsekvens om för området nödvändiga investeringar ej görs

Om kommunen inte anordnar en fungerande VA-infrastruktur riskerar kommunen att få ett nytt föreläggande kopplat till vite.

4.2.4 Kareby

672 personer var folkbokförda i Kareby tätort år 2021. 287 personer är folkbokförda inom kommunalt verksamhetsområde för VA.

Dagens förutsättningar

Huvudstråk 4 överföringsledning Kastellegården-Vävra har en viss påverkan på Kareby eftersom det finns ett behov av att se över kapaciteten på spillvattennätet mellan Skårby och Bultgatan eftersom sträckan har flaskhalsar som orsakar bräddning.

Huvudstråk

Huvudstråk 4 överföringsledning Kastellegården-Vävra underlättar för att se över ovan nämnda pumpkapaciteter.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 14. Exploatering och utbyggnadsområden, Kareby.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Skårby/Kareby	2027-2030	Utbyggnad av lokalt ledningsnät i Skårby		Utbyggnadsområde, dock ej med i Utbyggnadsplanen. Boende har påtalat behov av dricksvatten, finns endast kommunal spillvattenhantering idag

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Situationen förblir som idag med bristande vattenförsörjning i Skårby.

Figur 29. Skårby där det idag endast finns verksamhetsområde för spillvatten, markerat i rött.

4.3 Kommundel Kode

I avsnittet presenteras de förutsättningar som finns samt de huvudstråk och projekt som påverkar Kode, Ödsmåls mosse och Rörtången, samt Aröd.

Befolkningsprognosen 2021-2025 för hela kommundel Kode förutspår en ökning om 5 % fram till år 2025. Arbete med att ta fram en fördjupad översiktsplan för serviceorten Kode pågår.

4.3.1 Kode

Kode hade år 2021 1490 folkbokförda invånare, varav nästan 1300 är boende inom kommunalt verksamhetsområde för VA.

En fördjupad översiktsplan pågår för Kode med syfte att peka ut tätortens framtida utveckling. Just nu är intentionen att invånarantalet i Kode ska ha möjlighet att fördubblas eller tredubblas fram till 2050. För att detta ska kunna genomföras behöver VA-infrastrukturen inom orten stärkas.

Dagens förutsättningar

Kode reningsverk har problem med stora bräddningar och måste därför enligt föreläggande från Miljö- och byggnadsnämnden avvecklas under 2023. Utbyggnaden Solberga-Aröd har färdigställts för att kunna tillgodose det föreläggande som finns för Aröd, där första etappen av Aröd kopplas på till Kode reningsverk. För att avveckling ska kunna ske behöver samtliga överföringsledningar mellan Kastellegården, Björkås, Vävra och Solberga vara färdigställda (huvudstråk 4 och 5).

Huvudstråk

Kode påverkas främst av huvudstråken 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten), 3 (överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan), 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra) samt huvudstråk 5 (överföringsledning Vävra-Solberga).

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Då reningsverket i Kode är hårt belastat idag är det inte möjligt att ansluta ytterligare fastigheter i området, vilket gör att ytterligare utveckling av Kode får pausas innan åtgärder gjorts. Om inte överföringsledningarna är på plats riskerar kommunen åtalsanmälan för de otillåtna bräddningar som görs.

4.3.2 Ödsmåls mosse och Rörtången

Ödsmåls mosse och Rörtången saknar kommunalt VA idag. I Ödsmåls mosse finns ca 300 bostäder och Rörtången 150. 460 personer är folkbokförda i området. Båda områdena är utpekade för VA-utbyggnad i kommunens VA-utbyggnadsplan.

Dagens förutsättningar

I båda områdena finns gemensamhetsanläggningar för dricksvatten respektive spill. I Rörtången finns risk för saltvatteninträning i enskilda brunnar och förutsättningarna för vattenförsörjning är dåliga. I Ödsmåls mosse är förutsättningarna för enskild spillvattenhantering dålig.

Huvudstråk

En förutsättning för att anslutning till kommunalt VA är huvudstråk 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra) samt delar av huvudstråk 5 (överföringsledning Vävra-Solberga). Stråk 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten) och 3 (överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan) är också förutsättningar för förstärkning av leverans ut mot kustzonen.

Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär

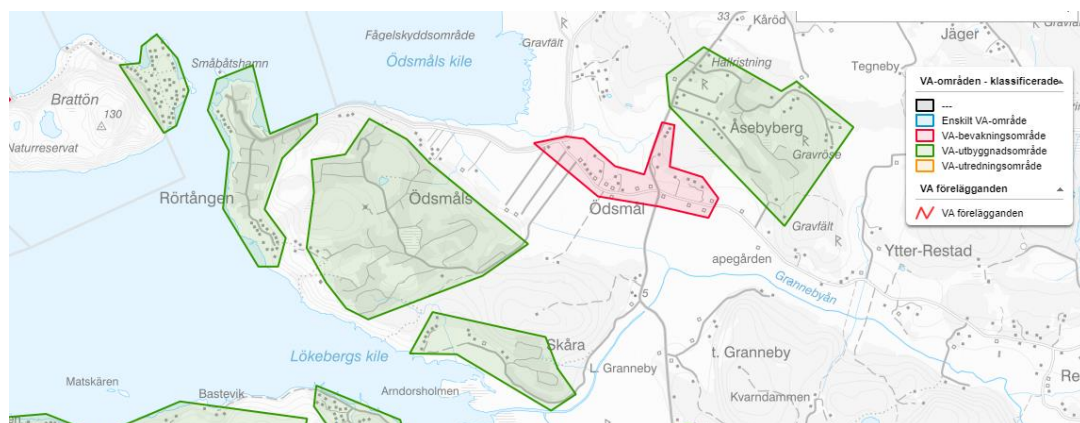
Tabell 15. Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär, Ödsmåls mosse och Rörtången.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Reservoar Ödsmåls mosse	-	Ny vattenreservoar. Förslag på placering ej utrett	Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra Huvudstråk 5 Överföringsledning Vävra-Solberga Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan	Försörja utbyggnadsområdet Ödsmåls mosse med vatten

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 16. Exploatering och utbyggnadsområden, Ödsmåls mosse och Rörtången.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Rörtången/ Ödsmåls mosse	2027-2030	Utbyggnad av lokalt ledningsnät i Ödsmåls mosse och Rörtången	Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården -Vävra Huvudstråk 5 Överföringsledning Vävra-Solberga Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvssjukhus-Hollandsgatan	Utbyggnadsområde, utpekad i kommunens VA-utbyggnadsplan

Figur 30. Brattön östra, Rörtången, Ödsmål och Åsebybergs utbyggnadsområden markerat i grönt.

Konsekvens om för området nödvändiga investeringar ej görs

Situationen förblir som idag. Begär boende i område föreläggande från Länsstyrelsen kan det förmodligen bli aktuellt med ett sådant, åtminstone på sikt.

4.3.3 Aröd

Aröd hade år 2021 dagsläget 377 folkbokförda invånare där majoriteten av invånarna saknar kommunalt VA. 46 personer är för nuvarande boende inom verksamhetsområden för kommunalt VA. Det föreläggande som finns föreskriver att samtliga fastigheter utpekade i Aröd ska anslutas till kommunalt verksamhetsområde för VA.

Dagens förutsättningar

2010 fick kommunen ett föreläggande om att bygga ut kommunalt vatten, spillvatten och dagvatten till Aröd senast 31 december 2017. 2019 fick kommunen förelägandet förlängt till 2025, då kopplat till ett vite om 15 miljoner årligen. Samtliga fastigheter ska ha en förbindelsepunkt och beslut om verksamhetsområde för VA ska vara fattat senast 2025-12-31 för samtliga fastigheter definierade i beslutet. I dagsläget är en etapp färdigställd, en ska byggas 2022-2023, en är färdigprojekterad, en ska påbörjas genom projektering och en återstår. Samtliga ska vara färdigbyggda 2025.

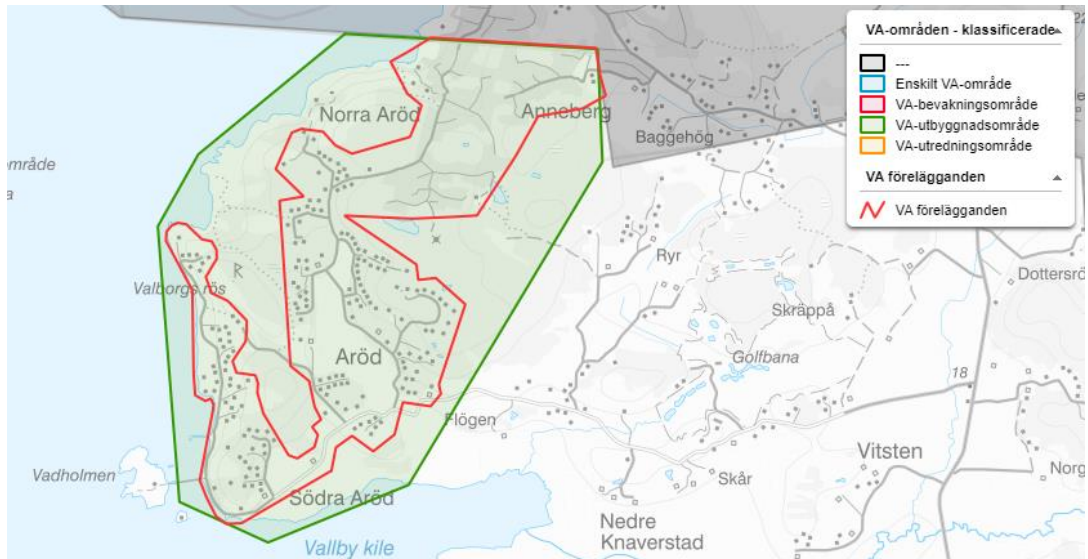
Huvudstråk

Färdigställande av huvudstråk 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra) samt huvudstråk 5 (överföringsledning Vävra-Solberga) är en förutsättning för att anslutning av bebyggelsen i Aröd ska kunna ske. Huvudstråk 1 och 3 är av vikt för försörjning av kustzonen.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 17. Exploatering och utbyggnadsområden, Aröd.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Aröd etapp 1-5	2023-2026 <i>pågår</i>	Utbyggnad av lokalt ledningsnät i Aröd inklusive pumpstationer och tryckstegrings-station	Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra Huvudstråk 5 Överföringsledning Vävra-Solberga Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvssjukhus-Hollandsgatan	Utbyggnadsområde, utpekade i kommunens VA-utbyggnadsplan Föreläggande från Länsstyrelsen, ska lösa förelägandet innan 2025-12-31

Figur 31. Aröd utbyggnadsområde markerat i grönt.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Kommunen kommer att få betala vite till Länsstyrelsen och dricks-, dag- och spillvattenfrågan i Aröd återstår att lösa, då Länsstyrelsen bestämt att kommunen ska anordna lösning av dessa frågor enligt 6§ LAV.

4.4 Kommundel Kärna

I avsnittet presenteras de förutsättningar som finns samt de huvudstråk och projekt som påverkar Kärna och Nordkroken, d.v.s. områdena Kovikshamn, Sjöhåla, Tofta, Vedhall, Brunnefjäll och Åkerhög. I kommundelen har bedömning i utbyggnadsplanen gjorts att det finns stora behov av utbyggnad av kommunalt VA.

Den nuvarande befolkningsprognosen 2021-2025 förutspår en befolkningsökning med 9 % eller ca 500 personer fram till år 2025 för hela kommundel Kärna.

4.4.1 Kärna

Kärna hade år 2021 950 folkbokförda invånare, varav 465 personer bor inom verksamhetsområde för kommunalt VA.

Dagens förutsättningar

I dagsläget går två ledningar från Kungälv ut till Kärna, där den nyaste och största inte är i drift, huvudsakligen på grund av bristande kapaciteter i Ytterby. Den nuvarande reservoaren i Kärna är liten, endast 150 m³. Utredningar har föreslagit att en ny reservoar ska byggas i Lycke med en kapacitet om 2350 m³, alltså mer än 15 gånger större än den nuvarande.

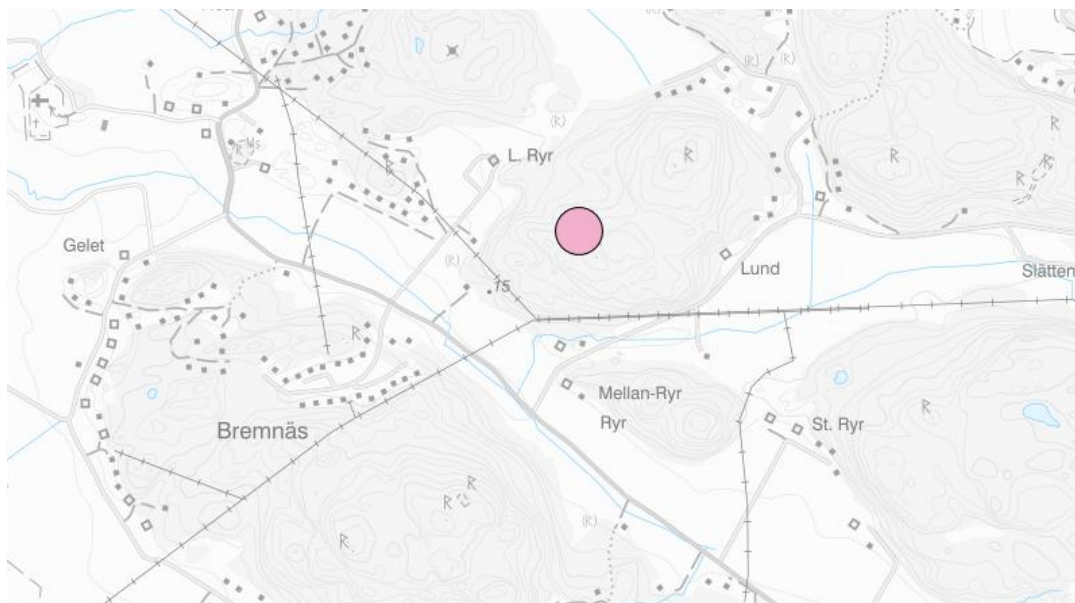
Huvudstråk

Huvudstråk 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten) samt huvudstråk 3 (överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan) är förutsättningar för att VA-försörjningen i såväl Kärna som längre ut i systemet ska fungera.

Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär

Tabell 18. Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär, Kärna.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Reservoar Lycke	2023-2026	Ny vattenreservoar plus ledning till reservoaren	Ny ledning till reservoaren Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvssjukhus-Hollandsgatan	Kapacitetsbrist, ny reservoar om 2350 m ³ som ersätter Kärna reservoar om 150 m ³

Figur 32. En av möjliga placeringar för ny reservoar Lycke.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

På grund av den ringa volymen i Kärnas nuvarande reservoar riskeras att reservoaren töms, särskilt om påkopplingar görs i vattennätet väster om Kärna inklusive Marstrand. Befolkningen i Kärna riskerar alltså att stå utan vatten under delar av dygnet.

4.4.2 Nordkroken

Området Nordkroken saknar till stora delar kommunalt VA i dagsläget. Det utgörs av över 400 bostäder fördelat på områdena Kovikshamn, Sjöhåla, Tofta, Vedhall, Brunnefjäll och Åkerhög. 757 personer är folkbokförda inom området.

Dagens förutsättningar

Vattenförsörjning sker genom enskilda eller gemensamma brunnar. Vattenkvaliteten i området är generellt dålig och risken för saltvatteninträngning är stor enligt kommunens undersökningar, särskilt i de låglänta områdena närmast kusten.

I området finns gemensamma avloppsanläggningar bestående av reningsverk eller markbäddar samt enskilda anläggningar. De naturgivna förutsättningarna för att lösa enskilda avlopp i området är dåliga.

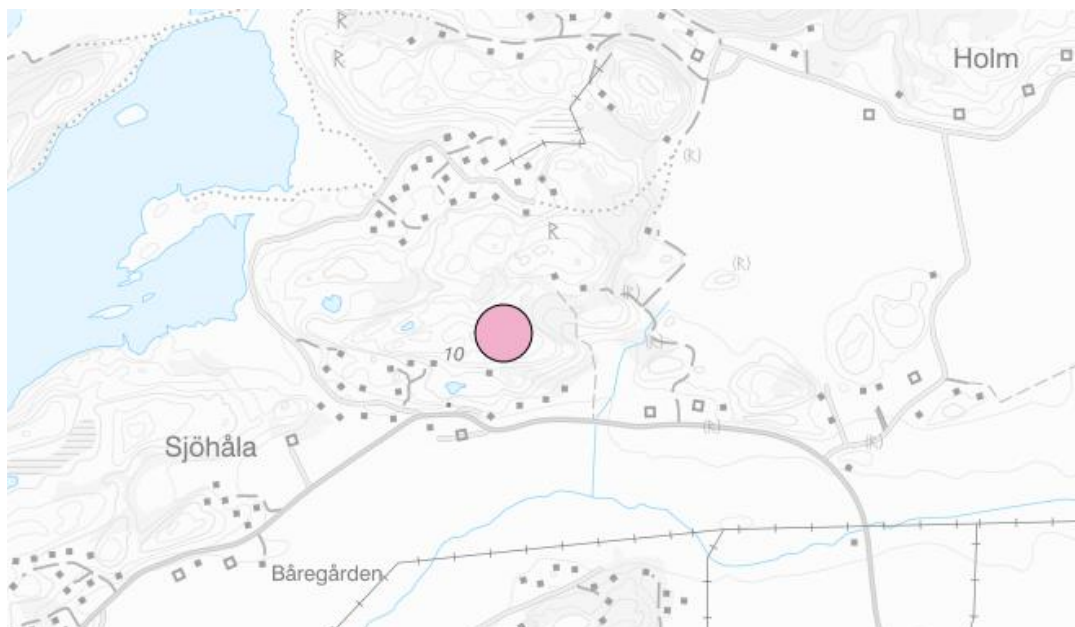
Huvudstråk

Huvudstråken 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten) och 3 (överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan) är förutsättningar för att VA-försörjningen ska kunna fungera tillfredsställande längre ut i kustzonerna.

Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär

Tabell 19. Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär, Nordkroken. Pilen indikerar att arbetet förväntas fortgå in i utblicksperioden.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Reservoar Nordkroken	-	Ny lokal vattenreservoar	Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan	Försörja utbyggnadsområdet Nordkroken med vatten

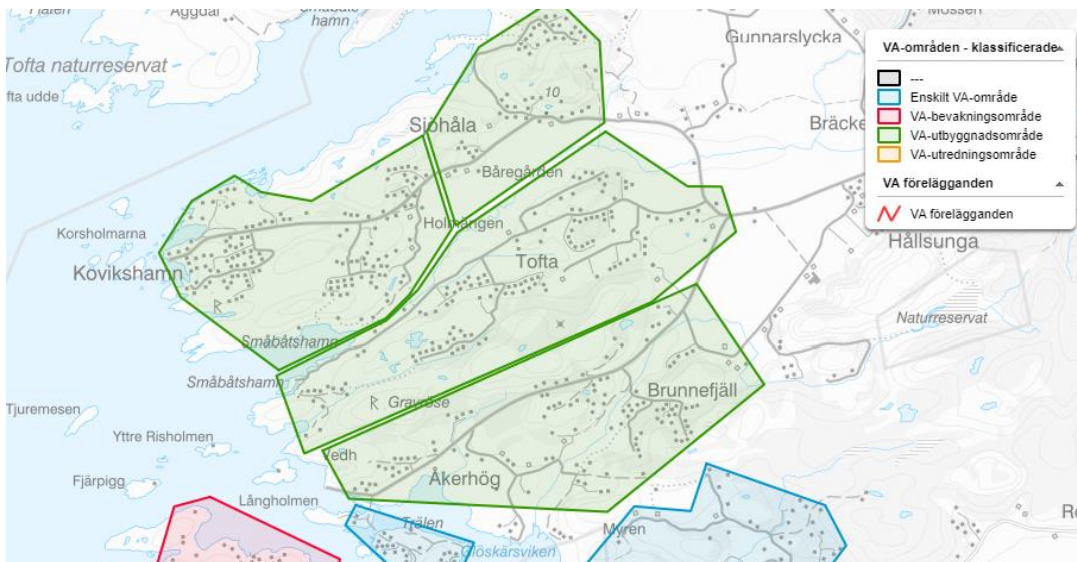
Figur 33. Möjlig placering för framtida reservoar i Nordkroken.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 20. Exploatering och utbyggnadsområden, Nordkroken. Pilen indikerar att arbetet förväntas fortgå in i utblicksperioden.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Nordkroken Kovikshamn etapp 1	2023- 2030	Utbyggnad av lokalt ledningsnät	Huvudstråk 1 Överförings- ledning Råfsal- Bredsten Huvudstråk 3 Överförings- ledning Kungälvs sjukhus- Hollandsgatan	Utbyggnadsområde, utpekad i kommunens VA-utbyggnadsplan
Brunnefjäll	2023- 2026	Utbyggnad av lokalt ledningsnät	Huvudstråk 1 Överförings- ledning Råfsal- Bredsten Huvudstråk 3 Överförings- ledning Kungälvs	Utbyggnadsområde, utpekad i kommunens VA-utbyggnadsplan

			sjukhus- Hollandsgatan	
Nordkroken kommande etapper	2027- 2030 ➔	Utbyggnad av lokalt ledningsnät	Huvudstråk 1 Överförings- ledning Råfsal- Bredsten Huvudstråk 3 Överförings- ledning Kungälv sjukhus- Hollandsgatan	Utbyggnadsområde, utpekat i kommunens VA- utbyggnadsplan

Figur 34. Nordkroken utbyggnadsområde.

Konsekvens om för området nödvändiga investeringar ej görs

Situationen förblir som idag. Begär boende i område föreläggande från Länsstyrelsen kan det komma att bli aktuellt med ett sådant.

4.5 Kommundel Marstrand-stråk 168

I avsnittet presenteras de förutsättningar som finns samt de huvudstråk och projekt som påverkar Hålda, Tjuvkil, Marstrand & Koön.

Befolkningsprognosen 2021-2025 förutspår en ökning om 440 personer eller 11 % för hela kommundel Marstrand-stråk 168. Områdets fortsatta utveckling påverkas i dagsläget av kapaciteten på både dricks- och spillvattennätet.

4.5.1 Hålda

I Hålda finns i dagsläget inget kommunalt VA. Området utgörs av ca. 100 hushåll och är utpekade i kommunens utbyggnadsplan.

Dagens förutsättningar

Vattenförsörjning sker genom enskilda brunnar, vilka enligt tidigare utredningar har relativt hög risk för saltvattenspåverkan och kapaciteten för vatten är mycket begränsad. Förutsättningarna för enskilda avlopp är dåliga. Avloppshantering sker idag genom gemensamhetsanläggningar och genom enskilda avlopp.

Hålda skola kan idag inte ta emot fler elever på grund av begränsningar i brunnskapacitet.

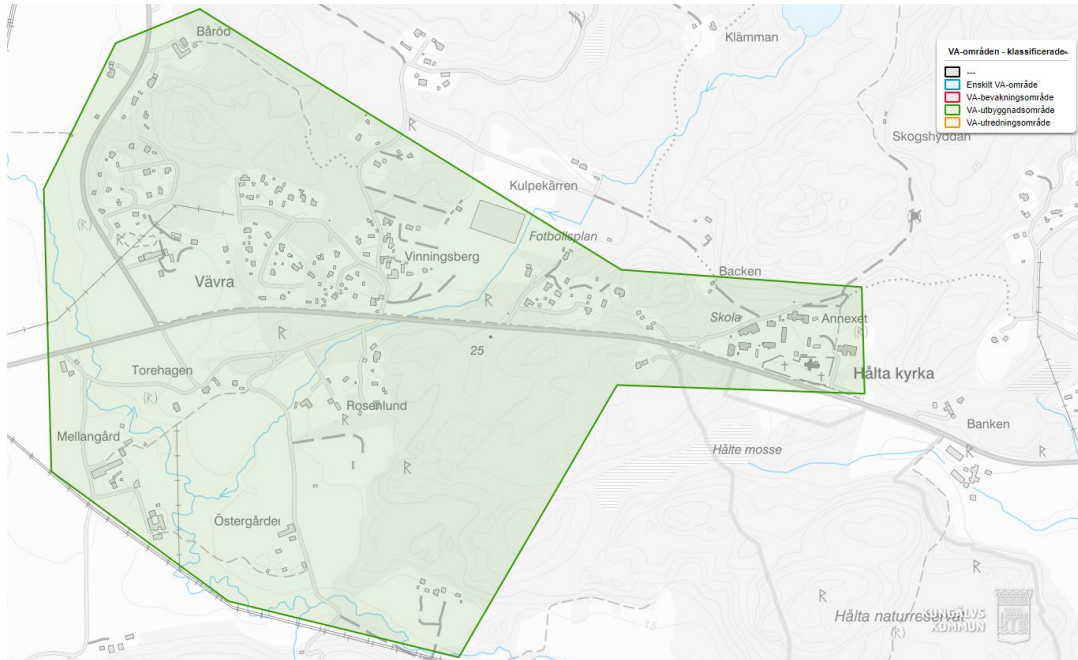
Huvudstråk

Huvudstråk 4, 1 och 3 (överföringsledning Kastellegården-Vävra, överföringsledning Råfsal-Bredsten och överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan) är förutsättningar för att utbyggnad till Håldaområdet ska kunna ske.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 21. Exploatering och utbyggnadsområden, Hålda. Pilen indikerar att arbetet förväntas fortgå in i utblicksperioden.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Vävra-Hålda etapp 1-6	2023-2026 →	Utbyggnad av lokalt VA-nät mellan Vävra-Hålda	Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan	Utbyggnadsområde, utpekade i kommunens VA-utbyggnadsplan (dock ej hela, gäller främst delen norr om vägen)

Figur 35. Utbyggnadsområde Hålda markerat i grönt. Den utbyggnad som är inplanerad kommer huvudsakligen göras norr om vägen.

Konsekvens om för området nödvändiga investeringar ej görs

Situationen kommer förbli som idag med sämre förutsättningar för att kunna lösa dricks- och spillvattenhantering på egen hand. Fortsatta begränsningar kommer gälla för skolans förmåga att ta in nya elever.

4.5.2 Tjuvkil

1090 personer var år 2021 folkbokförda i Tjuvkil, varav 107 endast har spillvattenförsörjning och 355 har minst spill- och dricksvattenförsörjning. Det finns också ett flertal enskilda VA-föreningar i Tjuvkil som antingen är anslutna till kommunens ledningsnät via avtal eller har egna anläggningar.

Dagens förutsättningar

Kommunen fick 2015 ett föreläggande från Länsstyrelsen om att bygga ut kommunalt VA till området Tofteberget och Äslingsvägen. Detta ska vara gjort innan 2022-12-31. Projektering av utbyggnad till det här området pågår.

Utbyggnad av kommunalt VA i Tjuvkil kommer pågå under ett antal år framöver. Det äger rum en succesiv uppdatering av gällande fritidshusplaner i Tjuvkil, för att möjliggöra fler permanentboende i området ska bl.a. större byggnadsareor tillåtas. Kommunalt VA byggs ut för att vara i samklang med denna omvandling. Dessutom fortgår kommunens arbete med att överta enskilda VA-föreningar i Tjuvkil.

Huvudstråk

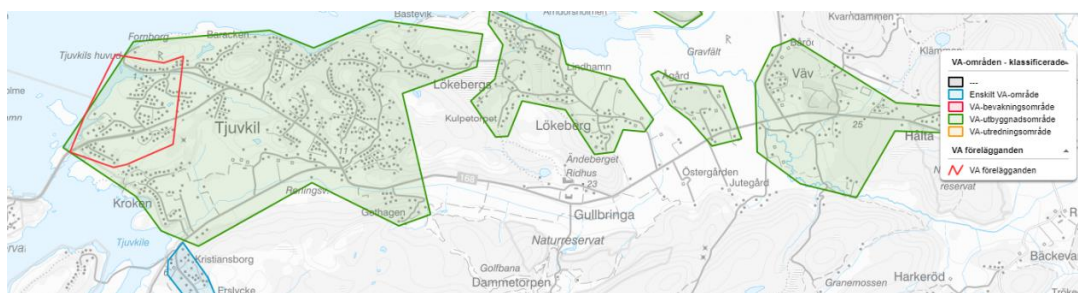
Huvudstråken 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten) och 3 (överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan) är förutsättningar för att VA-försörjningen i såväl Kärna som längre ut i systemet ska fungera. För Tjuvkil är stråk 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra) och delar av huvudstråk 6 (överföringsledning Vävra-Marstrand) en förutsättning för att fortsatt utbyggnad i Tjuvkil ska kunna ske, och även längre ut i systemet.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 22. Exploatering och utbyggnadsområden, Tjuvkil. Pilen indikerar att arbetet förväntas fortgå efter utblickens slut 2030

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Tjuvkil etapp 2,4,9, Saltskärsvägen-Gulskärsvägen	2023-2026	Övertagande/ ombyggnation/ nybyggnation av lokala nät i Tjuvkil	Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra Huvudstråk 6 Överföringsledning Vävra-Marstrand Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överförings-	Utbyggnadsområde, utpekat i kommunens VA-utbyggnadsplan Föreläggande från Länsstyrelsen, ska lösa anslutning av fastigheter i Tofteberget/Äslingsvägen innan 2022-12-31

			ledning Kungälv sjukhus- Hollandsgatan	
Tjuvkil kommande etapper	2027-2030 →	Övertagande/ ombyggnation/ nybyggnation av lokala nät i Tjuvkil	Huvudstråk 4 Överförings- ledning Kastellegården -Vävrå Huvudstråk 6 Överförings- ledning Vävrå- Marstrand Huvudstråk 1 Överförings- ledning Råfsal- Bredsten Huvudstråk 3 Överförings- ledning Kungälv sjukhus- Hollandsgatan Reservoar Lycke	Utbyggnadsområde, utpekat i kommunens VA- utbyggnadsplan

Figur 36. Tjuvkil, Lökeberg, Kvarnekullen och Hälta utbyggnadsområde. Det område som är belagt med föreläggande i Tjuvkil är markerat i rött.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Eftersom det finns ett flertal olika typer av projekt orsakade av olika typer av behov (övertagande av föreningar, omvandling av detaljplaner, föreläggande från Länsstyrelsen) blir konsekvenserna olika beroende på vad kommunen väljer att inte göra. Åtgärds inte föreläggandet från Länsstyrelsen kommer kommunen sannolikt få ett nytt föreläggande om att bygga ut kommunalt VA till Tofteberget och Åslingsvägen, men den här gången kopplat till ett vite. Om huvudstråk 4 och 6 inte byggs kommer det inte att gå att fortsätta att utveckla Tjuvkil eller Marstrandsområdet. Byggs inte lokalnätet ut i Tjuvkil kommer det även fortsättningsvis att vara en svår situation med flertalet enskilda lösningar där fortsatt utveckling av områdena är svår att åstadkomma.

4.5.3 Marstrand & Koön m.fl.

Marstrand och Koön hade år 2021 tillsammans 1334 folkbokförda invånare inom tätorten där samtliga har kommunalt VA. Öarna öster om Koön saknar kommunalt VA men det finns en del VA-föreningar.

Norra Instön fick 2021 ett beslut om föreläggande för utbyggnad av kommunalt VA till området. Beslutet fastslår att vatten ska vara utbyggt till området senast 2030-12-31 och spillvatten 2036-12-31. Området utgörs av ca 200 bostäder. Södra Instön har idag en förening som är avtalsansluten på vatten.

Länsstyrelsen fattade 2014 beslut om att förelägga kommunen om utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp till Klöverön senast 2028-12-31. Området är idag avtalsanslutet till kommunalt VA.

Dagens förutsättningar

På Marstrandsön ligger Marstrands vattenverk och på Koön ligger Marstrands avloppsreningsverk. Marstrands ARV har under sommartid haft svårt med att följa sitt miljötillstånd. Länsstyrelsen är kritisk till ytterligare anslutningar innan belastningen tydligt ligger inom tillståndets gränser och därför har Länsstyrelsen i praktiken inte tillåtit några ytterligare anslutningar på Marstrand och Koön. Kommunen planerar att lägga ned Marstrands ARV och i stället pumpa spillvattnet till Ryaverket, något Länsstyrelsen och kommunen tvistar om då Länsstyrelsen hävdar att detta inte rymms inom Ryaverkets nuvarande tillstånd. Utfallet av tvisten kommer avgöra om kommunen kan lägga ner avloppsreningsverket och bygga överföringsledningar eller ej.

Vattenförsörjningen är också begränsad av vattenkvaliteten i ytvattentäkterna på Koön, kapaciteten på vattenverket och kapaciteten i den befintliga ledning som går mellan fastlandet och Koön via Instön, samt de flaskhalsar som finns längre in i systemet.

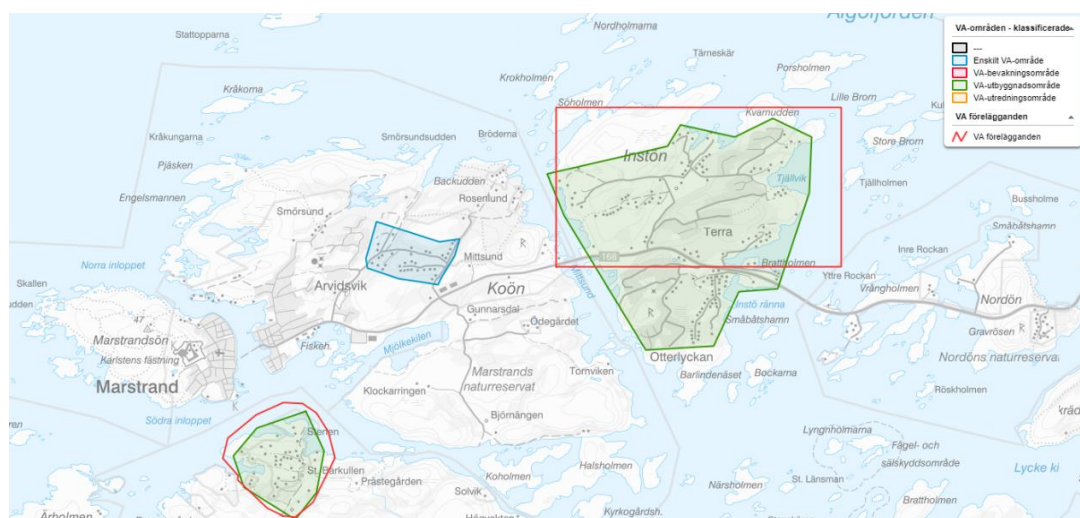
Huvudstråk

Huvudstråk 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävrå), stråk 6 (överföringsledning Vävrå-Marstrand), stråk 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten) och 3 (överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan) är en förutsättning för att VA-försörjningen ut till Marstrand ska fungera.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 23. Exploatering och utbyggnadsområden, Marstrand och Koön m.fl.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Norra Instön	2027-2030	Övertagande/ ombyggnation/ nybyggnation av lokala nät på Instön	Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården -Väva Huvudstråk 6 Överföringsledning Väva-Marstrand Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan Reservoar Lycke	Föreläggande från Länsstyrelsen, anslutning av området Norra Instön med dricksvatten innan 2030-12-31 och spillvatten senast 2036-12-31 samt Klöverön senast 2028-12-31 Utbyggnadsområde, utpekad i kommunens VA-utbyggnadsplan Exploatering, planprogram har pekat ut Instön som intressant för byggande av bostäder

Figur 37. Instön och Klöverön utbyggnadsområden markerade i grönt, Instön och Klöverön föreläggandeområde markerat i rött.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Om huvudstråk 6 inte byggs ut från Vävra ut till Marstrand kommer det i praktiken fortsatt vara omöjligt att exploatera ytterligare på Marstrand, Koön och Instön. Detta gäller även huvudstråken 1 och 3 som innebär en förstärkning av ledningsnätet i mer centrala delar av kommunen samt huvudstråk 4 mellan Kastellegården och Vävra. Föreläggandet om att bygga ut kommunalt VA på norra Instön riskerar att kopplas till vite.

4.6 Kommundel Diseröd

I avsnittet presenteras de förutsättningar som finns samt de huvudstråk och projekt som påverkar Diseröd.

Befolkningsprognosen 2021-2025 säger att befolkningen i kommundel Diseröd förmodas växa med 17 % eller 580 personer. Diseröds fortsatta utveckling påverkas av kapaciteten på Diseröds avloppsreningsverk.

4.6.1 Diseröd

I Diseröd tätort var år 2021 1455 personer folkbokförda, varav 1250 är folkbokförda inom verksamhetsområde för VA.

Dagens förutsättningar

Av de projekt som är inlagda i investeringsbudgeten just nu är det inte några som har direkt påverkan på Diseröd. På längre sikt ska Diseröds ARV läggas ner då verket är gammalt och den tekniska livslängden börjar närma sig sitt slut. Dessutom är avloppsreningsverkets utloppsledning belägen uppströms intaget till Kungälvs vattenverk. Kapaciteten på reningsverket beskrivs som full vilket gör att ytterligare utvecklig i Diseröd är svårt. Kapacitet för att ta emot spillvattnet från Diseröd bedöms inte finnas på Ryaverket förrän ombyggnationen av Ryaverket ska vara klart 2036.

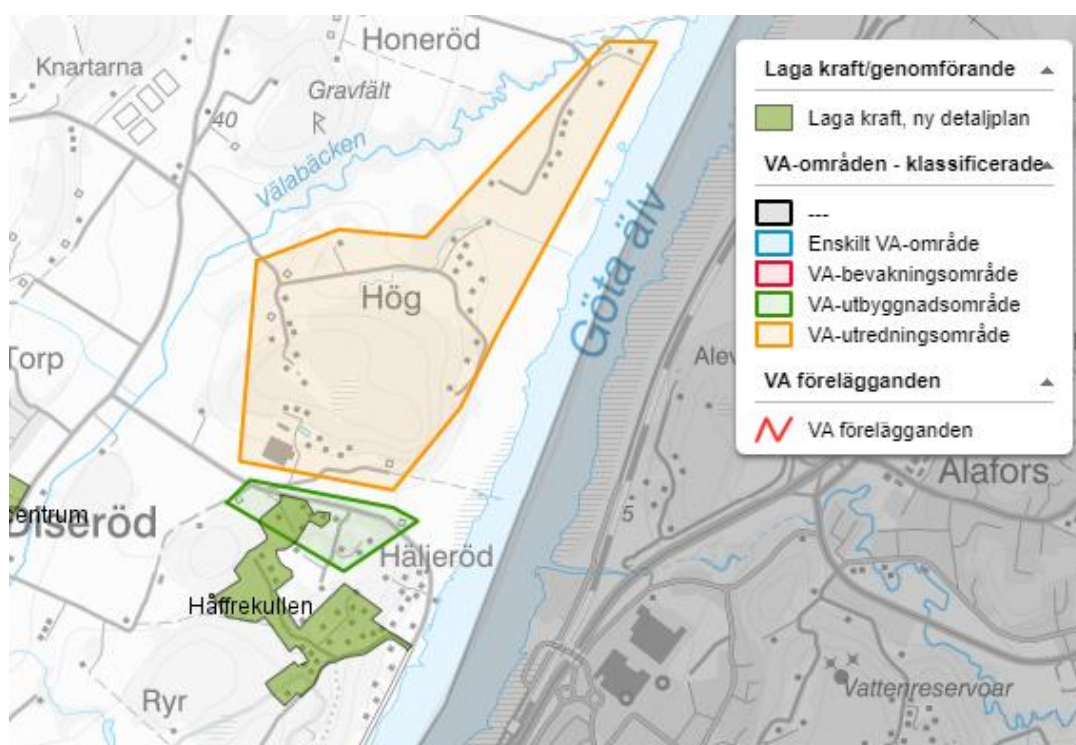
Huvudstråk

De huvudstråk som är inlagda i investeringsprogrammet har ingen större påverkan på Diseröd. Snarare är det framtida, kommande huvudledningar (huvudstråk 7, framtida överföringsledningar Kungälvs vattenverk-Kungälv) för vidare spillvattentransport till Göteborg som är avgörande, så avloppsreningsverket i Diseröd kan läggas ner.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 24. Exploatering och utbyggnadsområden, Diseröd.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Detaljplan Håffrekullen	2023- 2026	Ny detaljplan Håffrekullen		Exploateringsprojekt, nybyggnation 35 bostäder

Figur 38. Håffrekullen utbyggnadsområde markerat i grönt med ljus fyllnadsfärg. Håffrekullen detaljplan markerad i homogent grönt.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Situationen i Diseröd kommer fortsätta att se ut som i dagsläget i och med att inga investeringar är planerade. Ytterligare exploateringar inom Diseröd utöver de som redan pågår kommer inte bli aktuella och fortsatt utveckling i Diseröd behöver vänta på en lösning på avloppsfrågan.

4.7 Kommunsamarbeten

Kommunsamarbeten gällande pågående VA-försörjning sker idag med grannkommunerna Ale, Göteborg och Stenungsund. Andra pågående projekt finns inom exempelvis GR, som projekten HÅVAR och SVAR.

Dagens förutsättningar

Kungälvs kommun är i dagsläget leverantör av dricksvatten till Ale kommun. Ett nytt avtal håller på att tas fram om leverans på upp till 40 l/s till Ale.

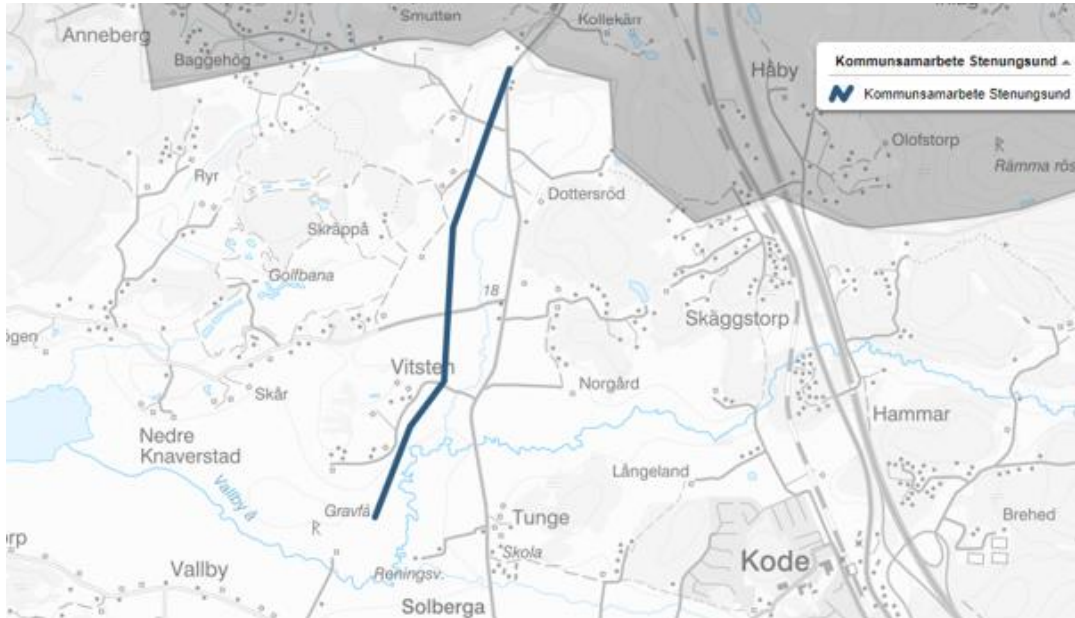
Ett avtal finns också med Stenungsunds kommun om att leverera 20 l/s från och med 1/1 2024, med en leverans om 40 l/s på medellång sikt, d.v.s. ca 2050. Avtalet med Stenungsund är ännu inte underskrivet av båda kommunerna.

Genom avtalen säkerställer Kungälv att samtliga kostnader för drift och kapitaltjänstkostnader tas ut av respektive kommun. Eventuella framtida avtal om nöd- och reservvattenförsörjning i omvänd riktning är något som bör utredas vidare.

Dessutom är Kungälvs kommun beroende av Ryaverket för hantering av majoriteten av kommunens spillvattenflöden. Ryaverkets tillstånd dikterar möjligheterna för fortsatta nyanslutningar till kommunen. Nuvarande begränsningar i kapaciteten på GRYAAB förväntas bestå till 2036 då planerad ombyggnation av verket ska vara klart.

Tabell 25. Kommunsamarbeten vattenleverans.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Överföringsledning Solberga-Stenungsund	2023-2026	Överföringsledning från Solberga till Stenungsunds kommun	Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården Vävra Huvudstråk 5 Överföringsledning Vävra-Solberga	Kommunsamarbete, möjliggör försäljning av dricksvatten till Stenungsunds kommun
Överföringsledning Kungälv-Ale	2023-2026 pågår	Ny överföringsledning + tryckstegringsstation från Dösebacka till Ale		Kommunsamarbete, möjliggör försäljning av dricksvatten till Ale kommun

Figur 39. Ungefärligt läge för överföringsledning till Stenungsund.

Figur 40. Ungefärligt läge för överföringsledning till Ale.

Konsekvenser om nödvändiga investeringar ej genomförs

Om huvudstråken 1, 4 och 5 inte byggs ut kan kommunen inte uppfylla sin del av KF beslutat avtal gentemot Stenungsund.

Den nuvarande leveransen till Ale sker i dagsläget via en gammal ledning med begränsad kapacitet. Ny ledning säkerställer leverans som möjliggör större mängd dricksvatten än idag.

5. Kommande behov

Här listas behov som VA-verksamheten har identifierat på sikt, eller sådant som behöver fångas upp i kommande investeringsprogram.

I kommande investeringsprogram:

- Fortsatt förnyelse av ledningsnätet i enlighet med förnyelseplan, om vi ska kunna nå uppsatta mål om förnyelse av ledningsnät och även nå godkänd förnyelse enligt HBI (Hållbarhetsindex) och generationsmålet i Agenda 2030. De förnyelseprojekt som är av större karaktär hanteras som investeringsprojekt, de som är mindre av verksamhetsbudgeten.
- Föreläggande angående Marstrands vattenverk och verkets slamhantering kommer kräva investeringar, av än så länge okänd storlek.
- Fortsatt arbete med att reducera tillskottsvatten. För att minska mängden bräddningar och energiåtgång samt slippa dimensionera upp befintliga och kommande ledningar måste mängden tillskottsvatten på många ställen reduceras med 50 %. Större projekt hanteras som investeringsprojekt.
- Fortsatt utbyggnad i Kovikshamn och Tjuvkil. En mer detaljerad planering för utbyggnadsetapperna under åren 2027-2030 ska tas fram.
- Pumpstationskapaciteter på befintliga överföringsledningar, främst från Kärna och in mot Ytterby. I dagsläget finns flera flaskhalsar vilket leder till bräddningar.

På längre sikt:

- Fortsatt utbyggnad i enlighet med kommande VA-utbyggnadsplan/vattentjänstplan. Planen ska revideras kommande år.
- Översyn av status på samtliga reservoarer. De flesta är byggda under ungefär samma tidsperiod (1970-talet) och kommer kräva underhåll om de ska fortsätta vara i drift.
- Nedläggning av Diseröds ARV, vilket medför större fortsatt utvecklingsmöjlighet i Diseröd.

Övergripande projekttidplan - Kungälv Kommun

Projekt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
KUNGÄLV								
Komarken, stadsdelutveckling								
Förskola, Ersättning Iskällan								
Liljedal - DP Klocktornet 35 (Sigillet "Parkeringen mellan husen") 26 bostäder								
Liljedal - DP Klocktornet 36 (Balder-"Gamla Gallerian") 128 bostäder								
Liljedal - DP Klocktornet 1, 34 och 37 (Sigillet-"Rondelltomten") ca 100 bostäder								
Liljedal - Parkeringslösning								
Liljedal - DP Rhodin (Balder) ca 120 bostäder								
Liljedal - Markanvisning del av Gärdet 1:3 200 bostäder								
Liljedal - DP Trappan ca 30 Bostäder								
Liljedal - VA/Upprustning av västra gatan etapp 1-3								
Kexstaden 1000-2000 Bostäder (flera detalplaner)								
Kexstaden Allmän plats								
Kexstaden Förskolor								
Infrastrukturåtgärder kopplade till Stadsmiljöavtalet								
Etablering handel, kontor vid E6 norr om Kungälvsmotet (Biltema m.fl.)								
Gjutaren Saneringsåtgärder								
Nytorgstaden - DP 700 bostäder/lokaler								
Utveckling av befintliga förskolor i centrum (180 platser)								
Kungälv sjukhus DP								
Förtätning Fontin (Lärken1-3) Kungälvbostäder, 100-200 bostäder								
Infrastruktur Väg och VA Fontin								

Förstudie
Planprogram

Projektering

Detaljplan

Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-Mar

Extern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-Mark

Extern aktör
-Inhyring
-Köp av plats

Flera färger
Blandning

Projekt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Förskola Ulvegärde tillbyggnad								
Mimerstaden 500 Bostäder + stadspark/dagvattenhantering								
Lokalisera markmiljöföreningar Mimersstaden								
Mimers hus ombyggnation studiehallar								
Dammbergen, 200 bostäder (2 detaljplaner)								
Förskola Dammbergen								
Gruppbostad Dammbergen								
Åseberget 1000-2000 Bostäder, Infrastruktur								
Förskola/or Åseberget (180 platser)								
Permanentering Fridhemskullen förskola								
Grundskola Kungälv								
Munkegärdeskolan ombyggnation etapper								
Munkegärdeskolan ombyggnation etapp Idrottshall								
Detaljplan för BMSS Skälebräcke								
ÖFL Tvibotten-Mimers								
ÖFL Tvibotten-Diseröd								
Pumpstation Mimers								
Ängegärde DP - Äldreboende, 90 platser								
Ängegärde DP - 300 Bostäder								
VA Ängegärde								
Samlokaliserad driftlokal								
Servicebostäder Kungälv/Ytterby								
Servicebostäder Kungälv/Ytterby								
Servicebostäder Kungälv/Ytterby								

Förstudie
Planprogram

Projektering

Detaljplan

Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-MarkExtern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-MarkExtern aktör
-Inhyring
-Köp av platsFlera färger
Blandning

Projekt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kongahälla, 1300 bostäder, kontor, hotell								
Kvarter 6 (Riksbyggen)								
Kvarter 14 (Trivebo)								
Kvarter 10 (JM)								
Kvarter 7								
Kvarter 3 (Riksbyggen)								
Reservoar Munkegårde								
Ledning till reservoar Munkegårde								
ÖFL Jordliden-sjukhuset								
VA Ytterbyvägen								
Sandbackaskolan ombyggnad etapp -anpassad grundskola								
Sandbackaskolan etapp -Tillbyggnad								
Sandbackaskolan etapp -ombyggnad huvudbyggnad								
Olserödsolan om- och tillbyggnad								
Oasenområdet (Detaljplan)								
Utredning av Kongeviområdet								
Thorildskolan, ombyggnation centralkök								
Utredning av Skarpenordområdet								
YTTERBY								
Porteberget DP, 250 Bostäder								
Utredning kraftledning Ytterby								
Lilla smällen DP, 170 Bostäder								
Östra Sparrås DP, 350 Bostäder, stadspark								

Förstudie
Planprogram

Projektering

Detaljplan

Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-MarExtern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-MarkExtern aktör
-Inhyring
-Köp av platsFlera färger
Blandning

Projekt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Utveckling Resecentrum Ytterby								
Pendelparkering centrala Ytterby								
Ikano vid tågstationen, 150 bostäder								
VA Ikano vid tågstationen								
Nordtag 500 bostäder								
Gruppbofastad Nordtag								
Arenastaden Etapp 1 Idrottsanläggningar, simhall, handel DP								
Arenastaden Etapp 2 Bostäder, Handel, skola DP								
Arenastaden, VA-nät, pumpstation								
Arenastaden, omläggning av ledningar och kapacitetsökning								
Övertagande och åtgärder på v 168 (Kungälvsmotet-Sparråsvägen)								
Guddehjälm markavvattning etappindelad								
ÖFL Sjukhuset-Arenastaden								
VA Norra bultgatan								
Ledning till reservoar Ytterby								
ÖFL Hollandsgatan-Arenastaden								
Väg 168 Ekelöv-Kareby; Anslutning E6								
Entré Ytterby DP 80 bostäder/ handel								
VA Hollandsgatan DP Entré Ytterby								
Björkås DP, 400 bostäder, förskola, service								
VA Björkås								
Västra Tunge DP, (Trivebo) 200-300 bostäder								
VA Västra Tunge								
Infart Björkås Västra Tunge								

Förstudie
Planprogram

Projektering

Detaljplan

Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-Mar

Extern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-Mark

Extern aktör
-Inhyring
-Köp av plats

Flera färger
Blandning

Projekt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Förskola Västra Tunge								
Detaljplan ny förskola västra Ytterby								
Ombyggnation Ytterbyskolan								
Kastellegårdsskolan om- och tillbyggnad								
Ombyggnation Kastellegården pst								
VA ledningar från Kastellegården under älven								
Rollsbo Västerhöjd, verksamhetsmark								
Rollsbomotet cirkulationer östra och västra								
Rollsbokrysset								
Bovieran, 55 st seniorbostäder + ca 50 st bostäder								
DISERÖD								
Håffrekullen								
Tyfter DP - Bostäder								
Ny Förskola Tyfter								
Ombyggnation befintlig Förskola Tyfter								
Diseröd skola Etappindelad								
Diseröd skola (Etapp 3) - Ny idrottssal								
Diseröd skola - Infrastruktur								
Vattenledning Ale-Kungälv vattenverk								
Tryckstegring Råfsal								
Vattenverket åtgärder								
Disekulla, 82 bostäder								
KAREBY								
VA utbyggnad Skårby-Kareby (omvandlingsområde)								

Förstudie
Planprogram

Projektering

Detaljplan

Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-MarkExtern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-MarkExtern aktör
-Inhyring
-Köp av platsFlera färger
Blandning

Projekt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Rishammar 2:86, 2:9 ca 20 Bostäder								
Kareby skola tillbyggnad								
MARSTRAND								
ÖFL Vävra-Tjuvkil Etapp 1 (del av Vävra-Marstrand)								
ÖFL Nordön-Instön Etapp 2 (del av Vävra-Marstrand)								
ÖFL Koön-Marstrand Etapp 3 (del av Vävra-Marstrand)								
VA utbyggnad Vävra-Hålda Etapp 1-6 (omvandlingsområde)								
Detaljplaner Vävra-Hålda, bostäder								
Elektrifiering av Marstrandfjärn								
Detaljplan för Ringplan								
Båtellet DP - lokaler näringslivet, infra m.m.								
Eriksberg Norra DP - Verksamhetsmark								
Eriksberg Södra DP - Verksamhetsmark								
Kajrenovering (Etappvis)								
Parkeringslösning								
Hedvigsholmen, Bostäder								
Förskola/skola Koön DP								
Instön DP - Bostäder								
VA utbyggnad Instön								
Tjuvkil v 168, Trafikverket								
Tjuvkil, flera detaljplaner								
Tjuvkil DP, Etapp A								
Tjuvkil 2:67 bostäder 55+ 60-90 st								
Tjuvkil 3:62 ca 80 bostäder (Tofteberget)								

Förstudie
Planprogram

Projektering

Detaljplan

Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-Mark

Extern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-Mark

Extern aktör
-Inhyring
-Köp av plats

Flera färger
Blandning

Projekt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
VA utbyggnad Tjuvkil etapper								
ÖFL Saltskärsvägen-Gulskärsvägen								
VA utbyggnad Tjuvkil etapp 4								
GC Vävra-Tjuvkil								
Tjuvkils ängar								
KODE								
FÖP Kode								
Kode Buss och järnvägslösning								
Bostäder och verksamhetsutveckling Kode								
Kode grundskola Åk 3-6 & Idrottshall								
GC Kode-Stenungsund								
Aröd Planprogram, flera detaljplaner - Bostäder								
VA utbyggnad Aröd etapp 2								
VA utbyggnad Aröd etapp 3								
VA utbyggnad Aröd etapp 4								
VA utbyggnad Aröd etapp 5								
Detaljplaner Ödmålsmosse, Rörtången bostäder								
VA etappvis utbyggnad Ödmålsmosse, Rörtången								
KÄRNA								
Kärna 67:1 detaljplan ca 40 bostäder (Serneke)								
Kärna skola/kök								
Kärna skola ombyggnation								
Förskola Kärna, Lokalisering								
Västerhöjden Torsby 1:8, 1:9, 1:37 DP - 60 bostäder								

Förstudie
Planprogram

Projektering

Detaljplan

Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-Mark

Extern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-Mark

Extern aktör
-Inhyring
-Köp av plats

Flera färger
Blandning

Projekt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
GC Kärna-Kornhall								
VA utbyggnad Nordkroken etappvis utbyggnad (Kovikshamn)								
VA utbyggnad Nordkroken - Brunnefjäll								
VA utbyggnad Nordkroken - Vedhall								
VA-ledning/utbyggnad Nordkroken - Etapp 1								
Kovikshamn detaljplan (omvandling), bostäder								
Kärna 18:1, 67:1 Detaljplan för verksamhetsmark								
Reservoar Lycke								
VA Nereby föreläggandeområden etapp 1-4								
GENERELL								
Ny översiktsplan								
Förstudie utveckling verksamhetsmark								
Laddinfrastruktur (lagkrav)								
ÖFL Kastellegården-Björkås + pumpstation Kastellegården, pumpstation Hollandsgatan								
ÖFL Björkås-Vävra + 3 st pumpstationer								
Äldreboende Lokalisering/Behov								

Förstudie Planprogram

Projektering

Detaljplan

Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-Mar

Extern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-Mark

Extern aktör
-Inhyring
-Köp av plats

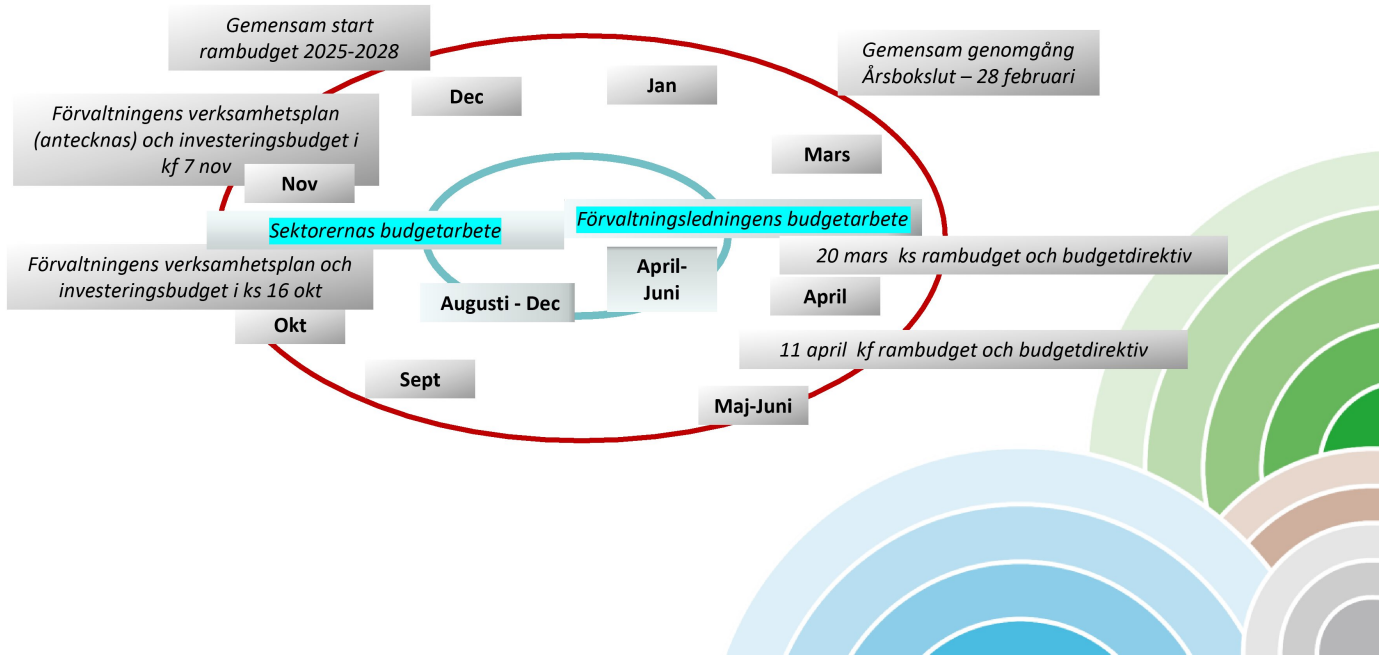
Flera färger
Blandning

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Ekonomiberedning 2024-01-30

Budgetprocessen

Ekonomiberedning 30 januari

Inledande dialog Rambudget 2025-2028 med utblick till 2032

- Investeringar o driftskostnadskonsekvenser
- Investeringsbehov koncernen
- God ekonomisk hushållning och RUR

- (Befintlig skatteberäkning (dec 2023))

Ekonomiberedning 27 februari

Sista mötet innan beslut

- Investeringar
 - Investeringsbehov koncernen
 - Prognos för lånebehov och nettokoncernskuld
 - Investeringsramar
- Uppdaterat siffermaterial RR– beroende av bokslut
 - Driftkostnadskonsekvenser
 - Volymer
 - Skatteprognos från februari

Ekonomiberedning 12 mars

Beslutsmöte Ekonomiberedningen

KUNGÄLV
KOMMUN

Budgetprocessen – var är vi?

Rambudget 2025-2027 med utblick 2028 – Ekonomiberedningen

- Strategiska mål,
- Finansiella mål,
- Kommunstyrelsen ram, drift och investering

Steg och Tidsplan beslut för rambudget

1.	12 mars	Beslut ekonomiberedningen
2.	13 mars	Handlingar skickas till KS
3.	20 mars	Beslut KS
4.	4 april	Handlingar skickas till KF
5.	11 april	Beslut KF

OBS: Steg och tidsplan gäller samtliga partier som lämnar egen rambudget samt budgetdirektiv

Budgetdirektiv – 20 mars i Kommunstyrelsen

- Uppdrag till förvaltningen och förvaltningens ram

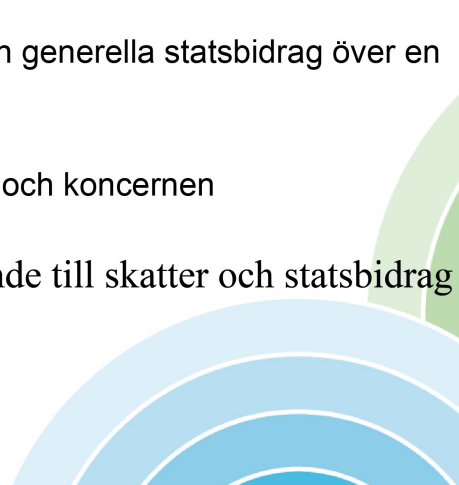
Förvaltningens verksamhetsplan och investeringsbudget med lokalförsörjningsplan, tidsplan

VA-resursplan

- Förvaltningens svar på hur vi ska genomföra uppdraget för de mål som satts upp och de resurser vi har fått i ram, kopplat till de volymer vi har, fördelning per sektor
- Tidsplan beslut KS 16 oktober och KF 7 nov
- Sektorernas och bolagens verksamhetsplaner – antecknas i KS 11 december

Ställningstagande i Rambudgeten

Utgångspunkten är kommunallagen och fullmäktiges definition av god ekonomisk hushållning

- Strategiska mål – rambudget /resultatmål - budgetdirektiv
 - Finansiella mål
 - 4 procent överskott av skatteintäkter och generella statsbidrag över en konjunkturcykel.
 - Självfinansieringsgrad investeringar
 - Ökad soliditet – gäller både kommunen och koncernen
 - Överskottsmålet – årets resultat i förhållande till skatter och statsbidrag
 - Skattesats
 - Kommunstyrelsens ram
 - Investeringsnivå
 - Exploateringsintäkternas budgetering
-

KUNGÄLV
KOMMUN

Viktiga nyckeltal i Resultaträkningen

OBS! Prognos – ingen ny behovsbedömning
gjord sedan rambudget 2024

Verksamhetens nettokostnader =
kommunstyrelsen ram

- Utveckling av nettokostnaderna

Skatter och statsbidrag –

- skattesats (fastställs i rambudget)
- Utvecklingen av skatteintäkterna

Resultat/ skatteintäkter – finansiellt mål

Resultatbudget, mkr	2024	2025	2026	2027
	Budget	Prognos	Prognos	Prognos
Verksamhetens nettokostnader	-3266	-3412	-3548	-3687
Avskrivningar	-242	-260	-271	-282
Exploateringsintäkter	40	35	10	10
Verksamhetens nettokostnad	-3468	-3637	-3809	-3959
Skatteintäkter o generella statsbidrag	3614	3811	4036	4212
Finansiella nettokostnader	-140	-150	-160	-165
Årets resultat	6,0	24	67	88
Nettokostnadsökning	8,4%	4,9%	4,7%	3,9%
Ökning skatter och statsbidrag	8,8%	5,5%	5,9%	4,4%
Resultat/skatteintäkter	0,2%	0,6%	1,7%	2,1%

Viktiga nyckeltal, forts

Finansieringsanalysen

Investeringsnivån –

- Skattefinansierad
- Avgiftsfinansierad
- Medfinansiering

Upplåning (inklusive bolagen) ram =
400 Mkr

Investeringarnas
självfinansieringsgrad

Balansräkningen

Låneskuld

Soliditeten – Finansiellt mål

Nettokoncernskuld

Finansiella mål	Mål	2020	2021	2022
Resultatmål	4%	5,6%	15,0%	13,7%
Soliditet	Öka	17,4%	23,5%	27,5%
Investeringarnas självfinansieringsgrad	+60%	+100%	+100%	+100%
Verksamhetsmål	Huvudsakligen uppfyllda			

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Investeringsramar Arbetsmaterial presenterade 21 november

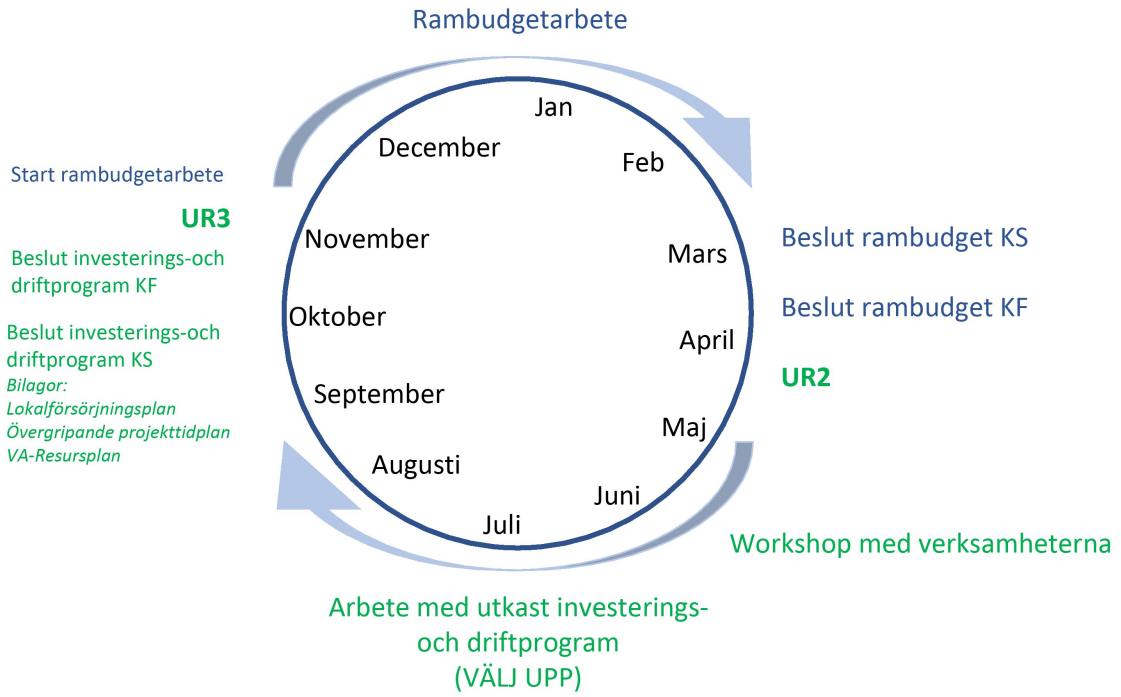

**KUNGÄLV
KOMMUN**

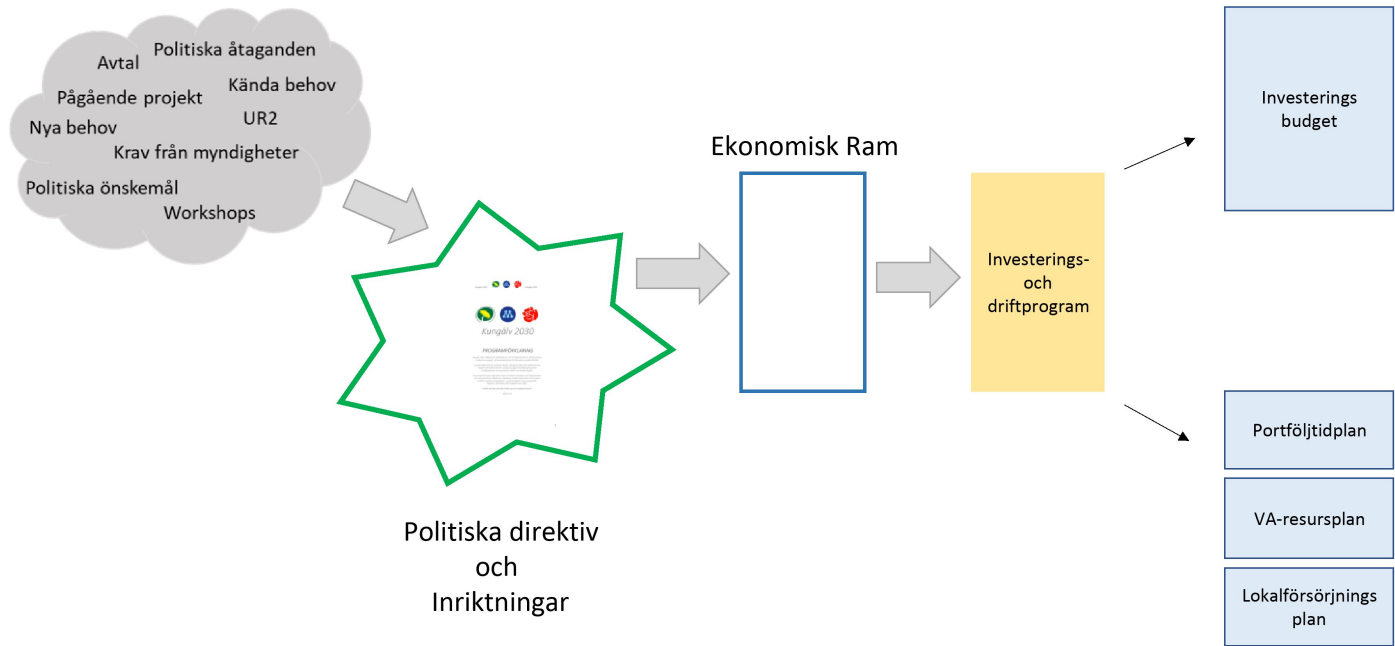
Investeringsprogram		2023	2024	2025	2026	2027	2023 - 2027
P R O G N O S	SKATT	239 504	390 000	616 141	582 562	597 900	2 426 107
	MEDFINANSIERING	7 000	41 000	50 000	49 000	0	147 000
	AVGIFT	308 138	246 000	432 448	169 735	152 455	1 308 776
	Totalt	554 642	677 000	1 098 589	801 297	750 355	3 881 883
R A M	SKATT	370 000	390 000	500 000	500 000	380 000	2 140 000
	MEDFINANSIERING	18 000	41 000	52 250	49 000	25 000	185 250
	AVGIFT	395 000	246 000	180 000	125 000	120 000	1 066 000
	Totalt	783 000	677 000	732 250	674 000	525 000	3 391 250
A v v i k e l s e	SKATT	130 496	0	-116 141	-82 562	-217 900	-286 107
	MEDFINANSIERING	11 000	0	2 250	0	25 000	38 250
	AVGIFT	86 862	-0	-252 448	-44 735	-32 455	-242 776
	Totalt	228 358	-0	-366 339	-127 297	-225 355	-490 633

Investeringsprogrammet -Årshjul

Investeringsprocessen

Investerings- och Driftprogrammet

-Innehåll

Investeringsperiod:

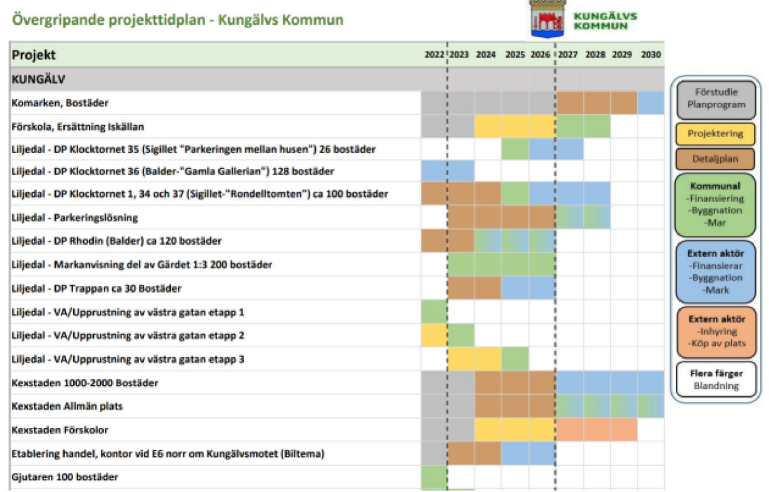
- Gällande investeringsperiod med givna ramar (Innevarande år (2022) + 4 kommande åren): **2023-2026**
- Utblicksperiod (Ytterligare 4 år): **2027-2030** (Endast för att ge en överblick)
- Finansieringsformer:
 - Skatt
 - Medfinansiering (Trafikverkets projekt)
 - Avgift (VA och Renhållning)
 - Exploatering
- Bilagor:
 - Övergripande projekttidplan
 - Lokalförsörjningsplan
 - VA-resursplan

Övergripande Projektplan -Sammanfattning

- Tidplaner för alla större samhällsbyggnadsprojekt som påverkar tillväxten i kommunen och har en investering över 5 Mkr.
- Tidplanerna baseras på verksamheternas behov, förelägganden, politiska beslut och uppdrag.
- De pågående projekten i den övergripande projektplan följs upp kontinuerligt på ekonomi, tidplan, resurser och bostadsleverans.
- Är ett styrande dokument avseende vilka nya projekt som ska starta och när.

Investerings- och driftprogrammet

-Förutsättningar

- Fyrstegsprincipen tillämpas
- Ej upparbetade medel från 2022 följer med till perioden 2023 - 2026
- Samverkansavtal med Hemsö, 5 objekt
Förskolor 3 st: Nordtag/ Tjuvkil / Fridhem
Skola: Kode
Äldreboende: Änggårde
- Vatten och avlopp byggs ut enligt föreläggande. Tidplan från Länsstyrelsen
Aröd
Tjuvkil Tofteberget
Klöverön
Avloppsreningsverk Marstrand
- Ny VA lag Gällande Utbyggnad Av Föreningar.
Nereby / Harestad
- Samverkan med exploitörer gällande bostäder för kommunala behov:
Ex. Bostad med särskild service (Ex servicebostäder)

KUNGÄLV
KOMMUN

Ekonomiska Investeringsramar [Tkr]

2023 - 2026

		2022	2023	2024	2025	2026	Totalt
RAM	SKATT	330 000	370 000	500 000	350 000	400 000	1 950 000
	MEDFINANSIERING	3 500	18 000	62 000	48 000	8 000	139 500
	AVGIFT	290 000	395 000	180 000	150 000	100 000	1 115 000
	Totalt	623 500	783 000	742 000	548 000	508 000	3 204 500

Rambudget: KS2022/0515

Investeringsprogrammet

Uppföljda Projekt:

80

Skatt:	28
Avgift:	32
Medfinansiering:	3
Exploatering:	17

Verksamhetsbudgetar: 15

Skatt: 13

Avgift: 2

UR3 2022 -Total Prognos

(Utfall 2022)

		2022	2023	2024	2025	2026	Totalt
Prognos	SKATT	204 627	344 910	506 282	450 785	456 947	1 963 551
	MEDFINANSIERING	48	4 952	41 000	52 250	49 000	147 250
	AVGIFT	206 670	473 495	296 827	98 412	20 089	1 095 493
	Totalt	411 345	823 357	844 109	601 447	526 036	3 206 294
Ram	SKATT	330 000	370 000	500 000	350 000	400 000	1 950 000
	MEDFINANSIERING	3 500	18 000	62 000	48 000	8 000	139 500
	AVGIFT	290 000	395 000	180 000	150 000	100 000	1 115 000
	Totalt	623 500	783 000	742 000	548 000	508 000	3 204 500
Avvikelse	SKATT	125 373	25 090	-6 282	-100 785	-56 947	-13 551
	MEDFINANSIERING	3 452	13 048	21 000	-4 250	-41 000	-7 750
	AVGIFT	83 330	-78 495	-116 827	51 588	79 911	19 507
	Totalt	212 155	-40 357	-102 109	-53 447	-18 036	-1 794

**KUNGÄLV
KOMMUN**

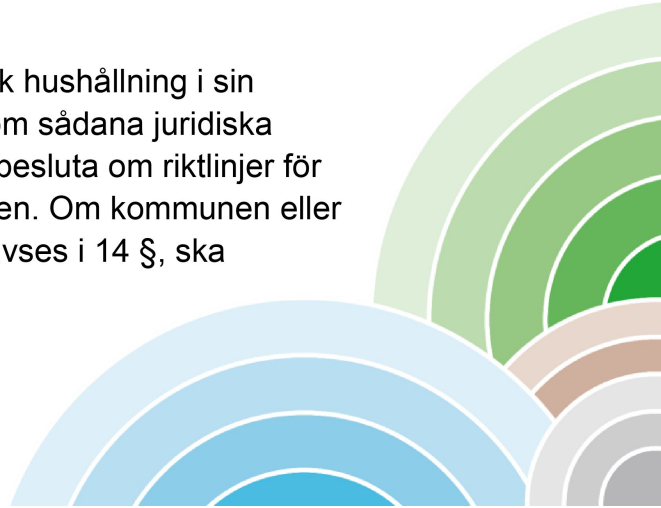
God ekonomisk hushållning i kommunallagen -

11 kap. Ekonomisk förvaltning

Mål för den ekonomiska förvaltningen

1 § Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2-6 §§. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller regionen. Om kommunen eller regionen har en sådan resultatutjämningsreserv som avses i 14 §, ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

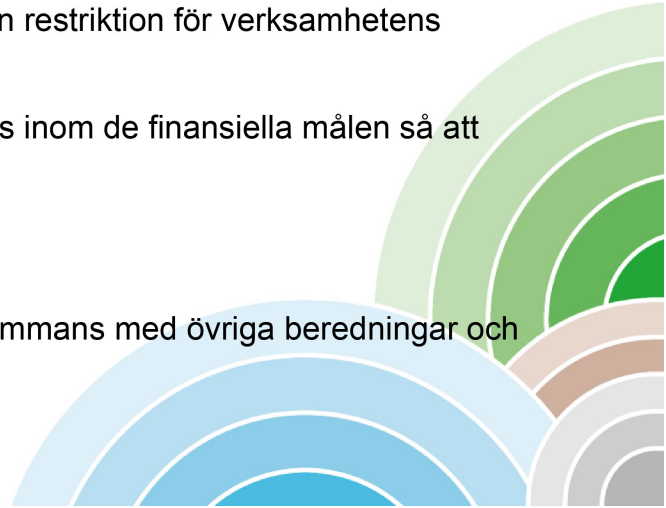
Lag (2019:835).

God ekonomisk hushållning - GEH

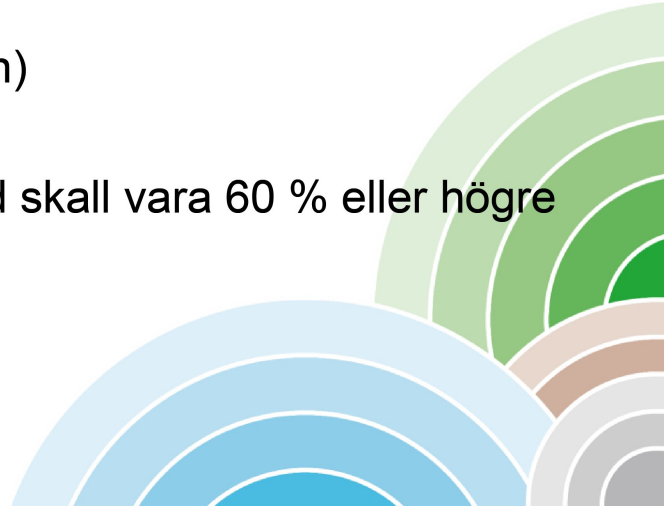
- Består av två delar – Ekonomi och verksamhet – behöver en balans
- Finansiella mål behövs för att betona att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning
- Verksamhetsmål talar om vad och hur mycket som ryms inom de finansiella målen så att uppdraget är tydligt
 - Kostnadseffektiva
 - Ändamålsenliga
- Strategiska mål är ekonomiberedningens uppdrag tillsammans med övriga beredningar och resultatmålen är kommunstyrelsens uppdrag.

Finansiella mål - kommunen

- 4 procent överskott av skatteintäkter och generella statsbidrag. Inför 2024 kommer det göras ett avsiktligt avsteg från målet om 4 procent på grund av de rådande ekonomiska förutsättningarna.
- Soliditeten ska årligen öka (Kommunen)
- Investeringarnas självfinansieringsgrad skall vara 60 % eller högre

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Politiska mål 2024

Strategiska mål och resultatmål 2024

Kommunfullmäktiges Strategiska mål	Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål
Att ge goda förutsättningar för livslångt lärande	1. Alla barn och elever vistas i en trygg och säker pedagogisk miljö 2. Alla förskolebarn är efter avslutad förskola väl förberedda att börja grundskola 3. Vuxenutbildningen bidrar till livslångt lärande och lägre arbetslöshet 4. En kunskapsskola som ger varje elev rätt stöd
En trygg omsorg med valmöjligheter genom hela livet	5. Ökad behovstäckning inom äldreomsorgen och LSS inom lagstadgad tid
Att ge möjligheter till en aktiv fritid för alla åldrar	6. Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv
Att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i rikt och aktivt kulturliv	6. Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv
Att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen	7. Förbättrat näringslivsklimat 8. Kortare handläggningstider med bibehållen rättssäkerhet
Hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen	9. Planeringsberedskap skall finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel 11. Ökad kollektiv jobbpending
Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan	10. Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck
Trygg uppväxt ger ett tryggare samhälle	12. Minskad utanförskap och bidragsberoende 13. 100% av alla ungdomar inom uppföljningsansvaret erbjuds vuxenutbildning 14. Utanförskapet minskar genom att försörjningsstödet villkoras mot individuella kontrakt med krav på arbetsmarknadsfrämjande insatser
Levande havsmiljö	10. Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck
Robust och uthållig kommun med minskad miljö- och klimatbelastning	15. Robusta kommunala funktioner klarar en samhällsstörning på 90 dagar 18. Kommunens användning av fossila bränslen ska minska, med målet att vara fossilfritt 2030
Kommunfullmäktiges Strategiska förutsättningar	Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål
Strategiska förutsättningar	16. Attraktivt att vara anställd i Kungälv kommun 17. Kommunens verksamheters kvalitet och hushållning ska hävda sig väl i jämförelse med landets bästa kommuner

KF strategiska mål 2024

- Att ge goda förutsättningar för livslångt lärande
- En trygg omsorg med valmöjligheter genom hela livet
- Att ge möjligheter till en aktiv fritid för alla åldrar
- Att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i rikt och aktivt kulturliv
- Hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen
- Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan
- Trygg uppväxt ger ett tryggare samhälle
- Levande havsmiljö
- Robust och uthållig kommun med minskad miljö- och klimatbelastning

KS resultatmål 2024

1. Alla barn och elever vistas i en trygg och säker pedagogisk miljö
2. Alla förskolebarn är efter avslutad förskola väl förberedda att börja grundskola
3. Vuxenutbildningen bidrar till livslångt lärande och lägre arbetslöshet
4. En kunskapsskola som ger varje elev rätt stöd
5. Ökad behovstäckning inom äldreomsorgen och LSS inom lagstadgad tid
6. Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv
7. Förbättrat näringslivsklimat
8. Kortare handläggningstider med bibehållen rättssäkerhet
9. Planeringsberedskap skall finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel
10. Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck
11. Ökad kollektiv jobbpendling
12. . Minskat utanförskap och bidragsberoende
13. 100% av alla ungdomar inom uppföljningsansvaret erbjuds vuxenutbildning
14. Utanförskapet minskar genom att försörjningsstödet villkoras mot individuella kontrakt med krav på arbetsmarknadsfrämjande insatser
15. Robusta kommunala funktioner klarar en samhällsstörning på 90 dagar
16. Attraktivt att vara anställd i Kungälv kommun
17. Kommunens verksamheters kvalitét och hushållning ska hävda sig väl i jämförelse med landets bästa kommuner
18. Kommunens användning av fossila bränslen ska minska, med målet att vara fossilfritt 2030

Denna behandling '2/24 Ekonomiska förutsättningar' har inget tjänsteutlåtande.